

23. POROČILO O DRŽAVNIH POMOČEH

ZA LETA 2020, 2021 in 2022

JANUAR 2024

KAZALO VSEBINE

UVOD.....	5
POVZETEK IN GLAVNE UGOTOVITVE.....	6
1. ZNAČILNOSTI IZDATKOV ZA DRŽAVNE POMOČI V SLOVENIJI.....	8
1.1 OBSEG DRŽAVNIH POMOČI	8
1.2 STRUKTURA DRŽAVNIH POMOČI	10
1.2.1 Pregled državnih pomoči po skupinah in kategorijah	10
1.2.2 Pregled državnih pomoči po instrumentih	12
1.2.3 Državne pomoči po dajalcih pomoči	15
1.2.4 Državne pomoči po obliki pomoči ter postopku dodelitve	16
1.2.5 Državne pomoči po regijah	18
2. DRŽAVNE POMOČI V DRŽAVAH EU	21
2.1 OBSEG DRŽAVNIH POMOČI V DRŽAVAH EU	21
2.2 STRUKTURA POMOČI V EU	22
3. DE MINIMIS POMOČI.....	25
4. PREGLED PO KATEGORIJAH DRŽAVNIH POMOČI	30
4.1 VARSTVO OKOLJA IN VARČEVANJE Z ENERGIJO	30
4.2 ZAPOSLOVANJE.....	32
4.3 RAZISKAVE, RAZVOJ IN INOVACIJE.....	34
4.4 REGIONALNE POMOČI	37
4.5 MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA TER TVEGANO FINANCIRANJE	39
4.6 KULTURA IN AVDIOVIZUALNA DEJAVNOST	41
4.7 USPOSABLJANJE	42
4.8 TRANSPORT.....	44
4.9 PREMGOVNIŠTVO	45
4.10 REŠEVANJE IN PRESTRUKTURIRANJE	46
4.11 KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO.....	47
5. DODELJENE POMOČI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC COVID-19 IN ENERGETSKE KRIZE V OBDOBJU 2020–2022 51	
5.1 DRŽAVNE POMOČI ZA UKREPE ZARADI IZBRUHA COVID-19	51
5.2 DRŽAVNE POMOČI ZA UKREPE OMILITVE POSLEDIC ENERGETSKE KRIZE	58
6. USPEŠNOST POMOČI – POROČILA IN PREGLED PO SHEMAH POMOČI	59
6.1 PRIPOROČILA MINISTRSTVA ZA FINANCE ZA VEČJO USPEŠNOST DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI	59
6.2 ŠTEVILO PREJEMNIKOV POMOČI IN VIŠINA DRŽAVNE POMOČI NA PREJEMNIKA	61
6.3 DRŽAVNE POMOČI PO VELIKOSTI PREJEMNIKOV POMOČI - PODJETIJ.....	62
6.4 OCENA USPEŠNOSTI DRŽAVNIH POMOČI	64
6.4.1 Varstvo okolja in varčevanje z energijo	64
6.4.2 Zaposlovanje.....	70

6.4.3 Raziskave in razvoj ter inovacije	73
6.4.4 Regionalne pomoči	78
6.4.5 Mala in srednje velika podjetja ter tvegano financiranje	83
6.4.6 Kultura in avdiovizualna dejavnost.....	86
6.4.7 Usposabljanje	91
6.4.8 Transport	93
6.4.9 Športna in večnamenska rekreacijska infrastruktura	96
6.4.10 Reševanje in prestrukturiranje	98
6.4.11 Razvoj širokopasovnega omrežja	99
6.4.12 Kmetijstvo in ribištvo.....	100
PRILOGE	118
PRILOGA A: PODROBNEJŠI PODATKI O DRŽAVNIH POMOČEH V SLOVENIJI	119
PRILOGA B: SCHEME DRŽAVNIH POMOČI V OBDOBJU 2020–2022 PO PRIGLASITELJIH	134
PRILOGA C: METODOLOŠKA POJASNILA IN VIRI PODATKOV	138
PRILOGA Č: KLASIFIKACIJE IN METODOLOGIJA OCENJEVANJA DRŽAVNIH POMOČI	140

KAZALO TABEL

Tabela 1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2010–2022 v mio EUR.....	8
Tabela 2: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2020–2022 v primerjavi z izbranimi kazalniki (brez kriznih DP).....	9
Tabela 3: Državne pomoči po skupinah in kategorijah	10
Tabela 4: Državne pomoči po instrumentih pomoči, 2020–2022	13
Tabela 5: Največji dajalci državnih pomoči v obdobju 2020–2022 (v mio EUR).....	16
Tabela 6: Državne pomoči po obliki pomoči, 2020–2022, v % vseh pomoči.....	16
Tabela 7: Državne pomoči glede na postopek odobritve, 2020–2022.....	17
Tabela 8: Državne pomoči po kohezijskih regijah, 2020–2022	18
Tabela 9: Državne pomoči po statističnih regijah, 2020–2022	19
Tabela 10: De minimis pomoči v primerjavi z državnimi pomočmi, brez kriznih ukrepov 2020–2022	25
Tabela 11: De minimis pomoči po kategorijah, 2020–2022	26
Tabela 12: Največji dajalci de minimis pomoči, v mio EUR	28
Tabela 13: Število prejemnikov in višina de minimis pomoči na prejemnika, 2020–2022.....	29
Tabela 14: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo po shemah in namenih, 2020–2022.....	31
Tabela 15: Največji prejemniki pomoči za varstvo okolja:	32
Tabela 16: Državne pomoči za zaposlovanje po shemah, namenih in instrumentih, 2020–2022	34
Tabela 17: Državne pomoči za RRI po dajalcih, shemah oz. namenih, 2020–2022.....	35
Tabela 18: Največji prejemniki pomoči za raziskave, razvoj in inovacije v letih 2020–2022.....	36
Tabela 19: Regionalne pomoči po dajalcih ter glavnih shemah oz. namenih, 2020–2022, v mio EUR	38
Tabela 20: Največji prejemniki pomoči za regionalni razvoj v letih 2020–2022	38
Tabela 21: Državne pomoči za MSP in tvegano financiranje, po namenih, 2020–2022 v EUR	40
Tabela 22: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost po shemah in namenih, 2020–2022, v mio EUR	41
Tabela 23: Državne pomoči za usposabljanje po shemah in prigrasiteljih, 2020–2022, v EUR	43
Tabela 24: Državne pomoči za transport po kategorijah, namenih in prejemnikih, v mio EUR, 2020–2022.....	44
Tabela 25: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje po shemah in prejemnikih, 2020–2022	46
Tabela 26: Državne pomoči namenjene spodbujanju kmetijstva in gozdarstva po namenih, 2020–2022	48
Tabela 27: Največji prejemniki pomoči za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva (podjetja in kmetijska	50
Tabela 28: Dodeljene pomoči v Sloveniji po pravilih za odpravljanje posledic covid-19 v obdobju od 2020 do 2022, v EUR in %	52
Tabela 29: Dodeljene pomoči v Sloveniji glede na dejavnost prejemnikov v obdobju 2020–2022, v EUR in %	55
Tabela 30: Dodeljene pomoči v Sloveniji na podlagi Začasnega okvirja v letu 2022, v EUR	58
Tabela 31: Državne pomoči v letu 2022 po višini pomoči na prejemnika (Brez ukrepov covid-19, brez kmetov KMG–MID)	61
Tabela 32: Državne pomoči po velikosti podjetji – prejemnikov pomoči, 2020–2022	62
Tabela 33: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, podrobno 2020–2022	63

KAZALO SLIK

Slika 1: Državne pomoči vključno s pomočjo za odpravo finančne krize in ukrepi za odpravo posledic covid-19 ter energetske krize, v mio EUR in kot % BDP	8
Slika 2: Državne pomoči po največjih kategorijah v letih 2020, 2021 in 2022	9
Slika 3: Državne pomoči po kategorijah, v % vseh pomoči, v letih 2020–2022.....	12
Slika 4: Državne pomoči po instrumentih, v % vseh pomoči, v letih 2020–2022, brez krizne pomoči	12
Slika 5: Državne pomoči po instrumentih v letih 2020–2022.....	14
Slika 6: Uporaba instrumentov pomoči po posameznih kategorijah pomoči v letu 2022	14
Slika 7: Struktura državnih pomoči po skupinah instrumentov, 2013–2022, v % vseh pomoči.....	15
Slika 8: Obseg pomoči in število shem pomoči po skupinskih izjemah kot % vseh pomoči, 2012–2022	17
Slika 9: Državne pomoči po kohezijskih regijah v letu 2022.....	18
Slika 10: Porazdelitev državnih pomoči po kohezijskih regijah, 2013–2022	19
Slika 11: Spremembe obsega državnih pomoči po statističnih regijah v letih 2020–2022	20
Slika 12: Državne pomoči v državah EU v deležu BDP, leto 2021.....	21
Slika 13: Državne pomoči v državah EU vključno z ukrepi za odpravo posledic covid-19 v mio EUR.....	22
Slika 14: Struktura državnih pomoči v EU po namenih pomoči (brez covid-19 in pomoči za železniški prevoz) za obdobje 2016–2021, v mio EUR.....	23
Slika 15: Državne pomoči (brez pomoči za železniški prevoz in brez ukrepov covid-19) v državah EU po instrumentih, 2021	24
Slika 16: De minimis pomoči v mio EUR in kot % vseh pomoči (državne in de minimis skupaj, brez kriznih ukrepov), 2013–2022	25
Slika 17: De minimis pomoči po kategorijah v %, povprečje 2020–2022.....	27
Slika 18: Delež državne in de minimis pomoči skupaj, (brez kriznih ukrepov) po kategorijah, 2020–2022.....	27
Slika 19: De minimis pomoči po instrumentih, povprečje 2020–2022.....	29
Slika 20: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022	30
Slika 21: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo, po shemah, 2020–2022.....	32
Slika 22: Državne pomoči za zaposlovanje v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022.....	33
Slika 23: Državne pomoči za raziskave, razvoj in inovacije, v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022	35
Slika 24: Regionalne pomoči v mio EUR in v % vseh pomoči, 2013–2022.....	37
Slika 25: Državne pomoči za MSP in tvegano financiranje, v mio EUR in v % vseh pomoči, 2013–2022	39
Slika 26: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022	41
Slika 27: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost po namenih, 2020–2022	42
Slika 28: Državne pomoči za usposabljanje v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022.....	43
Slika 29: Državne pomoči za transportni sektor v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022	44
Slika 30: Državne pomoči za premogovništvo v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2002–2022.....	45
Slika 31: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2011–2022	46
Slika 32: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje po instrumentih pomoči, 2011–2022	47
Slika 33: Državne pomoči za kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči,.....	47
Slika 34: Dodeljene covid-19 pomoči po instrumentih dodelitve, v obdobju 2020–2022, v %.....	54
Slika 35: Dodeljene covid-19 pomoči po velikosti subjektov, v obdobju 2020–2022, v EUR in %	54
Slika 36: Državna pomoč, namenjena covid-19 ukrepom po državah članicah glede na pravno podlago (Začasni okvir in Pogodba EU).....	57
Slika 37: Število prejemnikov pomoči po velikostnih razredih prejetih pomoči v letu 2022	61
Slika 38: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, 2013–2022.....	62
Slika 39: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, podrobno, 2013–2022.....	63

UVOD

Poročilo o državnih pomočeh (v nadaljevanju: Poročilo) je analitični pregled državnih pomoči izplačanih v Sloveniji v obdobju zadnjih treh let in je pomemben element zagotavljanja preglednosti in nadzora nad dodeljevanjem državnih pomoči. Triindvajseto letno poročilo prikazuje podrobne podatke o dodeljenih državnih pomočeh v letih od 2020 do 2022, pri čemer so pomoči, namenjene odpravi posledic covid-19 ter energetske krize, zaradi večje preglednosti obravnavane v ločenem poglavju.

Poročilo temelji na podatkih o izplačanih državnih pomočeh, ki so jih posredovali dajalci državnih pomoči (ministrstva, občine, javne agencije, skladi, drugi javni organi). Pripravljen je na osnovi Zakona o spremljanju državnih pomoči (Uradni list RS, št. 37/04; v nadaljevanju: Zakon o spremljanju državnih pomoči) in skladno z Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu *de minimis* (Uradni list RS, št. 61/04, 22/07 in 50/14; v nadaljevanju: Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu *de minimis*). Poročilo sprejme Vlada RS in predloži v seznanitev Državnemu zboru RS in Državnemu svetu RS.

Državne pomoči predstavljajo tista javna sredstva, ki jih javni organi (ministrstva, občine, javni zavodi, skladi in agencije ter drugi javni organi) *selektivno* dodeljujejo *subjektom, ki delujejo na trgu*, s čimer ti subjekti pridobijo *gospodarsko prednost pred konkurenti*, ki je pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi imeli¹. Korist prejemnikom pomoči se lahko dodeli na različne načine, na primer v obliki nepovratnih sredstev, oprostitev plačil davkov in prispevkov, ugodnih posojil, garancij ali vložkov kapitala, ki niso skladni s tržnimi pogoji.

Po pravilih EU so državne pomoči zaradi negativnega vpliva na konkurenco in trgovino v splošnem prepovedane. Dodelijo se lahko le izjemoma in ob upoštevanju pravil o državni pomoči. Evropska komisija strogo nadzoruje dodeljevanje državnih pomoči. Države članice so dolžne obvestiti Evropsko komisijo o vseh ukrepih, ki predstavljajo državno pomoč, ali pridobiti izrecno soglasje Evropske Komisije, preden se pomoči dodelijo. Po dodelitvi pomoči je treba zagotoviti spremljanje in nadzor nad dodeljenimi državnimi pomočmi, sezname z največjimi prejemniki pomoči oz. projekte, ki so bili podprti z državno pomočjo, pa so države članice dolžne javno objaviti na uradnih spletnih straneh. Na osnovi podatkov držav članic, Evropska komisija izdela letni pregled državnih pomoči v EU (t.i. *State Aid Scoreboard*).

Pričujoče Poročilo služi za analizo izdatkov za državno pomoč v Sloveniji in v primerjavi z državami članicami EU ter predstavlja eno od podlag za oceno smotrnosti dodeljevanja državnih pomoči. Vsebina poročila je razdeljena na 6 delov.

V prvem delu so prikazani splošni trendi izdatkov za državno pomoč v Sloveniji, v absolutnih vrednostih in v razmerju do izbranih makroekonomskih in socialno-demografskih kazalcev. Predstavljeni so podatki o strukturi državnih pomoči v Sloveniji po osnovnih kriterijih (t. j. skupinah in namenih pomoči, instrumentih pomoči, postopku dodeljevanja pomoči in obliki pomoči, največjih dajalcih pomoči, po statističnih regijah in kohezijskih regijah).

Drugi del prikazuje podatke o državnih pomočeh v državah EU in analizira obseg in strukturo državnih pomoči v Sloveniji v primerjavi z državami EU.

---

¹ V skladu s členom 107(1) Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 1; v nadaljevanju: PDEU) je vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva s skupnim trgom, kolikor prizadene trgovino med državami članicami. Za določitev, ali predmetni ukrepi pomenijo državno pomoč v smislu 107(1) člena PDEU, morajo biti kumulativno izpolnjeni vsi naslednji pogoji: (1) ukrep mora biti financiran iz državnih sredstev, (2) biti mora selektiven, (3) podjetju mora prinesiti gospodarsko prednost, (4) vplivati mora na konkurenco in na trgovino znotraj Skupnosti.

Tretji del predstavlja pregled in analizo pomoči, ki se dodeljujejo po pravilu *de minimis*.

Četrty del vključuje podrobnejšo predstavitev in analizo državnih pomoči po posameznih kategorijah pomoči za zadnja tri leta.

Peti del je namenjen prikazu dodeljenih pomoči za odpravljanje posledic epidemije covid-19 ter energetske krize v letih 2020, 2021 in 2022.

Šesti del vključuje poročila o učinkovitosti dodeljenih pomoči po posameznih shemah pomoči, ki so jih posredovali dajalci pomoči skladno z Navodilom o spremljanju učinkovitosti državnih pomoči.

POVZETEK IN GLAVNE UGOTOVITVE

Leto 2022 je bilo še vedno zaznamovano z odpravo posledic, ki so nastale zaradi pandemije covid-19, poleg tega pa še z energetske krizo, ki je nastala po ruski invaziji na Ukrajino. Izplačanih je bilo 635 mio EUR državnih pomoči, od tega 121 mio EUR za reševanje izrednih gospodarskih situacij kot posledice izbruha epidemije ter energetske krize, kar predstavlja 19 % vseh pomoči tega leta. Preostalih 514,5 mio EUR, kar je za 35,23 mio EUR manj kot leta 2021, pa je bilo namenjenih ostalim kategorijam pomoči.

V zadnjih treh letih se struktura in razmerje med največjimi kategorijami pomoči v Sloveniji nista bistveno spremenila. Največji delež ohranjajo pomoči za varstvo okolja in energijo, sledijo pomoči za zaposlovanje, transport ter regionalne pomoči.

Za ukrepe na področju **varstva okolja in varčevanje z energijo** je bilo v letu 2022 namenjenih 136,81 mio EUR ali 26,59 % vseh pomoči v tem letu. V Sloveniji pomoči za **zaposlovanje** predstavljajo drugo največjo kategorijo pomoči, saj je bilo v letu 2022 za ta namen izplačanih 136,23 mio EUR oz. 26,48 % vseh pomoči, od tega so bile skoraj v celoti (99,6 %) namenjene za zaposlovanje invalidnih oseb in prilagoditev delovnega mesta za invalidne osebe. Pomemben obseg državnih pomoči je dodeljen tudi v **transportnem sektorju**, kjer je bilo v letu 2022 izplačanih 100,81 mio EUR državnih pomoči (večina za izvajanje javnega železniškega prometa), kar je 4,51 mio EUR več kot v letu 2021. Pomoči namenjene transportnemu sektorju so v tem letu predstavljale 19,59 % vseh državnih pomoči. V letu 2022 se je povečal še obseg **regionalnih pomoči** na 42,78 mio EUR ali 8,31 % vseh pomoči. Prav tako so v primerjavi s preteklim letom višje pomoči za **kulturo** (18,48 mio EUR), za **športno in večnamensko rekreativno infrastrukturo** (4,7 mio EUR) ter **kmetijstvo** (28,95 mio EUR). V zadnjem obdobju je bilo mogoče zaznati znižanje pomoči za **raziskave, razvoj in inovacije**, saj je bilo v letu 2022 izplačanih 40,16 mio EUR državnih pomoči, kar je 23,12 mio EUR manj kot leta 2021. Pomoči za RRI so predstavljale 7,81 % vseh pomoči v letu 2022.

Državne pomoči so bile večinoma izplačane v obliki **subvencij**, v letu 2022 so te znašale 377,26 mio EUR ali 73,33 % vseh pomoči in so v daljšem obdobju prevladujoča oblika pomoči. Sledijo pomoči, ki se dodeljujejo v obliki **znižanja prispevkov za socialno varnost** (v letu 2022 dodeljeno 107,32 mio EUR pomoči, kar je predstavljalo 20,86 % vseh državnih pomoči) ter **davčnih oprostitev in izjem** (27,21 mio EUR pomoči, kar je predstavljalo 5,29 % vseh državnih pomoči v letu 2022). Obseg **povratnih oblik pomoči (ugodna posojila in garancije)** se je v letu 2022 nekoliko znižal glede na predhodno leto, predstavljale so le 0,05 % vseh pomoči.

Primerjava z EU kaže, da ima Slovenija primerljiv obseg in strukturo dodeljenih državnih pomoči. Države članice EU-27 so leta 2021 (zadnji razpoložljivi podatki) za **državno pomoč za covid-19 in druge ukrepe**, razen pomoči železnicam, porabile 334,54 milijarde EUR, kar je **2,3 % BDP EU-27**. V letu 2021 so tako

skupni izdatki za državne pomoči še naprej naraščali, predvsem zaradi izrazitega povečanja pomoči v zvezi s covid-19, ki je narasla za 4,72 % (s 182,1 mrd EUR v letu 2020 na 190,7 mrd EUR v letu 2021), kar predstavlja približno 57 % celotne porabe oz. 1,31 % BDP EU27. Nasprotno pa so se izdatki za „nekrizne“ državne pomoči zmanjšali za 1,66 % (s 146,32 mrd EUR v letu 2020 na 143,89 mrd EUR v letu 2021), kar predstavlja 0,99 % BDP EU27 leta 2021 v primerjavi z 1,06 % leta 2020.

V **Sloveniji** je primerljiv delež državnih pomoči znašal **2,92 % BDP** (predvsem zaradi velikega obsega covid-19 izdatkov, ki predstavljajo kar 70,2 % vseh državnih pomoči leta 2021), kar Slovenijo uvršča na peto mesto v EU. Brez upoštevanja covid-19 pomoči pa je Slovenija pod povprečjem EU, na 19. mestu z 0,32 % BDP državnih pomoči.

Države EU največ državnih pomoči namenjajo za spodbude na področju okolja in varčevanja z energijo (preko 50 %). Trend povečevanja teh pomoči sovпада s prizadevanji držav EU za doseganje okoljskih in energetskih ciljev Unije: prehod v zeleno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo, večjo energetsko učinkovitost, trajnostno in zanesljivo oskrbo z energijo ter zmanjševanje negativnih podnebnih sprememb. Spodbude na področju okolja in varčevanja z energijo tudi v Sloveniji predstavljajo največji delež vseh pomoči. Vse ostale kategorije predstavljajo bistveno manjši delež: pomoči za RRI so v letu 2021 prejele 13 %, pomoči za spodbujanje regionalnega razvoja pa predstavljajo skoraj 10 % državnih pomoči. Sledijo sektorske pomoči s 5,7 %, pomoči za kulturo in kulturno dediščino s 5,5 % in pomoči za kmetijstvo in ribištvo s 5,4 % vseh pomoči. Ta področja predstavljajo kar 87 % celotnih izdatkov državnih pomoči v letu 2021. Slovenija v letu 2021 beleži višji delež pomoči za regionalni razvoj in nekoliko nižjega za RRI, od povprečja EU pa najbolj odstopa po visokem deležu pomoči za zaposlovanje, kar je posledica sistema spodbujanja zaposlovanja invalidov v Sloveniji.

Kriza, ki jo je sprožila pandemija covid-19 v marcu 2020, je močno vplivala na slovensko, evropsko, kot tudi na svetovno gospodarstvo. Zaradi boljšega pregleda odziva države na covid-19, so v delu poročila, ki obravnava **pomoči za odpravljanje posledic covid-19**, podatki iz leta 2020, 2021 in 2022 obravnavani skupaj, tako da predstavlja celovit pregled vseh ukrepov, ki so se izvajali v teh treh letih. Vsi ukrepi, ki so se izvajali v skladu z interventnimi zakoni niso predstavljali državne pomoči. Ukrepom za omilitev in odpravo posledic epidemije covid-19 je bilo iz proračuna države v letih 2020–2022 namenjeno 5,68 milijarde EUR. Državne pomoči so predstavljale 2,48 milijarde EUR, kar predstavlja nekaj več kot 43 % vseh izdatkov za ta namen. Prav tako so tudi državne pomoči za **ukrepe omilitve posledic energetske krize**, dodeljene v letu 2022 v višini 57,3 mio EUR, obravnavane posebej.

Sestavni del poročila je tudi ocena o **uspešnosti** dodeljenih državnih pomoči, ki sestoji iz povzetka poročil, ki so jih posredovali dajalci pomoči. Skupni učinek dodeljenih državnih pomoči je v povprečju ocenjen kot pozitiven. Ministrstvo za finance ugotavlja, da so poročila o uspešnosti v določenih primerih pomanjkljiva in ne sledijo Navodilu za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči. Dajalce pomoči zato usmerja v sistematično spremljanje uspešnosti na osnovi jasno določenih ciljev in kazalnikov za merjenje učinkov.

1. ZNAČILNOSTI IZDATKOV ZA DRŽAVNE POMOČI V SLOVENIJI

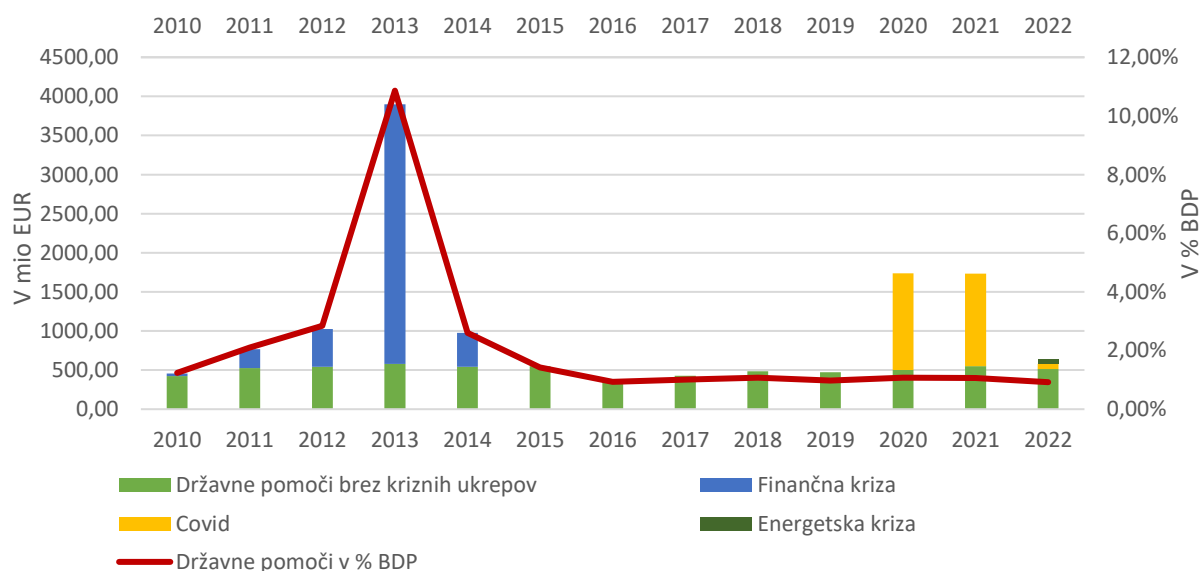
1.1 OBSEG DRŽAVNIH POMOČI

V obravnavanem obdobju so izdatke državnih pomoči zaznamovali krizni ukrepi, v letu 2022 energetska kriza, leti 2020 in 2021 pa ukrepi za odpravo posledic covid-19. Ta izredna situacija se odraža tudi na obsegu dodeljenih državnih pomoči. V letu 2022 je bilo v Sloveniji izplačanih 635,76 mio EUR državnih pomoči, od tega 121,26 mio EUR za odpravo posledic kriznih ukrepov. V letih 2020 in 2021 so bili zneski državnih pomoči za odpravo posledic covid-19 še znatno višji, preko 1 mrd EUR. Prva tabela in slika prikazujeta dodelitev vseh državnih pomoči v daljšem časovnem obdobju, v nadaljevanju poročila pa so zaradi lažje primerljivosti podatkov v obravnavanih letih 2020–2022, pomoči namenjene kriznim ukrepom izločene oz. obravnavane v svojem poglavju.

Tabela 1: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2010–2022 v mio EUR

Leto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Državne pomoči brez kriznih ukrepov	421,76	525,23	542,89	579,93	543,09	548,81	375,48	427,06	482,76	472,6	501,83	549,73	514,5
Državne pomoči za krizne ukrepe	33,89	243,37	482,86	3.317,00	433,00						1.236,7	1.181,43	121,26
Skupaj	455,66	768,61	1.025,75	3.896,93	976,09	548,81	375,48	427,06	482,76	472,6	1.738,53	1.731,16	635,76

Slika 1: Državne pomoči vključno s pomočjo za odpravo finančne krize in ukrepi za odpravo posledic covid-19 ter energetske krize, v mio EUR in kot % BDP

Če upoštevamo tudi pomoči, dodeljene za blažitev finančne krize v letih 2010–2014, je bil delež državnih pomoči najvišji v letu 2013, ko je bilo za ukrepe državnih pomoči namenjena dobra desetina BDP. Zmanjševanje državnih pomoči po letu 2015 je, poleg ukinitve kriznih pomoči, posledica zlasti manjšega obsega pomoči za kmetijstvo ter pomoči za reševanje in prestrukturiranje, ki so bile v večjem obsegu zadnjič izplačane v letu 2015. V zadnjih treh letih je ponovno opaziti porast državnih pomoči, skupaj s kriznimi ukrepi pa so dodeljena sredstva državnih pomoči v letih 2020 in 2021 predstavljala dobre tri odstotke BDP, kar je največji izdatek za krizne ukrepe po letu 2013.

Tabela 2: Državne pomoči v Sloveniji v letih 2020–2022 v primerjavi z izbranimi kazalniki² (brez kriznih DP)

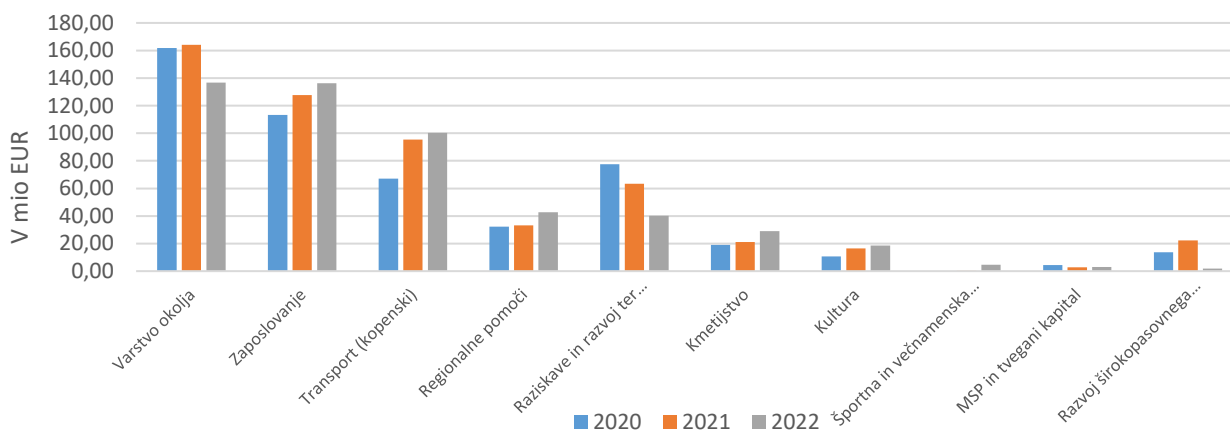
	enota	2020	2021	2022	Sprememba 2021 glede na 2020	
					v (mio) EUR	sprememba v %
DRŽAVNE POMOČI	mio EUR	501,83	549,73	514,5	-35,23	-6,41%
delež pomoči v BDP	v %	1,07%	1,06%	0,92%		-0,14%
delež pomoči v dodani vrednosti	v %	1,23%	1,23%	1,08%		-0,15%
delež pomoči v odhodkih proračuna*	v %	3,75%	4,08%	3,53%		-0,55%
pomoč na del. aktivnega preb.	v EUR	576,9	613,51	562,2	-51,31	-8,36%
pomoč na prebivalca	v EUR	237,67	260,7	244,05	-16,65	-6,39%

* opomba: državne pomoči lahko predstavljajo večje javnofinančne odhodke ali nižje javnofinančne prihodke

Po letih rahlega nihanja državnih pomoči se je obseg državnih pomoči v letih 2020, 2021 in 2022 zopet povzpел preko 500 mio EUR. V letu 2022 je bilo v Sloveniji brez upoštevanja dodeljenih pomoči za krizne ukrepe izplačanih 514,50 mio EUR državnih pomoči, kar je sicer za 35 mio EUR manj kot leto pred tem, vendar za 12,67 mio več kot leta 2020. Državne pomoči so predstavljale 0,92 % BDP (v letu 2021 1,06 % BDP, v letu 2020 1,07 % BDP).

V zadnjih treh letih se struktura in razmerje med največjimi kategorijami pomoči nista bistveno spremenila, kar kaže tudi slika 2. Največji delež ohranjajo pomoči za varstvo okolja in energijo, sledijo pomoči za zaposlovanje, transport, regionalne pomoči ter raziskave, razvoj in inovacije (v nadaljevanju RRI). V grafu prikazane kategorije so se v vseh treh letih zmerno povečevale, izjema je le kategorija za varstvo okolja (iztek pogodb za kritje operativnih stroškov pri sončnih elektrarnah, nova shema ima nižje kritje teh stroškov), kjer v zadnjih dveh letih beležimo precej nižji znesek pomoči. Prav tako se je tudi trend pomoči za RRI v zadnjem obdobju obrnil navzdol.

Slika 2: Državne pomoči po največjih kategorijah v letih 2020, 2021 in 2022

Najbolj so se v zadnjem letu povečale regionalne pomoči (+9,57 mio EUR) in pomoči za zaposlovanje³ (+8,67 mio EUR). Beležimo tudi več izplačanih pomoči za kmetijstvo (+7,81 mio EUR), kopenski prevoz v obliki nadomestil za prevoz potnikov v železniškem prometu (+4,79 mio EUR), kulturo ter športno in večnamensko rekreacijsko infrastrukturo), medtem ko je obseg pomoči za RRI v zadnjem letu upadel za 23,12 mio EUR.

² V primerjavi so bili upoštevani podatki Urada za makroekonomske analize in razvoj, Pomladanska napoved gospodarskih gibanj 2023, marec 2023 (podatki o BDP in dodani vrednosti), podatki Zaključnega računa proračuna RS, Ministrstvo za finance (odhodki državnega proračuna), Rebalans proračuna RS za leto 2022 (Ur.l.RS št.129/2022) ter podatki Statističnega urada RS (število delovno aktivnega prebivalstva in število prebivalcev).

³ Izrazito povečanje pomoči za zaposlovanje invalidnih oseb v letu 2011 je posledica priglasitve sheme pomoči, kar pomeni, da so od leta 2012 izdatki za zaposlovanje invalidov, ki so nastajali tudi pred 2011, prikazani tudi kot državna pomoč.

1.2 STRUKTURA DRŽAVNIH POMOČI

1.2.1 Pregled državnih pomoči po skupinah in kategorijah

Pomoči za varstvo okolja in energijo ohranjajo največji obseg

Slovenija večino državnih pomoči namenja za t. i. horizontalne pomoči⁴, ki so usmerjene v spodbujanje razvoja in odpravljanje tržnih nepravilnosti ne glede na sektor gospodarstva. Delež teh pomoči je v letu 2022 zajemal 74,78 % vseh državnih pomoči (78,64% v letu 2021), zanje pa je bilo izplačanih 384,74 mio EUR (-47,55 mio EUR glede na 2021).

Tabela 3: Državne pomoči po skupinah in kategorijah

Skupina / Kategorija	2020		2021		2022	
	v mio EUR	v % DP	v mio EUR	v % DP	v mio EUR	v % DP
HORIZONTALNE POMOČI	414,69	82,64%	432,29	78,64%	384,74	74,78%
Varstvo okolja	161,86	32,25%	164,10	29,85%	136,81	26,59%
Zaposlovanje	113,32	22,58%	127,56	23,20%	136,23	26,48%
Raziskave in razvoj ter inovacije	77,54	15,45%	63,28	11,51%	40,16	7,81%
Regionalne pomoči	32,36	6,45%	33,21	6,04%	42,78	8,31%
Razvoj širokopasovnega omrežja	13,59	2,71%	22,39	4,07%	1,77	0,34%
Kultura	10,71	2,13%	16,38	2,98%	18,48	3,59%
Tvegani kapital	2,01	0,40%	1,93	0,35%	2,42	0,47%
Storitve splošnega gospodarskega pomena	0,00	0,00%	1,31	0,24%	0,00	0,00%
Usposabljanje	0,97	0,19%	1,07	0,19%	0,91	0,18%
Mala in srednje velika podjetja	2,33	0,46%	0,94	0,17%	0,48	0,09%
Športna in večnamenska rekreacijska infrastruktura	0,00	0,00%	0,13	0,02%	4,70	0,91%
POSEBNI SEKTORJI	68,16	13,58%	96,30	17,52%	100,81	19,59%
Transport (kopenski)	67,19	13,39%	95,50	17,37%	100,29	19,49%
Transport zračni	0,47	0,09%	0,50	0,09%	0,52	0,10%
Transport morski	0,43	0,09%	0,30	0,05%	0,00	0,00%
Prestrukturiranje	0,07	0,01%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KMETIJSTVO⁵	18,98	3,78%	21,14	3,85%	28,95	5,63%
Kmetijstvo	18,98	3,78%	21,14	3,85%	28,95	5,63%
SKUPAJ	501,83	100,00%	549,73	100,00%	514,50	100,00%

Obseg sektorsko specifičnih pomoči, ki so zaradi večjega negativnega učinka na konkurenco in trgovino manj zaželeni kot horizontalne pomoči, je glede na leto 2021 nekoliko večji. Pomoči za posebne sektorje so predstavljale skoraj 20 % vseh državnih pomoči (17,52 % v letu 2021) ali 100,81 mio EUR, medtem ko je delež pomoči v kmetijstvu znašal 5,63 %, kar je nekoliko več od preteklih dveh let.

⁴ Skupine in kategorije državnih pomoči so natančneje predstavljene v prilogi A (Tabela P1) – Državne pomoči v Sloveniji po skupinah (ciljih) in kategorijah, 2020–2022

⁵ V Poročilu so v kategorijo kmetijstva zajeti podatki o državnih pomočeh za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva. V Sloveniji so pomoči za spodbujanje kmetijstva, gozdarstva in ribištva v celoti v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pristojno in odgovorno za spremljanje in poročanje tovrstnih pomoči. Zaradi celovitosti zajema podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano letno posreduje podatke o izplačanih državnih pomočeh v enotno bazo podatkov o poročanih državnih pomočeh, ki jo upravlja Ministrstvo za finance. V Poročilu so zajeti podatki o državnih pomočeh, kot jih je posredovalo pristojno ministrstvo.

Državne pomoči morajo zato, da bi bile skladne s pravili, prispevati k doseganju določenega skupnega cilja EU. Ukrepi državnih pomoči pogosto zasledujejo različne cilje in se med seboj dopolnjujejo, zato lahko prihaja do prekrivanja ciljev oz. kategorij. Pregled po kategorijah pomoči prikazuje ukrepe pomoči po glavnem cilju oz. glede na to, po katerih pravih državnih pomoči so bile pomoči dodeljene.

V Sloveniji se največ pomoči namenja za ukrepe varstva okolja in varčevanja z energijo. Zanje je bilo v letu 2022 izplačanih 136,81 mio EUR, kar je 27,29 mio EUR manj kot leto prej. Te pomoči so predstavljale 26,59 % vseh pomoči.

Druge po obsegu so pomoči za zaposlovanje, ki se skoraj v celoti (99,6 %) namenja za zaposlovanje invalidnih oseb in prilagoditev delovnega mesta za invalidne osebe. V letu 2022 je bilo zanje izplačanih 136,23 mio EUR ali 6,8 % več kot leta 2021, predstavljale so 26,48 % vseh pomoči.

Za raziskave, razvoj in inovacije je bilo namenjenih 40,16 mio EUR, kar je za dobro tretjino manj kot v letu 2021. Predstavljale so 7,81 % vseh državnih pomoči, kar je tudi pod ravnjo leta 2020, ko so predstavljale 15,45 %.

Med horizontalnimi cilji sledijo regionalne pomoči, za katere je bilo izplačanih 42,78 mio EUR, kar je za 9,57 mio EUR več od predhodnega leta, delež teh pomoči pa predstavlja 8,31 % vseh pomoči (6,04 % v letu 2021). Največji porast v zadnjem letu je zaznati predvsem pri spodbudah za začetne investicije.

Naraščajoči trend je opazen pri pomočeh za kulturo in avdiovizualno dejavnost, ki so predstavljale 3,59 % ali 18,48 mio EUR, kar je sicer velik porast glede na leto 2020 (+72,5 %). Pomoči za razvoj širokopasovnega omrežja so se v letu 2022 zmanjšale, zanje je bilo namenjenih 1,77 mio EUR (22,39 mio EUR v letu 2021) in predstavljajo 0,34 % vseh pomoči. Tovrstne pomoči se med leti 2014 in 2019 niso dodeljevale.

Po pravilih za mala in srednje velika podjetja in tvegani kapital⁶ je bilo izplačanih 2,90 mio EUR državnih pomoči, kar je na primerljivi ravni predhodnega leta. Delež teh pomoči tako predstavlja 0,56 % vseh pomoči. Pri pomočeh za usposabljanje pa je delež vseh pomoči ostal na ravni 0,2 %, kar sicer v izplačanih pomočeh znaša 0,91 mio EUR in predstavlja rahlo zmanjšanje v primerjavi z letom 2021. V letu 2022 so bile izplačane tudi pomoči namenjene športni in večnamenski rekreacijski infrastrukturi v višini 4,70 mio EUR.

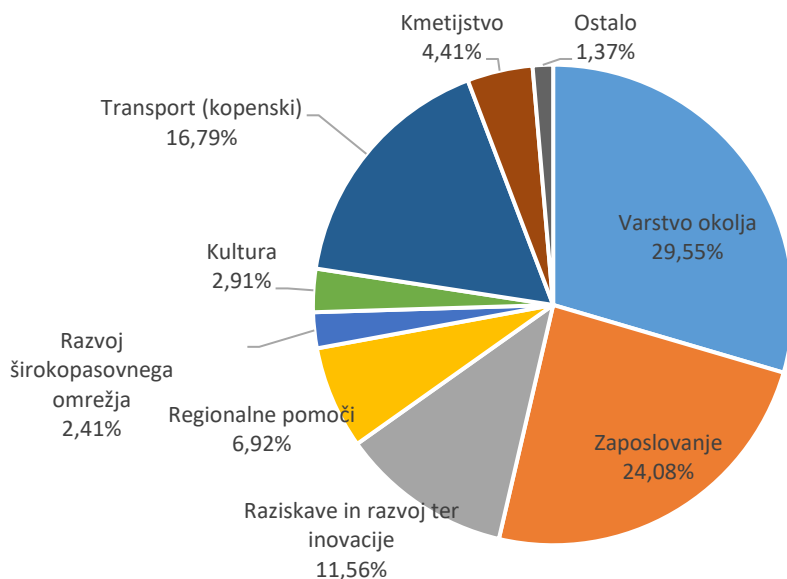
V okviru sektorskih pomoči je bilo, kot že pretekla leta, največ pomoči izplačanih za nadomestila za prevoz potnikov v železniškem prometu. V letu 2022 je bilo zanje namenjenih 100,29 mio EUR ali 19,49 % vseh pomoči. Obseg nadomestil se je v zadnjih treh letih konstantno povečeval, v zadnjem letu za 5 % ter leto pred tem za 42,13 %, kar je mogoče pripisati posodabljanju prevoznih sredstev za izvajanje javne službe prevoza potnikov, višjim stroškom uporabnine ter dodatnemu nadomestilu zaradi epidemije covid-19.

Za pomoči na področju kmetijstva, za katera veljajo posebna pravila⁷, je bilo v letu 2022 izplačanih 28,95 mio EUR, kar je za 37 % več kot leto prej. V zadnjih treh letih lahko opazimo konstantno rast pomoči za kmetijstvo, predstavljajo pa 5,63 % vseh pomoči.

⁶ Pomoči za MSP se npr. lahko dodeljujejo ne samo po pravilih za MSP, ki so namenjena izrecno za MSP in namene, ki za velika podjetja niso dovoljena, pač pa tudi po pravilih za varstvo okolja, zaposlovanje, RRI, idr.).

⁷ Posebna pravila državnih pomoči na področju kmetijstva in ribištva predstavljajo: Smernice za državno pomoč v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju (Smernice za kmetijstvo), Uredba o skupinskih izjemah za kmetijstvo (ABER), Uredba o skupinskih izjemah za ribištvo (FIBER) ter Smernice za državno pomoč v sektorju ribištva in ribogojstva (Smernice za ribištvo).

Slika 3: Državne pomoči po kategorijah, v % vseh pomoči, v letih 2020–2022

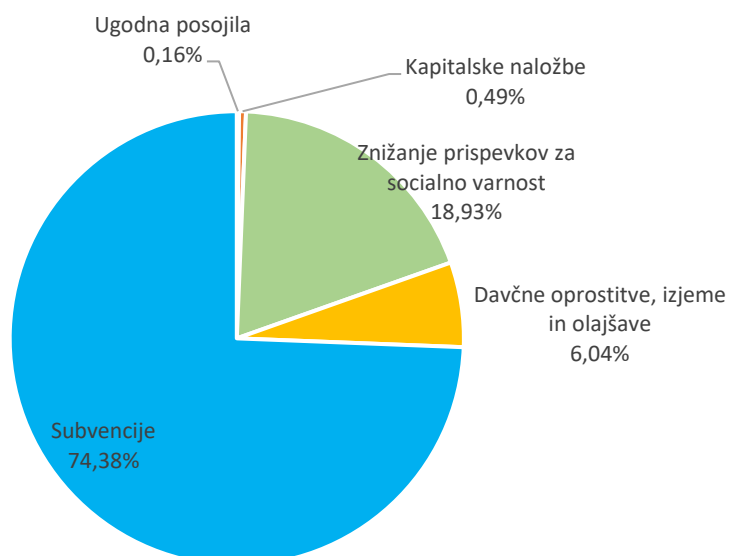

1.2.2 Pregled državnih pomoči po instrumentih

Večina pomoči se izplača v obliki subvencij

Državne pomoči se lahko dodelijo v različnih oblikah tj. z uporabo različnih instrumentov, med drugim v obliki subvencij, ugodnih posojil, garancij, oprostitev plačil davkov in prispevkov, vložkov kapitala. Izbor instrumenta naj bi bil odvisen od cilja in tržne nepopolnosti, ki se naslavlja in naj bi imela čim manjši negativni vpliv na konkurenco in trgovino.

Slika 4: Državne pomoči po instrumentih, v % vseh pomoči, v letih 2020–2022, brez krizne pomoči

Večina državnih pomoči se dodeli v obliki subvencij. V letu 2022 so te znašale 377,26 mio EUR ali 73,33 % vseh pomoči in so za 8,63 % nižje kot v letu pred tem.

Državne pomoči se lahko dodelijo tudi v obliki znižanja javnofinančnih prihodkov. V obliki znižanja prispevkov za socialno varnost je bilo v letu 2022 odobrenih 107,32 mio EUR pomoči, kar predstavlja

20,85 % vseh državnih pomoči (17,8 % v letu 2021). V obravnavanem obdobju je opazen naraščajoči trend tega instrumenta pomoči, s tem da je bilo v tem segmentu največ pomoči dodeljenih za oprostitve prispevkov delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov. V obliki davčnih oprostitvev, izjem in olajšav je bilo dodeljenih 27,21 mio EUR pomoči, kar predstavlja 5,28 % vseh državnih pomoči v letu 2022 (5,67 % v letu 2021). V obravnavanem obdobju je opazen padajoči trend tega instrumenta pomoči. Največji del tovrstnih pomoči je bil namenjen za varstvo okolja, kar 99,8 % v letu 2022 za namen znižanja okoljskih davkov.

Uporaba povratnih oblik pomoči se je v letu 2022 vrnila na raven iz leta 2020 in je znašala 0,27 mio EUR, kar predstavlja 0,05 % vseh pomoči (0,35 % v letu 2021). Ugodna posojila so bila uporabljena pretežno za ukrepe na področju regionalnega razvoja.

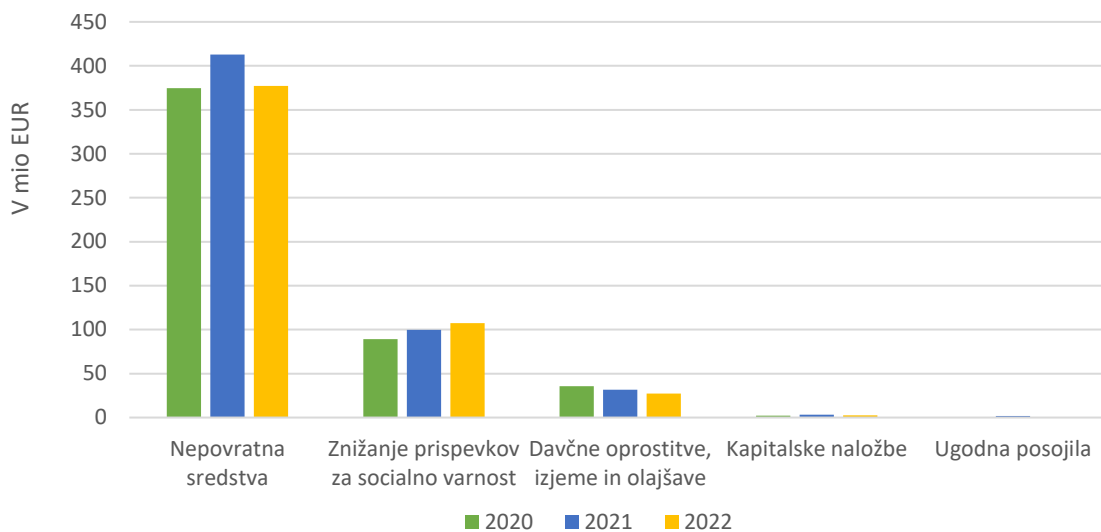
Pomoči v obliki garancij v zadnjih treh obravnavanih letih niso bile uporabljene, nazadnje v letu 2018, za 70 tisoč EUR, dodelil jih je Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja za ukrepe na področju regionalnega razvoja. Kapitalske naložbe so predstavljale 2,42 mio EUR ali 0,47 % vseh pomoči v 2022 (0,57 % v letu 2021), namenjene so bile za ukrepe na področju tveganega financiranja.

Tabela 4: Državne pomoči po instrumentih pomoči, 2020–2022

Instrument	2020		2021		2022	
	mio EUR	v % DP	mio EUR	v % DP	mio EUR	v % DP
Nepovratna sredstva (skupina A1)	374,64	74,65%	412,93	75,12%	377,26	73,33%
Subvencije	374,63	74,65%	412,91	75,11%	377,26	73,33%
Subvencioniranje obrestne mere	0,01	0,00%	0,02	0,00%	0	0,00%
Kapitalske naložbe (skupina B)	2,01	0,40%	3,23	0,59%	2,42	0,47%
Kapitalske naložbe	2,01	0,10%	3,23	0,40%	2,42	0,47%
Ugodna posojila (skupina C)	0,32	0,06%	1,98	0,36%	0,27	0,05%
Ugodna posojila (bruto vrednost)	0,25	0,05%	1,98	0,36%	0,27	0,05%
	6,21		12,47		17,31	
Posojila podjetjem v težavah (bruto vrednost)	0,07	0,01%	0	0,00%	0	0,00%
	0,53					
Garancije (skupina D)	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Garancije	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Davčne oprostitve, znižanje soc. prisp. (skupina A2)	124,86	24,88%	131,59	23,94%	134,53	26,15%
Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	35,64	7,10%	31,73	5,77%	27,21	5,29%
Znižanje prispevkov za socialno varnost	89,22	17,78%	99,86	18,17%	107,32	20,86%
Skupaj	501,83	100,00%	549,73	100,00%	514,5	100,00%

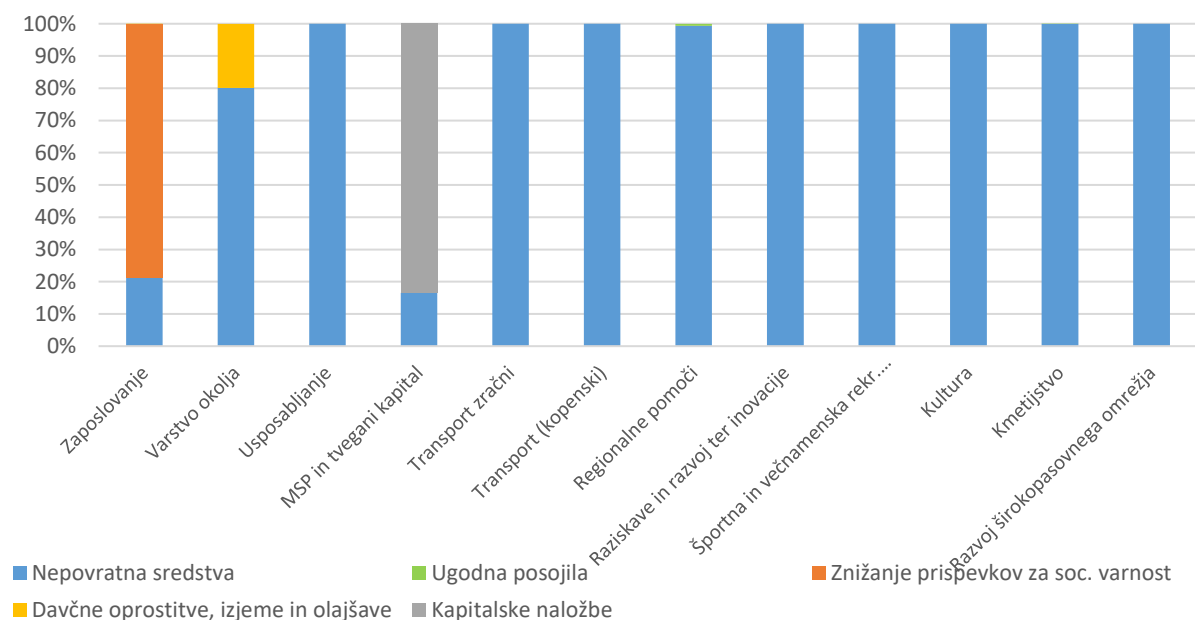
Kot je prikazano na spodnjem grafu, se struktura instrumentov pomoči v zadnjih treh letih ni bistveno spremenila.

Slika 5: Državne pomoči po instrumentih v letih 2020–2022

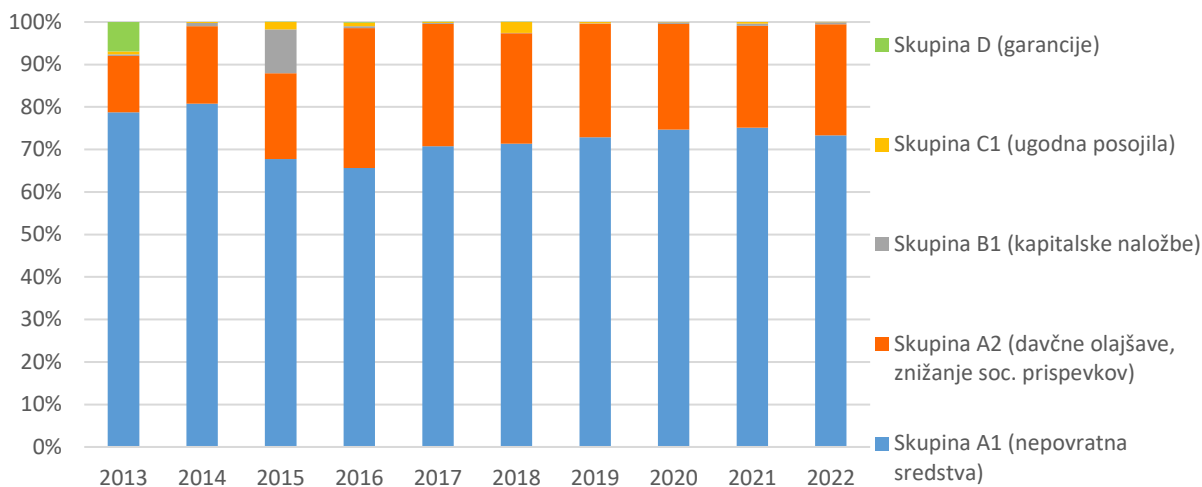
Uporaba instrumentov se razlikuje glede na kategorije oz. namene pomoči. Tako so se pomoči za transport (zračni in kopenski), RRI, kulturo, usposabljanje, razvoj širokopasovnega omrežja ter za športno in večnamensko rekr. infrastrukturo v letu 2022 v celoti dodeljevale v obliki nepovratnih sredstev (subvencije in subvencionirane obrestne mere). Pri spodbujanju varstva okolja, regionalnega razvoja ter kmetijstva so se poleg subvencij, ki so predstavljale glavni del, uporabljali tudi drugi instrumenti (ugodna posojila, davčne olajšave). Pomoči za MSP in tvegani kapital so bile v večini dodeljene v obliki kapitalnih naložb, zaposlovanje pa se je pretežno spodbujalo v obliki oprostitev plačil socialnih prispevkov (predvsem spodbude zaposlenim invalidom).

Slika 6: Uporaba instrumentov pomoči po posameznih kategorijah pomoči v letu 2022

Spremenjena struktura državnih pomoči po namenih/kategorijah se odraža tudi v spremenjeni strukturi instrumentov oz. oblik pomoči v zadnjih desetih letih. Delež subvencij se je v zadnjem desetletju zmanjšal z 78,72 % v letu 2013 na 73,33 % v 2022, predvsem zaradi pomoči za zaposlovanje invalidov (ki se dodeljujejo pretežno preko znižanja socialnih prispevkov) in varstvo okolja (ki se dodeljujejo tudi z uporabo davčnih olajšav oz. oprostitev).

Slika 7: Struktura državnih pomoči po skupinah instrumentov, 2013–2022, v % vseh pomoči

1.2.3 Državne pomoči po dajalcih pomoči

Dajalci pomoči so v tem Poročilu obravnavani glede na organizacijsko strukturo ministrstev pred reorganizacijo vlade, ki se je izvajala šele v letu 2023. Z Zakonom o spremembah Zakona o Vladi Republike Slovenije (ZVRS-J) so bila na novo določena ministrstva in njihova delovna področja, spremembe pa so v veljavo stopile s koncem decembra 2022.

V Sloveniji je največ pomoči v obdobju 2020–2022 dodelilo Ministrstvo za infrastrukturo, skoraj polovico (43,60 %) vseh pomoči. Večina pomoči se namenja za ukrepe varstva okolja in varčevanja z energijo (61 %), dobra tretjina za transport (38,7 %) in 0,2 % za športno ter večnamensko rekreacijsko infrastrukturo.

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je dodelilo 24,01 % vseh pomoči. Večina pomoči, 99 %, je bila namenjena za zaposlovanje invalidnih oseb, manj kot 1 % pomoči pa je bil namenjen usposabljanju.

Ministrstvo za infrastrukturo in Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti sta skupaj dodelila 67,61 % vseh pomoči.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je v obravnavanem obdobju dodelilo 8,78 % pomoči, glavnino za regionalni razvoj ter za raziskave, razvoj in inovacije.

Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport je dodelilo 2,19 % pomoči, vse so bile namenjene za spodbujanje RRI.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je dodelilo 4,12 % pomoči, in sicer za namen spodbujanja kmetijstva in gozdarstva ter razvoj širokopasovnega omrežja.

Ministrstvo za okolje in prostor je dodelilo 40,53 mio EUR ali 2,59 % vseh pomoči, vse za varstvo okolja in varčevanje z energijo.

Ministrstvo za kulturo je dodelilo 0,99 %, največ v avdiovizualnem sektorju.

Približno 5 % vseh preostalih pomoči se je dodelilo preko drugih dodeljevalcev (ARRS, Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo, JAKRS, SPS, SID banka, EKO sklad,...).

Tabela 5: Največji dajalci državnih pomoči v obdobju 2020–2022 (v mio EUR)

Priglasitelj/dajalec pomoči	2020	2021	2022	Vsota 2020 - 2022	Delež 2020 - 2022
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	212,97	242,69	227,17	682,83	43,60%
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	112,76	127,27	136,03	376,06	24,01%
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	44,82	43,98	48,76	137,57	8,78%
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	20,56	18,76	25,20	64,51	4,12%
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	20,01	12,36	1,90	34,28	2,19%
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	14,74	14,27	11,53	40,53	2,59%
MINISTRSTVO ZA KULTURO	3,24	5,54	6,78	15,56	0,99%
Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo/MJU	7,61	20,22	0,00	28,04	1,79%
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST RS	7,98	8,23	10,52	26,74	1,71%
JS RS ZA PODJETNIŠTVO	5,04	6,18	6,04	17,26	1,10%
OSTALO	52,10	50,23	40,57	142,68	9,11%
SKUPAJ	501,83	549,73	514,50	1.566,06	100,00%

1.2.4 Državne pomoči po obliki pomoči ter postopku dodelitve

V Sloveniji se večina pomoči dodeli na osnovi shem pomoči, kjer prejemniki niso znani vnaprej, ampak so v pravni podlagi opredeljena merila in kriteriji za upravičenost. V zadnjem desetletju se je delež gibal med 71 % in 89 %. Na osnovi shem pomoči je bilo v letu 2022 izplačanih 81,34 % vseh državnih pomoči, in sicer vse horizontalne pomoči (varstvo okolja, regionalne pomoči, RRI, zaposlovanje idr.), ki se dodeljujejo po Uredbi o splošnih skupinskih izjemah ter pomoči za kmetijstvo.

Individualne pomoči, ki so bile namenjene točno določnemu in vnaprej znanemu prejemniku, so predstavljale 18,66 % vseh pomoči. Največji delež so te pomoči predstavljale v letu 2015, 29 % vseh pomoči, zaradi velikega obsega pomoči za reševanje in prestrukturiranje (konkretnih) podjetij v težavah. Pomoč za vnaprej znane prejemnike se je v zadnjih treh letih dodeljevala na področju transporta (Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu družbi SŽ – Potniški promet, d.o.o.).

Tabela 6: Državne pomoči po obliki pomoči, 2020–2022, v % vseh pomoči

Oblika pomoči	2020	2021	2022	Povprečje 2020–2022
Shema	86,61%	82,63%	81,34%	83,53%
Individualna	13,39%	17,37%	18,66%	16,47%
Skupaj	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Državne pomoči se lahko dodelijo šele, ko je ugotovljena oz. potrjena skladnost ukrepa s pravili državnih pomoči. Za presojo skladnosti je v osnovi pristojna Evropska komisija, ki pa je leta 2014 s posodobitvijo sistema državnih pomoči, to pristojnost v veliki meri prenesla na države članice. V ta namen je bila sprejeta razširjena uredba o splošnih skupinskih izjemah, ki omogočajo dodelitev pomoči brez predhodne priglasitve Evropski komisiji, potrebno je soglasje nacionalnega organa. V Sloveniji skladnost

preverjata Ministrstvo za finance (za vse pomoči, razen za kmetijstvo in ribištvo) ter Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Delež pomoči, ki se dodeljuje na osnovi uredb o splošnih skupinskih izjemah se od leta 2014 povečuje. Po letu 2018 je več kot polovica (57,1 % v 2022) vseh državnih pomoči izplačana na osnovi shem, ki so bile potrjene s strani ministrstva za finance oz. ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, brez predhodne priglasitve Evropski komisiji.

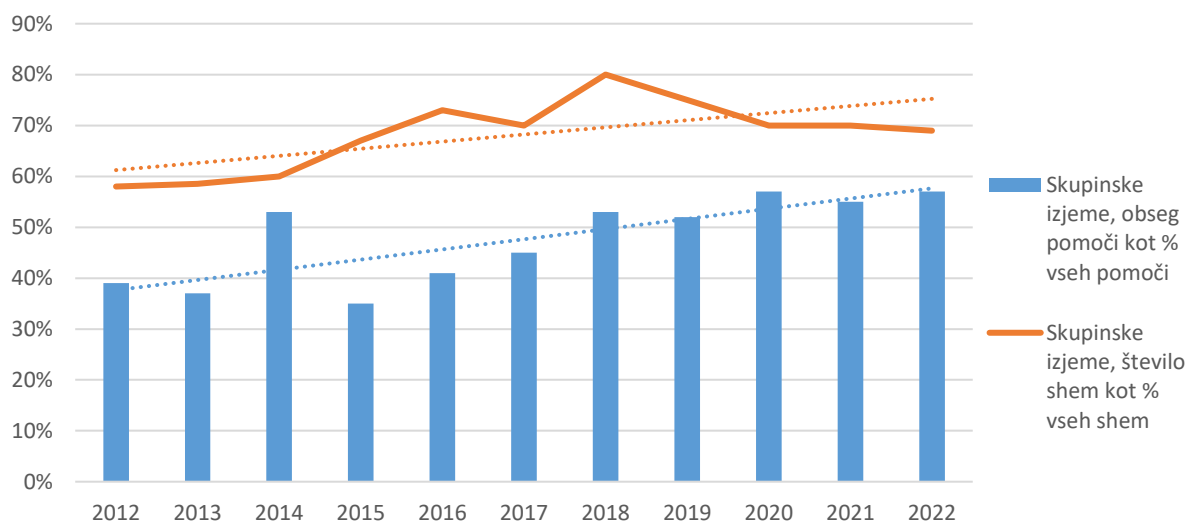
Tabela 7: Državne pomoči glede na postopek odobritve, 2020–2022

	2020		2021		2022	
	v mio EUR	delež	v mio EUR	delež	v mio EUR	delež
Državna pomoč - EK	217,42	43,33%	245,91	44,73%	220,72	42,90%
Skupinska izjema	284,42	56,68%	303,82	55,27%	293,79	57,10%
SKUPAJ	501,83	100,00%	549,73	100,00%	514,50	100,00%

Še izraziteje se premik v smeri večje uporabe uredbe o splošnih skupinskih izjemah kaže, če upoštevamo število ukrepov oz. shem (za razliko od obsega pomoči), ki so bile potrjene na osnovi novih pravil.

Primerjava na spodnji sliki kaže, da se je v letu 2022 **69,23 % ukrepov** oz. 27 shem od skupaj 39 shem, za katere so bile poročane pomoči v letu 2022, izvajalo na podlagi uredbe o splošnih skupinskih izjemah, tj. brez predhodne priglasitve EK. V EU je bil ta delež v letu 2021 83 %. Na osnovi teh shem je bilo izplačanih skupaj **57 % vseh pomoči** v letu 2022.

Slika 8: Obseg pomoči in število shem pomoči po skupinskih izjemah kot % vseh pomoči, 2012–2022

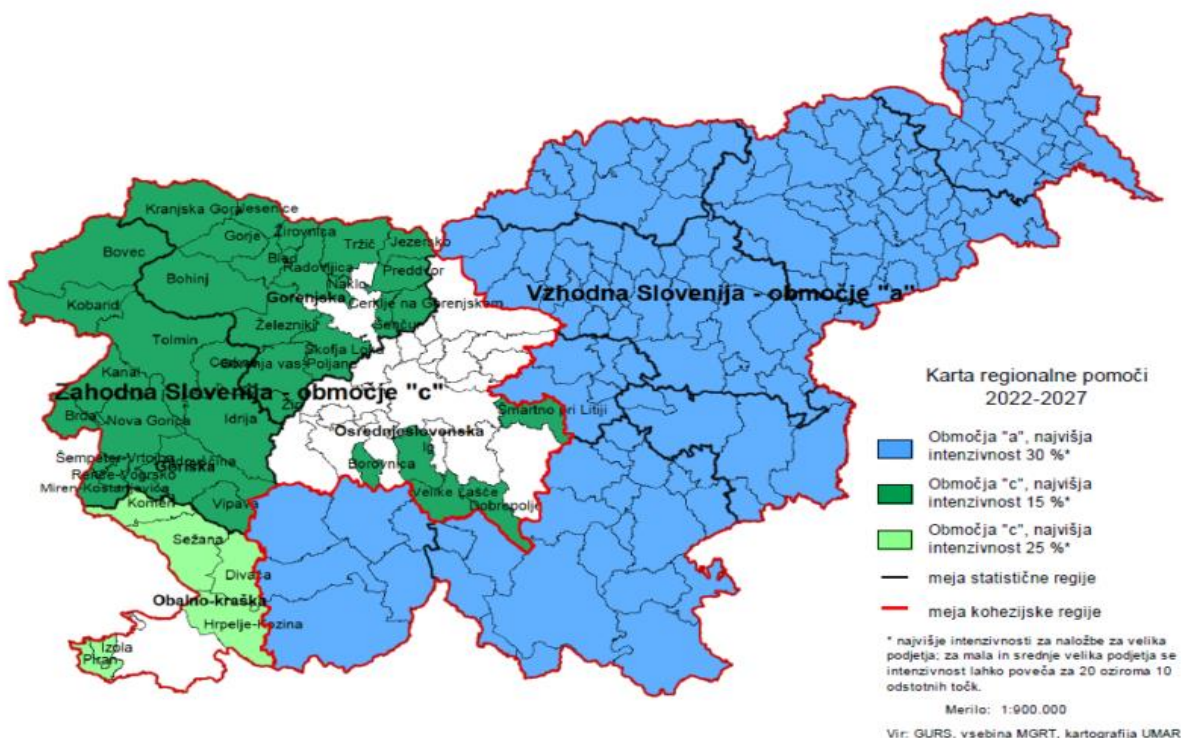
Če upoštevamo samo nove sheme iz obdobja po uveljavitvi prenovljenih pravil, je bilo potrebno po letu 2014 od skupaj 45 shem, le 7 priglasiti Komisiji (6 pomoči za reševanje in prestrukturiranje ter 1 za kopenski železniški promet), medtem ko je 38 shem (84,4 %) presojalo Ministrstvo za finance. Za namen reševanja posledic covid-19 je MF v letih 2020 - 2022 obravnavalo, usklajevalo in priglasilo EK 44 covid shem, za namen odprave posledic energetske krize pa v letu 2022 še 4 sheme.

1.2.5 Državne pomoči po regijah

V letu 2022 je bilo podjetjem s sedežem v Vzhodni kohezijski regiji z upoštevanjem izvetja kriznih ukrepov, izplačanih 240,48 mio EUR ali 46,74 % vseh pomoči, kar je primerljivo z letom pred tem. Zahodni kohezijski regiji je bilo izplačanih 274,03 mio EUR ali 53,26 % vseh pomoči v letu 2022, kar je za 32,02 mio EUR manj kot leto prej.

Povprečje za Slovenijo v obdobju 2020–2022 gre v prid Zahodni kohezijski regiji, saj ji je v tem obdobju pripadlo 53,28% pomoči, Vzhodni kohezijski regiji pa 46,72%.

Slika 9: Državne pomoči po kohezijskih regijah v letu 2022

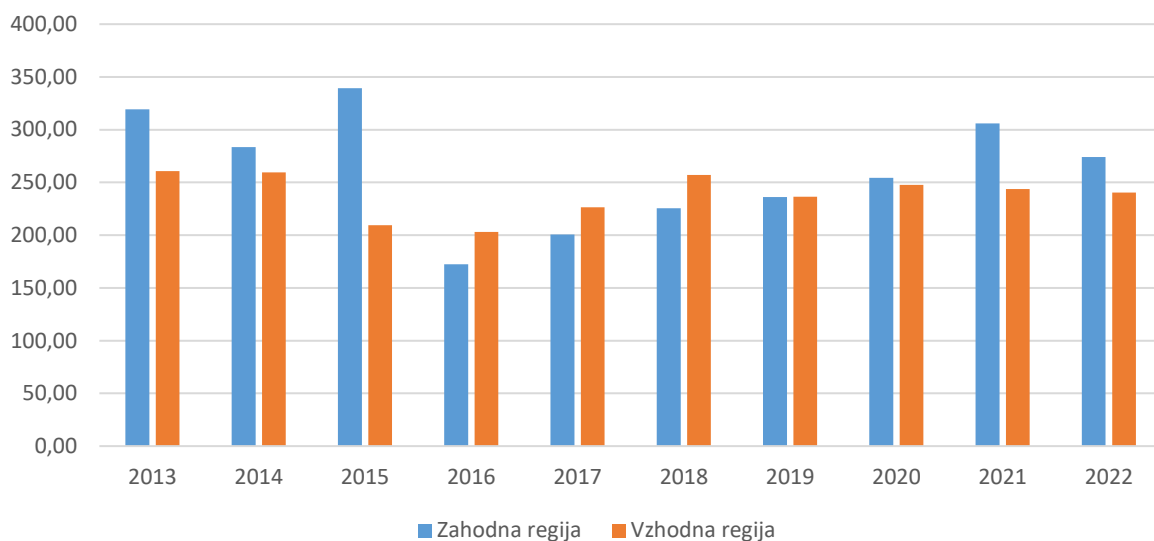
Sprejeta Uredba o karti regionalne pomoči za obdobje 2022–2027 (Uradni list RS, št. 15/22) vključuje območja »a«, kjer so gospodarske razmere izjemno neugodne v primerjavi z EU kot celoto, in območja »c«, kjer so gospodarske razmere neugodne, vendar manj kot na območjih »a«.

Tabela 8: Državne pomoči po kohezijskih regijah, 2020–2022

Kohezijska regija	2020 v mio EUR	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	2022 delež
Zahodna Slovenija	254,32	306,05	274,03	53,26%
Vzhodna Slovenija	247,51	243,68	240,48	46,74%
Slovenija	501,83	549,73	514,50	100,00%

Gledano v daljšem časovnem obdobju so državne pomoči precej enakomerno porazdeljene med obe kohezijski regiji, pri čemer je bilo do leta 2015 nekoliko več pomoči izplačanih subjektom s sedežem v Zahodni kohezijski regiji (57 % vseh pomoči), v letih 2016–2018 se je razmerje nagnilo na stran Vzhodne kohezijske regije, ki je prejela 52 % vseh pomoči v tem obdobju, z letom 2020 pa zopet na stran Zahodne kohezijske regije (53,26 % v letu 2022).

Slika 10: Porazdelitev državnih pomoči po kohezijskih regijah, 2013–2022

Večja usmerjenost pomoči v Vzhodno kohezijsko regijo je v glavnem posledica pravil kohezijske politike, ki Vzhodni, manj razviti regiji, dodeljuje relativno večji obseg sredstev, poleg tega pa pravila za določene kategorije državnih pomoči na teh območjih dovoljujejo višje intenzivnosti pomoči (npr. regionalne pomoči).

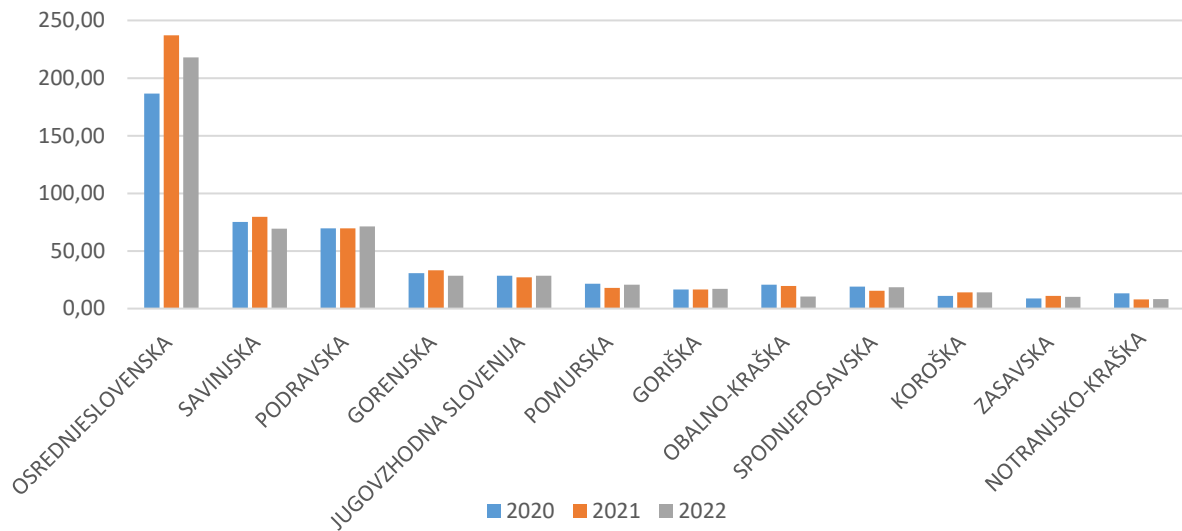
Tabela 9: Državne pomoči po statističnih regijah, 2020–2022

Statistična regija	2020	2021	2022	2022	2020–2022
	v mio EUR	v mio EUR	v mio EUR	Delež v %	v mio EUR
GORENJSKA	30,77	33,12	28,40	5,52%	92,29
GORIŠKA	16,64	16,64	17,16	3,33%	50,43
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	28,54	27,14	28,39	5,52%	84,07
KOROŠKA	10,95	14,17	13,94	2,71%	39,07
NOTRANJSKO-KRAŠKA	13,38	8,06	8,34	1,62%	29,78
OBALNO-KRAŠKA	20,81	19,52	10,44	2,03%	50,77
OSREDNJSLOVENSKA	186,54	237,08	218,02	42,38%	641,64
PODRAVSKA	69,59	69,72	71,18	13,83%	210,48
POMURSKA	21,69	18,08	20,65	4,01%	60,42
SAVINJSKA	75,04	79,63	69,38	13,49%	224,05
SPODNJEPOSAVSKA	19,04	15,44	18,39	3,57%	52,87
ZASAVSKA	8,85	11,14	10,19	1,98%	30,18
SLOVENIJA	501,83	549,73	514,50	100,00%	1.566,06

Pregled podatkov po statističnih regijah je oblikovan na podlagi kriterija sedeža podjetja, ki je prejemnik pomoči, ne glede na to, kje se dejansko izvajajo dejavnosti podjetja. Zaradi koncentracije gospodarske dejavnosti v glavnem mestu in okoliških območjih ni presenetljivo, da je največ pomoči izplačanih podjetjem iz Osrednjeslovenske regije, kjer ima sedež tudi več podjetij, ki sicer delujejo na območju celotne države (npr. Slovenske železnice, večina bank, več fakultet in večjih raziskovalnih organizacij ipd.).

V letu 2022 je bilo podjetjem v Osrednjeslovenski regiji izplačanih 218,02 mio EUR ali 42,38 % vseh državnih pomoči (40,97 % 2020–2022). Vse ostale statistične regije so prejele bistveno manj pomoči, največ med njimi Podravska, 71,18 mio EUR ali 13,83 % vseh pomoči in Savinjska 69,38 mio EUR ali 13,49 %. Omenjene tri statistične regije so prejele dve tretjini vseh pomoči v letih 2020–2022.

Slika 11: Spremembe obsega državnih pomoči po statističnih regijah v letih 2020–2022

V letu 2022 so bile državne pomoči (brez covid ukrepov) v večini regij primerljive s predhodnima letoma. povečale v naslednjih statističnih regijah: Osrednjeslovenski, Savinjski, Koroški, Gorenjski ter Zasavski regiji. V Osrednjeslovenski s precejšnjim povečanjem izstopa leto 2021 (+50,5 mio EUR, večino pomoči je predstavljalo nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu), nato v letu 2022 sledi upad pomoči. Prav tako tudi v Savinjski, Obalno-Kraški ter Notranjsko-Kraški regiji. Razdelitev pomoči po statističnih regijah se v zadnjih treh letih ni bistveno spremenila.

2. DRŽAVNE POMOČI V DRŽAVAH EU

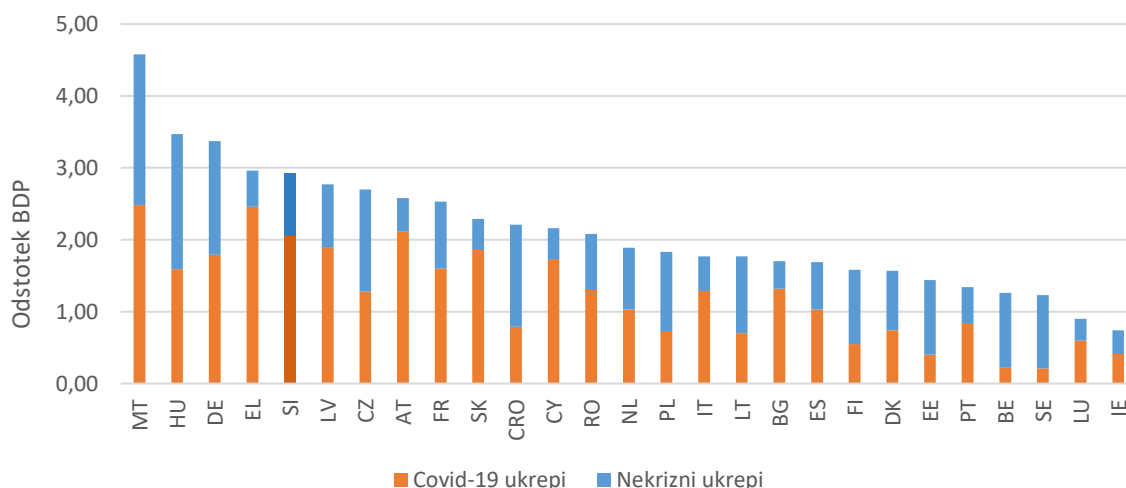
2.1 OBSEG DRŽAVNIH POMOČI V DRŽAVAH EU

Zbirne informacije o izdatkih za državno pomoč na ravni EU in nacionalni ravni predstavlja analitična zbirka Scoreboard, ki jo letno pripravlja Evropska komisija. Predstavlja pomembno orodje spremljanja državnih pomoči ter omogoča sledenje in ocenjevanje učinkov preteklega in tekočega razvoja politik na področju državne pomoči. Za razliko od preteklih edicij Scoreboarda, se vsi podatki v nadaljevanju nanašajo na vse vrste pomoči, vključno s pomočjo za kmetijstvo in ribištvo. Izključene so le pomoči železnicam. Poleg tega so zaradi lažje primerljivosti s preteklimi podatki, razčlenjene tudi pomoči na covid-19 ukrepe in vse ostale ukrepe.

Države članice EU-27 so leta 2021 za državno pomoč za covid-19 in druge ukrepe, razen pomoči železnicam, porabile 334,54 milijarde EUR, kar je 2,3 % BDP EU-27 (+14,32 mrd EUR v primerjavi z letom 2020). V letu 2021 so tako skupni izdatki za državne pomoči še naprej naraščali. Na agregatni ravni je do porasta prišlo zaradi izrazitega povečanja **pomoči v zvezi s covid-19**, ki je narasla za 4,72 % (s 182,1 mrd EUR v letu 2020 na **190,7 mrd EUR v letu 2021**), kar predstavlja približno **57 % celotne porabe oz. 1,31 % BDP EU27**. Nasprotno pa so se izdatki za „nekrizne“ **državne pomoči** zmanjšali za 1,66 % (s 146,32 mrd EUR v letu 2020 na 143,89 mrd EUR v letu 2021), kar predstavlja **0,99 % BDP EU27** leta 2021 v primerjavi z 1,06 % leta 2020. To je posledica skupnega učinka znižanja absolutnih vrednosti izdatkov za „nekrizne“ ukrepe po prilagoditvi za inflacijo in skupnega povečanja BDP od leta 2020 do leta 2021.

S spodnje slike je razvidno, da med državami EU obstajajo velike razlike tako glede obsega kot strukture državnih pomoči. Državne pomoči, izražene v deležu BDP, so bile najvišje na Malti (4,58 % BDP), najnižje pa na Irskem (0,74 % BDP). **Slovenija** je na petem mestu s **2,92 % BDP** državnih pomoči, predvsem zaradi velikega obsega covid-19 izdatkov, ki predstavljajo kar 70,2 % vseh državnih pomoči leta 2021.

Slika 12: Državne pomoči v državah EU v deležu BDP, leto 2021

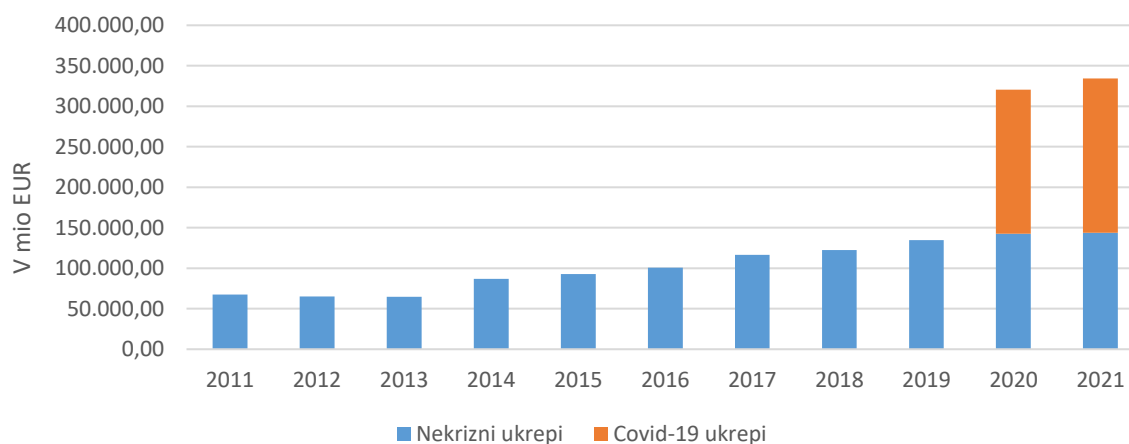

Celotne državne pomoči kot delež nacionalnega BDP so na sliki razčlenjene na izdatke za ukrepe, povezane s covid-19 (stolpec rdeče barve) in vse druge ukrepe državne pomoči (stolpec modre barve). Malta in Grčija sta državi članici z največjim deležem izdatkov za državno pomoč zaradi covid-19 glede na nacionalni BDP v letu 2021 (2,48 % oziroma 2,46 %), sledijo pa ji Avstrija, Slovenija, Latvija in Slovaška. Belgija in Švedska sta državi članici, ki sta relativno najmanj dodelili, sledijo pa ji Estonija, Irska in Finska. Če pogledamo razmerje med pomočjo covid-19 in pomočjo, ki ni povezana s covid-19 v vsaki državi članici, v Grčiji, Avstriji in Slovaški delež izdatkov za državno pomoč zaradi covid-19 predstavlja več kot 80 % skupnih izdatkov za državno pomoč v relativnem smislu, sledijo Ciper, Bolgarija, Italija in Slovenija

s 70,2 %. Nasprotno, v Belgiji in Švedski znašajo izdatki za ukrepe v zvezi s covid-19 manj kot 20 % vseh pomoči. Druge države članice, kot so Nemčija, Češka, Danska in Madžarska, kažejo bolj uravnoteženo porazdelitev med izdatki za državno pomoč v zvezi s covid-19 in tistimi, ki niso povezani s covid-19.

Največ državnih pomoči v absolutnem znesku je izplačala Nemčija, 121,2 mrđ EUR, kar predstavlja približno 36 % vseh državnih pomoči v EU-27. Francija je drugi največji dodeljevalec s 63,3 mrđ EUR (19 %), sledijo Italija s 31,5 mrđ EUR (9,4 %), Španija s 20,5 mrđ EUR (6,1 %) in Nizozemska s 16,2 mrđ EUR (4,8 %). Najmanj je za državne pomoči v letu 2021 namenila Estonija, 451 milijonov evrov. Kar zadeva ukrepe državne pomoči za covid-19, je prav tako Nemčija dodelila največ pomoči (64,3 mrđ EUR), sledi ji Francija s 40 mrđ EUR, Italija (23 mrđ EUR) in Španija (12,5 mrđ EUR).

Slika 13: Državne pomoči v državah EU vključno z ukrepi za odpravo posledic covid-19 v mio EUR

Splošni trend v zadnjem desetletju kaže stabilno povečanje odhodkov za državno pomoč, z velikim skokom v letih 2020 in 2021 zaradi krize covid-19. Kljub skupnemu pozitivnemu trendu naraščanja odhodkov za državno pomoč, je enajst držav članic leta 2021 zabeležilo zmanjšanje državnih pomoči. V petih od teh (Poljska, Belgija, Portugalska, Slovenija in Estonija) je zmanjšanje posledica usihanja pomoči za ukrepe covid-19, medtem ko je v dveh (Italija in Hrvaška) glavni razlog nižjih državnih pomoči v dodelitvah za „nekrizne“ cilje. Štiri države članice (Danska, Grčija, Romunija in Litva) pa so zmanjšale izdatke za obe kategoriji pomoči.

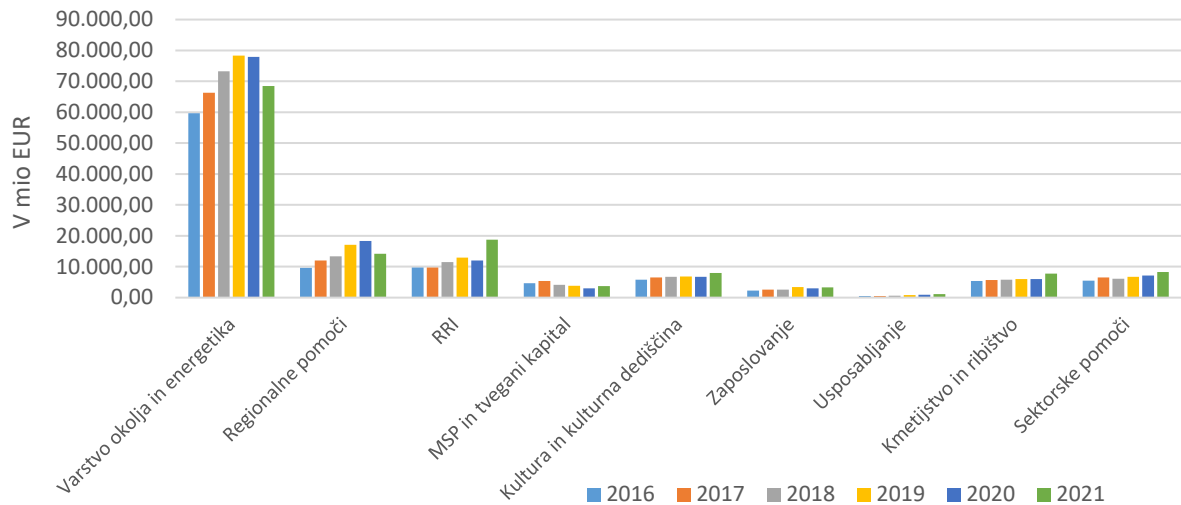
2.2 STRUKTURA POMOČI V EU

Pri obravnavi ukrepov državnih pomoči brez covid-19 pomoči je po podatkih Scoreboarda razvidno, da je v zadnjih šestih letih (prikaz na Sliki 14) v absolutnih vrednostih varstvo okolja in varčevanje z energijo cilj politike, za katerega so države članice porabile največ državnih pomoči, v kumulativni višini 424 mrđ EUR in z naraščajočim trendom do leta 2019 nato sledi rahel upad. To je približno petkrat več od kumulativnih skupnih izdatkov v okviru drugega najbolj uporabljenega cilja, **regionalnega razvoja** (84,7 mrđ EUR od 2016 do 2021, od tega 14,2 mrđ EUR v letu 2021). **Za raziskave in razvoj, vključno z inovacijami**, je bilo od leta 2016 do 2021 porabljenih skupno 74,5 mrđ EUR (od tega 18,7 mrđ EUR v letu 2021). Ti trije glavni nekrizni cilji na ravni EU predstavljajo 76 % skupnih izdatkov v obdobju 2016–2021 in **70,5 % v letu 2021**.

Poleg tega je bilo v obdobju 2016–2021 40,6 mrđ EUR odobrenih za spodbujanje kulture (od tega 7,9 mrđ EUR v letu 2021), 40 mrđ EUR v okviru sektorskega razvoja (od tega 8,2 mrđ EUR v letu 2021) in 36,7 mrđ EUR v okviru kmetijstva in ribištva (od tega 7,7 mrđ EUR v letu 2021).

Slika 14: Struktura državnih pomoči v EU po namenih pomoči (brez covid-19 in pomoči za železniški prevoz) za obdobje 2016–2021, v mio EUR

Struktura državnih pomoči po posameznih državah je zelo raznolika, odvisna je od potreb in ciljev, ki jih posamezna država zasleduje v razvoju gospodarstva in družbe. Vseeno obstaja med državnimi nekaj podobnosti, kar zadeva tri glavne cilje na ravni EU:

- Varstvo okolja in varčevanje z energijo sta glavna cilja 19 držav članic, med njimi tudi Slovenije. Predstavljata vsaj 50 % celotne porabe v 11 državah članicah: Avstriji, Češki, Hrvaška, Finski, Nemčiji, Grčiji, Irski, Luksemburgu, Nizozemski, Romuniji in Švedski;
- Raziskave in razvoj, vključno z inovacijami, so pomemben cilj v Belgiji, Nemčiji in Avstriji;
- Regionalni razvoj je glavni cilj na Portugalskem (48 % celotne porabe), Malti, Španiji, Hrvaški, Slovaški, Italiji in Madžarski.

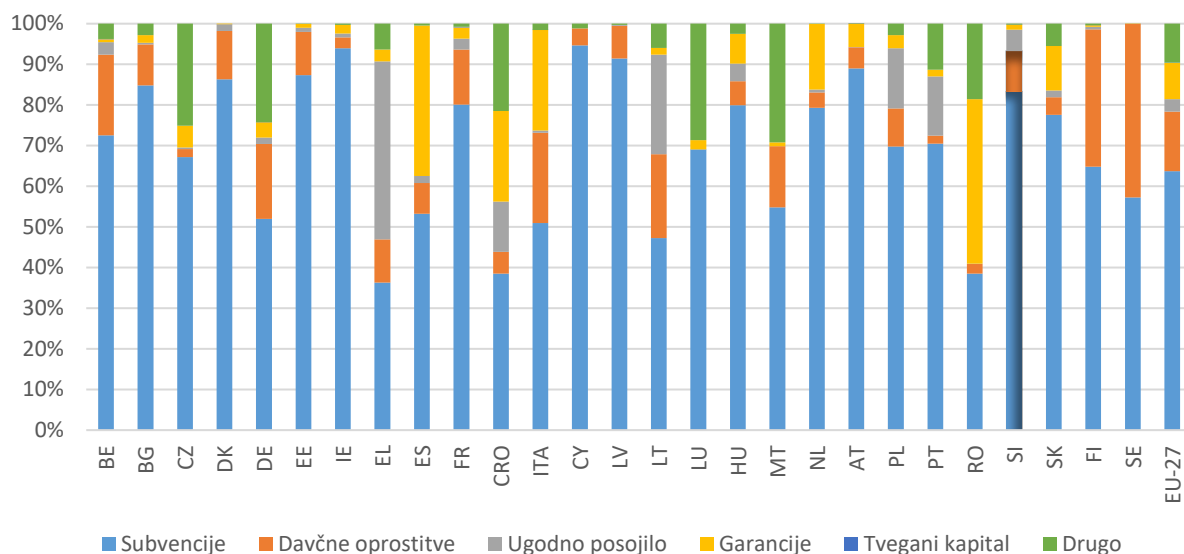
V nekaterih državah članicah trije največji cilji, ki predstavljajo 70,5 % skupnih izdatkov na ravni EU, predstavljajo majhen delež porabe državne pomoči na nacionalni ravni. To še posebej velja za Ciper, kjer ti cilji predstavljajo le približno 25 % celotne porabe, medtem ko je kultura glavni cilj. Poleg tega je v Švedski in Latviji velik delež nacionalnih sredstev namenjen sektorskim razvojnim ciljem (32 % in 26 % porabe). Kmetijstvo, gozdarstvo in podeželje pa so glavni cilji v Bolgariji (40 %).

Struktura pomoči po instrumentih na ravni EU je od leta 2014 relativno stabilna, medtem ko države članice uporabljajo zelo različne kombinacije instrumentov. Neposredna nepovratna sredstva (subvencije in subvencionirane obrestne mere) so najbolj uporabljen instrument pomoči tako v zadnjem desetletju kot leta 2021, saj predstavljajo 58 % skupnih izdatkov (s 54 % leta 2010 na 61 % leta 2020). Pred letom 2020 so bili ukrepi davčnih ugodnosti drugi najpogosteje uporabljen instrument (32 % v letu 2019), vendar se je njihov delež v letu 2021 zmanjšal na 14 % skupnih izdatkov. Uporaba povratnih oblik pomoči je tudi v EU skromna, garancije predstavljajo 8 %, ugodno posojilo le 3 % ter intervencije z lastniškim kapitalom manj kot 3 % državnih pomoči v letu 2021.

V letu 2021 je kar 21 držav EU največ državnih pomoči dodelilo preko nepovratnih oblik pomoči, v preostalih državah članicah pa je ta oblika pomoči predstavljala manj kot 40 % izdatkov (Grčija, Romunija, Hrvaška). Jamstva za posojila predstavljajo 43 % vseh državnih pomoči v Romuniji in 37 % v Španiji, kar kaže na močno odvisnost od te vrste instrumenta, ki temelji na kreditih, katerega element pomoči zajema majhen delež pogodb. Državi članici z znatnim deležem jamstev sta tudi Italija in Hrvaška. Švedska in Italija sta izvedli številne ukrepe davčnih ugodnosti (38 % oziroma 32 % skupnega izplačila), medtem ko so intervencije z lastniškim kapitalom uporabile Latvija, Finska in Portugalska.

Slika 15: Državne pomoči (brez pomoči za železniški prevoz in brez ukrepov covid-19) v državah EU po instrumentih, 2021

Primerjava s Slovenijo pokaže, da struktura pomoči po kategorijah in instrumentih zelo podobna povprečni strukturi EU. Tudi Slovenija dodeli največ pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo - primerljiv delež za Slovenijo (brez pomoči za železniški promet in covid-19) je znašal 36,13 % vseh pomoči v letu 2021, za EU 47,6 % (2021), znatni delež pa namenja za RRI (13,93 % Slovenija, EU 13 %) in regionalni razvoj (7,31 % Slovenija, EU 10 %).

Slovenija izraziteje odstopa od povprečja EU po deležu pomoči za zaposlovanje, v Sloveniji so te pomoči predstavljale 28 % vseh pomoči, medtem ko v EU le 2,3 % vseh pomoči. Visok delež pomoči za zaposlovanje je posledica sistema spodbujanja zaposlovanja invalidnih oseb v Sloveniji, ki spodbude za zaposlitev invalidnih oseb namenja podjetjem, ki zaposlujejo te osebe, za razliko od drugih držav članic, ki položaj invalidnih oseb rešujejo preko sistema socialnih pomoči ali drugih individualnih podpor fizičnim osebam, ki ne predstavljajo državne pomoči.

Manj kot v povprečju EU dodeli Slovenija pomoči po shemah za MSP in tvegano financiranje (0,63 % Slovenija, 2,6 % EU), pri čemer Slovenija pomoč za MSP dodeljuje pretežno po drugih pravilih (npr. kot regionalne pomoči, pomoči za RRI, varstvo okolja in varčevanja z energijo).

Tudi glede instrumentov pomoči je Slovenija zelo primerljiva s povprečjem EU: subvencije kot prevladujoč instrument so v letu 2021 predstavljale 70 % pomoči v Sloveniji in 58 % v EU, davčne olajšave in znižanje prispevkov za socialno varnost kot drugi najbolj pogosto uporabljan instrument pa 29 % v Sloveniji in prav tako 29 % v EU.

3. DE MINIMIS POMOČI

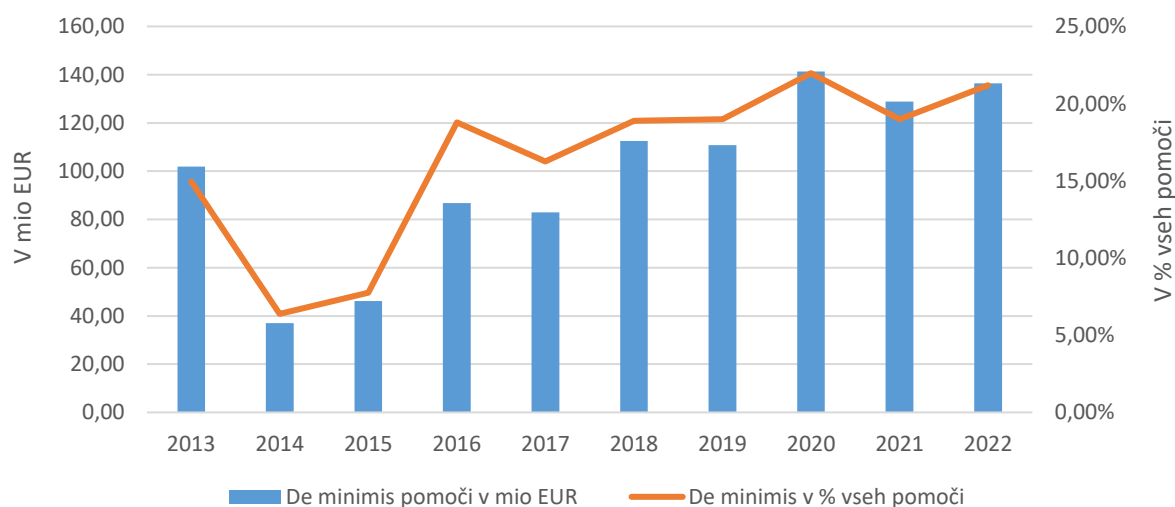
De minimis pomoči⁸ so pomoči malih vrednosti, katerih višina ne presega 200.000 EUR na prejemnika v obdobju treh proračunskih let. Zanje velja, da zaradi omejene višine načeloma ne izkrivljajo konkurence in ne vplivajo na trgovino med državami članicami in zato ne predstavljajo državne pomoči po 107. členu PDEU⁹. Ne glede na to, so države EU dolžne voditi evidenco o dodeljenih *de minimis* pomočeh.

V letu 2022 je bilo izplačanih 138,43 mio EUR *de minimis* pomoči, kar je 7,57 mio EUR več kot preteklo leto in predstavlja drugi največji obseg *de minimis* pomoči, odkar se vodijo evidence o teh pomočeh. *De minimis* pomoči so predstavljale dobro petino (21,2 %) vseh spodbud, ki se dodeljujejo subjektom, ki delujejo na trgu bodisi kot državne ali *de minimis* pomoči.

Tabela 10: *De minimis* pomoči v primerjavi z državnimi pomočmi, brez kriznih ukrepov 2020–2022

Oblika	2020 v mio EUR	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	razlika 2022-2021 v mio EUR
<i>De minimis</i> pomoči	141,31	128,85	138,43	9,58
Državne pomoči	501,83	549,73	514,50	-35,22
Skupaj državne in <i>de minimis</i>	643,15	678,58	652,93	-25,65
Delež <i>de minimis</i> v vseh pomočeh	21,97%	18,99%	21,20%	2,21%

Slika 16: *De minimis* pomoči v mio EUR in kot % vseh pomoči (državne in *de minimis* skupaj, brez kriznih ukrepov), 2013–2022

Dajalci pomoči uporabljajo pravilo *de minimis*, ko gre za majhne zneske pomoči in/ali se pomoči dodeljujejo pod pogoji, ki niso (v celoti) skladni s pravili o dodeljevanju državnih pomoči. Prednost *de minimis* pomoči je, da imajo manj stroge pogoje dodeljevanja v smislu upravičenih stroškov, stopenj intenzivnosti ipd. Slabost teh pomoči je, da lahko prejemniki hitro presežejo dovoljeno mejo 200.000 EUR v obdobju treh proračunskih let. Dajalce pomoči se zato spodbuja, da poskušajo oblikovati sheme pomoči, ki so skladne s pravili dodeljevanja po uredbi o skupinskih izjemah.

⁸ Gre za pomoči *de minimis*, dodeljene na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 1407/2013, medtem ko podatki o *de minimis* pomočeh za primarno kmetijsko proizvodnjo in *de minimis* pomočeh za sektor ribištva in akvakulture, katerih evidenco vodi MKGP, v tem Poročilu niso zajeti.

⁹ Skladno z Zakonom o spremljanju državnih in *de minimis* pomoči je potrebno pomoči *de minimis* priglasiti Ministrstvu za finance in v 15 dneh po dodelitvi pomoči o tem ministrstvu tudi poročati. Ministrstvo za finance vodi natančno evidenco o dodeljenih pomočeh *de minimis* od leta 2002. Slovenija je ena redkih držav EU, ki ima vzpostavljen sistem spremljanja *de minimis* pomoči tudi na lokalni ravni.

Tabela 11: De minimis pomoči po kategorijah, 2020–2022

Kategorija	2020 v mio EUR	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	Delež 2022	Razlika 2022-2021 v mio EUR
Kmetijstvo	3,52	18,38	18,71	13,52%	0,33
Usposabljanje	0,59	6,13	0,04	0,03%	-6,09
Kultura	9,95	2,45	10,04	7,25%	7,59
Varstvo okolja	12,99	7,84	5,96	4,31%	-1,88
Mala in srednje velika podjetja	81,70	63,17	87,97	63,55%	24,8
Športna in večnamenska rekr. infrast.	0,06	1,04	0,03	0,02%	-1,01
Zaposlovanje	31,14	28,41	11,85	8,56%	-16,56
Raziskave in razvoj ter inovacije	0,77	0,88	3,37	2,43%	2,49
Regionalne pomoči	0,59	0,56	0,46	0,33%	-0,1
Skupaj	141,31	128,85	138,43	100,00%	9,58

V letu 2022 je bilo največ pomoči *de minimis* dodeljenih za spodbujanje MSP, 87,97 mio EUR, kar predstavlja za 24,8 mio EUR oz. tretjino več kot leto poprej. Predstavljale so več kot polovico (63 %) vseh *de minimis* pomoči, kar je mnogo več kot pomoči za zaposlovanje, za katere se je več let zapored dodeljevalo največ tovrstnih pomoči.

Druge po obsegu so pomoči za kmetijstvo¹⁰ v višini 18,71 mio EUR, kar je primerljivo s preteklim letom in kar 15,19 mio EUR več v primerjavi z letom 2020. Predstavljale so 13,52 % vseh *de minimis* pomoči.

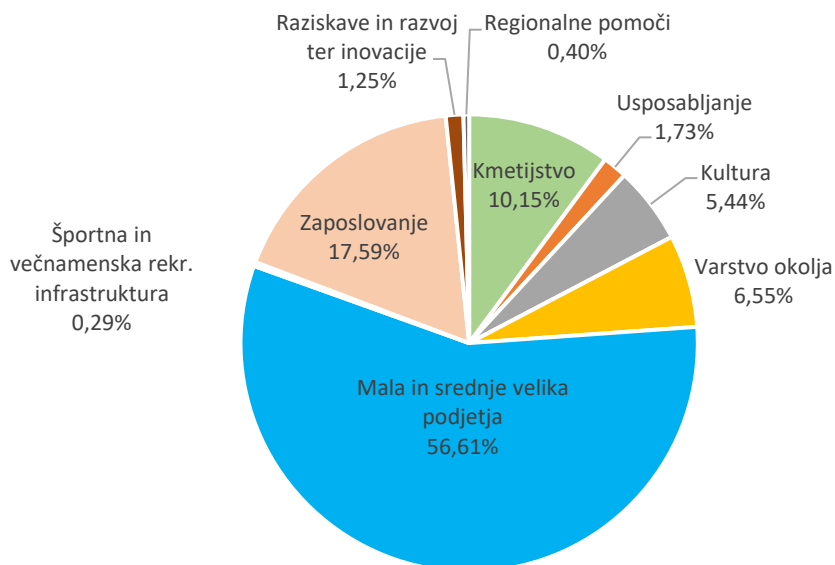
Tretje po obsegu so pomoči za zaposlovanje, ki se dodeljujejo za zaposlovanje *prikrajšanih delavcev* (za razliko od državnih pomoči za zaposlovanje, ki so skoraj izključno namenjene za zaposlovanje *invalidnih oseb*), pri čemer gre pretežno (99 %) za ohranjanje delovnih mest¹¹. Za ta namen je bilo dodeljenih 11,85 mio EUR pomoči kar je 16,56 mio EUR manj kot leta 2021 (predstavljale so 8,56 % vseh *de minimis* pomoči).

Sledijo pomoči za kulturo v višini 10,04 mio EUR, ki so se začele povečevati po letu 2016, ko je bila priglášena shema za plačilo prispevkov za socialno varnost samozaposlenih za kulturo. Nato so pomoči za varstvo okolja, ki v letu 2022 dosegajo 5,96 mio EUR, kar je 55 % manj kot v letu 2020. Večina teh pomoči je bila namenjena spodbudam za okoljske naložbe. Pomemben delež *de minimis* pomoči se je namenjal še za raziskave in razvoj ter inovacije, in sicer 3,37 mio EUR.

¹⁰ V Poročilu pomoči *de minimis* za kmetijstvo zajemajo pomoči za predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, gozdarstvo, razvoj podeželja, ... brez *de minimis* pomoči za primarno kmetijsko proizvodnjo in *de minimis* pomoči za sektor ribištva in akvakulture, katerih evidenco vodi MKGP.

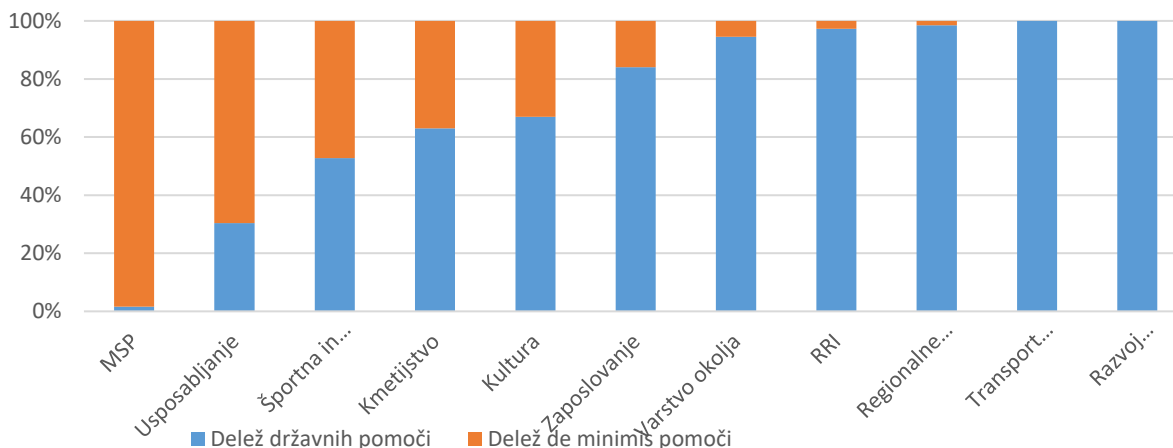
¹¹ Državne pomoči za zaposlovanje po uredbi o skupinski izjemi se lahko dodelijo le, če gre za neto povečanje delovnih mest in samo do višine 50 % upravičenih stroškov zaposlitve prikrajšanega delavca, za eno leto oz. največ za dve leti, če gre za resno prikrajšanega delavca. Pomoči za zaposlovanje, ko ne gre za neto povečanje delovnih mest, ampak za ohranitev delovnih mest, se ne more dodeliti po pravilih državnih pomoči, ampak le kot pomoč male vrednosti.

Slika 17: De minimis pomoči po kategorijah v %, povprečje 2020–2022

De minimis pomoči se zaradi narave (manjši zneski), najbolj pogosto uporabljajo (izraženo kot delež vseh spodbud) na področju spodbujanja MSP in za usposabljanje. V letih 2020–2022 je bilo kar 98,42 % vseh spodbud, ki so bile dodeljene po pravilih MSP in 69,58 % vseh pomoči za usposabljanje, dodeljenih kot pomoč *de minimis*. Pomemben delež v tem obdobju predstavljajo še spodbude za športno in večnamenska rekreacijsko infrastrukturo ter na področju kmetijstva¹², kulture, zaposlovanja ter varstvo okolja. Pri spodbudah za zaposlovanje, ki so po obsegu med največjimi, *de minimis* predstavljajo 15,92 % vseh spodbud, če upoštevamo samo spodbude za prikrajšane delavce pa kar 97 % vseh spodbud za ta namen.

Slika 18: Delež državne in de minimis pomoči skupaj, (brez kriznih ukrepov) po kategorijah, 2020–2022

Večino *de minimis* pomoči dodelijo ministrstva, javni skladi, javne agencije in drugi dajalci na državni ravni, manjšina pomoči se dodeli na lokalni ravni. V letu 2021 so na državnem nivoju dodelili 122,7 mio EUR ali 94,71 % vseh *de minimis* pomoči (94,58 % v obdobju 2019-2021). Med največjimi dajalci so tri ministrstva: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (pretežno za zaposlovanje prikrajšanih delavcev v obliki subvencij plač, ukrep izvaja Zavod RS za zaposlovanje), Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v glavnem za spodbujanje MSP, glavna izvajalca sta MGRT in JS za podjetništvo) ter Ministrstvo za kulturo (plačilo prispevkov za socialno varnost samozaposlenih za kulturo).

¹² V pregledu ni zajetih podatkov o de minimis pomočeh za primarno kmetijsko proizvodnjo in sektor ribištva ter akvakulture, katerih evidenco vodi le MKGP.

Tabela 12: Največji dajalci de minimis pomoči, v mio EUR

Priglasitelj/dajalec	Kategorija	Izvajalec	2020	2021	2022
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	Mala in srednje velika podjetja	JS RS za podjetništvo	40,65	36,39	69,30
		Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	18,67	10,90	2,71
		SPIRIT Slovenija, javna agencija	10,33	6,29	6,81
		Slovenska turistična organizacija	0,50	2,31	1,20
	Raziskave in razvoj ter inovacije	SPIRIT Slovenija, javna agencija			2,40
	Regionalne pomoči	Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo	0,55	0,56	0,46
	Zaposlovanje	RRA Posavje		0,01	
	Usposabljanje	SPIRIT Slovenija, javna agencija	0,01	0,03	0,02
		Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo		0,60	
		Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS		1,48	
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO			70,71	58,56	82,89
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	Usposabljanje	Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad RS	0,56	4,00	
	Zaposlovanje	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	0,69	0,92	0,47
		Zavod RS za zaposlovanje	30,23	27,32	11,22
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI			31,47	32,24	11,68
MINISTRSTVO ZA KULTURO	Kultura	Ministrstvo za kulturo	9,58	2,34	9,84
MINISTRSTVO ZA KULTURO			9,58	2,34	9,84
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	Športna in večnamenska rekreacijska infrastruktura	Ministrstvo za infrastrukturo		1,01	
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO				1,01	
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	Kmetijstvo	Agencija za kmetijske trge in razvoj podeželja	0,42	16,24	15,20
		Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	2,32	1,38	2,85
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO			2,73	17,62	18,06
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad	Varstvo okolja	Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad	12,98	7,84	5,96
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad			12,98	7,84	5,96
SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana	Raziskave in razvoj ter inovacije	SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana	0,35	0,84	0,83
	Mala in srednje velika podjetja	SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana	6,92	3,45	3,01
SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana			7,27	4,29	3,84

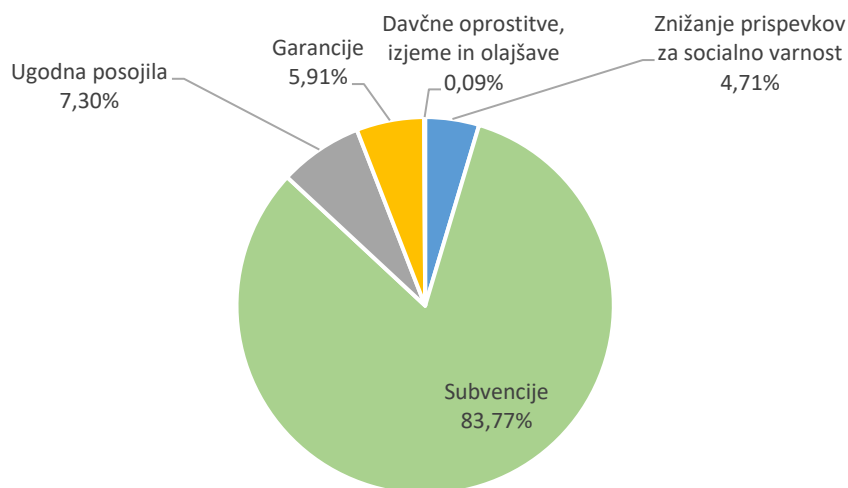
Občine so v letu 2022 dodelile 4,7 mio EUR ali 3,4 % vseh *de minimis* pomoči, v povprečju v letih 2020–2022 je to predstavljalo 3,48 %. Večina je bila namenjena za spodbujanje MSP (83,6 % v 2022), 15 % pomoči so občine namenile za spodbude na področju kmetijstva in sicer izvajanju ukrepov na področju gozdarstva, predelave in trženja kmetijskih proizvodov, dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ne vključujejo pa pomoči *de minimis* primarni kmetijski proizvodnji.

Tudi *de minimis* pomoči se, tako kot državne pomoči, v glavnem dodeljujejo v obliki nepovratnih sredstev. Subvencije in subvencionirane obrestne mere so predstavljale v 2020–2022 več kot tri četrtine vseh pomoči (83,7 %), prav tako tudi v letu 2022 (115,96 mio EUR). Največji obseg nepovratnih pomoči

je bilo v letu 2022 namenjenih malim in srednje velikim podjetjem (65,5 % subvencij) ter za zaposlovanje prikrajšanih delavcev (10,17 % subvencij).

Pri *de minimis* pomočeh se v večjem obsegu (kot pri državnih pomočeh) uporabljajo povratne oblike pomoči, tj. ugodna posojila in garancije. V obdobju 2020–2022 so predstavljale 13,21 % vseh tovrstnih pomoči, v 2022 je bil delež 9,16 %, kar predstavlja precejšen padec v primerjavi z letom 2021 (20 %). V letu 2022 je bilo dodeljenih 8,15 mio EUR garancij in odobrenih za 4,53 mio EUR ugodnih posojil, predvsem za spodbujanje MSP.

Slika 19: De minimis pomoči po instrumentih, povprečje 2020–2022

V obliki znižanih prispevkov za socialno varnost je bilo dodeljenih 4,71 % vseh *de minimis* pomoči 2020–2022, v letu 2022 skoraj 7 % (9,61 mio EUR), večinoma na področju kulture (plačilo prispevkov za socialno varnost za samozaposlene v kulturi). Pomoči v obliki davčnih olajšav so se dodeljevale v kategoriji MSP, predstavljale pa so okoli 0,1 % pomoči v obdobju 2020–2022.

Pomoč *de minimis* je v letu 2022 prejelo 9.640 podjetij (kar 15.846 manj kot leta 2021, z največjim odstopanjem pri ukrepih MSP, kjer je v letu 2022 14.312 prejemnikov manj) in 2.275 kmetijskih gospodarstev (49 več kot v predhodnem letu). V tem letu je bilo med prejemniki kar 81 % podjetij in 19 % kmetijskih gospodarstev, pri katerih gre pretežno za kmete. Povprečno je vsako podjetje v letu 2022 prejelo dobrih 13.897 EUR, kar je 8.893,55 EUR več kot v 2021. Povprečna pomoč *de minimis*, izplačana kmetijskim gospodarstvom je znašala 1.958,90 EUR ali 1.053,20 EUR več kot v 2021.

Tabela 13: Število prejemnikov in višina *de minimis* pomoči na prejemnika, 2020–2022

	2020	2021	2022
Pomoč <i>de minimis</i>, v EUR	142.726.174,89	129.551.681,92	138.430.264,68
<i>podjetja</i>	140.700.316,37	127.535.588,85	133.973.773,93
<i>kmetijska gospodarstva</i>	2.025.858,52	2.016.093,07	4.456.490,75
Število prejemnikov pomoči <i>de minimis</i>	33.204	27.712	11.915
<i>podjetja</i>	30.951	25.486	9.640
<i>kmetijska gospodarstva</i>	2.253	2.226	2.275
Pomoč <i>de minimis</i> na prejemnika, v EUR	4.298,46	4.674,93	15.856,59
<i>podjetja</i>	4.545,91	5.004,14	13.897,69
<i>kmetijska gospodarstva</i>	899,18	905,7	1.958,90

4. PREGLED PO KATEGORIJAH DRŽAVNIH POMOČI

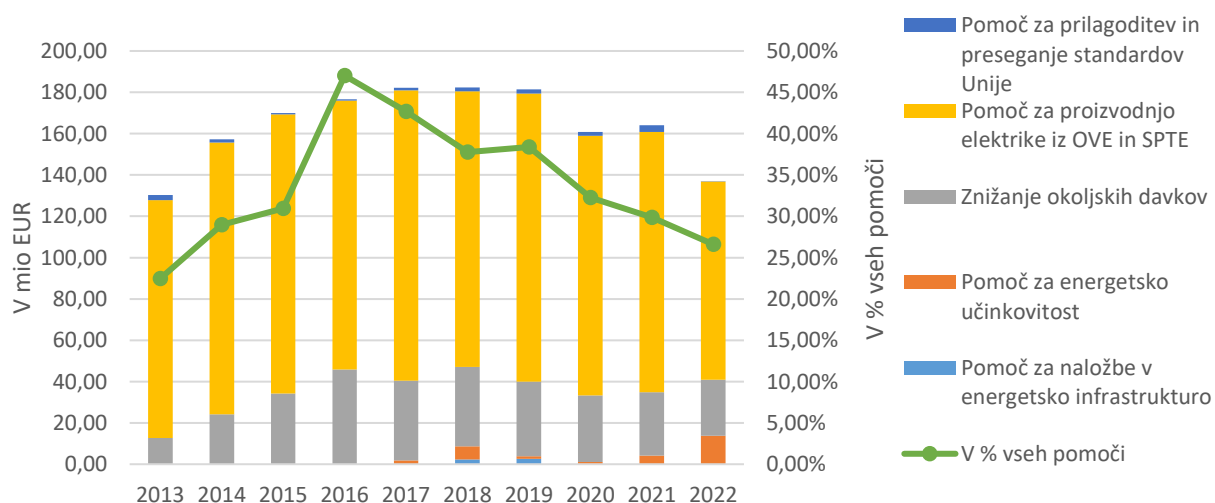
4.1 VARSTVO OKOLJA IN VARČEVANJE Z ENERGIJO

Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo se v zadnjih letih najhitreje povečujejo, ne le v Sloveniji, ampak tudi v drugih državah EU. Trend povečevanja teh pomoči sovпада s prizadevanji držav EU za doseganje okoljskih in energetske ciljev Unije: prehod v zeleno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo, večjo energetske učinkovitost, v rabo obnovljivih virov energije, trajnostno in zanesljivo oskrbo z energijo ter zmanjševanje negativnih podnebnih sprememb.

Evropska komisija za uresničitev podnebnih ambicij predlaga preobrazbo evropskega gospodarstva in družbe ter je v ta namen julija 2021 sprejela sklop predlogov za pripravo podnebne, energetske, prometne in davčne politike EU na zmanjšanje neto emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030 v primerjavi z ravnmi iz leta 1990. Tako zmanjšanje emisij v naslednjem desetletju je ključnega pomena, da Evropa uresniči evropski zeleni dogovor in do leta 2050 postane prva podnebno nevtralna celina na svetu. Nove smernice o podnebni, energetske in okoljske pomoči (CEEAG) in revizija povezanih oddelkov GBER (Uredba o splošnih skupinskih izjemah) bodo omogočile čim večjo prilagodljivost ukrepom pomoči, ki so v skladu z Zelenim dogovorom. Sedanji predlog CEEAG predvideva zlasti razširitev področja uporabe smernic na nova področja (industrija, čista mobilnost, krožnost in biotska raznovrstnost) ter na vse tehnologije, ki lahko realizirajo Zeleni dogovor (npr. obnovljivi in nizkoogljični vodik, e-skladičenje). Predlagani so tudi višji zneski pomoči, novi instrumenti pomoči (pomoč za tekoče poslovanje na novih področjih) in različne oblike podpore, kot so pogodbe o ogliju za razliko, kjer je referenčna cena povezana s sistemom za trgovanje z emisijami (ETS) cena.

V zadnjih nekaj letih se je trend povečevanja teh pomoči v Sloveniji nekoliko umiril, po letih 2018 in 2019 je bil zabeležen upad tudi v absolutnem znesku. Kljub temu je bilo za pomoči za ukrepe varstva okolja in varčevanja z energijo namenjenih 136,8 mio EUR ali 26,6 % vseh pomoči v letu 2022.

Slika 20: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022

Od tega je bila večina pomoči (70,06 % ali 95,84 mio EUR) namenjena za proizvodnjo zelene električne energije (obnovljivi viri in soproizvodnja toplote in električne energije – OVE in SPTE). Te pomoči so se izrazito in konstantno povečevale vse do leta 2015. Po letu 2015, ko so bili uvedeni strožji pogoji za vstop v shemo pomoči (uvedba konkurenčnega postopka namesto avtomatične vključitve upravičencev v shemo, uvedba mehanizma plačil na osnovi tržnih premij namesto zagotovljenega odkupa), pa je

zanimanja za tovrstno pomoč manj. Ukrep je izvajalo Ministrstvo za infrastrukturo (MZI), po reorganizaciji državne uprave v letu 2023 pa Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo (MOPE).

Skoraj petina pomoči v letu 2022 (19,87 % pomoči za varstvo okolja oz. 27,18 mio EUR) je bila dodeljena v obliki znižanja okoljskih davkov, in sicer kot znižanje prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije za OVE in SPTE za elektro intenzivna podjetja (11,44 % pomoči za varstvo okolja ali 15,65 mio EUR v letu 2022), in kot oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijami CO₂ (8,43 % ali 11,52 mio EUR v 2022) po shemi Ministrstva za okolje in prostor.

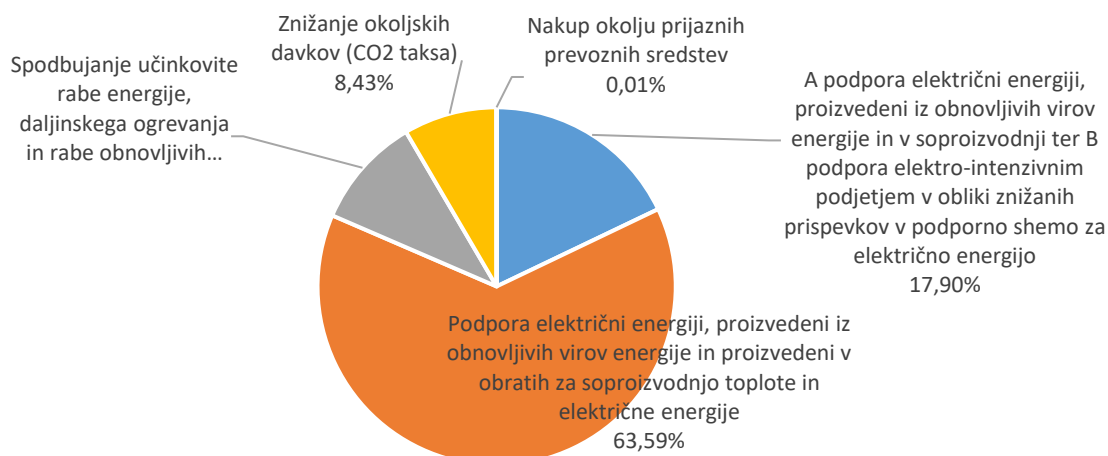
Državne pomoči so bile v letu 2022 namenjene še za ukrep naložbe v energetske učinkovitost, v višini 13,77 mio EUR ali 10,07 % vseh pomoči ter v letih 2018–2020 za naložbe v energetske infrastrukturo. Oba ukrepa se izvajata v okviru nove sheme MZI iz leta 2016. Za nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev je Eko sklad v letu 2022 namenil 0,02 mio EUR (0,01 % vseh pomoči za varstvo okolja v letu 2022).

Tabela 14: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo po shemah in namenih, 2020–2022

Priglasitelj	Naziv	Namen	2020	2021	2022	razlika 2022-2021 v mio EUR
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	A podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji ter B podpora elektro-intenzivnim podjetjem v obliki znižanih prispevkov v podporno shemo za električno energijo	Znižanje okoljskih davkov	17,45	16,38	15,65	-0,73
		Pomoč za tekoče poslovanje (soproizvodnja)	2,41	3,28	6,65	3,37
		Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije)	2,30	2,85	2,19	-0,66
	Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni v obratih za soproizvodnjo toplote in električne energije	Pomoč za tekoče poslovanje (soproizvodnja)	21,98	19,91	17,81	-2,10
		Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije)	99,01	99,91	69,18	-30,73
	Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	Pomoč za naložbe v energetske učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje	0,93	4,22	13,77	9,55
		Pomoč za naložbe v energetske infrastrukturo	0,19	0,00	0,00	0,00
		Investicije v rabo obnovljivih virov energije	1,03	0,00	0,00	0,00
	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	Znižanje okoljskih davkov	14,74	14,27	11,53
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad	Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev	Pomoč za nakup transportnih vozil, ki presegajo standarde skupnosti za varstvo okolja	1,82	3,26	0,02	-3,24
SKUPAJ pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo			161,86	164,10	136,81	-27,29

Slika 21: Državne pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo, po shemah, 2020–2022

Pomoč za varstvo okolja in varčevanje z energijo je v letu 2022 prejelo 3.006 podjetij (148 več kot leto prej). Deset največjih prejemnikov je prejelo dobro petino (21 %) vseh pomoči za varstvo okolja in varčevanje z energijo.

Tabela 15: Največji prejemniki pomoči za varstvo okolja:

Prejemnik pomoči	2020	2021	2022	Skupaj 2020-2022
MERKSCHA furnirnica d.o.o.	6.061.050,01	5.697.933,24	1.614.560,96	13.373.544,21
TALUM Tovarna aluminija d.d. Kidričevo	5.065.651,01	3.104.293,05	2.475.216,33	10.645.160,39
BIO-ELEKT družba za pridobivanje električne energije d.o.o.	3.264.058,04	3.881.784,41	1.848.972,81	8.994.815,26
JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o.	2.928.175,88	4.354.710,94	1.217.726,69	8.500.613,51
PANVITA EKOTEH, proizvodnja energije in storitve d.o.o.	3.144.733,69	3.093.595,74	1.079.762,93	7.318.092,36
PANONICA ENERGETIKA d.o.o., družba za energijo, posredništvo in trgovino	1.379.019,68	1.807.129,62	3.014.440,76	6.200.590,06
SINTGEN, družba za proizvodnjo električne in toplotne energije, d.o.o.	2.045.885,26	1.971.620,12	1.386.276,77	5.403.782,15
ESOL lesna predelava d.o.o.	2.117.238,40	1.973.583,54	1.138.191,84	5.229.013,78
SIJ ACRONI podjetje za proizvodnjo jekla in jeklenih izdelkov d.o.o.	1.171.884,78	1.207.018,88	1.952.806,59	4.331.710,25
MARUMI GROUP INTERNATIONAL, energetska podjetje, d.o.o.	0,00	0,00	4.057.137,35	4.057.137,35

4.2 ZAPOSLOVANJE

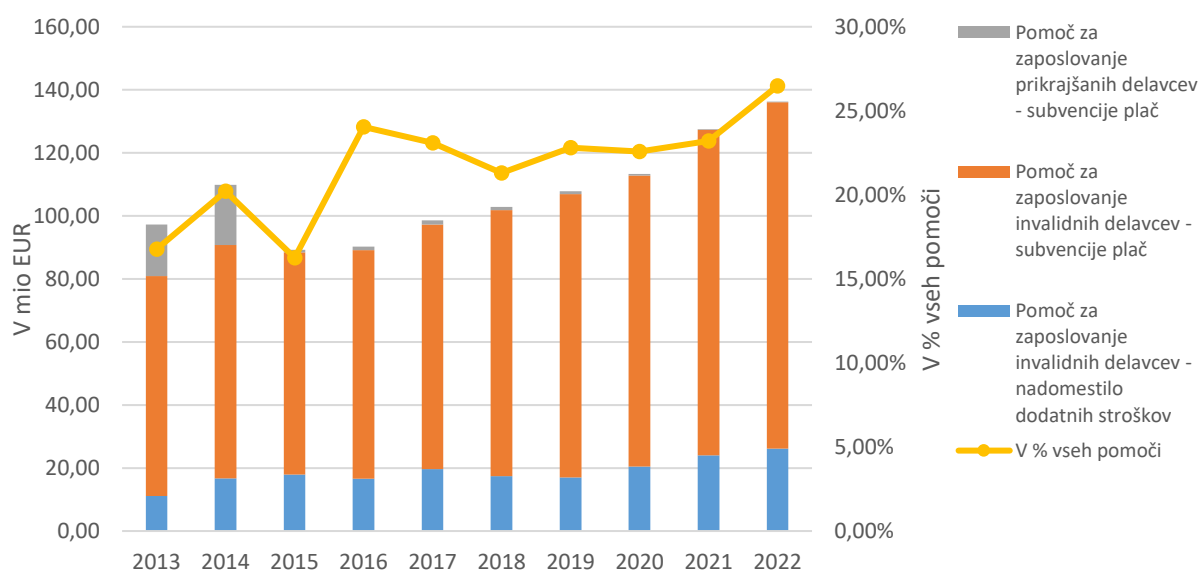
Namen državnih pomoči za zaposlovanje je povečati stopnjo zaposljivosti prikrajšanih in invalidnih delavcev. Pomoč se dodeljuje v obliki zmanjšanja stroškov dela za podjetja, ki te kategorije delavcev zaposlijo, s čimer se tem delavcem omogoča lažje vstopanje na trg dela in ostajanje na trgu dela.

V letu 2022 je bilo za spodbujanje zaposlovanja izplačanih 136,23 mio EUR (8,67 mio EUR več kot leto pred tem) oz. 26,48 % vseh pomoči. V Sloveniji pomoči za zaposlovanje predstavljajo drugo največjo kategorijo pomoči, Slovenija pa po obsegu teh pomoči izstopa tudi v primerjavi z državami EU.

Odkar je bila v letu 2012 priglašena shema za zaposlovanje invalidnih oseb¹³, se državne pomoči za zaposlovanje skoraj izključno namenjujejo za zaposlovanje in ohranjanje zaposlitve *invalidnih* delavcev (95,96 % vseh pomoči v 2013–2022, v zadnjih treh letih pa že 99,71 % vseh pomoči za zaposlovanje), njihov obseg pa se konstanto povečuje. Večina pomoči, štiri petine se izplača kot subvencija plače zaposlenih invalidnih oseb, slaba petina pa za nadomestilo stroškov zaposlovanja teh delavcev.

Na drugi strani se državne pomoči za zaposlovanje *prikrajšanih* delavcev zmanjšujejo. V obdobju 2013–2022 so predstavljale le okoli 4,04 % vseh pomoči za zaposlovanje, po letu 2015, ko so bila uvedena strožja pravila, ki zahtevajo, da se pomoč lahko dodeli le, če gre za neto povečanje delovnih mest, je bilo za prikrajšane delavce namenjenih le še 0,77 % vseh pomoči za zaposlovanje (v letu 2022 samo še 0,14 %). Glavnina pomoči za zaposlovanje prikrajšanih delavcev se tako dodeljuje v obliki *de minimis* pomoči, ki niso pogojene z zahtevo za neto povečanje delovnih mest ampak se dodeljujejo za ohranitev delovnih mest.

Slika 22: Državne pomoči za zaposlovanje v mio EUR In kot % vseh pomoči, 2013–2022

Pomoči za zaposlovanje invalidnih delavcev, v letu 2021 jih je bilo za 127,27 mio EUR, se dodeljujejo v obliki neplačanih prispevkov za socialno varnost (slabih 80 % teh pomoči v letu 2021) ter subvencij plač in stroškov zaradi zaposlovanja invalidnih delavcev (dobrih 20 % teh pomoči v letu 2021). Priglasitelj sheme oz. oblikovalec ukrepa je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Državne pomoči za zaposlovanje prikrajšanih delavcev so v letu 2021 znašale 0,3 mio EUR. Vse pomoči so bile dodeljene na osnovi sheme Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo v obliki povračila prispevkov delodajalca za socialno varnost (60 % teh pomoči v letu 2021) in kot davčna olajšava za zaposlovanje (40 % teh pomoči v letu 2021).

¹³ Pomoči za zaposlovanje invalidnih delavcev so se dodeljevale že tudi pred priglasitvijo sheme pomoči leta 2012, vendar pomoči izplačane prej niso bile zajete v sistem spremljanja državnih pomoči.

Tabela 16: Državne pomoči za zaposlovanje po shemah, namenih in instrumentih, 2020–2022

Priglasitelj	Naziv sheme	Namen	Instrument	2020 v mio EUR	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR
MDDSZ	Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov	Pomoč za nadomestilo dodatnih stroškov zaradi zaposlovanja invalidnih delavcev	Dotacije	2,40	2,73	2,65
			Znižanje prispevkov za socialno varnost	18,05	21,29	23,47
		Pomoč za zaposlovanje invalidnih delavcev v obliki subvencij plač	Dotacije	21,49	24,85	26,22
			Znižanje prispevkov za socialno varnost	70,83	78,40	83,70
MGRT	Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje	Pomoč za zaposlovanje prikrajšanih delavcev v obliki subvencij plač	Znižanje prispevkov za socialno varnost	0,34	0,17	0,16
			Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	0,21	0,12	0,03
SKUPAJ pomoči za zaposlovanje				113,32	127,56	136,23

Pomoči za (ohranjanje) zaposlovanja prikrajšanih delavcev se dodeljujejo, kot že omenjeno, skoraj izključno v obliki pomoči malih vrednosti, kjer je omejitev vezana na posamezno podjetje do 200.000 EUR v treh letih (*de minimis* pomoč). V letu 2022 je bilo tako za spodbujanje zaposlovanja prikrajšanih delavcev izplačanih tudi 11,22 mio EUR *de minimis* pomoči, kar pomeni 98,3 % vseh spodbud za zaposlovanje prikrajšanih delavcev, če upoštevamo *de minimis* in državne pomoči skupaj.

V letu 2022 je državno pomoč za zaposlovanje prejelo 3.575 poslovnih subjektov (54 več kot v letu 2021), od tega je 42,6 % ali 1.524 prejemnikov prejelo manj kot 5.000 EUR. Povprečna pomoč za zaposlovanje na podjetje je v letu 2022 sicer znašala 38.106 EUR in je bila malenkost višja kot v letu 2021 (36.228 EUR).

Največji prejemniki pomoči za zaposlovanje so invalidska podjetja. Deset največjih prejemnikov, ki so v letu 2022 prejeli več kot 1 mio EUR pomoči, si je razdelilo 30 % vseh pomoči za zaposlovanje (40,36 mio EUR). Največ pomoči je dobilo podjetje HTZ Harmonija d.o.o. (7,5 mio EUR), nato SALOMON d.o.o. (7,2 mio EUR), za njim pa SŽ-ŽIP, storitve, d.o.o. (5,7 mio EUR) in GORENJE Invalidsko podjetniški center, d.o.o. (4,9 mio EUR).

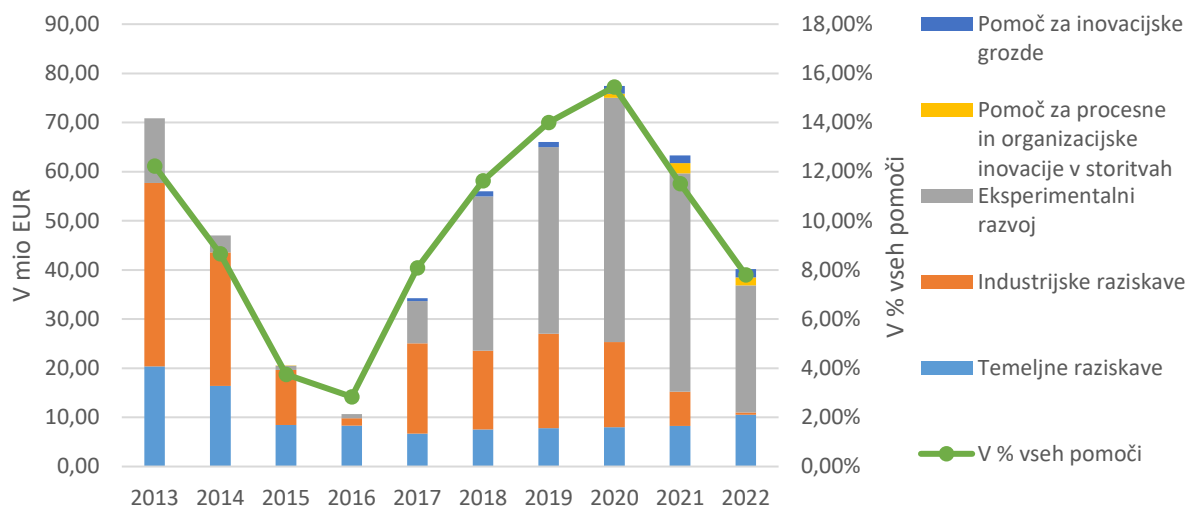
4.3 RAZISKAVE, RAZVOJ IN INOVACIJE

Pomoči za raziskave, razvoj in inovacije lahko pomembno prispevajo k trajnostni gospodarski rasti, večji konkurenčnosti in zaposlovanju. Pravila državnih pomoči omogočajo dodeljevanje spodbud za raziskovalne in razvojne projekte (temeljne in industrijske raziskave, eksperimentalni razvoj), raziskovalno infrastrukturo, inovacijsko dejavnost in lažji dostop do dosežkov tehnološkega razvoja, zlasti za MSP, kakor tudi za povezovanje deležnikov RRI dejavnosti ter lažje prenašanje znanja in idej v prakso.

V letu 2022 je bilo za raziskave, razvoj in inovacije izplačanih 40,15 mio EUR državnih pomoči, kar je 23,12 mio ali 36,56 % manj kot leta 2021. Pomoči za RRI so predstavljale 7,8 % vseh dodeljenih pomoči v letu 2022.

Pomoči za RRI so od leta 2016 do 2020 konstantno naraščale, kar je predvsem posledica boljšega koriščenja sredstev kohezijske politike 2014–2020, ki predstavljajo pomemben vir financiranja RRI programov in aktivnosti v Sloveniji. Pretekli dve leti pa se je trend zopet obrnil navzdol. Nihanje obsega pomoči za RRI je bilo tudi v preteklosti v veliki meri pogojeno z obsegom in dinamiko koriščenja kohezijskih sredstev EU, ki tipično poteka »v valovih« tj. z glavnino črpanja sredi finančne perspektive.

Slika 23: Državne pomoči za raziskave, razvoj in inovacije, v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022

Pomoči za RRI so bile namenjene predvsem za izvajanje raziskovalnih in razvojnih projektov tj. za temeljne in industrijske raziskave ter eksperimentalni razvoj¹⁴. V zadnjih letih so se najbolj povečali izdatki za eksperimentalni razvoj, ki so usmerjeni v razvoj novih in izboljšanih proizvodov, procesov in storitev. Predstavljali so 64,48 % vseh RRI pomoči v 2022, skupaj s temeljnimi in industrijskimi raziskavami pa kar 91,85 % vseh pomoči za RRI.

Za temeljne raziskave, ki so namenjene pridobivanju bazičnega znanja, ki ni neposredno usmerjeno v tržno uporabo, je bilo namenjenih 16,5 % vseh pomoči za RRI 2020–2022. V letu 2022 je delež znašal 26,2 % vseh pomoči za RRI. Večino pomoči za temeljne raziskave, financirane pretežno iz nacionalnih sredstev dodeljuje Javna agencija za raziskovalno dejavnost RS (ARRS). Od 11. 5. 2023 agencija posluje kot Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS), ki je univerzalna pravna naslednica ARRS.

Največ pomoči za RRI sta dodelili Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT) in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ). Po poročanih podatkih je MGRT dodelilo 66,26 % vseh pomoči za RRI v obdobju 2020–2022, od katerih je bila glavčina namenjena za eksperimentalni razvoj. Pomoči za ta namen so se v letu 2022 v primerjavi s predhodnim letom nekoliko zmanjšale (-14,6 mio EUR), medtem ko so se pomoči za inovacijske grozde povečale. MIZŠ pa je dodelilo 18,95 % sredstev za RRI v obdobju 2020–2022, namenjena so bila za izvedbo skupnih raziskovalno-razvojnih projektov institucij znanja (univerze, raziskovalne organizacije) in gospodarstva. Vse navedene spodbude so bile izplačane v obliki nepovratnih sredstev.

Tabela 17: Državne pomoči za RRI po dajalcih, shemah oz. namenih, 2020–2022

Priglasitelj	Naziv sheme	Namen	2020	2021	2022	Delež 2020-2022
MGRT	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - RRI	Študije o tehnični izvedljivosti	0,11			0,05%
		Pomoč za procesne in organizacijske inovacije v storitvah	0,88	2,09	1,60	2,53%
		Pomoč za inovacijske grozde	1,54	1,54	1,68	2,63%

¹⁴ Industrijske raziskave in eksperimentalni razvoj so namenjene pridobivanju novega znanja ter združevanju, oblikovanju in uporabi obstoječega znanstvenega, tehnološkega, poslovnega in drugega znanja in spretnosti s ciljem razvoja novih ali izboljšanih proizvodov, procesov ali storitev. Temeljne raziskave na drugi strani pomenijo pridobivanje novega bazičnega znanja o temeljnih principih in dejstvih in *niso* neposredno usmerjene v tržno uporabo.

		Eksperimentalni razvoj	46,97	39,05	24,46	61,06%
MGRT skupaj			49,49	42,68	27,73	66,26%
MIZŠ	Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanost za obdobje 2016 -2020	Industrijske raziskave	17,27	7,00	0,47	13,67%
		Eksperimentalni razvoj	2,74	5,36	1,44	5,27%
MIZŠ skupaj			20,01	12,36	1,90	18,95%
ARRS	Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja - skupinska	Temeljne raziskave	7,98	8,23	10,52	14,78%
ARRS skupaj			7,98	8,23	10,52	14,78%
SID banka	Posebni pogoji financiranja tehnološko - razvojnih projektov, Raziskave in razvoj	Industrijske raziskave	0,05 (bruto 0,8)			0,01%
SID skupaj			0,05			0,01%
SKUPAJ pomoči za RRI			77,49	63,28	40,16	100,00%

Največji prejemniki pomoči za RRI so visokošolski zavodi in raziskovalne organizacije, ki pridobivajo sredstva v okviru programov MIZŠ in za temeljne raziskave ARRS, ter gospodarske družbe, vključno z razvojnimi centri, ki prejemajo tudi sredstva iz programa MGRT in ugodna posojila SID banke.

Tabela 18: Največji prejemniki pomoči za raziskave, razvoj in inovacije v letih 2020–2022

Prejemnik	2020	2021	2022	Skupaj 2020-2022
UNIVERZA V LJUBLJANI	2.755.007,28	2.853.593,67	3.800.790,23	9.409.391,18
Institut Jožef Stefan	2.465.424,32	1.771.192,65	1.790.193,34	6.026.810,31
Gorenje gospodinjski aparati, d.o.o.	1.451.995,84	885.592,00	318.586,15	2.656.173,99
UNIVERZA V MARIBORU	585.145,58	720.087,89	1.177.165,69	2.482.399,16
METRONIK elementi in sistemi za avtomatiko, Ljubljana d.o.o.	769.821,09	1.107.733,87	99.394,43	1.976.949,39
MELAMIN kemična tovarna d.d. Kočevje	752.947,51	854.156,83	294.002,97	1.901.107,31
Gospodarska zbornica Slovenije	513.387,54	628.355,04	676.064,69	1.817.807,27
INTECH-LES, razvojni center, d.o.o.	678.831,55	613.377,67	309.020,97	1.601.230,19
Razvojni center eNeM Novi Materiali d.o.o.	870.306,18	430.719,05	280.771,90	1.581.797,13
INOVA INOVATIVNE TEHNOLOGIJE družba za razvoj, svetovanje, izobraževanje in programsko opremo d.o.o.	726.791,89	674.113,25	161.716,58	1.562.621,72

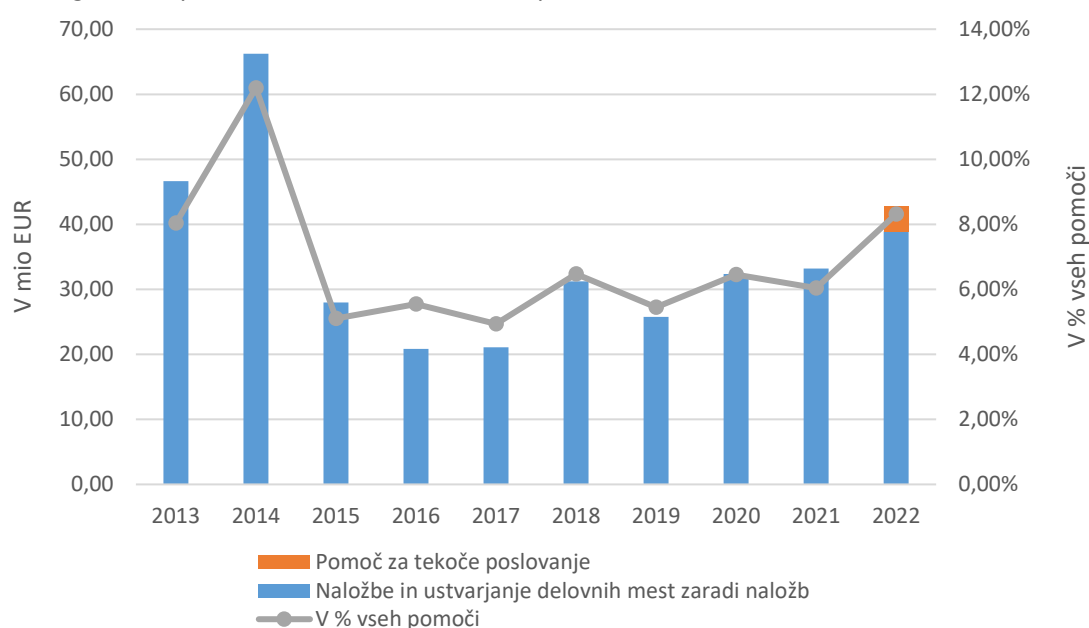
V letu 2022 je državno pomoči za RRI prejelo 425 subjektov, kar je 130 manj kot leta 2021. V povprečju je vsak prejel 94.486 EUR, kar je za 21.005 EUR manj kot leta 2021.

4.4 REGIONALNE POMOČI

Namen regionalne pomoči je pomagati pri razvoju najbolj prikrajšanih območij, s tem da na trajnosten način podpira naložbe in ustvarjanje delovnih mest. Regionalne pomoči se lahko dodeljujejo na celotnem ozemlju Republike Slovenije, vendar z različno intenzivnostjo za kohezijski regiji Vzhodna Slovenija in Zahodna Slovenija¹⁵.

V letu 2022 je bilo za regionalne pomoči izplačanih 42,78 mio EUR, kar je 5,7 mio EUR več kot v predhodnem letu, predstavljale pa so 8,31 % vseh pomoči. Po daljšem obdobju zmanjševanja in stagnacije, je v letu 2018 opazno prvo povečanje teh pomoči ter nakazan trend rasti tudi za prihodnje.

Slika 24: Regionalne pomoči v mio EUR in v % vseh pomoči, 2013–2022

Podrobnejši pregled pomoči v obdobju 2020–2022 pokaže, da je bila večina pomoči po regionalnih pravilih v okviru namena *Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb* v letu 2022 dodeljena po regionalni shemi za razvoj manj razvitih območij (25 mio EUR oz. 58,5 % vseh regionalnih pomoči), kar je primerljivo s preteklima letoma. Po shemi Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč pa je bilo v letu 2022 dodeljenih 17,5 mio EUR. Obe vrsti spodbud je dodelilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

K povečanju regionalnih pomoči so prispevala tudi ugodna posojila SID banke. V letu 2022 je bilo dodeljenih (bruto) 15 mio EUR posojil (dodeljena pomoč je znašala 0,2 mio EUR).

Pretežni del spodbud za regionalni razvoj (94,88 % 2020–2022) je bil izplačan v obliki subvencij (pretežni del spodbud po regionalni shemi in vse spodbude za začetne investicije), davčne olajšave za investicije so predstavljala 3,2 % vseh regionalnih pomoči, uporabljale so se le pri regionalni shemi, nekaj več kot 1,9 % pomoči je bilo dodeljenih v obliki ugodnih posojil (program SID banke in regionalna shema).

¹⁵ Skladno s Smernicami o regionalni državni pomoči za obdobje (Ur. l. EU, št. C/153, z dne 29. 4. 2021) se lahko regionalne pomoči dodeljujejo na območjih, na katerih je BDP na prebivalca manjši od 75 % povprečja EU. Intenzivnost pomoči je določena skladno z Uredbo o karti regionalne pomoči za obdobje 2022–2027 (Uradni list RS, št. 15/22), ki je veljavna do 31.12.2027. Skladno s to je:

- Vzhodna Slovenija (celotno ozemlje teritorialne enote NUTS 2 SI03) je kot manj razvita regija (območje »a«) upravičena do regionalne pomoči z najvišjo intenzivnostjo: 30 % za velika podjetja, 40 % za srednje velika podjetja in 50 % za mala podjetja.
- Zahodna Slovenija (del ozemlja teritorialne enote NUTS 2 SI04 Zahodna Slovenija) (območje »c«), je zaradi višje razvitosti upravičena do nižjih intenzivnosti regionalnih pomoči: 15 % za velika podjetja, 25 % za srednje velika podjetja in 35 % za majhna podjetja. Z Slo (C) obalno-kraška: 25 % za velika podjetja, 35 % za srednje velika podjetja in 45 % za majhna podjetja.

Tabela 19: Regionalne pomoči po dajalcih ter glavnih shemah oz. namenih, 2020–2022, v mio EUR

Priglasitelj	Naziv sheme	Instrument	2020	2021	2022
MGRT	Regionalna shema državnih pomoči	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	2,80	0,67	
		Dotacije	23,37	24,68	24,97
		Ugodna posojila	0,19 (bruto 4,7)	0,04 (bruto 1,2)	0,05 (bruto 1,3)
	Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč	Dotacije	6,00	6,24	13,67
		Dotacije			3,88
SID banka	Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov	Ugodna posojila		1,58 (bruto 5,7)	0,2 (bruto 15,0)
SKUPAJ pomoči za REGIONALNI RAZVOJ			32,37	33,21	42,78

V letu 2022 je regionalno pomoč prejelo 148 podjetij (45 manj kot leta 2021). Povprečna pomoč je bila v tem letu za dve petini višja kot leta 2021, znašala je 291.024 EUR in je posledica večjih izplačil največjim prejemnikom regionalnih pomoči (več kot 1 mio je v letu 2021 prejelo devet prejemnikov).

Tabela 20: Največji prejemniki pomoči za regionalni razvoj v letih 2020–2022

Prejemnik	2020 v mio EUR	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	Skupaj 2020-2022 v mio EUR
TPV AUTOMOTIVE, Tovarna avtomobilskih komponent d.o.o.	6.485.482,50	2.006.834,62	3.441.604,58	11.933.921,70
PET PAK proizvodnja in trgovina d.o.o.	6.945.000,00	1.200.000,00		8.145.000,00
BSH HIŠNI APARATI d.o.o. Nazarje		2.200.277,88	2.843.000,00	5.043.277,88
PALOMA PIS družba za proizvodnjo in storitve d.o.o.		519.275,00	4.483.138,30	5.002.413,30
LIP Pohištvo, proizvodnja in trgovina Bohinj d.o.o.	1.111.500,00	3.103.533,00		4.215.033,00
ELPRO KRIŽNIČ, proizvodnja-montaža-trgovina, d.o.o.	1.000.000,00	3.000.000,00	86.940,41	4.086.940,41
CARTHAGO proizvodnja avtomobov d.o.o.			3.027.935,99	3.027.935,99
STEKLARNA HRASTNIK, družba za proizvodnjo steklenih izdelkov, d.o.o.	31.971,34	1.178.494,83	1.216.591,23	2.427.057,40
INNODULER proizvodnja in trgovina d.o.o.		1.786.853,29	615.400,00	2.402.253,29
PIŠEK - VITLI KRPAN proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev, d.o.o.		652.189,16	1.581.798,99	2.233.988,15

Največji prejemniki, ki so v letih 2020–2022 dobili vsaj 1 mio EUR državnih pomoči, so skupaj prejeli 60 % vseh regionalnih pomoči v tem obdobju. Vse pomoči so bile izplačane kot subvencije, razen 1,58 mio EUR v obliki ugodnih posojil.

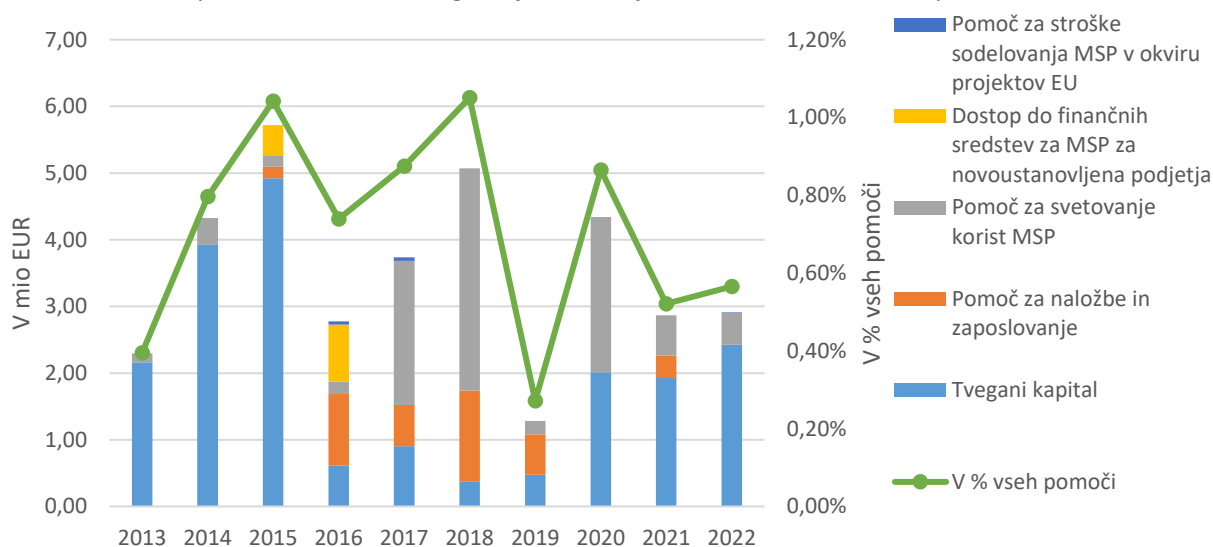

4.5 MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA TER TVEGANO FINANCIRANJE

MSP imajo pomembno vlogo pri ustvarjanju delovnih mest in so na splošno dejavnik družbene stabilnosti in gospodarskega razvoja. Pravila državnih pomoči za MSP in tvegano financiranje omogočajo dodeljevanje javnih spodbud za lažji dostop MSP do finančnih sredstev (kapital ali posojila), dostop do informacij, zlasti glede novih tehnologij in trgov, za naložbe v korist MSP ter udeležbo na sejmih.

V letu 2022 je bilo po pravilih za MSP izplačanih 2,91 mio EUR, kar je primerljivo s predhodnim letom in 1,43 mio EUR manj kot leta 2020. Predstavljale so 0,57 % vseh državnih pomoči v Sloveniji v letu 2022¹⁶. Do leta 2015 so pomoči za MSP in tvegano financiranje naraščale, prevladovala so pomoči v obliki lastniškega in tveganega financiranja, zatem pa je opazno nihanje tovrstnih pomoči.

Slika 25: Državne pomoči za MSP in tvegano financiranje, v mio EUR in v % vseh pomoči, 2013–2022

Za pokrivanje stroškov svetovalnih storitev za MSP je bilo v letu 2022 izplačanih 0,5 mio EUR (- 1,85 mio EUR glede na leto 2020), kar je predstavljajo manj kot petino vseh pomoči za MSP v 2022 (33,7 % v 2020–2022). Pomoči dodeljuje MGRT, vse v obliki nepovratnih sredstev. Spodbude so bile namenjene zlasti za spodbujanje procesnih izboljšav v podjetjih in spodbujanje partnerstev za učinkovitejši nastop na tujih trgih (svetovalne storitve, prevajalske storitve, storitve izobraževanja in usposabljanja, storitve izdelave študij, raziskav, vrednotenja, ocen, strokovnih mnenj).

Pomoči v obliki lastniškega financiranja in tveganega kapitala, ki so predstavljala levji delež spodbud za MSP, v letih 2012–2015 več kot 90 %, so v zadnjih treh letih predstavljale še vedno več kot polovico (61,3 %) tovrstnih pomoči, v letu 2022 pa je bil za ta namen izplačan še višji znesek (2,4 mio EUR ali 83 % vseh pomoči za MSP v tem letu). Do leta 2015 so se pomoči za tvegano financiranje MSP dodeljevale (posredno) preko družb tveganega kapitala. Te sheme se iztekajo, zadnja izplačila so namenjena predvsem za plačilo provizij za upravljanje naložb skladno z naložbenim načrtom. Po letu 2015 se pomoči za lastniško financiranje MSP izvajajo z neposrednim vstopom v ciljna podjetja preko Slovenskega podjetniškega sklada. Namenjena so spodbujanju nastajanja novih inovativnih podjetij in njihove nadaljnje rasti. V obravnavanih letih so se izplačila po teh shemah znižala, z izjemo zadnjih dveh let, kjer

¹⁶ Upoštevati je potrebno, da to ne predstavlja vseh državnih pomoči, ki so jih prejela MSP, saj se pomoči tem podjetjem dodeljujejo tudi po drugih pravilih pomoči (npr. po pravilih za regionalne pomoči, varstvo okolja, zaposlovanje). Kategorija MSP je le izključno namenjena zgolj za MSP. Poleg tega se pomemben del pomoči za spodbujanje MSP, kar 98,4 % vseh pomoči za MSP v obdobju 2020–2022 je bilo izplačanih v obliki pomoči *de minimis* (pomoči do 200.000 EUR v treh letih).

beležimo porast predvsem zaradi sheme SID banke (Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov Evropskih strukturnih in investicijskih skladov).

Približno 60 % pomoči za MSP je v obdobju 2020–2022 dodelila SID banka. V letu 2022 je bilo največ pomoči v obliki kapitalskih naložb, prav tako tudi v letu 2021.

Tabela 21: Državne pomoči za MSP in tvegano financiranje, po namenih, 2020–2022 v EUR

Priglasitelj	Naziv	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - MSP	Pomoč za svetovanje korist MSP	Dotacije	2.325.650,64	604.937,15	477.146,73
	Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe	84.567,88	66.920,45	9.151,54
SID banka	Posebni pogoji financiranja naložb in kapitalskega utrjevanja MSP	Pomoč za naložbe in zaposlovanje	Ugodna posojila		334.991,41	
	Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov Evropskih strukturnih in investicijskih skladov	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe	1.930.000,00	1.859.900,00	2.415.100,00
SVRK	Državna pomoč za MSP v programih ETS	Pomoč za stroške sodelovanja MSP, ki sodelujejo v okviru projektov EU teritorialnega sodelovanja	Dotacije			9.053,44
Skupaj pomoči za MSP				4.340.218,52	2.866.749,01	2.910.451,71

Za spodbujanje MSP se, glede na to, da gre večinoma za nižje zneske, uporabljajo v glavnem *de minimis* pomoči, ki imajo manj stroge pogoje dodeljevanja (npr. ni omejitev glede upravičenih stroškov in glede višine intenzivnosti, ki lahko doseže tudi 100 % upravičenih stroškov). V letu 2022 je bilo tako poleg državnih pomoči izplačanih še 87,65 mio EUR *de minimis* pomoči za MSP, ki niso zajete v zgornjem prikazu. Od tega je bilo 69,67 mio EUR (79,5 % *de minimis* za MSP) namenjenih za naložbe v MSP, dodatnih 13,35 mio EUR za svetovalne storitve, 2,56 mio EUR za ustanovitev novega malega podjetja, 1,08 mio EUR za kritje stroškov sodelovanja na sejmih, 0,78 mio EUR pa za stroške MSP, ki sodelujejo v programih evropskega teritorialnega sodelovanja.

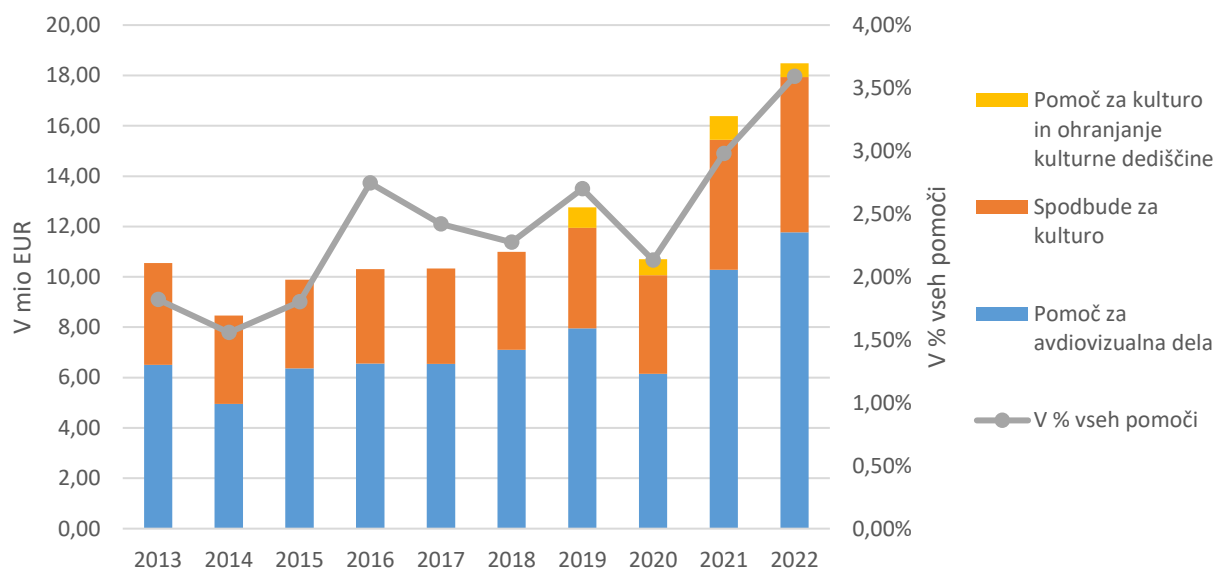
Ugotavljamo, da se pravila državnih pomoči za MSP, ki imajo strožje omejitve (npr. glede upravičenih stroškov in sofinanciranje do 50 % upravičenih stroškov) koristijo zlasti takrat, ko podjetja presežejo dovoljeni limit *de minimis* pomoči (200.000 EUR v treh letih), zato je obseg teh pomoči relativno nizek. Državno pomoč po pravilih za MSP je v letu 2022 prejelo 56 podjetij (6 manj kot leta 2021), povprečna pomoč je znašala 51.972,35 EUR in je bila za 5.734,46 EUR višja kot leta 2021.

Med največjimi prejemniki pomoči 2020–2022 prevladujejo prejemniki, ki so dobili pomoč za namen tvegane kapitala ter pomoč za naložbe in zaposlovanje. Po prvem namenu prednjačita prejemnika GIRO CAR SHARE, posredništvo in storitve d.o.o. in OIKOS HOUSING, modularne hiše, projektiranje in storitve, d.o.o., po drugem namenu pomoči pa TURNA proizvodnja in trgovina d.o.o. ter DOORSON podjetje za razvoj, inženiring, proizvodnjo in prodajo avtomatskih sistemov d.o.o..

4.6 KULTURA IN AVDIOVIZUALNA DEJAVNOST

Za spodbujanje kulture in avdiovizualne dejavnosti je bilo v letu 2022 izplačanih 18,48 mio EUR ali 3,59 % vseh državnih pomoči. Obseg pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost se je v zadnjih letih ustalil na ravni nekaj več kot 10 mio EUR letno, večji skok navzgor je opazen v zadnjih dveh letih.

Slika 26: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022

Tudi struktura pomoči po namenih je ostala relativno stabilna, razen v zadnjih dveh letih, kjer izstopajo pomoči za avdiovizualna dela. Zanje sta bili namenjeni dve tretjini državnih pomoči oz. 11,77 mio EUR, od tega 6 mio EUR za filmsko dejavnosti in produkcijo, 2,77 mio EUR za spodbujanje vlaganj v AV produkcijo, 2,31 mio EUR za ustvarjanje medijskih vsebin ter 0,7 mio EUR za projekte na področju AV medijev.

Tabela 22: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost po shemah in namenih, 2020–2022, v mio EUR

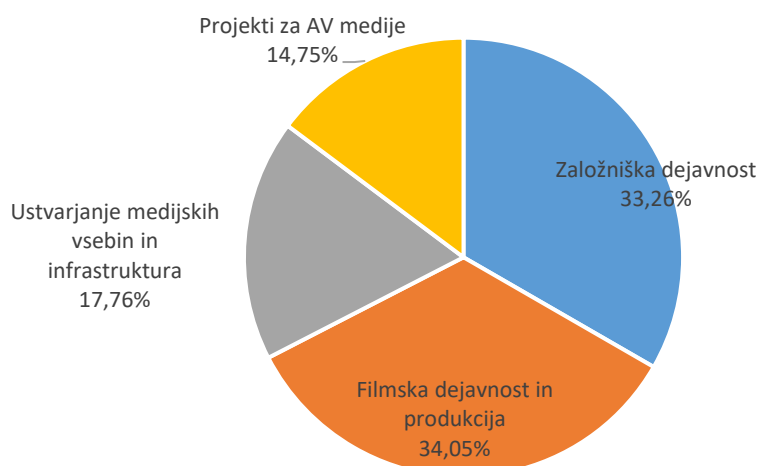
Namen	Naziv	2020	2021	2022
Vzpodbijanje kulture	Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji	3,92	5,16	6,08
	Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini			0,09
Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Sofinanciranje projektov za AV medije	0,66	0,57	0,70
	Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev	1,99	1,67	2,31
	Spodbujanje filmske produkcije	3,38	6,15	5,99
	Spodbujanje vlaganj v AV produkcijo	0,11	1,90	2,77
	Sofinanciranje projektov iz proračunskega sklada za avdio-vizualne medije			0,01
Pomoč za kulturo in ohranjanje kulturne dediščine	Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev	0,64	0,94	0,54
Skupaj pomoči za KULTURO		10,70	16,38	18,49

Tretjina vseh pomoči oz. 5,16 mio EUR je bila v letu 2021 namenjena za spodbujanje založniške dejavnosti, natančneje, za podporo za izdajanje knjig in revij, razvijanje bralne kulture, organiziranje literarnih dogodkov, spodbude za knjigarniške mreže, štipendije za avtorje in prevode.

Dobre pol mio EUR (0,54 mio EUR) pa je bilo v letu 2022 dodeljeno za ohranjanje kulturne dediščine, na podlagi sheme pomoči Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev.

Vse pomoči za spodbujanje kulture so se v obravnavanem obdobju 2020–2022 izplačale v obliki dotacij, prav tako tudi v letih pred tem.

Slika 27: Državne pomoči za kulturo in avdiovizualno dejavnost po namenih, 2020–2022

Pomoč je v letu 2021 prejelo 359 podjetij (35 več kot leta 2021), vsak je v povprečju prejel 51.474,15 EUR, kar je za 910,91 EUR več kot v letu 2021.

Deset največjih prejemnikov v obdobju 2020–2022 je prejelo 30 % vseh pomoči za kulturo. Med temi, ki delujejo na področju avdiovizualnih del oz. dejavnosti zasledimo PAKT Media, STARA GARA, VERTIGO, SENCA STUDIO, Cvinger film in A ATALANTA filmska in video produkcija, distribucija in marketing, d.o.o.. Za namen izvajanja založniške dejavnosti pa so največ pomoči prejeli Beletrina, Literarno – umetniško društvo Literatura, Cankarjeva založba, Mladinska knjiga založba ter Založba Goga, zavod za založniško in umetniško dejavnost.

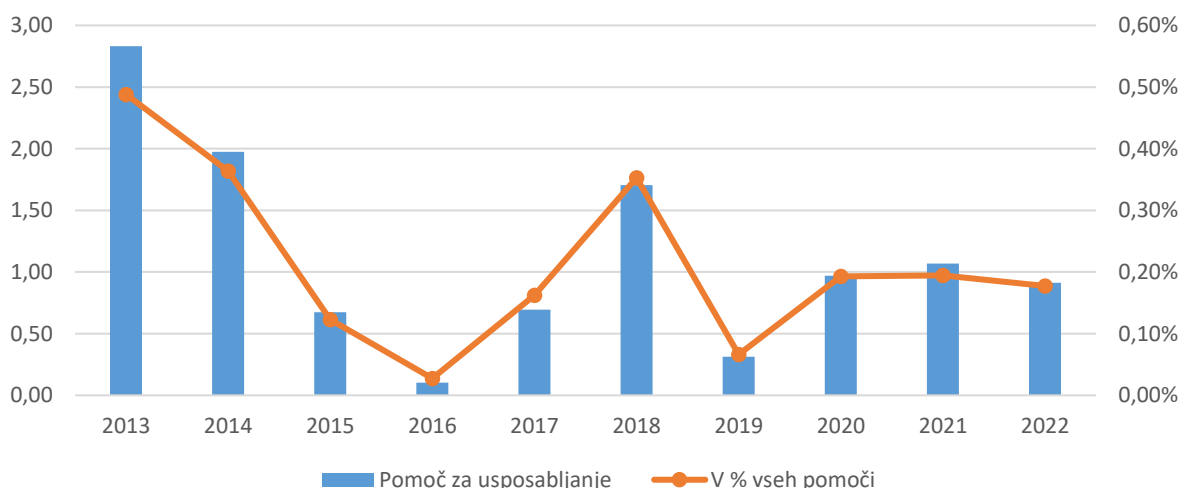
4.7 USPOSABLJANJE

Pomoči za usposabljanje se dodeljujejo z namenom povečanja kvalificirane delovne sile, iz katere lahko podjetja pritegnejo zaposlene in izboljšujejo konkurenčnost. Ker podjetja večinoma premalo vlagajo v usposabljanje svojih zaposlenih, še zlasti ko je usposabljanje splošne narave ter podjetju ne prinaša takojšnje koristi in konkretne prednosti, lahko državna pomoč pripomore k odpravljanju tržne pomanjkljivosti.

V letu 2022 je bilo za usposabljanje izplačanih 0,91 mio EUR državnih pomoči, kar je za dobrih 155 tisoč EUR manj kot v letu 2021. Državne pomoči za usposabljanje so predstavljale 0,18 % vseh pomoči v letu 2022, prav tako tudi v obdobju 2020–2022.

Na spodnjem grafu je mogoče opaziti, da so se po letu 2016 pomoči za usposabljanje začele ponovno povečevati, vendar so v letu 2019 zabeležile strm padec (v letu 2019 so padle za več kot 5 krat v primerjavi z letom pred tem). K povečanju so največ prispevala izplačila za program usposabljanja Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki se sofinancira iz Evropskega socialnega sklada. Sredstva so bila namenjena za usposabljanje zaposlenih v podjetjih, ki se združujejo v partnerstva določene panoge (kompetenčni centri). Namen partnerstev je spodbujanje kroženja znanja zaposlenih, sodelovanje pri razvoju kadrov in prenos dobrih praks. V letu 2022 je bila za ta namen izplačana večina dodeljenih pomoči za usposabljanje, in sicer na podlagi Kataloga ukrepov aktivne politike zaposlovanja.

Slika 28: Državne pomoči za usposabljanje v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022

Državne pomoči za usposabljanje dodeljuje še Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo preko Javne agencije SPIRIT, vendar se v letu 2020 niso dodeljevale (v preteklih obravnavanih letih 2017–2019 pa po 105 tisoč EUR pomoči). Pomoči so bile pretežno namenjene za izobraževanje in usposabljanje za mednarodno poslovanje podjetij. Vse pomoči so bile izplačane v obliki subvencij.

Tabela 23: Državne pomoči za usposabljanje po shemah in priglasiteljih, 2020–2022, v EUR

Priglasitelj	Naziv sheme	2020	2021	2022
MDDSZ	Pomoči za usposabljanja	969.442,02	1.067.965,70	807.156,35
MGRT	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - usposabljanje			105.000,00
Skupaj pomoči za USPOSABLJANJE		969.442,02	1.067.965,70	912.156,35

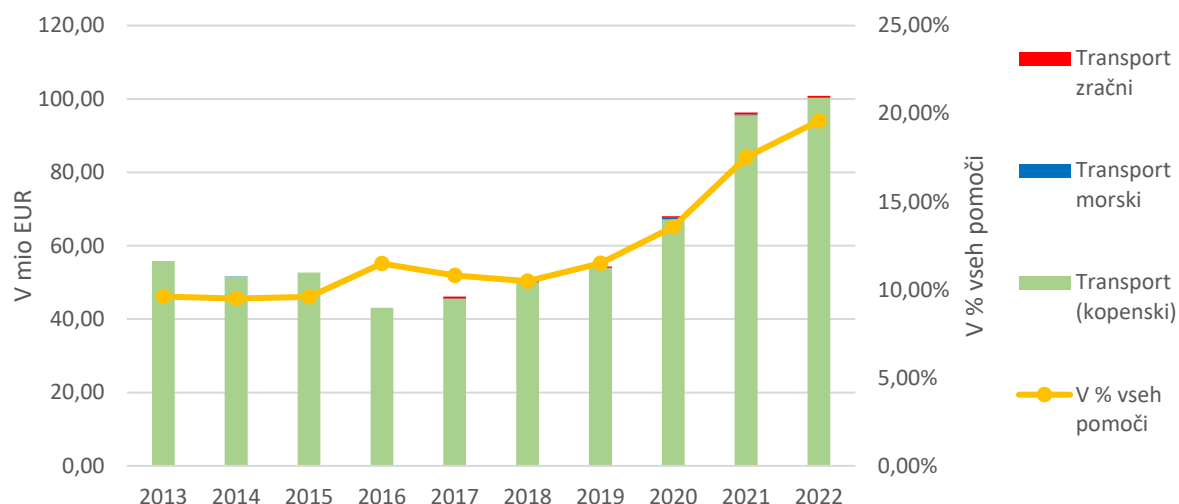
Pomoč za usposabljanje je v letu 2022 prejelo 213 podjetij, kar je 21 manj kot leta 2021, pri čemer pa se je tudi povprečna pomoč znižala in znašala 4.282,42 EUR (4.563,96 EUR v letu 2021). Še vedno pa je povprečna pomoč za usposabljanje precej nižja od povprečne pomoči. Prejemniki, ki so v obdobju 2020–2022 prejeli nad 40.000 EUR so: ELEKTRO CELJE d.d., ELEKTRO PRIMORSKA d.d., ELEKTRO MARIBOR d.d., HIT d.d. Nova Gorica, DOM STAREJŠIH OBČANOV GROSUPLJE ter DOM STAREJŠIH OBČANOV Ajdovščina.

Spodbude za usposabljanje se podobno kot spodbude za MSP pretežno dodeljujejo kot *de minimis* pomoči. V obdobju 2020–2022 je bilo izplačanih 6,75 mio EUR *de minimis* pomoči za usposabljanje, predstavljale so 70 % vseh spodbud za usposabljanje tega obdobja od skupaj 9,7 mio EUR, če upoštevamo še državne pomoči.

4.8 TRANSPORT

Za pomoči v transportnem sektorju je bilo v letu 2022 izplačanih 100,8 mio EUR državnih pomoči, kar je 4,5 mio EUR več kot v letu 2021. Pomoči za transport so v tem letu predstavljale 19,59 % vseh državnih pomoči.

Slika 29: Državne pomoči za transportni sektor v mio EUR in kot % vseh pomoči, 2013–2022

Večina pomoči, 99,5 % vseh pomoči za transport v letu 2022, je bila namenjenih železniškemu prometu. Pomoč se je v večini izplačevala v obliki nadomestila za izvajanje gospodarske javne službe prevoza potnikov v železniškem prometu. Prejemnik pomoči so bile SŽ – Potniški promet, d.o.o., ki so pooblaščen za izvajanje obvezne gospodarske javne službe, pomoč pa prejemajo za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega in čezmejno regijskega železniškega prometa po veljavnem voznem redu in tarifni obveznosti glede na število vlakovnih kilometrov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu na progah Republike Slovenije. V letu 2022 je bilo izplačanih 96,01 mio EUR, kar je primerljivo z letom poprej. Razlog za povečanje pomoči je predvsem v posodobitvi prevoznih sredstev za izvajanje javne službe prevoza potnikov, višjih stroških uporabnine ter dodatnem nadomestilu zaradi epidemije covid-19.

Tabela 24: Državne pomoči za transport po kategorijah, namenih in prejemnikih, v mio EUR, 2020–2022

Kategorija	Namen	Prejemnik	2020	2021	2022
Transport kopenski	Nadomestitev stroškov infrastrukture v podjetjih, ki opravljajo posebno obliko transporta, ki ga drugim podjetjem ni treba nositi	Slovenske železnice - Potniški promet, družba za opravljanje prevoza potnikov v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, d.o.o.	67,19	95,50	96,01
	Razvoj kombiniranega transporta	Slovenske železnice - Tovorni promet, d.o.o.			3,42
		ADRIA TRANSPORT, d.o.o.; PKP Cargo International SI, d.o.o.; Rail Cargo Carrier, d.o.o.; Ten Rail, d.o.o.			
Transport morski	Morski promet	GENSHIPPING CORPORATION, MONROVIA	0,39	0,29	
		LUCIJA SHIPPING COMPANY LIMITED	0,04	0,01	
Transport zračni	Letališča, pomoč za tekoče poslovanje	AERODROM PORTOROŽ, d.o.o.	0,47	0,50	0,52
Skupaj pomoči za TRANSPORT			68,09	96,30	100,81

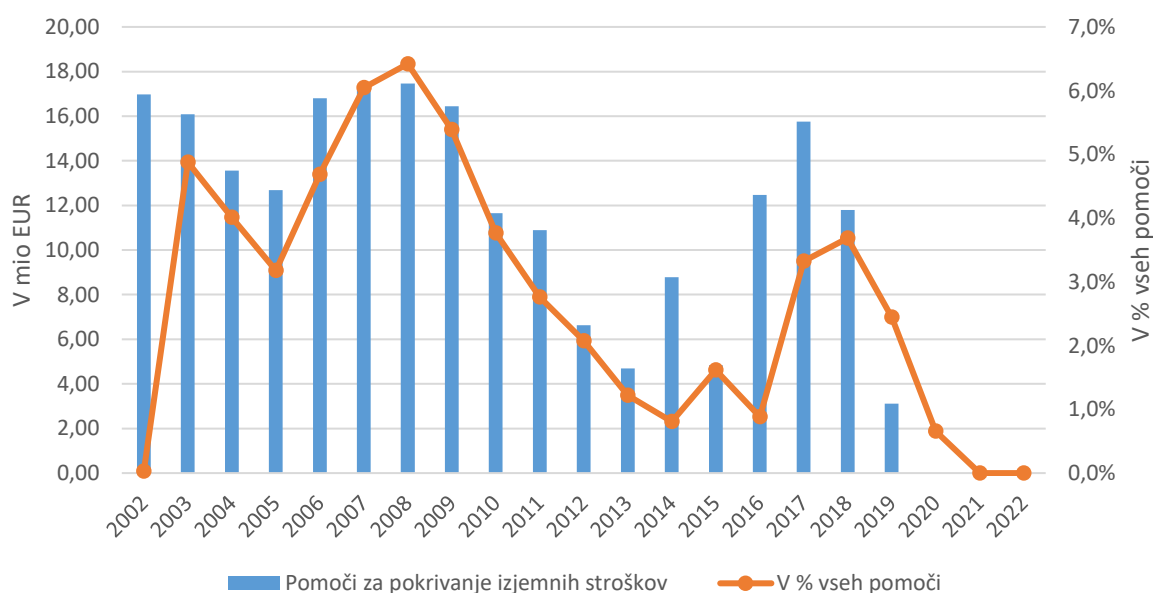
V letih 2020–2022 so bile izplačane tudi pomoči za zračni promet na osnovi sheme Ministrstva za infrastrukturo za obratovanje regionalnih letališč državnega pomena, namenjenih za mednarodni zračni promet, ki imajo manj kot 200.000 potnikov letno. Prejemnik pomoči v letu 2022 je bil Aerodrom Portorož, d.o.o. v višini 0,52 mio EUR, kar je primerljivo z letom pred tem. Pomoč je bila namenjena za pokrivanje stroškov obratovanja letališča zaradi obveznosti izvajanja obveznih letaliških služb v skladu z zakonom, ki ureja letalstvo.

V pomorskem prometu so bile državne pomoči zadnjič dodeljene v letu 2021 v višini 0,3 mio EUR. Gre za državno pomoč v obliki davka na tonažo. Davek na tonažo omogoča ladijskim prevoznikom, ki sodelujejo v dejavnostih mednarodnega pomorskega prometa in upravljajo eno ali več ladij, da davek obračunajo na podlagi neto tonaže flote in ne na osnovi dejanskega dobička. Namen sheme pomoči je spodbujati konkurenčnost slovenskih lastnikov ladij, ohraniti delovna mesta ter pomorsko strokovno znanje in izkušnje. V letih 2020 in 2021 je pomoč koristilo podjetje Lucija Shipping Company ter podjetje Genshipping Corporation. Shema v letu 2022 ni bila več aktivna.

4.9 PREMOGOVIŠTVO

Državne pomoči za premogovništvo se namenjajo za zapiranje nekonkurenčnih rudnikov. V Sloveniji je bilo za zapiranje rudnikov od leta 2002 na osnovi shem državnih pomoči skupaj izplačanih 217,81 mio EUR, po letu 2019 ni več izplačil. Sredstva so bila namenjena za zapiranje Rudnika Trbovlje – Hrastnik (2004–2019), Zapiranje rudnikov Zagorje, Senovo in Kanižarica (2002) in Premogovnika Velenje (2002 in 2003).¹⁷

Slika 30: Državne pomoči za premogovništvo v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2002–2022

Od leta 2004 so se pomoči dodeljevale le še na osnovi programa zapiranja Rudnika Trbovlje - Hrastnik (v nadaljevanju: RTH). V letu 2019 je bilo za zapiranje RTH izplačanih 3,1 mio EUR pomoči, kar je za 8,6 mio EUR manj kot leta 2018. Pomoči so bile namenjene za kritje izrednih stroškov zapiralnih del, sanacijo površin in prezaposlovanje rudarjev. V letih 2020, 2021 in 2022 ni bilo izplačanih državnih pomoči.

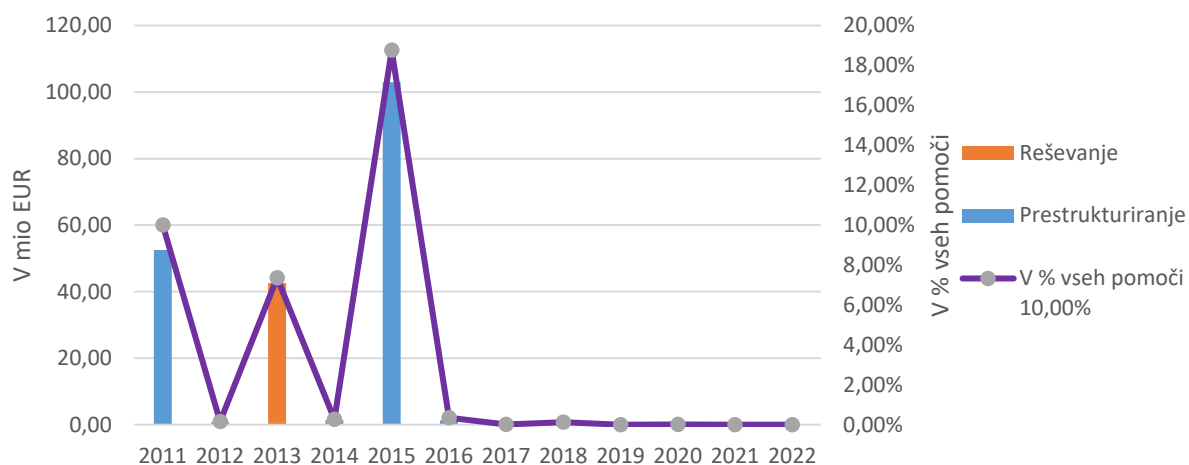
¹⁷ Javna sredstva za zapiranje rudnikov so se izplačevala tudi pred letom 2001 kot nepriglašena pomoč, skupaj 50,74 mio EUR. Sredstva so bila namenjena za zapiranje Rudnika Kanižarica, Rudnika Zagorje, Rudnika Senovo, Rudnika Žirovski vrh.

4.10 REŠEVANJE IN PRESTRUKTURIRANJE

Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje se dodeljujejo podjetjem v težavah, ki imajo pomembno sistemsko vlogo pri razvoju države, regije ali sektorja, z namenom zagotovitve njihove dolgoročne sposobnosti preživetja na trgu. Pomoč za reševanje se dodeli za omejeno obdobje v času priprave programa prestrukturiranja podjetja. Pomoč za prestrukturiranje je namenjena podpori in pomoči pri izvajanju programa prestrukturiranja. Pomoči za reševanje in prestrukturiranje se dodeljujejo izjemoma, običajno na osnovi individualnih odobritev, ko pride do večjih kriz v gospodarstvu ali težav v posameznih podjetjih. Njihov obseg lahko zato zelo variira med leti.

V zadnjih treh letih se tovrstne pomoči praktično ne dodeljujejo, predstavljale so le še 0,04 % vseh pomoči (v zadnjih desetih letih povprečno 3,7 % vseh pomoči). Največji obseg so pomoči za reševanje in prestrukturiranje dosegle v letu 2015, ko so predstavljale skoraj 19 % vseh pomoči v tem letu.

Slika 31: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2011–2022

V letu 2022 dodeljenih pomoči iz naslova reševanja in prestrukturiranja ni bilo. Leta 2020 je bilo izplačanih 70.205 EUR državnih pomoči za prestrukturiranje. Pomoč je prejelo podjetje Turnaplant, na osnovi sheme za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah – MSP. V letu 2018 je skupna vrednost pomoči znašala 560.734 EUR, prejeli pa sta jo podjetji Arosa Mobilia, prav tako po prej navedeni shemi in Semenarna Ljubljana, na osnovi individualne odobritve. Vse pomoči so bile dodeljene v obliki posojila. V letu 2017 je bila dodeljena pomoč za reševanje, in sicer podjetju Robotika Kogler.

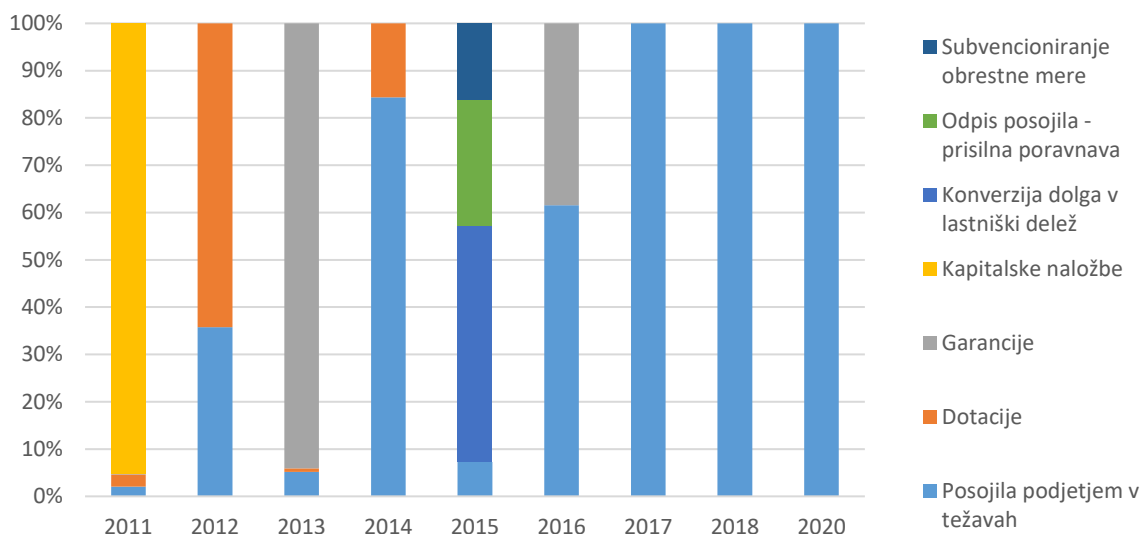
Tabela 25: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje po shemah in prejemnikih, 2020–2022

Kategorija	Naziv sheme	Prejemnik	2020	2021	2022
Prestrukturiranje	Reševanje in prestrukturiranje gosp. družb in zadrug v težavah - SME	TURNAPLAST proizvod. in trgovina d.o.o.	70.205,00	0,00	0,00
Skupaj pomoči za REŠEVANJE in PRESTRUKTURIRANJE			70.205,00	0,00	0,00

Pomoči za reševanje se lahko dodeljujejo le v obliki ugodnih posojil in garancij, pri prestrukturiranju podjetij pa se lahko uporablja široka paleta instrumentov, od subvencij, do ugodnih posojil, garancij in kapitalskih naložb. Skoraj polovica (49 %) vseh pomoči za reševanje in prestrukturiranje v zadnjih desetih letih je bila dodeljena v obliki kapitalskih naložb in/ali konverzije dolga v kapitalske deleže (leta 2011 – Adria Airways, leta 2015 – Cimos, MLM, Polzela), petina pomoči je bila v obliki garancij (glavnina v letu 2013 - Cimos in MLM, v letu 2016 - Polzela), okoli 13 % v obliki odpisov posojil (leto 2015 – Cimos) in

slaba desetina v obliki posojil podjetjem v težavah. Posojila podjetjem v težavah so bila sicer najbolj pogosto uporabljen instrument, če upoštevamo število prejemnikov. Tudi v letu 2020, ki je edino leto dodeljevanja pomoči zadnjih treh let, je šlo za pomoči v obliki posojil podjetjem v težavah.

Slika 32: Državne pomoči za reševanje in prestrukturiranje po instrumentih pomoči, 2011–2022

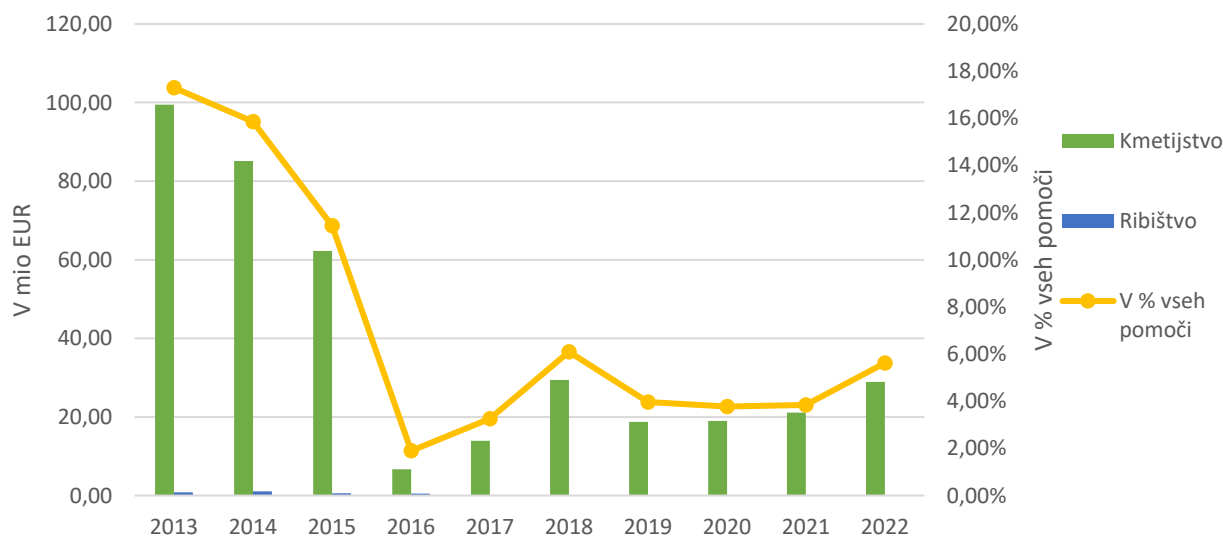

Pomoč za reševanje in prestrukturiranje je v zadnjih desetih letih prejelo 23 podjetij v težavah v skupni višini 202,39 mio EUR, od tega so trije največji prejemniki, ki so prejeli vsak več kot 10 mio EUR, dobili 192,1 mio EUR ali 92 % vseh pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Največ pomoči so prejela podjetja Cimos (131,9 mio EUR), Adria Airways (50 mio EUR) in Mariborska livarna Maribor (10,2 mio EUR).

4.11 KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO

Na področju kmetijstva, gozdarstva in ribištva je bilo v letu 2022 izplačanih 28,95 mio EUR pomoči, kar je za 7,8 mio EUR ali 37 % več kot leta 2021. Te pomoči so predstavljale 5,63 % vseh pomoči v letu 2022 (4,42 % v 2020–2022). Vse pomoči so bile izplačane za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva, medtem ko se pomoči za ribištvo v letih 2020–2022 niso dodeljevale.

Slika 33: Državne pomoči za kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo v mio EUR in kot % vseh državnih pomoči, 2013–2022

Do leta 2016 beležimo trend postopnega zmanjševanja obsega pomoči za kmetijstvo. Najbolj očiten padec obsega teh pomoči je bil v letu 2016 (-90% glede na leto 2015) zaradi spremenjenih določb v zvezi z državnimi pomočmi glede podpor za razvoj podeželja, (so)financirane iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in podpor ukrepom, (so)financiranih iz Sklada za pomorstvo in ribištvo za obdobje 2014–2020. Javni izdatki za te programe se obravnavajo kot državna pomoči le v omejenem obsegu.¹⁸ Drugi razlog je prenehanje zajemanja in poročanja podatkov o javnih izdatkih za javne službe na področju kmetijstva, ribištva in gozdarstva. Ti izdatki po letu 2016 niso vključeni v poročilo o državnih pomočeh. To ne pomeni, da ti izdatki niso nastali, le kot državne pomoči niso več evidentirani in poročani.¹⁹

Pomoči za kmetijstvo in gozdarstvo se namenjujejo za številne namene, pri čemer je bila glavna, 82 % vseh pomoči za kmetijstvo v letu 2022 namenjena za štiri največje ukrepe: Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov, Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki, Investicije v kmetijska gospodarstva ter Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov.

Za ribištvo v obdobju 2020–2022 ni bilo dodeljenih državnih pomoči.

Tabela 26: Državne pomoči namenjene spodbujanju kmetijstva in gozdarstva po namenih, 2020–2022

Naziv sheme	Namen	Instrument	2020	2021	2022
Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - ABER (K002-5022851-2015)	Pomoč za preprečevanje in odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, škodljivih organizmov na rastlinah in katastrofalnih dogodkov	Dotacije	1.862.204,42	3.481.351,00	1.353.858,85
	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetijske proizvode ali proizvodnjo bombaža		1.026.645,85	600.033,44	221.748,77
	Pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja		523.995,15	882.699,79	606.504,95
	Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov		2.772.612,48	3.785.605,97	6.788.906,09
	Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju		168.754,05		68.047,78
Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - SMERNICE (K004-2399253-2015)	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetijske proizvode ali proizvodnjo bombaža	Dotacije	605.314,47	100.126,00	
	Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju, Kmetijske smernice			417.723,03	500.234,72
KMETIJSTVO 2011 - 2020 (2030) (K001-5022851-2011)	Pomoč za raziskave in razvoj	Dotacije	25.909,00	4.350,50	17.230,87
	Pomoč za raziskave in razvoj v gozdarskem sektorju		1.135,00		

¹⁸ Skladno s pravili EU na področju kmetijstva in ribištva javni izdatki za ukrepe Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, ki so vezani na dejavnost v okviru proizvodov iz priloge I PDEU in na ukrepe iz Operativnega programa za izvajanje Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS za obdobja 2014–2020, ne predstavljajo državnih pomoči, ki bi jo bilo potrebno priglasiti Evropski komisiji. Kot državne pomoči se obravnavajo le javni izdatki za dejavnosti, ki niso povezane s proizvodi iz omenjene priloge I, npr. predelava proizvodov iz priloge I v proizvode, ki niso naštet v prilogi I, in njihovo trženje, dejavnosti na področju gozdarstva, turizma ipd. V teh primerih se pravila o državnih pomočeh neposredno in v celoti uporabljajo.

¹⁹ Za podrobnejša pojasnila glej 19. poročilo o državnih pomočeh za leta 2015, 2016 in 2017, str. 66–68.

Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - ABER (K001-5022851-2015)	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	249.804,11	204.773,49	289.452,70
	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov		5.299.649,88	6.188.402,05	6.330.165,36
	Pomoči za zatiranje rastlinskih boleznih		1.612.776,91		326.713,44
	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki			1.368,36	5.620.090,60
	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč			2.751,00	
Pomoč za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja na lokalnem nivoju 2015 - 2020 - ABER (K003-5022851-2015)	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	124.877,71	130.050,13	214.623,00
	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč		5.495,99	5.650,37	5.255,12
	Investicije v kmetijska gospodarstva		3.872.827,24	4.030.034,44	4.969.960,88
	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov		212.926,90	173.723,52	155.275,39
	Investicije v predelavo in trženje kmetijskih pridelkov		55.487,14	66.273,92	48.672,72
	Investicije v kmetijska gospodarstva	Subvencioniranje obrestne mere	11.687,08	15.102,44	1.144,40
	Investicije v kmetijska gospodarstva	Ugodna posojila	11.591,59	19.013,55	17.825,00
	Investicije v predelavo in trženje kmetijskih pridelkov		609,65		
Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - SMERNICE (K005-2399253-2015)	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	431.074,84	901.106,47	1.157.722,31
	Pomoči za varstvo okolja		102.471,44	124.289,99	111.990,55
	Pomoči za zatiranje rastlinskih boleznih			7.303,50	
	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki				148.327,60
Skupaj			18.977.850,90	21.141.732,96	28.953.751,10

V letu 2022 je bilo preko 20 % vseh pomoči kmetijstva izplačanih za ukrep *pomoči za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov* (6,78 mio EUR) ter ukrep *zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov* (6,33 mio EUR), ki zajema tudi največji obseg pomoči v obdobju 2020–2022.

Pomembnejši delež državnih pomoči, tako v letu 2021 (17,2 %) kot tudi v obdobju 2020–2022 (18,6 %), je bil namenjen tudi *investicijam v kmetijska gospodarstva*.

Pomoči so bile v letu 2022 skoraj v celoti dodeljene v obliki dotacij (99,9 %), kar velja tudi za obdobje 2020–2022.

Državne pomoči za ribištvo so se izplačevale v letih 2010–2016, predstavljale so okoli 0,1%–0,2 % vseh državnih pomoči. Zadnje pomoči za ribištvo so bile izplačane v letu 2016, znašale so 0,465 mio EUR. Namenjene so bile za pomoč pri predelavi in trženju ribiških proizvodov (0,32 mio EUR), za varstvo in razvoj ribjih virov in obalnih voda (73 tisoč EUR) ter za ukrepe zgodnjega upokojevanja in druge individualne premije ribičem (70 tisoč EUR). Ukrepi so bili vezani na izvajanje ukrepov evropske ribiške politike v okviru Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo v RS 2007–2013. V obdobju 2014–2020 se za te ukrepe pravila državnih pomoči iz člena 107–109 Pogodbe o delovanju EU ne uporabljajo.

Pomoči za kmetijstvo se dodeljujejo tako poslovnim subjektom, ki so registrirani kot podjetja, kot subjektom, ki so vpisani v register kmetijskih gospodarstev. V letu 2022 je pomoč prejelo 127 podjetij (11 manj kot leta 2021) in 8.949 kmetijskih gospodarstev (453 več kot v letu 2021).

Podjetje je povprečno prejelo 42.704 EUR pomoči, kar je manj kot v letu 2021 (50.395 EUR). Povprečna pomoč na kmetijsko gospodarstvo pa je znašala 3.235 EUR, kar je manj kot v letu pred tem (3.287 EUR).

Za državne pomoči v kmetijstvu je značilna razdrobljenost pomoči z velikim številom prejemnikov ter relativno majhnim zneskom pomoči. To velja zlasti za pomoči, ki se izplačujejo fizičnim osebam - kmetom. V letu 2021 je kar 48 % ali 4.091 od skupaj 8.949 kmetijskih gospodarstev prejelo manj kot 500 EUR državne pomoči.

Tabela 27: Največji prejemniki pomoči za spodbujanje kmetijstva in gozdarstva (podjetja in kmetijska gospodarstva) v letih 2020–2022

Prejemnik	2020	2021	2022	Vsota 2020-2022
Slovenski državni gozdovi, d. o. o.	238.393,61	1.570.846,76	768.391,86	2.577.632,23
MEDIA PUBLIKUM tržno komuniciranje in storitve, d.o.o., Ljubljana	509.387,21	978.714,00	868.428,69	2.356.529,90
Zavod za gozdove Slovenije	1.259.130,23	445.764,92	93.149,08	1.798.044,23
EVROSAD D.O.O. KRŠKO	228.577,36	298.695,80	812.805,54	1.340.078,70
SADJARSTVO ORMOŽ D.O.O.	109.840,06	191.548,63	571.222,94	872.611,63
MIROSAN, D.O.O.	190.498,25	129.475,20	429.609,25	749.582,70
ROKMAR, izdelava strojev in preparatov za sladoled in slaščice d.o.o.	403.162,96	283.674,04		686.837,00
SADJARSTVO BLANCA, D.O.O.	89.652,63	120.719,74	361.367,23	571.739,60
NADŠKOFIJA LJUBLJANA	103.560,31	300.101,58	123.535,14	527.197,03
PUKLAVEC FAMILY WINES D.O.O.	123.164,45	75.470,40	286.012,99	484.647,84

5. DODELJENE POMOČI ZA ODPRAVLJANJE POSLEDIC COVID-19 IN ENERGETSKE KRIZE V OBDOBJU 2020–2022

5.1 DRŽAVNE POMOČI ZA UKREPE ZARADI IZBRUHA COVID-19

Kriza, ki jo je sprožila pandemija covid-19 v marcu 2020, je močno vplivala na slovensko, evropsko, kot tudi na svetovno gospodarstvo. Zaradi boljšega pregleda odziva države na covid-19, so v tem delu poročila podatki za leta 2020, 2021 in 2022 obravnavani skupaj, tako da predstavlja celovit pregled vseh ukrepov, ki so se izvajali v teh treh letih.

Ko je prvi val okužb s covid-19 zajel Evropo, je Evropska komisija po hitrem posvetovanju z državami članicami nemudoma sprejela t.i. Začasni okvir²⁰ za dodeljevanje državnih pomoči v teh izjemnih okoliščinah. Ti začasni ukrepi so omogočili zagotavljanje prepotrebne podpore gospodarstvu med pandemijo, hkrati pa so ohranjali enake konkurenčne pogoje na enotnem trgu EU.

Evropska komisija je nenehno spremljala razvoj pandemije in je Začasni okvir prilagodila šestkrat, saj so se potrebe po spremembah in dopolnitvah razvijale skozi ves čas krize. Začasni okvir je potekel konec junija 2022, z izjemo dveh novih orodij za podporo tekočemu okrevanju evropskega gospodarstva (podpora za naložbe in podpora plačilni sposobnosti). Poleg Začasnega okvirja so se države članice posluževale dodeljevanja pomoči tudi na podlagi pravil, ki so namenjena odpravi posledic škode, v skladu s 107 (2) b členom PDEU²¹.

Ukrepi za podporo gospodarstvu ob epidemiji covid-19 v Sloveniji

V Sloveniji so bili krizni ukrepi sprejeti na podlagi desetih nacionalnih interventnih zakonov²², ki jih je bilo potrebno predhodno uskladiti s predpisanimi pogoji Začasnega okvirja ter s pogoji iz 107(2)b člena PDEU, za odpravljanje posledic škode, ki jo je povzročila epidemija covid-19.

Vsi ukrepi, ki so se izvajali v skladu z interventnimi zakoni niso predstavljali državne pomoči. Ukrepom za omilitev in odpravo posledic epidemije covid-19 je bilo iz proračuna države v letih 2020 - 2022 namenjeno 5,68 milijarde EUR. Državne pomoči so predstavljale 2,48 milijarde EUR, kar predstavlja nekaj več kot 43 % vseh izdatkov za ta namen.

Ukrepi, ki niso predstavljali državne pomoči so bili predvsem tisti, ki so bili namenjeni vsem subjektom v Sloveniji pod enakimi pogoji (ukrepi, ki niso bili selektivni), ukrepi namenjeni fizičnim osebam, ki se ne ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo (boni, socialne pomoči...), ukrepi, ki so bili namenjeni javnim storitvam (zdravstvo, šolstvo, ...).

²⁰ Sporočilo Komisije Začasni okvir za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 2020/C 91 I/01 (UL C 91 I z dne 20.3.2020, str. 1-9), zadnjič spremenjeno s Sporočilom Komisije Šesta sprememba začasnega okvira za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 in sprememba Priloge k Sporočilu Komisije državam članicam o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije za kratkoročno zavarovanje izvoznih kreditov (UL C 473 z dne 24.11.2021, str. 1-15) (v nadaljevanju: Začasni okvir)

²¹ Pogodba o delovanju Evropske unije (UL C št. 202 z dne 7. 6. 2016, str. 1; v nadaljevanju: PDEU)

²² Zakon o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE in 15/21 – ZDUOP), Zakon o zagotovitvi dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 61/20, 152/20 – ZZUOOP in 175/20 – ZIUOPDVE), Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 80/20 – ZIUOOPE), Zakon o interventnih ukrepih za pripravo na drugi val COVID-19 (Uradni list RS, št. 98/20 – ZIUPDV), Zakon o začnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 152/20 – ZZUOOP), Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 175/20 – ZIUOPDVE), Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (Uradni list RS, št. 203/20, 15/21 – ZDUOP, 82/21 – ZNB-C in 112/21 – ZNUPZ), Zakon o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 15/21 – ZDUOP), Zakon o interventnih ukrepih za pomoč gospodarstvu in turizmu pri omilitvi posledic epidemije COVID-19 – ZIUPGT, Zakon o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19 (Uradni list RS, št. 206/21 – ZDUPŠOP).

Državno pomoč so predstavljali ukrepi, ki so bili selektivni in so bili namenjeni subjektom, ki opravljajo gospodarsko dejavnost na trgu.

V letu 2020 je MF (Sektor za spremljanje državnih pomoči) obravnaval, usklajeval in EK priglasil 17 covid shem (14 po Začasnem okviru in tri po členu 107(2)(b) - odprava posledic škode zaradi izjemnih dogodkov), v letu 2021 je bilo EK priglašeni 24 covid shem ter v letu 2022 še tri covid sheme. Skupno je bilo tako EK priglašeni 44 covid shem.

Slovenija je za izvedbo ukrepov državne pomoči uporabila naslednje točke Začasnega okvira:

- 3.1 Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti (omejitev zgornje višine pomoči na podjetje na 800.000 EUR, od 28.1.2021 dalje je omejitev povišana na 1,8 mio EUR, od 8.11.2021 dalje je omejitev povišana na 2,3 mio EUR)
- 3.2 Pomoč v obliki poroštev za posojila
- 3.3 Pomoč v obliki subvencioniranih obrestnih mer za posojila
- 3.4. Pomoč v obliki jamstev in posojil, usmerjenih prek kreditnih ali drugih finančnih institucij
- 3.6 Pomoč za raziskave in razvoj na področju covid-19
- 3.8 Pomoč za naložbe za proizvodnjo izdelkov v zvezi s covid-19
- 3.10 Pomoč v obliki plačnih subvencij za zaposlene za preprečevanje odpuščanja med izbruhom covid-19 (pomoč omejena na povračilo 80 % stroška plače posameznega delavca)
- 3.12 Pomoč v obliki podpore za nekrute fiksne stroške (omejena z višino pomoči na podjetje do 3,0 mio EUR, od 28.1.2021 dalje je višina pomoči spremenjena in dvignjena na 10,0 mio EUR na podjetje, od 18.11.2021 dalje je omejitev povišana na 12,0 mio EUR)

Tabela 28: Dodeljene pomoči v Sloveniji po pravilih za odpravljanje posledic covid-19 v obdobju od 2020 do 2022, v EUR in %

Namen	Skupaj leta 2020 - 2022	Delež
PDEU 107(2)b Pomoč za odpravo posledic škode	125.134.298,21	5,04%
ZO 3.1. Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	1.682.467.745,79	67,78%
ZO 3.1. Kmetijstvo in ribištvo; Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	25.613.177,77	1,03%
ZO 3.2. Pomoč v obliki poroštev za posojila	104.056.805,79	4,19%
ZO 3.3. Pomoč v obliki subvencioniranih obrestnih mer za posojila	1.750.000,00	0,07%
ZO 3.4. Pomoč v obliki jamstev in posojil, usmerjenih prek kreditnih ali drugih finančnih institucij	54.675.847,79	2,20%
ZO 3.6. Pomoč za raziskave in razvoj na področju covid-19	9.786.968,44	0,39%
ZO 3.10. Pomoč v obliki plačnih subvencij za zaposlene za preprečevanje odpuščanja med izbruhom covid-19	179.538.455,89	7,23%
ZO 3.12. Pomoč v obliki podpore za nekrute fiksne stroške	299.050.711,88	12,05%
Skupaj	2.482.074.011,56	100,00%

Iz Tabele 29 je razvidno, da je bilo največ pomoči dodeljenih na podlagi točke 3.1 Začasnega okvirja. Razlog za tako pogosto uporabo te točke je bil predvsem v tem, da je bila dodelitev najbolj enostavna, vsebina ukrepa pomoči je morala biti povezana le z odpravo posledic covid-19, ostali pogoji so bili bolj minorne narave. Ker pa je kriza trajala dlje, kot je bilo prvotno predvideno, je za večja podjetja postala višina dovoljene pomoči, ki ni smela presežati 800.000 EUR pomoči na podjetje, problematična, zato so se pričele uporabljati tudi druge točke Začasnega okvirja. Kasneje v letu 2021 se je ta zgornja meja pomoči dvignila, v januarju 2021 na 1,8 mio EUR in v novembru 2021 na 2,3 mio EUR.

Drugo največjo skupino pomoči predstavlja pomoč za kritje dela fiksnih stroškov podjetij (točka 3.12), ki je podjetjem omogočila, da bi lahko na učinkovit način preživelih obdobje zmanjšane poslovanja, ali celo neposlovanja v kritičnem obdobju.

Določen delež pomoči je bil dodeljen tudi po točki 3.10, ki je omogočala pomoč za povračilo nadomestila plač za čakanje na delo, v višini do 80 % stroškov dela delavca, ki je na čakanju. Po tej točki so se dodeljevale tudi pomoči za skrajšani delovni čas.

Uporaba točk 3.2. Pomoč v obliki poroštev za posojila in 3.3 Pomoč v obliki subvencioniranih obrestnih mer za posojila v Sloveniji niso bila uporabljena v tako veliki meri, kot v drugih državah članicah, kjer so tovrstne oblike pomoči prevladovali.

Pomoči, ki so bile presoјane na podlagi 107(2)b člena Pogodbe o Evropski skupnosti, so bile dodeljene na podlagi :

- sheme *Pomoč za povrnitev škode, ki so jo povzročili izredni dogodki*; Shema je bila namenjena velikim podjetjem, ki so utrpela višjo škodo, kot bi jo lahko prejela po začasnem okvirju v okviru točke 3.1. (pomoč na posameznega prejemnika je bila omejena na 800.000 EUR). Na podlagi prvega interventnega zakona za odpravo posledic covid-19 je bila tako sprejeta uredba, ki je določala izračun dejanske škode, ki jo je utrpelo posamezno podjetje zaradi izrednega dogodka. Na podlagi te sheme je bilo dodeljeno 125,13 mio EUR pomoči 90 prejemnikom.
- Individualne pomoči podjetju *Postojnska jama, v obliki znižanja koncesnine* v višini 1,02 mio EUR
- Individualne pomoči *Fraport Slovenija, d.o.o., v obliki nadomestila škode* v višini 5 mio EUR

V Sloveniji je bilo daleč največ državnih pomoči namenjenih podjetjem za povračilo nadomestila plače za delavce, ki so bili s strani podjetij poslani na čakanje, v višini do 100 % nadomestila. Pomoči so se dodeljevale na podlagi prvega, šestega in osmega interventnega zakona. Te pomoči so bile dodeljene v višini 558,13 mio EUR in jih je koristilo 47.575 subjektov na trgu.

Na drugem mestu po obsegu pomoči, so bile pomoči dodeljene v obliki mesečnega temeljnega dohodka, v višini 411,69 mio EUR, prejelo pa jih je 57.235 subjektov na trgu.

Med večjimi ukrepi pomoči je bil tudi ukrep iz prvega interventnega zakona, ki je bil namenjen oprostitvi plačila prispevkov za delavce, ki so v času pandemije delali. Za tovrstno pomoč je bilo dodeljeno 360,54 mio EUR pomoči 57.679 subjektom na trgu.

Pomoči v obliki delnega povračila nekritih fiksnih stroškov so bile dodeljene v višini 316,72 mio EUR, prejelo pa jo je 16.073 subjektov na trgu.

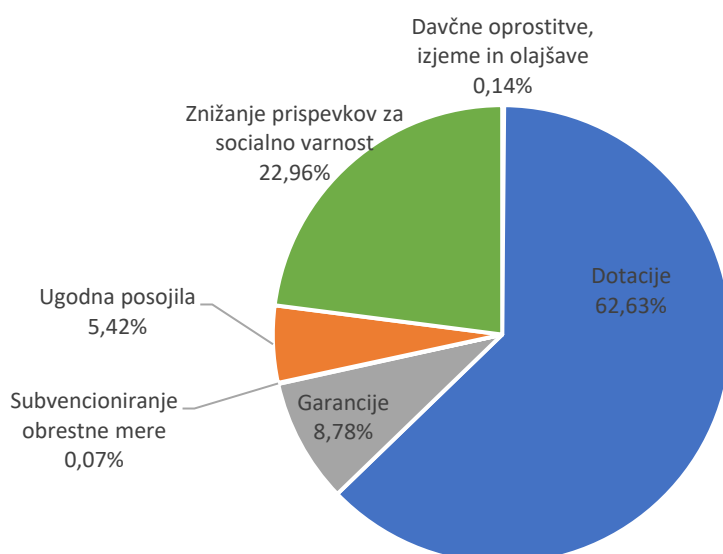
Pomoči za povračilo nadomestila plače za delavce, ki so jih podjetja poslala na čakanje, v višini do 80 % nadomestila, je koristilo 14.811 podjetij, pomoči pa so bile dodeljene v višini 108,43 mio EUR.

Po ostalih ukrepih je bilo dodeljeno manj kot 100 mio EUR pomoči.

V Sloveniji se je kot instrument pri dodeljevanju pomoči najbolj uporabljala dotacija (subvencije), saj je bilo s tem instrumentom dodeljenih kar 63,5 % vseh pomoči. Skupaj z instrumentom znižanja prispevkov za socialno varnost predstavljata 87,6 % vseh dodeljenih pomoči za odpravo posledic covid-19.

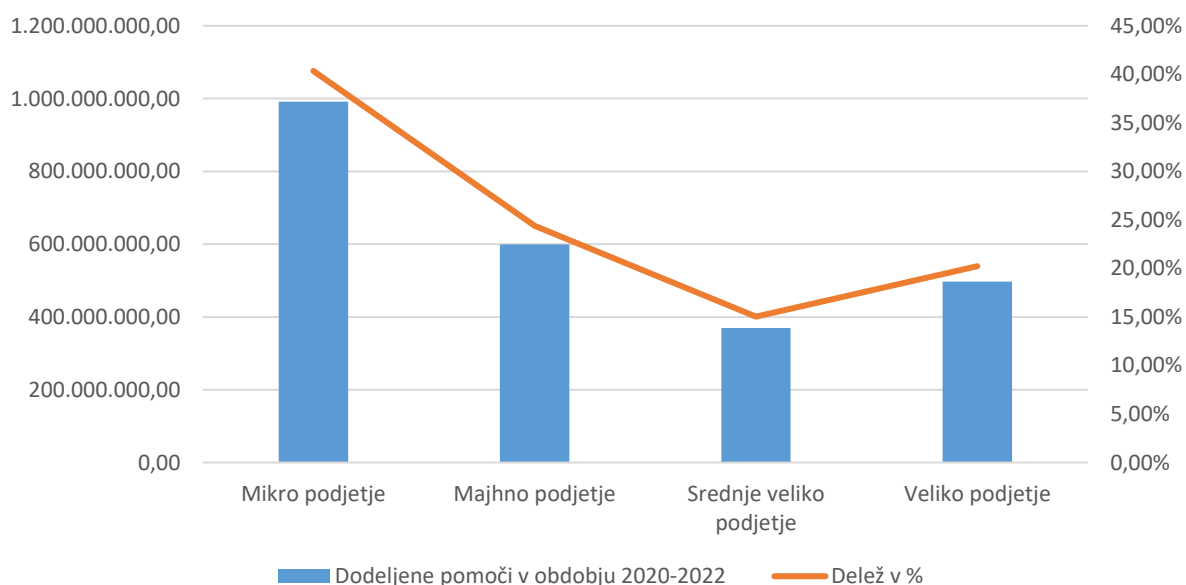
Pomoči dodeljene v obliki ugodnih posojil in garancij so predstavljale 5,2 % oz. 7 % dodeljenih pomoči za odpravljanje posledic covid-19. Davčne oprostitve, izjeme in olajšave so predstavljale 0,11 % pomoči, uporabljene pa so bile pri ukrepu znižanja plačila najemnin za prostore, ki so v javni lasti.

Slika 34: Dodeljene covid-19 pomoči po instrumentih dodelitve, v obdobju 2020–2022, v %

Glede na velikost subjektov na trgu so daleč največ pomoči prejela mikro podjetja. To so podjetja, ki zaposlujejo do 10 oseb. Mikro podjetjem je bilo dodeljeno 992,02 mio EUR pomoči. Vključena so bila praktično v vse ukrepe in tudi obdobje črpanja sredstev je bilo pri teh subjektih najdaljše.

Slika 35: Dodeljene covid-19 pomoči po velikosti subjektov, v obdobju 2020–2022, v EUR in %

Petino pomoči so prejela majhna podjetja, kjer je zaposlenih od 10 do 49 oseb. Majhnim podjetjem je bilo dodeljeno 599,37 mio EUR pomoči. Sledijo velika podjetja, ki so prejela 20,23 % vseh covid-19 pomoči (497,35 mio EUR). Srednje velika podjetja (število zaposlenih med 50 in 249) so prejela 369,55 mio EUR pomoči, kar predstavlja 15,03 % tovrstnih pomoči.

Iz podatkov v tabeli 31 je razvidno, da je šlo največ pomoči v predelovalne dejavnosti, in sicer 560,36 mio EUR pomoči. Znotraj te dejavnosti je bilo največ pomoči dodeljene podjetjem, ki se ukvarjajo z Mehansko obdelavo kovin, Prodajo kovinskih konstrukcij ter Proizvodnjo kovinskih izdelkov.

Tabela 29: Dodeljene pomoči v Sloveniji glede na dejavnost prejemnikov v obdobju 2020–2022, v EUR in %

	Dejavnost	Skupaj	Delež
A	Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	35.674.423,85	1,44%
B	Rudarstvo	4.497.769,05	0,18%
C	Predelovalne dejavnosti	560.365.642,27	22,66%
D	Oskrba z energijo, plinom in paro	10.746.167,60	0,43%
E	Oskrba z vodo; saniranje okolja	11.527.645,13	0,47%
F	Gradbeništvo	168.089.453,26	6,80%
G	Trgovina, vzdrževanje in popravilo motornih vozil	371.754.051,92	15,03%
H	Promet in skladiščenje	184.097.710,99	7,45%
I	Gostinstvo	470.312.972,33	19,02%
J	Informacijske in komunikacijske dejavnosti	68.586.169,65	2,77%
K	Finančne in zavarovalniške dejavnosti	5.778.208,28	0,23%
L	Poslovanje z nepremičninami	17.808.152,27	0,72%
M	Strokovne, znanstvene in tehnološke dejavnosti	180.910.811,97	7,32%
N	druge raznovrstne poslovne dejavnosti	110.839.979,98	4,48%
O	Dejavnosti javne uprave; obrambe; socialno varstvo	510.450,98	0,02%
P	Izobraževanje	56.987.246,39	2,30%
Q	Zdravstvo in socialno varstvo	32.590.434,42	1,32%
R	Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	91.885.987,41	3,72%
S	Druge dejavnosti	89.797.897,61	3,63%

Na drugem mestu po obsegu pomoči so podjetja, ki se ukvarjajo z dejavnostjo gostinstva, 470,31 mio EUR. Ta podjetja so bila dejansko tudi najdlje zaprta oz. so poslovala v okrnjenem obsegu. Največ pomoči so prejela podjetja, pri katerih je osnovna dejavnost registrirana kot Restavracije in gostilne, Dejavnost hotelov in podobnih nastanitvenih obratov ter podjetja, ki se ukvarjajo s strežbo pijač.

Na tretjem mestu po prejetih pomočeh so podjetja, ki spadajo pod dejavnost Trgovina, vzdrževanje in popravilo motornih vozil, s 371,75 mio EUR. Največ pomoči so prejela podjetja, ki so registrirana kot Nespecifično posredovanje pri prodaji raznovrstnih izdelkov, Vzdrževanje in popravila motornih vozil ter Nespecializirana trgovina na debelo.

Ukrepi za podporo gospodarstvu ob epidemiji covid-19 v Evropski uniji

Leta 2020 so bili splošni fiskalni ukrepi, ki so jih sprejele države članice kot odgovor na krizo zaradi epidemije virusa covid-19, vredni približno 8 % BDP v EU, kar je veliko več kot podpora, zagotovljena med finančno krizo 2008–2009 (1,5 % BDP). Države EU so leta 2020 zagotovile tudi ogromno likvidnostno podporo gospodarstvu (okoli 19 % BDP), večinoma so bile pomoči dodeljene v obliki javnih jamstev.

Evropska komisija je sprejela več kot 1200 prigrasitev pomoči s strani držav članic in odobrila približno 900 nacionalnih ukrepov, v skupni ocenjeni vrednosti približno 3,17 bilijona EUR, kar predstavlja 22,8 % BDP EU27 pred covid-19 krizo.

Države članice so sprejemale različne odločitve glede izbire ukrepov, namenjenih ublažitvi gospodarskih posledic pandemije. Približno 14 % pomoči je bilo dodeljeno na podlagi 107(2) b člena PDEU za odpravo posledic škode, v bistveno večji meri pa so se države posluževale pravil iz Začasnega okvirja, saj je bil le ta prilagojen odpravi posledic covid-19. Nekatere države so pomoči dodeljevale v obliki splošnih ukrepov, ki pa niso predstavljali državne pomoči, saj v tem primeru veljajo enaki pogoji za vse subjekte na trgu.

Na podlagi Začasnega okvirja je bilo manj kot polovica skupnih izdatkov za pomoči (348 milijard EUR, 48 % skupnega zneska) dodeljenih v obliki posojila s podporo države, odobrenega na podlagi oddelka **3.2 – Pomoč v obliki jamstev za posojila iz Začasnega okvirja**. Francija, Italija, Romunija, Portugalska, Švedska in Španija so odobrile več kot polovico svojih skupnih izdatkov v okviru oddelka 3.2.

Drugi najpogosteje uporabljen razdelek Začasnega okvirja je **3.1. Omejeni zneski pomoči (219 milijard EUR, tj. 30 % celotnega zneska)**, ki državam članicam omogočajo vzpostavitev shem, kjer je pomoč lahko v različnih oblikah (neposredne donacije, davčne in plačilne ugodnosti ali druge oblike, kot so vračljivi predujmi, jamstva, posojila in lastniški kapital), pod pogojem, da ne presega določenega praga pomoči na podjetje. Države članice, ki so široko uporabile to možnost, so Estonija, Ciper, Poljska, Irska, Slovenija, Češka, Latvija in Nemčija, kjer ukrepi iz oddelka 3.1 predstavljajo več kot polovico njihove celotne zagotovljene pomoči.

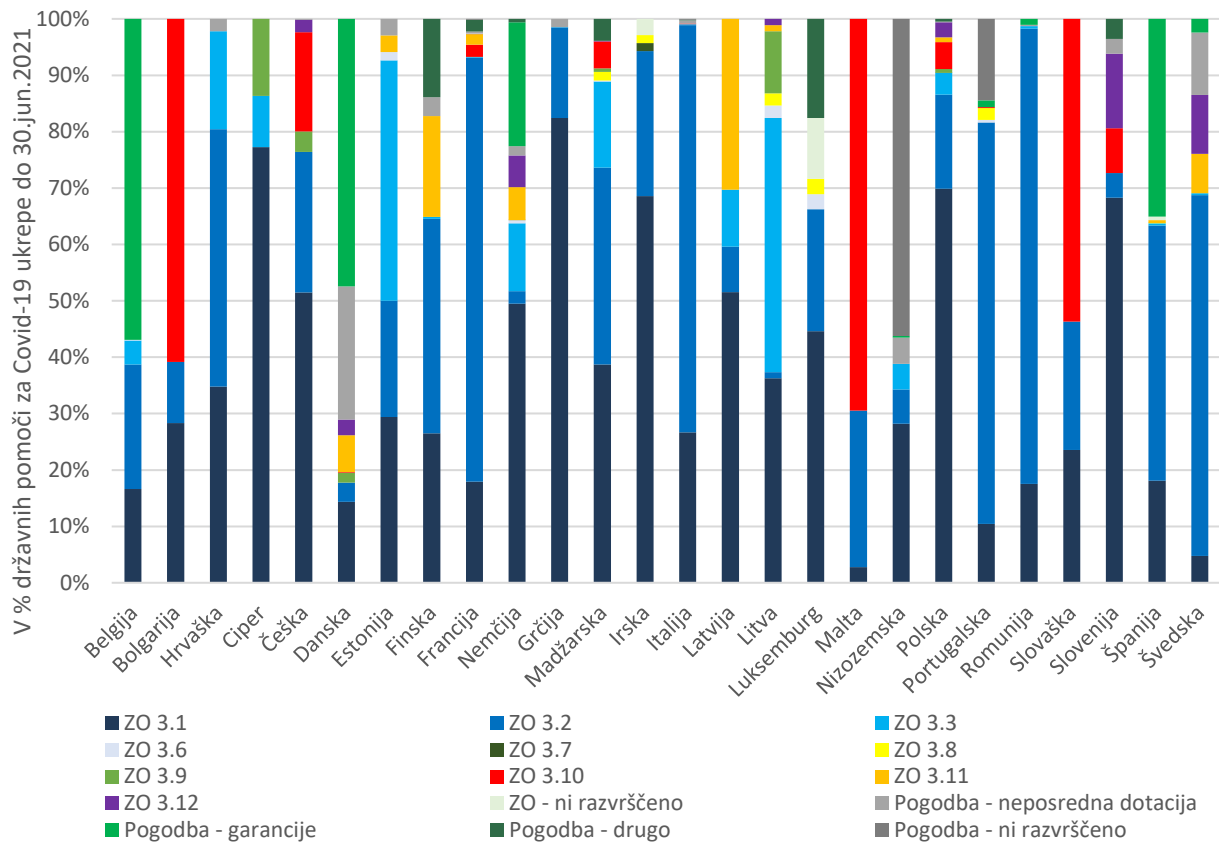
Latvija in Estonija sta zagotovili podporo večinoma v okviru oddelka **3.3 (Subvencionirane obrestne mere za posojila)**, Malta, Bolgarija in Slovaška v okviru oddelka **3.10 (subvencije plač)** ter Danska, Nizozemska in Belgija neposredno v skladu s **107.členom PDEU**. Uporaba vračljivih oblik podpore (3.2, 3.3 in del ukrepov 3.1) na splošno manj izkrivlja konkurenco, vendar državo izpostavlja kreditnemu tveganju, kar lahko sproži potrebo po prestrukturiranju posojil v prihodnosti (odlog odplačila, podaljšanje itd.).

Vsi ti ukrepi so pripomogli k okrevanju EU v letu 2021. Evropski bruto domači proizvod se je spomladi 2021 močno okrepil in imel rekordno visoko stopnjo rasti BDP (enako kot padec v enakem obdobju leta 2020). EU kot celota je v tretjem četrtletju 2021 dosegla raven BDP pred pandemijo.

EK po opravljenih poročanjih ugotavlja, da so izplačila držav članic relativno nizka v primerjavi s proračuni, ki so bili odobreni. Prav tako je mogoče ugotoviti, da nominalni zneski državnih pomoči covid ukrepov med državami članicami močno nihajo. V letu 2020 je bilo za covid ukrepe skupaj dodeljenih 535,16 milijard EUR državnih pomoči, največ je dodelila Francija (več kot četrtno skupno zagotovljenih pomoči (158 mrd EUR)), sledi Nemčija z 18 % (111,46 mrd EUR), Italija s 17 % (111 mrd EUR) in Španija z 8 % (53,17 mrd EUR). V letu 2021 so države članice EU27 zagotovile 405,47 mrd EUR covid pomoči, od tega največ Nemčija (95,16 milijarde EUR oz. 23,5 %), sledita Italija z 22,5 % (91,37 milijarde EUR) in Španija (20,1 %, 81,31 milijarde EUR), Francija je dodelila 12,4 % celotne državne pomoči (50,43 mrd EUR), Nizozemska pa 7,6 % (30,66 mrd EUR).

Večina držav članic je večji del svoje podpore za krizo covid-19 zagotovila preko nepovratnih instrumentov, ki predstavljajo več kot 50 % v 13 državah članicah (Bolgarija, Irska, Malta, Slovenija, Češka, Madžarska, Ciper, Avstrija, Slovaška, Združeno kraljestvo, Danska, Švedska in Nizozemska), ostale države pa so dale prednost usmerjanju pomoči preko vračljivih instrumentov (jamstva v Španiji (93 %), Romuniji (91 %), v Franciji in Italiji (preko 50 %), Grčija in Poljska posojila (70 % oz. 72 %), medtem ko Hrvaška kaže bolj uravnoteženo porazdelitev med posojili (49 %) in jamstvi (44 %).

Slika 36: Državna pomoč, namenjena covid-19 ukrepom po državah članicah glede na pravno podlago (Začasni okvir in Pogodba EU)

Iz podatkov tudi izhaja, da je bila pomoč v večjem delu dodeljena 4 posebnim sektorjem: proizvodnji (v povprečju 20 % skupno dodeljene državne pomoči), trgovini na debelo in drobno (19 %), nastanitveni in gostinski dejavnosti (16 %) ter znanstveni in tehnični dejavnosti (5 %). Kar zadeva instrumente pomoči, se nekatere države opirajo na instrumente, ki temeljijo na kreditih, druge pa raje na neposredne dotacije in druge nepovratne ukrepe.

Potrebno je poudariti, da ti podatki veljajo samo za ukrepe s področja državnih pomoči. Nacionalni gospodarski odzivi za boj proti pandemiji vključujejo poleg teh tudi številne splošne ukrepe, ki ne zapadejo pod pravila državnih pomoči (npr. splošne sheme odpravljanja brezposelnosti, znižanja DDV ipd.), ki pri teh analizah niso upoštevani.

Ciljno usmerjena in sorazmerna uporaba nadzora EU nad državnimi pomočmi naj bi zagotovila učinkovitost nacionalnih ukrepov za podporo prizadetim podjetjem med izbruhom epidemije, hkrati pa upoštevanje pomena doseganja zelenega in digitalnega prehoda v skladu s cilji EU. Nadzor EU naj bi zagotavljal tudi, da se na notranjem trgu EU ohranijo enaki konkurenčni pogoji, preprečuje pa tudi škodljivo tekmovanje s subvencijami, pri katerem si bogatejše države članice lahko privoščijo večjo porabo sredstev. Vse državne pomoči, ki so bile dodeljene za odpravo posledic covid-19, so morale biti usklajene z Začasnimi okvirom, o čemer je presojala EK, ki ji je bilo potrebno priglasiti vse sheme za ta namen.

5.2 DRŽAVNE POMOČI ZA UKREPE OMILITVE POSLEDIC ENERGETSKE KRIZE

Zaradi posledic ruske agresije na Ukrajino je Evropska komisija dne 23. 3. 2022 sprejela Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (v nadaljevanju: Začasni krizni okvir). Začasni krizni okvir je dopolnil obstoječi nabor orodij za državno pomoč s številnimi drugimi možnostmi, ki so državam članicam že na voljo, kot so ukrepi, ki zagotavljajo nadomestilo podjetjem za škodo, neposredno nastalo zaradi izjemnih okoliščin, in ukrepi, opisani v sporočilih Komisije o razvoju energetskega trga (sporočilo REPowerEU).

Julija 2022 je bila sprejeta prva sprememba Začasnega kriznega okvira, v skladu s cilji načrta REPowerEU, ki državam članicam omogoča dodelitev začasne podpore za lažje uvajanje energije iz obnovljivih virov, shranjevanja in toplote iz obnovljivih virov ter razogljichenje industrijskih proizvodnih procesov, izvajanje okvira pa je bilo podaljšano do 31. 12. 2022. Konec oktobra 2022 je EK ponovno podaljšala in spremenila Začasni krizni okvir, pri čemer je bila upoštevana tudi Uredba EU o nujni intervenciji za obravnavo visokih cen energije (Uredba (EU) 2022/1854) in predlog EK o novi nujni uredbi za obravnavo visokih cen plina v EU in zagotovitev zanesljivosti oskrbe za zimo. Marca 2023 je EK nazadnje spremenila in podaljšala Začasni krizni okvir, ki je postal Začasni okvir za krizne razmere in prehod za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini, s katerim spodbuja podporne ukrepe v sektorjih, ki so ključni za prehod na neto ničelno gospodarstvo, v skladu z industrijskim načrtom v okviru evropskega zelenega dogovora.

Pomoč v skladu z Začasnim kriznim in prehodnim okvirom se lahko za nekatere ukrepe dodeli do konca leta 2023, za nekatere pa do konca leta 2025. Ministrstvo za finance – Sektor za spremljanje državnih pomoči je v obdobju od marca 2022 do konca aprila 2023 Evropski komisiji skupno priglasil štiri sheme za odpravo posledic energetske krize.

Tabela 30: Dodeljene pomoči v Sloveniji na podlagi Začasnega okvirja v letu 2022, v EUR

Priglasitelj	Naziv sheme	Št. sheme	2022
MGRT	TCF Pomoč gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize	0003-2399245-2022 (SA.105405)	0,00
MDDSZ	TCF Pomoč gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize - ohranjanje delovnih mest	0001-5022860-2022 (SA.105498)	0,00
MGRT	TCF Pomoč gospodarstvu zaradi visokega dviga cen električne energije in zemeljskega plina	0002-2399245-2022 (SA.104116)	38.396.065,92
MKGP	TCF Pomoči za primarno kmetijsko proizvodnjo, ribištvo in akvakulturo dodeljene skladno z ZO Ukrajina	K001-2399253-2022	18.784.409,19
MKGP	TCF Pomoči za primarno kmetijsko proizvodnjo, ribištvo in akvakulturo dodeljene skladno s ZO Ukrajina - lokalni nivo	K002-2399253-2022	129.982,00
SID banka, d.d.	TCF Protokol SID banke o državni pomoči v obliki ugodnih posojil podeljenih skladno z ZO Ukrajina	0001-5665493-2022 (SA.102841, SA.104110, SA.105176)	0,00

V letu 2022 je MGRT dodelilo 38,4 mio EUR pomoči gospodarstvu zaradi visokega dviga cen električne energije in zemeljskega plina, MKGP pa 18,9 mio EUR, skupaj 57,3 mio EUR. Večina pomoči za omilitev posledic energetske krize pa je bila dodeljena v letu 2023. Prevladujoča oblika pomoči je bila dotacija, le v primeru SID banke so bila uporabljena ugodna posojila.

6. USPEŠNOST POMOČI – POROČILA IN PREGLED PO SHEMAH POMOČI

Namen spremljanja in merjenja uspešnosti dodeljenih državnih pomoči je zagotoviti, da se javna sredstva, uporabljajo smotrno in usmerjajo v ukrepe z jasnimi in merljivimi rezultati, ki kar najbolj prispevajo k doseganju ciljev politik. V primeru, da nek ukrep ne daje zastavljenih ciljev, bi ga bilo smiselno prilagoditi ali ga nadomestiti z bolj učinkovitim.

Ocenjevanje uspešnosti državnih pomoči je naloga resornih organov in drugih dajalcev pomoči, ki oblikujejo ukrepe in usmerjajo javna sredstva v izbrane politike in projekte. Ministrstvo za finance dajalce pomoči spodbuja in usmerja k sistematičnemu spremljanju učinkov državnih pomoči skladno z določili predpisov na tem področju:

- **Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh** in pomočeh po pravilu »*de minimis*« (Uradni list RS, št. 61/04, 22/07 in 50/14) zavezuje resorno pristojen organ, ki pripravi vsebino državne pomoči in jo priglasi, k predložitvi poročila o oceni uspešnosti dodeljenih državnih pomoči. Pri tem je dolžan slediti določilom Navodila za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči, sprejetega leta 2004 (v nadaljevanju: Navodilo). Slednje določa osnove in postopke za ugotavljanje uspešnosti dodeljenih državnih pomoči, kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči.
- Iz **Navodila** izhaja, da morajo biti ob priglasi pomoči določeni cilji državnih pomoči, časovni okvir trajanja državne pomoči, ovrednoteni cilji po letih, kazalniki, s katerimi se meri doseganje ciljev in uspešnost dodeljenih državnih pomoči in ki naj bi bili usklajeni s proračunskimi dokumenti, opis oziroma obrazložitev posredovanih rezultatov.

Pri pregledu poročil o uspešnosti Ministrstvo za finance ugotavlja, da vsi dajalci pomoči določil in rokov, ki izhajajo iz Uredbe in Navodila, ne upoštevajo v celoti. Poročila so pogosto pomanjkljiva, z nepregledno strukturo ciljev ter kazalnikov, zato je težko ugotoviti, ali rezultati sledijo zastavljenim ciljem sheme in kakšna je dejanska uspešnost ukrepa. Resorji menijo, da so posredovana poročila ustrezna in da primerno izkazujejo rezultate dodeljenih pomoči.

Da bi bili podatki iz poročil o uspešnosti čim bolj uporabni ter bi v največji meri služili usmeritvi pri pripravi bodočih ukrepov, si Ministrstvo za finance prizadeva izboljšati sedanji sistem ocenjevanja uspešnosti in dajalce pomoči usmerja v sistematično spremljanje uspešnosti ukrepov pomoči. Med drugim ministrstvo pripravlja projekt sodelovanja v okviru instrumenta za podporo strukturnim reformam, ki ga izvaja Evropska komisija. Namen projekta je, da bi s pomočjo strokovnjakov določili relevanten nabor ciljev in kazalnikov za posamezna področja, ki bi dajalcem pomoči omogočil spremljanje uspešnosti porabe javnih sredstev/državnih pomoči in ciljno usmerjanje sredstev v ukrepe, ki dajejo pozitivne učinke.

6.1 PRIPOROČILA MINISTRSTVA ZA FINANCE ZA VEČJO USPEŠNOST DODELJENIH DRŽAVNIH POMOČI

Ministrstvo za finance je že leta 2016 pripravilo tudi predloge ukrepov - priporočila priglasi teljem shem pomoči - za bolj smotrno dodeljevanje državnih pomoči in med drugim predlagalo:

- ***Oblikovanje manjšega števila med seboj bolj usklajenih ukrepov pomoči (shem pomoči), ki bodo sledili strateškim ciljem politik.***

Ministrstvo za finance ugotavlja, da imajo dajalci priglašeni veliko število shem pomoči, ki imajo zelo podobno vsebino, kar pomeni, da je pomoč za isti namen mogoče dodeljevati po več shemah. Posledica je nepregledno dodeljevanje javnih sredstev, poveča pa se tudi možnosti podvajanja pomoči.

V obdobju 2020–2022 je bilo 47 veljavnih shem državnih pomoči (t.j. tistih, po katerih je bilo mogoče dodeljevati ali izplačevati pomoči)²³.

- **Pripravo kvalitetnih pravnih podlag za dodeljevanje državnih pomoči, ki vsebujejo jasno opredeljene pogoje in cilje dodeljevanja državnih pomoči.**

Ministrstvo za finance v postopku prigrasitev shem pomoči dajalce pomoči usmerja v pripravo pravnih podlag z ustrežno vsebino (ne zgolj prepisom pravil državnih pomoči). Pripravilo je tudi obrazce prigrasitve, ki vsebujejo vse splošne in specifične informacije za posamezne vrste pomoči, ki služijo kot kontrolni listi pri pripravi pravnih podlag. Prigrasitelj je zavezan navesti cilje sheme in kazalnike za merjenje doseganja postavljenih ciljev, vključno s časovnico merjenja.

- **Večjo uporabo povratnih oblik državnih pomoči, ker to prinaša večjo odgovornost in zavezanost prejemnikov za učinkovito uporabo sredstev pomoči.**

Povratne oblike pomoči še vedno predstavljajo manjši delež državnih pomoči. V povprečju so v obdobju 2020–2022 ugodna posojila predstavljala le 0,15 % dodeljenih pomoči.

- **Dosledno preverjanje pogojev za dodeljevanje državnih pomoči ter preprečitev dodeljevanja državnih pomoči podjetjem v težavah, davčnim dolžnikom in podjetjem, ki redno ne izplačujejo plač in prispevkov.**

Ministrstvo za finance ugotavlja, da so med prejemniki državnih pomoči tudi podjetja, ki se že kmalu po tem (npr. v istem ali naslednjem letu), ko so prejela pomoč, znajdejo v stečaju. Ta trend se sicer manjša. V letu 2017 je bilo izplačanih 22,3 mio EUR podjetjem, ki so bila v naslednjem ali naslednjih 3 letih v stečaju ali likvidaciji, v letu 2019 je bilo takih izplačil 5,3 mio EUR in v letu 2022 0,7 mio EUR. Dajalci pomoči bi morali pred dodelitvijo pomoči dosledneje preverjati potencialne prejemnike pomoči. Da bi preprečili nesmotrno porabo javnih sredstev, si ministrstvo prizadeva za pravno ureditev, po kateri se spodbude iz javnih sredstev ne bi smele dodeljevati upravičencem, ki imajo neporavnane davčne obveznosti in nimajo plačanih prispevkov iz naslova plač.

- **Določi se minimalni znesek pomoči, s ciljem zmanjšati neproporcionalne administrativne obremenitve, ki presegajo koristi pri dodeljevanju izredno majhnih zneskov pomoči.**

Ministrstvo za finance ugotavlja, da 35,15 % prejemnikov pomoči prejme pomoč do 5.000 EUR. V letu 2022 je 61,5 % prejemnikov prejelo manj kot 10.000 EUR pomoči, v zadnjih 3 letih je stanje vsako leto skoraj nespremenjeno; podrobna analiza je v nadaljevanju v poglavju 6.2. Stroški administracije, izvrševanja, spremljanja, nadzora ter poročanja tako razdrobljenih pomoči so nesorazmerni z učinkom teh pomoči.

- **Določitev ciljne velikosti podjetij, ki naj se (prednostno) spodbujajo z državnimi pomočmi z namenom ukiniti oziroma zmanjšati pomoči podjetjem brez zaposlenih in spodbude za zaposlovanja preko agencij za zaposlovanje kadrov.**

Ministrstvo za finance je predlagalo, da dajalci pomoči, upoštevaje posebnosti na določenih področjih, opredelijo, katere velikosti podjetij bodo deležne večjih spodbud (npr. več za srednje velika podjetja, ki zaposlujejo od 50 do 250 ljudi) oziroma v katerih primerih je smiselno z državnimi pomočmi spodbujati podjetja brez zaposlenih. V obdobju 2020–2022 je bila slaba desetina državnih pomoči namreč izplačana podjetjem, ki nimajo zaposlenih oseb (več v poglavju 6.3.).

- **Pred vsako dodelitvijo državnih pomoči bi bilo smiselno preveriti ali potencialni prejemnik (že) prejema državne pomoči daljše časovno obdobje in kakšni so učinki do tedaj dodeljenih pomoči.**

Primeri podjetij, ki več let dobivajo državno pomoč za iste ali različne namene. Nadaljnjo pomoč bi se dodelilo le, če bi se izkazalo, da je bila dosedanja pomoč učinkovita.

- **Dosledno spremljanje učinkovitosti državnih pomoči na osnovi vnaprej določenih ciljev in kazalnikov z namenom vsaj zmanjšanja, če že ne odprave neučinkovitih shem pomoči oziroma neučinkovitih ukrepov spodbujanja.**

V poglavju 6.4. so prikazana poročila dajalcev pomoči o uspešnosti shem pomoči.

Na osnovi analize poročanih podatkov in iz posredovanih poročil o uspešnosti Ministrstvo za finance ugotavlja, da še ni opaznih bistvenih sprememb v smislu upoštevanja priporočil Ministrstva za finance.

²³ Pregled ne vsebuje podatka o veljavnih shemah državnih pomoči Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Seznam vseh shem pomoči v obdobju 2020–2022 je v Prilogi B.

V nadaljevanju je podana podrobnejša analiza nekaterih elementov smotnejše porabe javnih sredstev, zlasti z vidika števila prejemnikov pomoči, višine pomoči na prejemnika, prejemnikov po velikosti (MSP, velika podjetja, v stečaju).

6.2 ŠTEVILO PREJEMNIKOV POMOČI IN VIŠINA DRŽAVNE POMOČI NA PREJEMNIKA

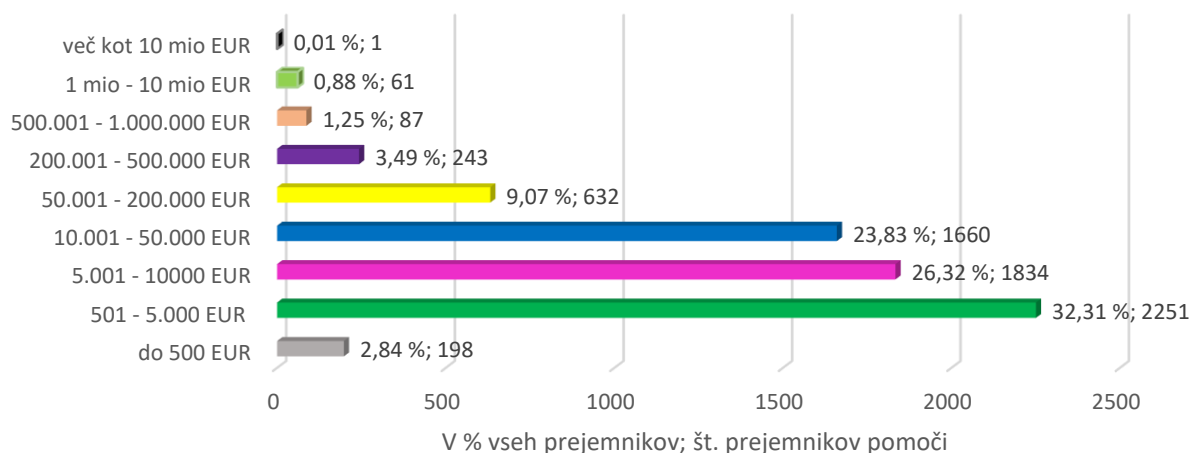
Pregled višine izplačanih državnih pomoči na prejemnika kaže na precejšnjo razdrobljenost pomoči z velikim številom prejemnikov relativno majhnih zneskov pomoči. V letu 2022 je pomoč prejelo 6.967 upravičencev, pri čemer jih je **35,15 % ali 2.449** prejemnikov pomoči, dobilo **manj kot 5.000 EUR**, od tega je 2,84 % ali 198 prejemnikov prejelo manj kot 500 EUR. Delež prejemnikov majhnih pomoči se v zadnjih letih nekoliko zmanjšuje. V letu 2017 je bilo prejemnikov pod 5.000 EUR pomoči 43 %, manjši je tudi delež prejemnikov pomoči pod 500 EUR: v letu 2017 je bilo teh 4,6 % vseh upravičencev.

Tabela 31: Državne pomoči v letu 2022 po višini pomoči na prejemnika (Brez ukrepov covid-19, brez kmetov KMG-MID)

Pomoč v EUR		Št. prejemnikov	V % vseh	Dodeljene pomoči v EUR	% dodeljenih pomoči
od	do				
0	500	198	2,84%	52.838,33	0,01%
501	5.000	2251	32,31%	6.701.622,34	1,35%
5.001	10.000	1834	26,32%	12.722.359,53	2,57%
10.001	50.000	1660	23,83%	33.986.330,01	6,87%
50.001	200.000	632	9,07%	65.770.212,72	13,29%
200.001	500.000	243	3,49%	73.912.619,43	14,93%
500.001	1.000.000	87	1,25%	59.411.278,49	12,00%
1.000.001	10.000.000	61	0,88%	146.427.708,71	29,58%
10.000.001		1	0,01%	96.018.736,13	19,40%
Skupaj		6967	100%	495.003.705,69	100,00%

Večina upravičencev, 85,3 %, je prejela pomoči do 50.000 EUR (85,9 % v letu 2017). Več kot 200.000 EUR pomoči je prejelo 5,63 % upravičencev (5,2 % v letu 2017). Pomoč, večjo od 1 mio EUR, je prejelo 62 podjetij ali 0,89 % vseh upravičencev (48 podjetij ali 0,8 % v letu 2017).

Slika 37: Število prejemnikov pomoči po velikostnih razredih prejetih pomoči v letu 2022

Prejemniki državnih pomoči so tudi subjekti, ki so vpisani v register kmetijskih gospodarstev. V letu 2022 je pomoč prejelo 8.956 kmetijskih gospodarstev, leto pred tem pa 8.496. Povprečna pomoč je v letu 2022 znašala 2.632 EUR, v letu pred tem pa 3.287 EUR na posamezno kmetijsko gospodarstvo.

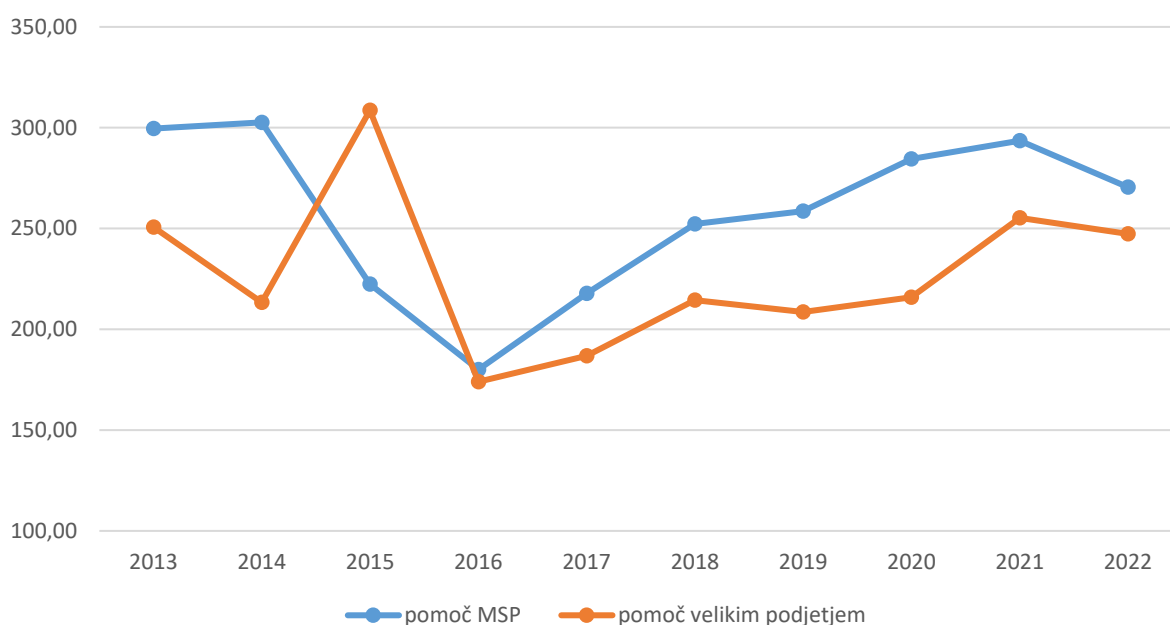
6.3 DRŽAVNE POMOČI PO VELIKOSTI PREJEMNIKOV POMOČI - PODJETIJ

Več kot polovica vseh državnih pomoči v Sloveniji, v povprečju 54,15 % vseh pomoči 2020–2022, se izplača mikro, malim in srednje velikim podjetjem. Trend večjega obsega pomoči za MSP kot za velika podjetja je prisoten v vsem 10-letnem obdobju, razen v letu 2015, ko je bil večji obseg pomoči za velika podjetja posledica izplačila visoke pomoči za prestrukturiranje podjetja (prikaz na spodnjem grafu).

Tabela 32: Državne pomoči po velikosti podjetji – prejemnikov pomoči, 2020–2022

Velikost RS	2020	2021	2022	Delež 2020-2022
MSP	284.419.559,48	293.507.716,02	270.528.911,24	54,15%
Velike enote	215.858.189,48	255.273.660,68	247.337.110,59	45,85%
Skupaj	500.277.748,96	548.781.376,70	517.866.021,83	100,00%

Slika 38: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, 2013–2022

Mikro in majhnim podjetjem je bilo v letu 2022 izplačanih 41,16 % vseh pomoči, v predhodnih letih je bil ta delež še nekoliko višji. Majhna podjetja so prejela 104,82 mio EUR ali petino vseh pomoči v letu 2022, mikro podjetja pa 108,35 mio EUR ali 21 % vseh pomoči v 2022. Srednje velike enote so prejele 57,35 mio EUR, kar predstavlja 11 % vseh državnih pomoči v 2022. Velikim podjetjem je bilo v tem letu namenjenih 47,76 % vseh pomoči, kar predstavlja 247,34 mio EUR.

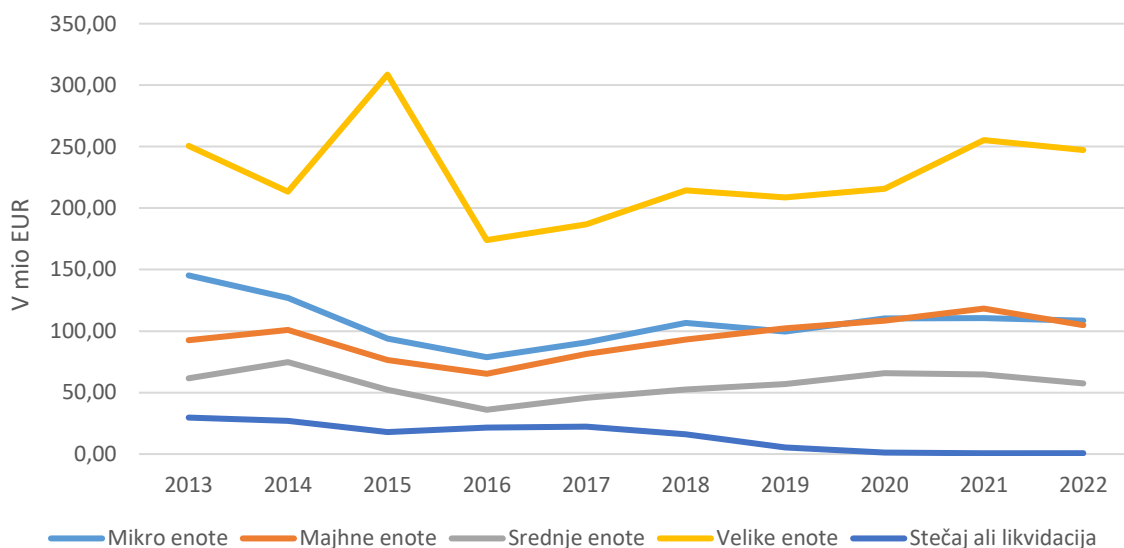
Med prejemniki pomoči so tudi podjetja, ki niso imela zaposlenih. V obdobju 2020–2022 so ta podjetja prejela slabo desetino vseh pomoči. V glavnem gre za društva in samostojne podjetnike, večina pa je prejela pomoč za varstvo okolja in varčevanje z energijo. Pogoji za dodelitev teh pomoči je, da ima prejemnik registrirano dejavnost, npr. s.p, kjer pa prejemnik običajno ni zaposlen in nima drugih zaposlenih ali ima registrirano dopolnilno dejavnost.

Tabela 33: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, podrobno 2020–2022

Velikost prejemnika	2020	2021	2022	Delež 2020-2022
Mikro enote	110.230.827,63	110.506.731,15	108.350.914,18	21,0%
Majhne enote	108.476.681,49	118.291.021,58	104.824.873,87	21,1%
Srednje enote	65.712.050,36	64.709.963,29	57.353.123,19	12,0%
Velike enote	215.895.180,30	255.285.904,85	247.337.110,59	45,8%
Stečaj ali likvidacija ²⁴	1.125.944,24	646.736,30	707.293,29	0,2%
Skupaj	501.440.684,02	549.440.357,17	518.573.315,12	100,0%

Podatek o prejemnikih pomoči v stečaju prikazuje izplačila pomoči podjetjem, ki so bila na dan izpisa iz Ajpes baze v stečaju, hkrati pa so v letih 2013–2022 prejemale državno pomoč. Za leto 2022 to konkretno pomeni, da je bilo 707.293 EUR izplačanih podjetjem, ki so se že naslednje leto (2023) znašla v stečaju.

Slika 39: Državne pomoči po velikosti podjetij – prejemnikov pomoči, podrobno, 2013–2022

Da bi preprečili nesmotrno porabo javnih sredstev, Ministrstvo za finance predlaga pravno ureditev (prepoved), s katero se javna sredstva ne bi smela dodeljevati prejemnikom, ki so davčni dolžniki in ki redno ne plačujejo prispevkov iz plač.

²⁴ V skladu s pravili državnih pomoči se pomoč lahko dodeli podjetju, ki *na dan odobritve* pomoči ni podjetje v težavah. Izjema so pomoči za reševanje in prestrukturiranje. Skladno s pravili državnih pomoči se pomoč torej ne sme dodeliti podjetju v težavah, ko pa je pomoč enkrat dodeljena, dajalcu pomoči ni več potrebno preverjati statusa podjetja (kar pomeni, da se pomoč lahko izplačuje tudi podjetju, ki je v stečaju oz. gre v stečaj kmalu po tem ko je še dobivalo pomoč).

6.4 OCENA USPEŠNOSTI DRŽAVNIH POMOČI

V nadaljevanju so na podlagi poročil o učinkovitosti državnih pomoči, **ki jih posredujejo resorno pristojni organi, na kratko predstavljene posamezne sheme s predvidenimi nameni, cilji in doseženimi rezultati.**

6.4.1 Varstvo okolja in varčevanje z energijo

Pomoči, usmerjene v varstvo okolja in varčevanje z energijo, so namenjene predvsem naložbam, ki podjetjem omogočajo preseganje standardov oziroma višjo raven varstva okolja v odsotnosti obstoječih standardov EU, naložbe za čimprejšnjo prilagoditev na prihodnje standarde EU, naložbe v ukrepe energetske učinkovitosti, vključno z energetske učinkovitostjo stavb, naložbe v projekte za sanacijo onesnaženih območij ter pomoč za okoljske študije.

Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni v obratih za sproizvodnjo toplote in električne energije (0001-5715334-2005)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MZI: Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni v obratih za sproizvodnjo toplote in električne energije	Varstvo okolja	Pomoč za tekoče poslovanje (sproizvodnja)	Dotacije	21.982.208,31	19.913.629,36	17.813.839,78
		Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije)	Dotacije	99.013.518,31	99.910.717,62	69.182.941,83
Skupaj				120.995.726,62	119.824.346,98	86.996.781,61

Finančna podpora predstavlja subvencioniran odkup električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije (v nadaljevanju: OVE) po vnaprej zagotovljeni odkupni ceni ali kot obratovalna podpora za tekoče poslovanje, ki pokrije razliko med proizvodno ceno električne energije iz obnovljivih virov energije in njeno tržno ceno. Do podpore je, v obdobju do 15 let, upravičena vsaka domača ali tuja pravna oseba, ki zgradi proizvodno napravo na OVE in oddaja električno energijo v omrežje ali jo porabi sama, ne glede na tehnologijo in vir obnovljive energije, vendar le, dokler je lastna cena proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov višja od cene električne energije na trgu. Sredstva za podpore se zagotavljajo preko prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji električne energije iz OVE, ki ga kot del cene električne energije plačujejo končni odjemalci električne energije, fosilnih goriv in daljinske toplote za končno rabo.

Za obdobje po letu 2021 so cilji opredeljeni z Nacionalnim energetske in podnebni načrtom (NEPN), ki postavlja cilj doseganje 27 % deleža OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030 ter 43,3 % delež porabe električne energije iz OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030. Glede izpolnjevanja postavljenih srednjeročnih ciljev iz NEPN uradni podatki za leto 2021²⁵ kažejo, da je:

- skupni delež OVE v bruto končni rabi energije znašal 25,0 %,
- delež rabe električne energije iz OVE v bruto končni rabi energije znašal 35,0 %.

²⁵ Rezultati za cilje za posamezno leto so znani z zamikom, vedno so navedeni zadnji razpoložljivi podatki. Uradni podatki doseženih rezultatov za postavljene cilje deležev OVE so pridobljeni iz vira uradne nacionalne statistike SURS. Podatki za posamezno leto (n) so na voljo z zamikom 10 do 12 mesecev. Rezultati za leto 2022 ob pripravi poročila tako še niso bili znani, SURS jih bo objavil konec leta 2023. Iz tega razloga so pri rezultatih poročila za leto 2022 podani podatki za zadnje razpoložljivo leto 2021, medtem ko so podatki za izračun uspešnosti že razpoložljivi in so podani kot se pričakuje za leto 2022.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/ program	Kratek opis		Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje 2005	Začetno (ref) stanje 2002	Izračun za leto 2021	Uspešnost 2021	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v obratih za soprodukcijo toplote in električne energije	Cilji	27% delež OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030	Inštalirana moč naprav na OVE (MW)	163 MW		327,9 MW	Prispevek k letnemu cilju iz NEPN znaša 39%			DA	- državno pomoč v letu 2022 za proizvodnjo električne energije iz OVE je prejelo 2020 upravičencev - državno pomoč v letu 2021 za proizvodnjo električne energije iz SPTA je prejelo 99 upravičencev
	Rezultati	25,0% (podatek za leto 2021)	Proizvodnja električne energije iz OVE (GWh)	720 GWh	283,0 GWh	628,3 GWh	Prispevek k letnemu cilju iz NEPN znaša 36%				
	Cilji	43,4% delež rabe električne energije iz OVE v bruto končni rabi energije do leta 2030	Izplačana sredstva za podpore OVE (EUR)	22,8 mio EUR	14,3 mio EUR	69,18 mio EUR	Realizacija finančnega okvira 2022 znaša 64%	Letni plan potrebnih sredstev 2022 135,0 mio EUR	64% izraba letno razpoložljivih sredstev	DA	- zmanjšanje izplačil v letu 2022 za 27% glede na leto 2021 - učinkovitost izplačil glede na proizvodnjo (EUR/MWh) je bila v 2022 za 8% nižja kot leta 2021. - poraba sredstev znotraj letnega finančnega plana
	Rezultati	35,0% (podatek za leto 2021)	Izplačana sredstva za podpore SPTA (EUR)			17,81 mio EUR	Izplačana sredstva v 2022 87,0 mio EUR				

MS prigrasitve SI	Matična številka prigrasitve EC	Naziv	Instrument	Kategorija	Dajalec	Dodeljena sredstva 2022	Ocena 2022
0001-5715334-2005	C 7/2005 N354/2009	Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v obratih za soprodukcijo toplote in električne energije	Dotacije	Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije); Varstvo okolja	MZI	69,18 mio EUR	USPEŠNO
0001-5715334-2005	C 7/2005 N354/2009	Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v obratih za soprodukcijo toplote in električne energije	Dotacije	Pomoč za tekoče poslovanje (soprodukcija); Varstvo okolja	MZI	17,81 mio EUR	USPEŠNO

Za leto 2022 je bila značilna nadpovprečna temperatura, daljše trajanje sončnega obsevanja ter precej manj padavin v primerjavi z dolgoročnim letnim povprečjem. Leto 2022 je zaznamovala znatno nižja proizvodnja električne energije iz hidroelektrarn zaradi slabega hidrološkega leta glede na povprečje zadnjih let.

Učinkovitost izplačevanja **državne pomoči** za podpore subvencionirane proizvodnje električne energije iz OVE in SPTA v letu 2022 ocenjujemo kot **uspešno**. Kazalnik moči sicer kaže na 7 % zmanjšanje skupne moči proizvodnih naprav v letu 2022 glede na preteklo leto, kar je posledica zmanjšane števila proizvodnih naprav v shemi zaradi izteka prejemanja podpor določenih naprav in izstopa iz podporne sheme (SPTA na fosilna goriva, sončne elektrarne in male HE). Kazalnik proizvodnje kaže 21% zmanjšanje skupne proizvodnje vseh v letu 2022 vključenih naprav iz sheme glede na leto 2021. V letu 2022 je evidentirana za 3% manjša proizvodnja iz sončnih elektrarn ter velik upad (-85%) proizvodnje iz hidroelektrarn, za 18% manjša proizvodnja iz elektrarn na biomaso ter za 11% manjša proizvodnja iz SPTA naprav na fosilna goriva in iz bioplinskih elektrarn.

V koledarskem letu 2022 je državno pomoč po shemi za proizvodnjo okolju prijazne električne energije iz kategorije naprav na OVE prejelo 2020 poslovnih subjektov v skupni višini 69,18 mio EUR izplačanih sredstev, iz naprav na SPTA pa 99 poslovnih subjektov v skupni višini 17,81 mio EUR izplačanih sredstev. Največ izplačil za proizvodnjo električne energije so v letu 2022 prejele sončne elektrarne, čigar izplačila predstavljajo 56% vseh v letu 2022 izplačanih podpor. Naprave SPTA na fosilna goriva so predstavljale 26%, elektrarne na biomaso 9%, bioplinske elektrarne 5% in hidroelektrarne 1% vseh v letu 2022 izplačanih podpor.

Povprečna izplačana državna pomoč na enoto subvencionirane proizvodnje električne energije iz podporne sheme je v letu 2022 znašala 138,5 EUR/MWh in je bila za 8% nižja kot leto prej. Povprečen strošek podpore za naprave OVE je v letu 2022 znašal 150,7 EUR/MWh in se je v obdobju enega leta znižal za 13%. Povprečen strošek podpore za naprave SPTA se je v letu 2022 povišal za 15% glede na leto prej in je v letu 2022 znašal 105,2 EUR/MWh.

Letni znesek izplačil za podpore OVE in SPTE po priglašeni shemi je bil v letu 2022 za 27% nižji kot leta 2021. Letna realizacija izplačil v letu 2022 je bila znotraj predvidenega letnega finančnega načrta razpoložljivih sredstev operativnega izvajalca podporne sheme.

Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji ter podpora elektro-intenzivnim podjetjem v obliki znižanih prispevkov v podporno shemo za električno energijo

(0001-2399270-2015) - prenovljena shema

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MZI: A podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji ter B podpora elektro-intenzivnim podjetjem v obliki znižanih prispevkov v podporno shemo za električno energijo	Varstvo okolja	Znižanje okoljskih davkov	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	17.454.360,01	16.381.676,64	15.651.940,43
		Pomoč za tekoče poslovanje (obnovljivi viri energije)	Dotacije	2.303.450,55	2.854.976,73	2.194.005,71
		Pomoč za tekoče poslovanje (soproizvodnja)	Dotacije	2.412.858,90	3.283.562,32	6.650.811,11
Skupaj				22.170.669,46	22.520.215,69	24.496.757,25

Podporna shema je prenovljena shema podpor proizvajalcem električne energije iz obnovljivih virov energije in soproizvodnje toplote in elektrike z visokim izkoristkom, sočasno s prenovo sheme je bila uvedena olajšava za elektro intenzivna podjetja.

V letu 2022 je bil dosežen naslednji rezultat sheme:

Skupno znižanje prispevkov OVE za upravičena elektro-intenzivna podjetja je znašalo 15,65 mio EUR, kar predstavlja 7,45 %. V tem delu je **shema ocenjena za uspešno in tudi učinkovito**, saj so upravičenci do državne pomoči v letu 2022 zaradi nižjih stroškov električne energije lažje prebrodili krizo zaradi visokih cen energije in bili konkurenčnejši na mednarodnem trgu. Ukrep državne pomoči se je zaradi energetske krize, ki je v tem letu povzročila visoke cene energije, izkazal kot nujen oziroma dodatno upravičen.

Subvencioniranje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov energije in soproizvodnjo toplote in električne energije z visokim izkoristkom za naprave, ki so vstopile v podporno shemo po konkurenčnem postopku na podlagi razpisov Agencije za energijo, je v letu 2022 znašalo 8,84 mio EUR, izračun za to leto pa 0,49 %. Ta del sheme se ne ocenjuje kot posebno uspešen, medtem ko učinkovitosti še ni možno določiti, ker podeljena pravica na podlagi javnega poziva AGEN še ne pomeni, da bodo vsi upravičenci elektrarne dejansko zgradili. Po tem ukrepu je 182 upravičencev oz. prejemnikov podpor, od tega 146 naprav OVE in 36 naprav SPTE. Obrazložitev stanja je naslednja: Ker imajo investitorji čas, da zgradijo elektrarno v treh do petih letih po odobritvi pomoči, se črpanje začne s tem zamikom, ker pa gre za obratovalno podporo, se bo vsa dodeljena podpora počrpala šele 15 let po začetku obratovanja zadnje postavljene elektrarne, ki dobi podporo.

Tveganje realizacije ostaja veliko, saj je prisoten majhen interes investitorjev k prijavam projektov, 83 projektom (predvsem vetrne elektrarne) je sklep propadel, ker niso izvedli v zakonskem roku. Od novo izbranih projektov prevladujejo sončne elektrarne. Od leta 2018 dalje se pri razpisih za potrditev resnosti prijave zahteva izpolnitev pogoja pridobitve gradbenega dovoljenja.

Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije (BE01-2399270-2016)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MZI: Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	Varstvo okolja	Pomoč za naložbe v energetske učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje	Dotacije	927.339,29	4.224.863,20	13.771.478,68
		Pomoč za naložbe v energetske infrastrukturo	Dotacije	186.342,88		
		Investicije v rabo obnovljivih virov energije	Dotacije	1.033.110,94		
Skupaj				2.146.793,11	4.224.863,20	13.771.478,68

Po navedeni shemi se je državna pomoč v obdobju 2020–2022 dodeljevala za različne namene, največji delež pomoči je bil namenjen ukrepu Pomoč za naložbe v energetske učinkovito daljinsko ogrevanje in hlajenje, v letu 2020 pa prvič tudi za investicije v rabo obnovljivih virov energije.

V letu 2022 je Ministrstvo za infrastrukturo izvajalo operacije na več javnih razpisih, in sicer na:

- javnem razpisu za sofinanciranje daljinskega ogrevanja na obnovljive vire energije (JR DO OVE 2019 in JR DO OVE 2021) in

- javnem razpisu za sofinanciranje operacij gradnje novih manjših proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije (JR SE OVE 2019 in JR SE OVE 2021).

V obeh primerih je osnovni kazalnik povečana proizvodnja (raba) obnovljivih virov energije (OVE).

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2016	Začetno (ref) stanje Leto 2016	Izračun za leto 2022	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	Sofinanciranje daljinskega ogrevanja na obnovljive vire energije Cilj ukrepa je Izgradnja sistemov daljinskega ogrevanja na lesno biomaso za doseganje povečane izrabe obnovljivih virov energije in s tem načrtovanega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Rezultat izgradnje daljinskih sistemov prispeva k zmanjšanju rabe fosilnih goriv ter podpira trajnostni razvoj domačega gospodarstva z ustvarjanjem novih možnosti zaslужka in zaposlitve.	Povečanje proizvodnje energije iz OVE	0	0	107,01 GWh	Da 107.007.059 kWh / 17.164.215 €= 6,23 kWh/€ oz. 125 % (glede na zagotovljenih 5 kWh/€ pri prijavi sheme)	17.164.215 €	125 %	Pozitiven	

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2016	Začetno (ref) stanje leto 2016	Izračun za leto 2022	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	Sofinanciranje gradnje novih manjših proizvodnih naprav za proizvodnjo električne energije z izrabo sončne energije Cilj ukrepa je izgradnja sončnih elektrarn za doseganje povečane izrabe obnovljivih virov energije in s tem načrtovanega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov. Rezultat izgradnje sončnih elektrarn prispeva k zmanjšanju rabe fosilnih goriv ter podpira trajnostni razvoj domačega gospodarstva z ustvarjanjem novih možnosti zaslužka in zaposlitve.	Povečanje proizvodnje energije iz OVE	0	0	60,15 GWh	Da 60.148.695 kWh / 9.074.433 € = 6,63 kWh/€ oz. 133% (glede na zagotovljenih 5 kWh/€ pri prijavi sheme)	9.074.433 €	133 %	Pozitiven	

Ukrep spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije se v letu 2022 na osnovi izplačanih državnih pomoči in povečanja proizvodnje energije iz OVE **ocenjuje kot uspešen s pozitivnim učinkom**, prav tako tudi ukrep Investicije v rabo obnovljivih virov energije.

Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida (BE01-2482789-2015)

Okoljska dajatev za obremenjevanje okolja z emisijo ogljikovega dioksida (v nadaljnjem besedilu; CO₂ dajatev) se plačuje zaradi onesnaževanja zraka z emisijo CO₂ pri zgorevanju goriva, ki se uporablja za pridobivanje toplote ali pogon motorjev ali turbin. CO₂ dajatev se ne plačuje za gorivo za proizvodnjo električne energije, gorivo, ki se uporablja za druge namene kot za pogonsko gorivo ali kot gorivo za ogrevanje, za gorivo, ki se uporablja v proizvodnji nekovinskih mineralnih izdelkov ter gorivo za kemijsko redukcijo ter poraba v elektrolitičnih in metalurških procesih.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MOP: Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	Varstvo okolja	Znižanje okoljskih davkov	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	14.735.843,79	14.267.258,54	11.519.459,41
Skupaj				14.735.843,79	14.267.258,54	11.519.459,41

CO₂ dajatev so oproščeni upravljavci naprav in malih naprav s pridobljenim dovoljenjem za izpuščanje toplogrednih plinov, ki so vključeni v trgovanje z emisijskimi kuponi kot enim izmed glavnih instrumentov za stroškovno učinkovito zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Oprostitev plačila okoljske dajatve je dovoljena pod pogojem, da podjetja plačajo najnižjo raven obdavčitve v Skupnosti, ki je predpisana v Direktivi 2003/96/ES o obdavčitvi energentov in električne energije. Znesek najnižje ravni obdavčitve je odvisen od vrste energenta in njegove rabe. Upravljavci vseh naprav, ki so za obratovanje le-teh pridobili dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, morajo emisije toplogrednih plinov svojih naprav redno spremljati in o njih pripraviti letno poročilo ter ga posredovati pristojnemu ministrstvu. V okviru priglasitve sheme pomoči je dajalec pomoči za cilj pomoči navedel zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

Naprave, za katere so njihovi upravljavci pridobili dovoljenje za izpuščanje toplogrednih plinov, so vključene v trgovanje z emisijskimi kuponi. To pomeni, da mora podjetje ali zmanjšati emisije toplogrednih plinov ali pa kupiti emisijske kupone (torej plačati za pravice do emisije CO₂), ki jih mora

enkrat letno predati pristojnemu organu. Upravljavci malih naprav so oproščeni plačila okoljske dajatve le do višine kot če bi bili še vedno vključeni v trgovanje z emisijskimi kuponi, kar jih stimulira k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

Po mnenju resornega ministrstva učinkov sheme ni mogoče izmeriti, saj gre zaradi olajšav (oprostitev plačila okoljske dajatve) za specifičen primer. Ugotavljajo pa, da navedeni mehanizmi preko emisijskih kuponov prispevajo k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev (BE01-5854067-2015)

V letu 2015 je Eko sklad priglasil shemo državne pomoči z naslovom Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev (BE01-5854067-2015) za spodbujanje naložb s področja razvoja uporabe okoljskih tehnologij, ki zmanjšujejo obremenjevanje okolja in presegajo veljavne okoljske standarde pri pravnih osebah javnega ali zasebnega prava ter fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost. Cilj priglašene sheme je spodbujanje naložb varstva okolja v nakup novih prevoznih sredstev, z namenom zmanjšanja emisijskih vrednosti CO₂, ki so do trikrat nižje kot pri klasičnih vozilih, zmanjšanje emisij NO_x in zmanjšanje emisij prašnih delcev. Poleg tega gre tudi za doseganje cilja uvajanja nove tehnologije, ki je dolgoročno bolj konkurenčna, v začetni fazi pa cenovno dražja od že uveljavljenih tehnologij.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
Eko sklad: Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev	Varstvo okolja	Pomoč za nakup transportnih vozil, ki presegajo standarde skupnosti za varstvo okolja	Dotacije	1.815.915,32	3.258.514,03	15.667,62
Skupaj				1.815.915,32	3.258.514,03	15.667,62

Ciljno izhodišče je doseganje 18 % zmanjšanja emisij CO₂ v letu 2015 in njegovo postopno zviševanje do 40 % v letu 2020 ter 49 % v letu 2025, pri čemer je izhodiščna vrednost povprečje za vozni park v letu 2007, ki znaša 158,7 g/km.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2007	Začetno (ref) stanje Leto 2015	Izračun za leto 2022 (zmanjšanje emisij v primerjavi s povprečjem za vozni park za leto 2007, ki znaša 158,7 g/km)	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba	
Pospeševanje naložb v zmanjšanje onesnaževanja okolja- pomoč za varstvo okolja- nakup novih prevoznih sredstev za cestni promet (plug-in hibridna in električna vozila) ter predelava v električna vozila	Cilj (načrt): zmanjšanje količine emisij CO ₂	zmanjšanje količine emisij CO ₂	158,7 g/km	130 g CO ₂ /km*	2,59 t CO ₂ /leto	100 %	15.668 €	0,00017 t CO ₂ /€	1,0 krat učinkovitost pri dodelitvi sredstev	Pozitiven	V letu 2022 so bila izplačana sredstva samo za Javni poziv 80EV-PO za leto 2020 (3 vozila). Kot povprečno število letno prevoženih kilometrov (km/vozilo) so upoštevani podatki za leto 2021, saj novih podatkov za leto 2022 še ni na voljo. *Vsi izračuni upoštevajo izhodiščno stanje (leto 2007). Začetno stanje (leto 2015) pa je navedeno ob sprejetju Sheme DP: BE01-5854067-2015.
	Rezultati: zmanjšanje letne količine emisij CO ₂	zmanjšanje letne količine emisij CO ₂		2,59 t CO ₂ /leto	15.668 €		0,00017 t CO ₂ /€				

V okviru navedene sheme so bile v letu 2022 izplačane pomoči na podlagi Javnega poziva 80EV-PO za leto 2020 (3 vozila). Kot povprečno število letno prevoženih kilometrov (km/vozilo) so upoštevani podatki za leto 2021, saj novih podatkov za leto 2022 še ni na voljo. **Dosežen rezultat glede na predviden cilj je 100 % in učinek izplačanih državnih pomoči ocenjen kot pozitiven.**

6.4.2 Zaposlovanje

Pomoči, ki se dodeljujejo za spodbujanje zaposlovanja, naj bi spodbujale podjetja k povečanju stopnje zaposlenosti nekaterih kategorij prikrajšanih in invalidnih delavcev, še posebej mladih. Ker stroški dela tvorijo del običajnih poslovnih stroškov podjetja, bi morala imeti pomoč za sofinanciranje stroškov plače pozitiven vpliv na stopnjo zaposlenosti teh kategorij delavcev.

Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov (BE01-5022860-2015)

Namen pomoči je povečati zaposljivost invalidov in vzpostaviti pogoje za njihovo enakovredno udeležbo na trgu dela z odstranjevanjem ovir in ustvarjanjem enakih možnosti. Da bi se ohranila delovna mesta in ustvarjala nova za invalide. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) izvaja naslednje ukrepe:

- sofinanciranje plač strokovnih delavcev in sodelavcev v zaposlitvenih centrih;
- oprostitev prispevkov za socialno varnost (pokojninsko in invalidsko zavarovanje, zdravstveno varstvo, starševsko varstvo) zaradi zaposlenih invalidov;
- subvencije plač invalidom;
- plačilo stroškov prilagoditve delovnega mesta in sredstev za delo;
- plačilo stroškov podpornih storitev;
- oprostitev plačila prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje;
- nagrada za preseganje kvote.

Cilji priglase sheme: ohraniti ves čas trajanja sheme enak ali manjši odstotek brezposelnih invalidov glede na druge brezposelne delavce.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MDDSZ: Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov	Zaposlovanje	Pomoč za nadomestilo dodatnih stroškov zaradi zaposlovanja invalidnih delavcev	Dotacije	2.401.150,91	2.733.689,06	2.653.399,07
			Znižanje prispevkov za socialno varnost	18.051.359,34	21.288.395,32	23.467.883,58
		Pomoč za zaposlovanje invalidnih delavcev v obliki subvencij plač	Dotacije	21.485.549,94	24.850.625,68	26.215.995,70
			Znižanje prispevkov za socialno varnost	70.825.658,16	78.395.043,95	83.695.620,70
Skupaj				112.763.718,35	127.267.754,01	136.032.899,05

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/ program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2021	Začetno (ref) stanje leto 2022	Izračun za leto 2022	Uspešnost	Vlože na sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opo mba
Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov	Pomoč delodajalcem, ki zaposlujejo invalide v obliki subvencij plač ali pokrivanja dodatnih stroškov zaradi zaposl. inv. s ciljem na ohraniti razmerje med številom vseh zaposlenih in številom zaposlenih invalidov glede na predhodno leto.	Število/delež zaposlenih invalidov/število zaposlitev, znižanje brezposelnosti	Stanje 2021	Stanje 2022	V letu 2021 se je število zaposlenih invalidov še povečalo v primerjavi z letom 2020; koeficient po kazalnikih:				Učinek sheme glede na kazalnike ocenjujemo kot izrazito pozitiven, saj je bil zastavljeni cilj dosežen.	
		Število zaposlenih invalidov:	35.406	35.640	1,01			Potrjena glede na kazalnik	Zvišanje števila zaposlenih Invalidov (k 2022/2022=101 %)	
		Število vseh zaposlenih:	923.590	930.232				/	/	
		Delež zaposlenih invalidov:	3,83 %	3,83 %				Potrjena glede na kazalnik	Enak delež zaposlenih invalidov med vsemi zaposlenimi	
		Število brezposelnih invalidov:	10.589	8.751	0,83			Potrjena glede na kazalnik	Zmanjšanje števila brezposelnih invalidov (k 2022/2021=82,6 %)	
		Delež brezposelnih invalidov:	16,1 %	16,5 %	1,03			Potrjena glede na kazalnik	Zvišanje deleža brezposelnih invalidov(k 2022/2021=102,5 %)	
		Nove zaposlitve brezposelnih invalidov:	3.003	2.452	0,82			Potrjena glede na kazalnik	Znižanje dinamike zaposlovanja brezposelnih invalidov (k 2022/2021=81,7 %)	

Podatki iz uradnih evidenc na dan 31.12.2022 kažejo, da je bilo v Republiki Sloveniji zaposlenih skupaj 930.232 delavcev, od tega 35.640 invalidov (podatek za leto 2021: 923.590 delavcev, od tega 35.406 invalidov), kar predstavlja 3,83 % zaposlenih invalidov od skupnega števila zaposlenih v Republiki Sloveniji. Primerjalno z letom 2021 je delež zaposlenih invalidov ostal enak ob hkratnem zvišanju števila zaposlenih invalidov; v letu 2022 se je število zaposlenih invalidov zvišalo za 234. Na dolgoletnem povprečju je opaziti ohranjanje dinamike zaposlovanja brezposelnih invalidov, kar potrjuje uspešnost sheme pomoči.

V letu 2022 je bilo registriranih 8.851 brezposelnih oseb s statusom invalida, kar je za 1.838 manj, kot v letu 2021, ko smo beležili 10.589 brezposelnih invalidov. V letu 2022 se je zmanjšalo število vseh brezposelnih oseb (53.181) v primerjavi z letom 2021 (65.969), zvišal se je delež invalidov v strukturi brezposelnih oseb za 0,4 odstotne točke.

Na podlagi navedenega se ocenjuje, da je imela **shema državnih pomoči odlične pozitivne učinke na ohranjanje delovnih mest invalidov, zaposlovanje invalidov izmed brezposelnih oseb in povečevanja števila oziroma ohranjanja deleža zaposlenih invalidov (ocena 5 izmed 1-5).**

Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje (BE04-2399245-2014)

Z ukrepi v okviru priglašeni shem se spodbuja zaposlovanje na problemskem območju z visoko brezposelnostjo in sicer s povračilom plačanih prispevkov delodajalca za novo zaposlene težje zaposljive brezposelne osebe. Pri tem je pomembno le, da izbrane osebe ustrezajo ciljnim skupinam ter da se zaposlijo oziroma opravljajo delo na problemskem območju in to najmanj za dobo 12 mesecev.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje	Zaposlovanje	Pomoč za zaposlovanje prikrajšanih delavcev v obliki subvencij plač	Znižanje prispevkov za socialno varnost	341.766,50	174.234,96	160.215,04
			Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	213.414,33	117.323,34	34.623,52
Skupaj				555.180,83	291.558,30	194.838,56

V letu 2022 so bila po shemi »Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje« (problemska območja Pokolpje, Maribor z okolico, Hrastnik, Radeče in Trbovlje ter Pomurska regija) sredstva izplačana za dva ukrepa:

- povračilo prispevkov na podlagi Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja ZSRR-2: planirano št. zaposlitev težje zaposljivih brezposelnih oseb je bilo 5, doseženo št. zaposlitev pa 3, povrnjenih sredstev je bilo 3.803,91 EUR za 3 osebe iz ciljne skupine, za katere so delodajalci predložili vlogo Zavodu. Uspešnost ukrepa je 60 %, **učinek pa pozitiven**, saj se je št. težje zaposljivih v Pokolpju, Mariboru z okolico, Hrastniku, Radečah in Trbovljah od leta 2014 zmanjšalo za 53 %, in sicer na 7.939 oseb (dec. 2022) **in ocenjena je vsaj 50-odstotna ohranitev zaposlitev tudi po letu, za katerega se je povrnilo prispevke;** in
- povračilo prispevkov na podlagi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010–2019: planirano št. zaposlitev težje zaposljivih brezposelnih oseb je bilo 50, doseženo št. zaposlitev za najmanj 2 leti pa 40, izplačanih sredstev je bilo 156.411,13 EUR za 40 oseb iz ciljne skupine, za katere so delodajalci predložili vlogo. Uspešnost ukrepa je 80 %, **učinek pa pozitiven**, saj se je št. težje zaposljivih brezposelnih v Pomurju od leta 2021 zmanjšalo za 63 % na 4.070 (dec. 2022).

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Shema državnih pomoči št: BE04-2399245-2014 – Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje										
Ukrep / program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2012	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba
Povračilo prispevkov delodajalcem po Zakonu o spodbujanju regionalnega razvoja ZSRR-2 (Pokolpje, Maribor z okolico, Hrastnik, Radeče in Trbovlje) – šifra UAPA (3.2.1.1.2.)	Cilji (Plan):	Zmanjšanje št. težje zaposljivih brezposelnih oseb v Pokolpju, Mariboru z okolico, Hrastniku, Radečah in Trbovljah	Št. planiranih zaposlitev: 5	2015	Število težje zaposljivih brezposelnih oseb v Pokolpju, Mariboru z okolico, Hrastniku, Radeče in Trbovlje 16.961 (dec. 2015)		Plan 2022: 7.500 EUR (1.500 EUR/osebo)		Pozitiven: Število težje zaposljivih v Pokolpju, Mariboru z okolico, Hrastniku, Radečah in Trbovljah se je od leta 2014 zmanjšalo za 53 %, in sicer na 7.939 oseb (dec. 2022).	Program se je začel izvajati leta 2012. Za eno leto (za invalide tudi za dalj) se povračajo prispevki delodajalca za socialno varnost za novozaposlene težje zaposljive brezposelne osebe. Povprečno povračilo znaša cca 1.268 EUR/osebo.
	Rezultati:	Zaposlitev težje zaposljivih brezposelnih oseb v Pokolpju, Mariboru z okolico, Hrastniku, Radečah in Trbovljah	Št. zaposlitev: 3			Povračilo za 3 vključene osebe	60 %	V letu 2022 je bilo 3.803,91 EUR povrnjenih (1.268 EUR/osebo)	85 % (1.268 EUR/1.500 EUR)	Na podlagi preteklih programov ocenjujemo vsaj 50 % ohranitev zaposlitev tudi po letu, za katerega se je povrnilo prispevke.

Shema državnih pomoči št: BE04-2399245-2014 – Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje											
Povračilo prispevkov na podlagi Zakona o razvojni podpiri Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 ZRPPR1015 (šifra UAPA 3.2.1.1.)	Cilji (Plan):	Odpiranje novih DM in zmanjšanje št. težje zaposljivih brezposelnih oseb	Št. planiranih zaposlitev: 50	2014	Št. težje zaposljivih brezposelnih oseb v Pomurju: 11.002 (dec 2014)	40 vključitev, za katere smo sredstev povrnili v letu 2022	80%	Plan za leto 2022: 180.000 EUR (3.600 EUR/osebo)	109 % (3.910/3.600)	Poziativen: Število težje zaposljivih brezposelnih v Pomurju se je od 2021 zmanjšalo za 63 % na 4.070 oseb (dec. 2022).	Povračilo prispevkov lahko delodajalec uveljavlja eno oz. dve leti po zaposlitvi brezposelne osebe iz ciljne skupine, katero zaposlitev mora ohraniti najmanj dve leti. Višino prispevkov in št. vključitev je vnaprej zelo težko planirati. Povprečna višina povračila znaša 3.910 EUR/osebo.
	Rezultati:	Zaposlitev težje zaposljivih oseb za najmanj 2 leti	Št. zaposlitev: 40					V letu 2022 je bilo izplačanih 156.411,13 EUR (3.910 EUR/osebo)			

6.4.3 Raziskave in razvoj ter inovacije

Pomoč za raziskave in razvoj ter pomoč za inovacije lahko prispevata k trajnostni gospodarski rasti, okrepljeni konkurenčnosti in spodbuditi zaposlovanje. Pri pomočeh za raziskovalne in razvojne projekte se pomoči delijo na kategorije temeljnih raziskav, industrijskih raziskav ali eksperimentalnega razvoja.

Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - Raziskave, razvoj in inovacije (BE01-2399245-2015)

Spodbude podjetjem so namenjene za raziskovalne in razvojne projekte (industrijske raziskave in eksperimentalni razvoj, študije izvedljivosti), za inovacijske grozde, za inovacije za MSP ter za procesne in organizacijske inovacije. Sofinancirani so ukrepi:

- Mreženje in krepitev vezi ter sinergij v inovacijskem procesu;
- Spodbujanje inovacijskih procesov in z njim povezanih naložb;
- Komercializacija razvitih rešitev in spodbujanje povpraševanja;
- Krepitev kompetenc in inovacijskih potencialov podjetij;
- Spodbujanje nadgrajevanja internacionalizacije podjetij.

Dolgoročni cilji so povečati globalno konkurenčnost Slovenije s spodbujanjem inovativnosti in podjetniških vlaganj v raziskave in tehnološki razvoj, dvosmerni pretok in uporaba znanja za gospodarski razvoj in kakovostna delovna mesta. Merjeni bodo na podlagi deležev:

- sredstev gospodarskih družb za financiranje raziskovalno razvojnih dejavnosti v BDP (ciljna vrednost v letu 2023 je 2 %)
- inovacijsko aktivnih podjetij (ciljna vrednost v letu 2023 je 55 %).

Zaradi nastopa globalne krize v letu 2008 se je v Sloveniji skoraj izničil napredek v gospodarskem razvoju, zato so se nekateri dolgoročni cilji spremenili. Cilj do leta 2013 povečati vlaganja v raziskave in razvoj okoli 3 % BDP se je tako zamaknil na leto 2020.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Program izvajanja finančnih		Študije o tehnični izvedljivosti	Dotacije	105.000,00		

spodbud MGRT - RRI	Raziskave in razvoj ter inovacije	Pomoč za inovacijske grozde	Dotacije	1.542.726,36	1.536.490,26	1.675.380,59
		Ekperimentalni razvoj	Dotacije	46.965.163,48	39.051.631,48	24.455.707,46
		Pomoč za procesne in organizacijske inovacije v storitvah	Dotacije	881.605,72	2.093.513,14	1.598.718,15
Skupaj				49.494.495,56	42.681.634,88	27.729.806,20

Povzetek poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2021

V okviru Programa izvajanja finančnih spodbud MGRT – Raziskave, razvoj in inovacije so bili podprti naslednji ukrepi:

1. DEMO PILOTI II 2018 – Načrtovano število podprtih demonstracijskih projektov je bilo 32, realizacija v letu 2022 pa 29 podprtih demonstracijskih projektov za predstavitev, preizkušanje novih rešitev za neposredno uporabo v praksi in predstavitev uporabe. Uspešnost ukrepa je 90,62 %, učinek pa pozitiven. V letu 2022 je 18 konzorcijev zaključilo z izvajanjem svojih projektov preostali pa nadaljujejo v letu 2023. Zaključeni projekti izkazujejo pozitiven učinek vlaganja razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov.
2. EUREKA 2018 – Načrtovano število podprtih podjetij je bilo 10, realizacija v letu 2022 pa 15 podprtih podjetij. Uspešnost ukrepa je 150 %, učinek pa pozitiven. Projekti so se zaključili, pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja je dosežen. Črpanje sredstev je bilo 98%, kar ob upoštevanju, da gre za sredstva strukturnih skladov, katerih črpanje je za podjetja bolj zapleteno, po našem mnenju pomeni velik uspeh javnega razpisa.
3. EUREKA 2019 – Načrtovano število podprtih podjetij je bilo 10, realizacija v letu 2022 pa 14 podprtih podjetij. Uspešnost ukrepa je 140 %, učinek pa pozitiven. Projekti so še v fazi izvajanja, zato na ravni podjetij učinkov podpore še ni pričakovati, nedvomno pa je pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja že dosežen. Črpanje sredstev je bilo več kot 99%, kar ob upoštevanju, da gre za sredstva strukturnih skladov, katerih črpanje je za podjetja bolj zapleteno, po našem mnenju pomeni velik uspeh javnega razpisa.
4. EUREKA 2021 – Načrtovano število podprtih podjetij je bilo 10, realizacija v letu 2022 pa 11 podprtih podjetij. Uspešnost ukrepa je 110 %, učinek pa pozitiven. Projekti so še v fazi izvajanja, zato na ravni podjetij učinkov podpore še ni pričakovati, nedvomno pa je pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja že dosežen. Črpanje sredstev je bilo več kot 93%.
5. EUROSTARS 2019 - Načrtovano število podprtih mednarodno pozitivno ocenjenih projektov je bilo 2, realizacija v letu 2022 pa 1 podprti projekt. Projekti so se zaključili, pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja je dosežen. Prav tako se pozitiven učinek kaže v tem, da za izvajanje teh projektov uspemo zagotoviti zadostna sredstva za vse projekte, ki so na mednarodni ravni pozitivno ocenjeni iz česar izhaja, da so nedvomno visoko kvalitetni in tehnološko napredni. Slovenija je ena redkih držav, ki ji ob takem številu projektov to uspeva. Poraba sredstev je preko 92%, kar je za RR projekte nepričakovano visoko in kaže tudi na dobro planiranje projektov s strani upravičencev.
6. EUROSTARS 2020 - Načrtovano število podprtih mednarodno pozitivno ocenjenih projektov je bilo 5, realizacija v letu 2022 pa 4 podprti projekti. Projekti so še v fazi izvajanja, zato na ravni podjetij učinkov podpore še ni pričakovati, nedvomno pa je pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja že dosežen. Poraba sredstev je preko 75 %, kar je za RR projekte nepričakovano visoko in kaže tudi na dobro planiranje projektov s strani upravičencev.

7. EUROSTARS 2021 - Načrtovano število podprtih mednarodno pozitivno ocenjenih projektov je bilo 4, realizacija v letu 2022 pa 1 podprti projekti. Projekti so še v fazi izvajanja, zato na ravni podjetij učinkov podpore še ni pričakovati, nedvomno pa je pozitiven učinek vlaganja gospodarstva v raziskave in razvoj ter njihovega mednarodnega povezovanja že dosežen. Črpanje sredstev je bilo skoraj 86 %, v letu 2022 se je namreč financiral le en projekt. Načrtovano število podprtih podjetij na nivoju razpisa je bilo 4, kolikor je bilo tudi odobrenih.
8. RRI 2 - Načrtovano število podprtih podjetij je bilo 145, realizacija v letu 2022 pa 143 podprtih podjetij. V letu 2022 je v okviru 3. odpiranja svoje RRI projekte izvajalo 143 posameznih upravičencev, med katerimi se določena podjetja ponavljajo, saj so lahko nastopila v posameznem odpiranju enkrat kot prijavitelj, drugič kot konzorcijski partner. Razlika med načrtovanim številom in dejanskim številom podprtih podjetij nastaja zaradi odstopa od podpisa pogodbe ter zaradi poslovnih razlogov. Črpanje sredstev je bilo v letu 2022 celo 115 %, saj smo na podlagi aneksov k pogodbam izvedli določena izplačila, predvidena za leto 2023.
9. SME 2017 - faza 2 - Načrtovano število podprtih podjetij je bilo 10 (6 na vzhodu in 4 na zahodu), realizacija v letu 2022 pa 6 podprtih podjetij, učinek pa pozitiven. Še zadnjih 5 operacij je 6 upravičencev zaključilo v 2022. Skupaj je bilo na javnem razpisu zaključenih vseh 13 izbranih operacij, ki jih je izvedlo 17 upravičencev (8 na vzhodu in 9 na zahodu).
10. SRIP 2016–2017 – Načrtovano število vzpostavljenih razvojnih partnerstev je bilo 5, realizacija v letu 2022 pa 9 razvojnih partnerstev. Učinka še ni možno določiti, ker gre za več-fazne operacije, katerih učinek bo zares viden šele ob koncu izvajanja operacij.
11. TST - GVV 2019-2022 – Načrtovano število podprtih podjetij je bilo 24, realizacija v letu 2022 pa 22 podprtih podjetij. Splošni cilj je prispevati k dvigu mednarodne konkurenčnosti in izvozne intenzivnosti malih in srednjih podjetij preko uravnoteženega razvojnega pristopa za doseganje širših pozitivnih učinkov na okolje, družbo, ekonomski razvoj in poslovni izid. Podjetja vseh petih ciklov so izvedbene projekte zaključila. Zadnja izplačila so bila izvedena v letu 2022. Posledično bomo lahko učinke izračunali šele v letu 2023, po prvem letnem poročanju vseh petih ciklov.

Ocenjen učinek navedenih ukrepov je pozitiven. Shema je ocenjena kot učinkovita - ocena 4 (izmed 1-5).

Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanosti za obdobje 2016–2020 (BE01-2399300-2016)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MIZŠ: Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanost za obdobje 2016-2020	Raziskave in razvoj ter inovacije	Industrijske raziskave	Dotacije	17.270.463,22	7.001.163,59	467.150,09
		Eksperimentalni razvoj	Dotacije	2.743.715,97	5.362.268,70	1.436.916,98
Skupaj				20.014.179,19	12.363.432,29	1.904.067,07

Povzetek poročila o izvedenih aktivnostih priglašene sheme državne pomoči »Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanosti za obdobje 2016-2020«:

1. Ukrep: Izboljšanje mednarodne konkurenčnosti in odličnih raziskav za sodelovanje v verigah vrednosti – v sklopu javnega financiranja evropske kohezijske politike, ki se izvaja na podlagi razpisa (Javni razpis za »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih projektov (TRL 3-6)«, ki je bil zaključen v letu 2021. Ključni cilji so osredotočenost na sodelovalne raziskovalno-razvojne programe in projekte, ki povezujejo akademsko sfero in podjetja ter ustvarja novo znanje, usmerjeno v nove storitve in produkte na globalnem trgu. Področja, na katerih se izvajajo aktivnosti, so določena v Strategiji pametne specializacije, ki opredeljuje tista področja, na katerih ima Slovenija možnosti za preboj.

Rezultati: Izplačanih je bilo 1.769.582,80 EUR za izvedbo projektov javnega razpisa »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih projektov (TRL 3-6)«. Aktivnosti večletnih projektov so se zaključile 31.12.2021. V letu 2022 so bila izvedena izplačila za projekte, ki so se izvajali do 31.12.2021. Kazalniki v okviru ukrepa so skladni z Operativnim programom za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2013-2020:

- Število novih raziskovalcev pri podprtih subjektih - v letu 2021 doseženo 325,16 FTE pri »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih projektov (TRL 3-6)«.

- Število podjetij, ki sodelujejo z raziskovalnimi ustanovami - v letu 2021 doseženo 52 pri »Spodbujanje izvajanja raziskovalno-razvojnih projektov (TRL 3-6)«.

Gre za večletne projekte v zadnjem letu izvajanja. Konzorciji, so v letu 2021 **uspešno izvajali vse projekte**.

2. Javno financiranje transnacionalnega in evropskega sodelovanja (ERA-NET):

Transnacionalni razpis »ERA CoBioTech 2nd joint call for proposals«, izveden v okviru iniciative ERA CoBioTech Cofund, pod okriljem Horizon 2020 (8. Operativni program Evropske komisije), katerega ključni cilji so povečati koordiniranost nacionalnih virov financiranja za raziskave in razvoja znotraj EU s področja biotehnologije ter obenem povečati konkurenčnost evropske raziskovalne skupnosti in tako okrepiti Evropski raziskovalni prostor.

Rezultati: V letu 2021 je bilo v okviru ukrepa izplačanih 102.430,32 EUR. Izbrani sofinancirani projekti so triletni. Dosežke projektov se bo bolj natančno preverjalo ob izteku projektov, tako glede na učinke, pozitivne vplive na okolje, kot tudi samo kakovost projektov.

Transnacionalni razpis »ERA CoBioTech »2nd joint call for proposals«, izveden v okviru iniciative ERA CoBioTech Cofund, pod okriljem Horizon 2020 (8. Operativni program Evropske komisije), katerega ključni cilji so povečati koordiniranost nacionalnih virov financiranja za raziskave in razvoja znotraj EU s področja biotehnologije ter obenem povečati konkurenčnost evropske raziskovalne skupnosti in tako okrepiti Evropski raziskovalni prostor.

Rezultati: V letu 2022 je bilo v okviru ukrepa izplačanih 134.484,29 EUR. Izbrani sofinancirani projekt je trileten. Dosežke projekta se bo bolj natančno preverjalo ob izteku projekta, tako glede na učinke, pozitivne vplive na okolje, kot tudi samo kakovost projekta.

Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja – ARRS (BE01-1937286-2015)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
ARRS: Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja - skupinska	Raziskave in razvoj ter inovacije	Temeljne raziskave	Dotacije	7.983.126,46	8.234.240,15	10.522.841,13
Skupaj				7.983.126,46	8.234.240,15	10.522.841,13

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju Agencija) je v letu 2022 iz javnih sredstev sofinancirala projekte v okviru dodeljenih shem državnih pomoči v vrednosti 10.522.841,13 EUR po shemi BE01-1937286-2015. V primerjavi s predhodnim letom so se izplačana sredstva za državne pomoči povečala za 2.288.600,98 EUR, kar predstavlja povečanje za skoraj 28 odstotkov. V letu 2022 izplačane državne pomoči predstavljajo dobre 3,8 odstotke vseh sredstev Agencije izplačanih za raziskovalno dejavnost v letu 2022 in 18,6 odstotka sredstev za raziskovalne projekte.

Podobno kot v preteklem letu je Agencija tudi v letu 2022 največ sredstev za državne pomoči izplačala raziskovalnim organizacijam, ki delujejo v visokošolskem sektorju. Sledi državni sektor in le 16,5 odstotka je Agencija izplačala raziskovalnim organizacijam, ki delujejo v poslovnem sektorju.

V letu 2022 je Agencija v okviru dodeljenih državnih pomoči (so)financirala 147 različnih raziskovalnih projektov, od tega je 92 aplikativnih²⁶ raziskovalnih projektov, 38 temeljnih in 4 podoktorske raziskovalne projekte ter 12 projektov ciljnih raziskovalnih programov (v nadaljevanju CRP) in en projekt mednarodnega bilateralnega sodelovanja. Največ raziskovalnih projektov (68) je bilo na področju tehnike, sledijo raziskovalni projekti na področju interdisciplinarnih raziskav (25) in biotehnike (21). Druga področja so manj zastopana: medicina (13), naravoslovje (10), družboslovje (7) in humanistika (2). Z vidika sofinanciranih sredstev je razporeditev po raziskovalnih vedah podobna: največ sredstev državnih pomoči je bilo namenjeno tehniki, sledita interdisciplinarne raziskave in biotehnika. Z najnižjimi sredstvi so medicina, naravoslovje, družboslovje in najnižji obseg sredstev je prejela humanistika.

Zastavljeni in doseženi cilji zaključenih raziskovalnih projektov državnih pomoči:

V letu 2022 je Agencija začela financirati iz proračuna Republike Slovenije 39 novih projektov, ki predstavljajo državno pomoč, od katerih v 14 projektih nastopa 17 velikih gospodarskih družb kot izvajalec, soizvajalec ali sofinancer projekta. V 12 projektih sodeluje ena velika gospodarska družba, v enem projektu dve veliki gospodarski družbi in v enem projektu 3 velike gospodarske družbe.

V letu 2022 se je zaključilo 37 raziskovalnih projektov v okviru dodeljenih shem državnih pomoči. Iz zaključnih poročil o doseženih ciljih izhaja, da je bilo od skupno zastavljenih 450 ciljev doseženih 380, kar predstavlja 84,4 odstotka zastavljenih ciljev, preostalih 69 ciljev oziroma 15,3 odstotka pa bo doseženih v 3 letih. Le en cilj ne bo dosežen.

V letu 2022 zaključeni raziskovalni projekti državnih pomoči izkazujejo pozitivne in izredno velike znanstvenoraziskovalne in razvojne rezultate ter pomembne vplive oziroma učinke za gospodarski, tehnološki, visokošolski in družbeni razvoj Slovenije. Iz zaključnih poročil izhaja, da so vsi, razen enega, zastavljeni cilji bili realizirani in uporabljeni ali delno uporabljeni oziroma bodo uporabljeni v naslednjih treh letih.

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije ocenjuje dodeljene državne pomoči po obravnavani shemi kot uspešne in učinkovite.

Posebni pogoji financiranja tehnološko - razvojnih projektov, Raziskave in razvoj (BE02-5665493-2014) - **SID banka**

SID banka namenja finančne spodbude podjetjem za *nove naložbe za uvajanje novih produktov na trg ali uvajanje novih rešitev v podjetju ter za razvijanje in uvajanje tehnoloških inovacij.*

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
SID: Posebni pogoji financiranja tehnološko - razvojnih projektov, Raziskave in razvoj	Raziskave in razvoj ter inovacije	Industrijske raziskave	Ugodna posojila	49.937,08		
Skupaj				49.937,08		

Pomoči po shemi »**Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov (Raziskave in razvoj)**« so namenjene spodbujanju razvoja MSP na področju raziskav, razvoja in inovacij. Na osnovi priglašene sheme se bodo dodeljevale pomoči za industrijske raziskave in eksperimentalni razvoj.

²⁶Aplikativni projekt je izvirno raziskovanje, ki se izvaja za pridobivanje novega znanja, usmerja pa se predvsem k praktičnemu cilju ali namenu. Aplikativni projekt ni industrijska raziskava oziroma projekt s področja eksperimentalnega razvoja.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	kratak opis	kazalnik - opisno	izhodiščno leto	začetno stanje	kazalnik - numerično	uspešnost	vložena sredstva (v EUR)*	učinkovitost	učinek	opomba
1	2	4	5	6	7	8=7 rezultat-7 cilj	9	10=(9rezultat/9cilj)	11	12
Posebne pogoje financiranja inovacijske dejavnosti	Cilj:	kumulativna rast dodane vrednosti ciljne skupine presega kumulativno rast dodane vrednosti v gospodarstvu	kumulativna rast dodane vrednosti v gospodarstvu od izhodiščnega do opazovanega leta	2015	-	20,6%	3.648.000			*za doseganje ekonomsko socialnega cilja je bilo porabljenih 34,3 % maksimalno možnega obsega sredstev državnih pomoči (bolj kot ocenjena vrednost odstopa navzdol od 100 %, večja je učinkovitost)
	Rezultat:	razlika v kumulativni rasti dodane vrednosti med ciljno skupino in gospodarstvom	kumulativna rast dodane vrednosti ciljne skupine od izhodiščnega do opazovanega leta (letna rast dodane vrednosti ciljne skupine se določi kot povprečje letnih rasti podjetij iz ciljne skupine)	2015	-	17,4%	1.250.545	34,3%	pozitiven	

Cilj sheme: kumulativna rast dodane vrednosti ciljne skupine presega kumulativno rast dodane vrednosti v gospodarstvu (20,6 %).

Rezultat: razlika v kumulativni rasti dodane vrednosti med ciljno skupino in gospodarstvom (17,4 %).

Učinek ukrepa je ocenjen pozitivno.

6.4.4 Regionalne pomoči

Namen regionalne pomoči je pomagati pri razvoju najbolj prikrajšanih območij, tako da na trajnosten način podpira naložbe in ustvarja delovna mesta. Z odpravljanjem omejitev prikrajšanih regij regionalna pomoč spodbuja gospodarsko, socialno in ozemeljsko kohezijo držav članic ter EU kot celote. Regionalna pomoč se lahko dodeli za spodbujanje vzpostavitve novih poslovnih enot, širitev zmogljivosti obstoječih poslovnih enot, diverzifikacijo proizvodnje poslovne enote ali bistveno spremembo v celotnem proizvodnem procesu obstoječe poslovne enote.

Regionalne sheme državnih pomoči (BE02-2399245-2014)

Priglašena shema je namenjena spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v Republiki Sloveniji. Cilj pomoči je spodbujati skladni regionalni razvoj na konkurenčnem notranjem trgu z znižanjem stroškov podjetjem, kar ima ugodne učinke na izboljšanje relativnega položaja manj razvitih upravičenih območij »a« in »c« po uredbi, ki ureja karto regionalne pomoči, v primerjavi z območji v soseščini glede gospodarske razvitosti, zaposlenosti in kakovosti življenja, merjeno s koeficientom variacije in kazalniki indeksa razvojne ogroženosti po Pravilniku o razvrstitvi razvojnih regij po stopnji razvitosti za programsko obdobje 2014–2020 ter programsko obdobje 2021–2027.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Regionalna shema državnih pomoči	Regionalne pomoči	Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	2.802.608,49	669.233,14	
			Dotacije	23.369.519,65	24.683.340,34	24.967.695,71
			Ugodna posojila	191.925,94	44.830,95	53.193,21
		Novoustanovljena mala podjetja	Dotacije			3.066,85
Skupaj				26.364.054,08	25.397.404,43	25.023.955,77

Resorno ministrstvo za splošno merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči po navedeni shemi uporablja naslednje *srednjeročne kazalnike*, ki se lahko merijo v dveh ali treh letih po izvedeni investiciji:

- prihodki podjetij,
- povprečna neto plača na zaposlenega,
- stopnja brezposelnosti.

Izbrane vrednosti kazalcev za posameznega prejemnika državne pomoči se merijo v obdobju štirih let. Prvo leto, to je leto, ko je bila prejemniku dodeljena državna pomoč, se šteje za izhodiščno leto, v naslednjih treh letih pa se meri rast oziroma padec vrednosti kazalnika. Zaradi načina financiranja projektov v Evropski Uniji je moč celovito sliko učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči dobiti šele po končani tekoči finančni perspektivi, ko je možno primerjati vložena sredstva (npr. donosnost vložene eura na projekt ali prebivalca) z ostalimi članicami Evropske Unije, kjer veljajo isti pogoji in pravila za dodeljevanje državnih pomoči. Pri analizi rezultatov poslovanja je treba poudariti, da višina dodeljenih državnih pomoči predstavlja le manjši delež v vrednosti investicije. Kljub temu so pri analizi upoštevali rast oziroma padec vrednosti kazalnikov uspešnosti poslovanja podjetja oziroma samostojnega podjetnika kot posledico dodeljene državne pomoči. Izhajali so iz predpostavke, da podjetja oziroma samostojni podjetniki investicije ne bi začeli, če državne pomoči ne bi prejeli.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis (maks. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2022	Uspešnost (rezultat / planiran cilj)	Sredstva DP v EUR (načrtovana / izplačana)	Učinkovitost (Dosežen rezultat v primerjavi z vloženi sredstvi državnih pomoči)	Učinek (pozitiven/negativen ni ga še možno določiti)	Opomba / obrazložitev
ZSRR-2 - 31. člen	Cilji (Plan):	Povečanje št. novo ustvarjenih delovnih mest v podprtih podjetjih	2016	0	10 delovnih mest*8.150.747 EUR / 1.000.000 EUR=82 delovnih mest	28/82=34,1%	8.150.747	8.150.747/8.150.747=100%	Ni ga še možno določiti	V okviru 3 podprtih investicij v letu 2022 bodo podjetja najkasneje v treh letih po zaključku investicij ustvarila 261 novih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru investicij ustvarjenih 28 novih delovnih mest.
	Rezultati:	Število pogodbenih novo ustvarjenih delovnih mest v okviru projekta; Število dejansko ustvarjenih novih delovnih mest v okviru projekta					Število ustvarjenih delovnih mest	8.150.747		
DEMO PILOTI II 2018	Cilji (Plan):	Spodbujanje podjetij k zasebnim vlaganjem.	2019	32	29	29/32=90,62%	4.745.301	4.745.301/4.745.301=100%	Pozitiven	V letu 2022 je 18 konzorcijev zaključilo z izvajanjem svojih projektov preostali pa nadaljujejo v letu 2023. Zaključeni projekti izkazujejo pozitiven učinek vlaganja razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov. Ocenjujemo, da lahko prepoznamo naslednje dosežene cilje: - skrajšanje časa od ideje do trga, - pridobitev referenc ter krepitve konkurenčnega položaja podjetij in v obstoječih in novih verigah vrednosti, - povečanje naložb zasebnega sektorja v razvoj in inovacije. Spremembe v mednarodnih dobaviteljskih verigah so vplivale na izvajanje projektov vendar so se konzorciji stanju uspešno prilagodili.
	Rezultati:	Število podprtih demonstracijskih projektov za predstavitev, preizkušanje novih rešitev za neposredno uporabo v praksi in predstavitev uporabe.					Število podprtih demonstracijskih projektov za predstavitev, preizkušanje novih rešitev za neposredno uporabo v praksi in predstavitev uporabe.	4.745.301		

Ukrep ZSRR-2 - 31. člen: Načrtovano število povečanja novo ustvarjenih delovnih mest v podprtih podjetjih je bilo 82, realizacija v letu 2022 pa 28 novo ustvarjenih delovnih mest. V okviru 3 podprtih investicij v letu 2022 bodo podjetja najkasneje v treh letih po zaključku investicij ustvarila 261 novih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru investicij ustvarjenih 28 novih delovnih mest. Ukrep po ocenah **dosega 34,1 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti.**

Ukrep DEMO PILOTI II 2018: Načrtovano število podprtih demonstracijskih projektov je bilo 32, realizacija v letu 2022 pa 29 podprtih demonstracijskih projektov za predstavitev, preizkušanje novih rešitev za neposredno uporabo v praksi in predstavitev uporabe. V letu 2022 je 18 konzorcijev zaključilo z izvajanjem svojih projektov preostali pa nadaljujejo v letu 2023. Zaključeni projekti izkazujejo pozitiven učinek vlaganja razvojnim in inovacijskim dejavnostim za izvedbo pilotnih/demonstracijskih projektov. Ukrep po ocenah **dosega 90,6 % uspešnost in pozitiven učinek.**

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ocenjuje obravnavano shemo glede na dodeljena sredstva državne pomoči kot učinkovito (ocena 4 (izmed 1-5)).

Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč (BE01-2399245-2018)

Cilji sheme pomoči, ki se ocenjuje so povečanje števila ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest in v okviru le-teh povečanje števila visokokvalificiranih delovnih mest ter povečanje dodane vrednosti na zaposlenega zaradi dodeljenih pomoči za začetne investicije. Priglašena pomoč ni geografsko omejena in se uporablja na celotnem ozemlju Republike Slovenije v skladu z Uredbo o regionalni karti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč	Regionalne pomoči	Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb	Dotacije	6.003.120,35	6.235.553,09	12.344.761,16
Skupaj				6.003.120,35	6.235.553,09	12.344.761,16

Rezultati sheme se ugotavljajo na podlagi določenih kazalnikov:

- v pogodbi določeno število zaposlenih na delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije;
  - dejansko število zaposlenih na delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije;
  - dejansko število zaposlenih na visokokvalificiranih delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije;
  - število prejemnikov pomoči (upravičencev), ki so dosegli najmanj v pogodbi določeno dodano vrednost na zaposlenega v prejemniku pomoči (upravičencu) v letu, ki sledi letu zaključka investicije in so novoustvarjena delovna mesta zapolnjena;
  - odstotek povišanja v pogodbi določene (napovedane) dodane vrednosti na zaposlenega v prejemniku pomoči (upravičencu) v letu, ki sledi letu zaključka investicije in so novoustvarjena delovna mesta zapolnjena, v primerjavi s povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega v dejavnosti v RS, v katero se gospodarska družba uvršča;
  - odstotek povišanja dejanske dodane vrednosti na zaposlenega v prejemniku pomoči (upravičencu) v letu, ki sledi letu zaključka investicije in so novoustvarjena delovna mesta zapolnjena, v primerjavi s povprečno dodano vrednostjo na zaposlenega v dejavnosti v RS, v katero se gosp. družba uvršča.
- Predlagani časovni okvir ocene je ob koncu sheme, razen kazalnikov pod b) in c) tri leta po zaključku investicije ter kazalnikov pod d) in f) pet let po zaključku investicije.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2022	Uspешnost (rezultat / planiran cilj)	Sredstva DP v EUR (načrtovana / izplačana)	Učinkovitost (Dosežen rezultat v primerjavi z vloženi sredstvi državnih pomoči)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še mogoče določiti)	Opomba / obrazložitev
ZSIIn - 15. člen	Cilji (Plan):	Povečanje št. ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest v podprti podjetjih	2018	0	379	379/926= 40,92%	12.344.761	12.344.761/12.344.761= 100,00%	Ni ga še mogoče določiti	V okviru 8 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zapolnila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 926 novih pogodbenih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru navedenih investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 379 novih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo že v letu 2022 doseženo več kot 40% pogodbenega povečanja števila delovnih mest.
	Rezultati:	Število zaposlenih, na novo ustvarjenih delovnih mestih v okviru investicije v 3 letih po zaključku investicije					Število ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest	40,92%/100,00%= 40,92%		
	Cilji (Plan):	Povečanje števila visokokvalificiranih delovnih mest v podprti podjetjih	2018	0	140	140/173= 80,92%	12.344.761	12.344.761/12.344.761= 100,00%	Ni ga še mogoče določiti	V okviru 8 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 173 novih visokokvalificiranih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru navedenih investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 140 novih visokokvalificiranih delovnih mest, kar pomeni, da je bil cilj povečanja števila delovnih mest pri prejemnikih spodbude že v času izvajanja investicij dosežen v več kot 80%.
	Rezultati:	Število zaposlenih na novo ustvarjenih visokokvalificiranih delovnih mestih v okviru investicije v 3 letih po zaključku investicije					Število ustvarjenih in zapolnjenih visokokvalificiranih delovnih mest	80,92%/100,00%= 80,92%		
	Cilji (Plan):	Povečanje dodane vrednosti na zaposlenega v prejemniku pomoči v podprti podjetjih	2021	53.057 EUR	63.081 EUR	63.081/53.057= 118,89%	12.344.761	12.344.761/12.344.761= 100,00%	Ni ga še mogoče določiti	V letu 2022 je bila povprečna dodana vrednost na zaposlenega v 8 prejemnikih spodbude za 18,89% višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah v RS v letu 2021. Zakon o spodbujanju investicij v drugem odstavku 4. člena kot enega izmed pogojev za dodelitev spodbude določa, da je dodana vrednost na zaposlenega v gospodarski družbi dve leti po zaključku investicije višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v dejavnosti v Republiki Sloveniji, v katero se gospodarska družba uvršča, in višja od dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarski družbi v poslovnem letu pred letom oddaje vloge. Ker pri nobeni investiciji še ni dve leti po letu zaključka investicije in po letu zapolnitve novih delovnih mest, učinka še ni mogoče določiti.
	Rezultati:	Dodana vrednost na zaposlenega v prejemniku pomoči v letu, ki sledi letu zaključka investicije in letu, ko so novo ustvarjena delovna mesta zapolnjena					Povprečna predvidena dodana vrednost na zaposlenega pri prejemnikih spodbude.	118,89%/100,00%= 118,89%		

Z ukrepom ZSIIn - 15. člen so zastavljeni določeni cilji in ocenjeni rezultati v letu 2022:

V okviru 8 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila in zapolnila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 926 novih pogodbenih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru navedenih investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 379 novih delovnih mest, kar pomeni, da je bilo že v letu 2022 doseženo

več kot 40% pogodbenega povečanja števila delovnih mest. Ukrep po ocenah **dosega 40,9 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti**.

V okviru 8 podprtih investicij bodo podjetja ustvarila najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 173 novih visokokvalificiranih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru navedenih investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 140 novih visokokvalificiranih delovnih mest, kar pomeni, da je bil cilj povečanja števila delovnih mest pri prejemnikih spodbude že v času izvajanja investicij dosežen v več kot 80%. Ukrep po ocenah **dosega 80,9 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti**.

V letu 2022 je bila povprečna dodana vrednost na zaposlenega v 8 prejemnikih spodbude za 18,89% višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah v RS v letu 2021. Zakon o spodbujanju investicij v drugem odstavku 4. člena kot enega izmed pogojev za dodelitev spodbude določa, da je dodana vrednost na zaposlenega v gospodarski družbi dve leti po zaključku investicije višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v dejavnosti v Republiki Sloveniji, v katero se gospodarska družba uvršča, in višja od dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarski družbi v poslovnem letu pred letom oddaje vloge. Ker pri nobeni investiciji še ni dve leti po letu zaključka investicije in po letu zapolnitve novih delovnih mest, učinka še ni možno določiti.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo ocenjuje obravnavano shemo glede na dodeljena sredstva državne pomoči kot učinkovito (ocena 4 (izmed 1-5)).

Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč (BE01-2399245-2022)

Cilji sheme pomoči, ki se ocenjuje, so povečanje dodane vrednosti na zaposlenega ter najmanj ohranjanje števila delovnih mest in v okviru le-teh ohranjanje števila visokokvalificiranih delovnih mest zaradi dodeljenih spodbud za začetne investicije.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Regionalna shema državnih pomoči	Regionalne pomoči	Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb	Dotacije			1.325.942,76
		Pomoč za tekoče poslovanje	Dotacije			3.882.537,44
Skupaj						5.208.480,20

Rezultati sheme se ugotavljajo na podlagi določenih kazalnikov:

- a) odstotek povišanja dodane vrednosti na zaposlenega v prejemniku spodbude dve leti po zaključku investicije v primerjavi z dodano vrednostjo na zaposlenega v poslovnem letu pred letom oddaje vloge,
- b) ohranjanje v pogodbi določenega povprečnega števila zaposlenih v prejemniku spodbude iz obdobja zadnjih 12 mesecev pred mesecem oddaje vloge, in sicer najmanj pet let (oz. v primeru MSP najmanj tri leta) po zaključku investicije, ALI dejansko število zaposlenih na delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije IN dejansko število zaposlenih na visokokvalificiranih delovnih mestih, ustvarjenih z investicijo, najpozneje v treh letih po zaključku investicije.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis (max. dva do tri stavke)	Kazalniki	Izhodiščno leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2022	Uspešnost (rezultat / planiran cilj)	Sredstva DP v EUR (načrtovana / izplačana)	Učinkovitost (Dosežen rezultat v primerjavi z vloženi sredstvi državnih pomoči)	Učinek (pozitiven/negativen/ni ga še možno določiti)	Opomba / obrazložitev	
INVEST 2022 - NOO	Cilji (Plan):	Spodbuditi gospodarske družbe k trajnostno naravnanim investicijam z vlaganji v naprednejšo tehnologijo in avtomatizacijo poslovnih procesov, ki bodo prispevale k dekarbonizaciji ter zelenem in digitalnem prehodu.	Načrtovano število podprtih trajnostno naravnanih investicij = 59					3.882.537/6.972.627= 55,68%	Ni ga še možno določiti	V letu 2022 je izmed 63 podjetij, ki so prejela pozitivne Odločbe o podpori trajnostno naravnanih investicij, 16 podjetij izdalo prve delne vloge za izplačilo. S sredstvi subvencije se lahko sofinancirajo investicije v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva, ki bodo prispevale k doseganju višje dodane vrednosti na zaposlenega, okoljsko odgovornem ravnanju, večji energetske ter snovni učinkovitosti in k ohranjanju delovnih mest.	
	Rezultati:	Število podprtih trajnostno naravnanih investicij z vlaganji v naprednejšo tehnologijo in avtomatizacijo poslovnih procesov	Število podprtih investicij	2022	0	16/59= 27,12%	6.972.627	27,12%/55,68%= 48,71%			
ZSInv - 15. člen	Cilji (Plan):	Povečanje št. ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest v podprtih podjetjih	Povečanje števila zaposlenih in prejemnikih pomoči v okviru investicij = 292					1.325.943/1.325.943= 100,00%	Pozitiven	V okviru 2 podprtih investicij bosta podjetji ustvarili in zapolnili najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 292 novih pogodbenih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru navedenih dveh investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 400 novih delovnih mest, kar pomeni, da sta podjetji že v letu 2022 za 136 % presegli pogodbeno določeno povečanje števila delovnih mest.	
	Rezultati:	Število zaposlenih, na novo ustvarjenih delovnih mestih v okviru investicije v 3 letih po zaključku investicije	Število ustvarjenih in zapolnjenih delovnih mest	2018	0	400/292= 136,98%	1.325.943	136,98%/100,00%= 136,98%			
	Cilji (Plan):	Povečanje števila visokokvalificiranih delovnih mest v podprtih podjetjih	Povečanje števila zaposlenih na visokokvalificiranih delovnih mestih v prejemnikih v okviru investicij = 45					1.325.943/1.325.943= 100,00%	Ni ga še možno določiti	V okviru 2 podprtih investicij bosta podjetji ustvarili najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 45 novih visokokvalificiranih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru navedenih dveh investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 40 novih visokokvalificiranih delovnih mest, kar pomeni, da je bil cilj povečanja števila delovnih mest pri prejemnikih spodbude že v času izvajanja investicij dosežen v več kot 88%.	
	Rezultati:	Število zaposlenih na novo ustvarjenih visokokvalificiranih delovnih mestih v okviru investicije v 3 letih po zaključku investicije	Število ustvarjenih in zapolnjenih visokokvalificiranih delovnih mest	2018	0	40/45= 88,88%	1.325.943	88,88%/100,00%= 88,88%			
	Cilji (Plan):	Povečanje dodane vrednosti na zaposlenega v prejemniku	Višja dodana vrednost na zaposlenega v prejemniku						1.325.943/1.325.943=		V letu 2022 je bila povprečna dodana vrednost na zaposlenega v 2 prejemnikih spodbude za 17,31% nižja od povprečne
	Rezultati:	Dodana vrednost na zaposlenega v prejemniku pomoči v letu, ki sledi letu zaključka investicije in letu, ko so novo ustvarjena delovna mesta zapolnjena	Povprečna predvidena dodana vrednost na zaposlenega pri prejemnikih spodbude	2021	53.057 EUR	43.874/53.057= 82,69%	1.325.943	100,00% 82,69%/100,00%= 82,69%	Ni ga še možno določiti	dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah v RS v letu 2021. Zakon o spodbujanju investicij v drugem odstavku 4. člena kot enega izmed pogojev za dodelitev spodbude določa, da je dodana vrednost na zaposlenega v gospodarski družbi dve leti po zaključku investicije višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v dejavnosti v Republiki Sloveniji, v katero se gospodarska družba uvršča, in višja od dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarski družbi v poslovnem letu pred letom oddaje vloge. Ker pri nobeni investiciji še ni dve leti po letu zaključka investicije in po letu zapolnitve novih delovnih mest, učinka še ni možno določiti.	

Z ukrepom INVEST 2022 - NOO so zastavljeni določeni cilji in ocenjeni rezultati v letu 2022:

V letu 2022 je izmed 63 podjetij, ki so prejela pozitivne Odločbe o podpori trajnostno naravnanih investicij, 16 podjetij izdalo prve delne vloge za izplačilo. S sredstvi subvencije se lahko sofinancirajo investicije v osnovna opredmetena in neopredmetena sredstva, ki bodo prispevale k doseganju višje dodane vrednosti na zaposlenega, okoljsko odgovornem ravnanju, večji energetske ter snovni učinkovitosti in k ohranjanju delovnih mest. Ukrep po ocenah **dosega 27,1 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti.**

Z ukrepom ZSInv - 15. člen so zastavljeni določeni cilji in ocenjeni rezultati v letu 2022:

V okviru 2 podprtih investicij bosta podjetji ustvarili in zapolnili najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 292 novih pogodbenih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru navedenih dveh investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 400 novih delovnih mest, kar pomeni, da sta podjetji že v letu 2022 za 136 % presegli pogodbeno določeno povečanje števila delovnih mest. Ukrep po ocenah **dosega 136,9 % uspešnost in pozitivni učinek.**

V okviru 2 podprtih investicij bosta podjetji ustvarili najkasneje v 3 letih po zaključku investicije 45 novih visokokvalificiranih delovnih mest. Do konca leta 2022 je bilo v okviru navedenih dveh investicij že ustvarjenih in zapolnjenih 40 novih visokokvalificiranih delovnih mest, kar pomeni, da je bil cilj povečanja števila delovnih mest pri prejemnikih spodbude že v času izvajanja investicij dosežen v več kot 88%. Ukrep po ocenah **dosega 88,8 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti.**

V letu 2022 je bila povprečna dodana vrednost na zaposlenega v 2 prejemnikih spodbude za 17,31% nižja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah v RS v letu 2021. Zakon o

spodbujanju investicij v drugem odstavku 4. člena kot enega izmed pogojev za dodelitev spodbude določa, da je dodana vrednost na zaposlenega v gospodarski družbi dve leti po zaključku investicije višja od povprečne dodane vrednosti na zaposlenega v dejavnosti v Republiki Sloveniji, v katero se gospodarska družba uvršča, in višja od dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarski družbi v poslovnem letu pred letom oddaje vloge. Ukrep po ocenah **dosega 82,7 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti**, saj pri nobeni investiciji še ni dve leti po zaključku investicije ter po zapolnitvi novih delovnih mest.

Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov (BE01-5665493-2014)

Ukrep »Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov« je namenjen spodbujanju razvoja malih in srednje velikih podjetij, z namenom uvajanja novih produktov na trg ali uvajanja novih rešitev v podjetju. Skupni znesek odobrenih kreditov ne sme presegati 64 mio EUR. Učinkovitost se bo merila na osnovi dveh kazalnikov: nove naložbe in stopnja rasti dodane vrednosti na zaposlenega.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
SID: Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov	Regionalne pomoči	Naložbe in ustvarjanje delovnih mest zaradi naložb	Ugodna posojila		1.578.675,79	203.344,37
Skupaj					1.578.675,79	203.344,37

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	kratak opis	kazalnik - opisno	izhodiščno leto	začetno stanje	kazalnik - numerično	uspešnost 8=7 rezultat-7 cilj	vložena sredstva (v EUR)*	učinkovitost 10=(9rezultat/9cilj)	učinek	opomba	
1	2	4	5	6	7		9		11	12	
Posebne pogoje financiranja tehnološko-razvojnih projektov	Cilj:	kumulativna rast dodane vrednosti ciljne skupine presega kumulativno rast dodane vrednosti v gospodarstvu	2015	-	20,6%		90.491.793				*za doseganje ekonomsko socialnega cilja je bilo porabljenih 17,1 % maksimalno možnega obsega sredstev državnih pomoči (bolj kot ocenjena vrednost odstopa navzdol od 100 %, večja je učinkovitost)
	Rezultat:	razlika v kumulativni rasti dodane vrednosti med ciljno skupino in gospodarstvom	2015	-	13,6%	-7,0%	15.510.559	17,1%	pozitiven		

Cilj sheme: kumulativna rast dodane vrednosti ciljne skupine presega kumulativno rast dodane vrednosti v gospodarstvu (20,6 %).

Rezultat: razlika v kumulativni rasti dodane vrednosti med ciljno skupino in gospodarstvom (13,6 %).

Učinek ukrepa je ocenjen pozitivno.

6.4.5 Mala in srednje velika podjetja ter tvegano financiranje

MALA IN SREDNJE VELIKA PODJETJA

Pomoči, ki se dodeljujejo po pravilih za MSP, so po namenih podobne pomočem, ki se dodeljujejo po regionalnih pravilih. Dovoljeno je sofinanciranje pomoči za investicije, nova delovna mesta, udeležbe na sejmih in svetovalne storitve. Maksimalne intenzivnost pri upravičenih stroških se gibljejo pri investicijah in zaposlitvah v višini 20 % za majhna podjetja in 10 % za srednje velika podjetja, pri svetovalnih storitvah in sejmih pa do 50 % upravičenih stroškov. Glede na to, da je po regionalnih pravilih za investicije in zaposlitve možno sofinanciranje s strani javnih organov višje – majhna podjetja od 30 % do 45 % in srednje velika podjetja od 20 % do 35 %, se za te namene pomoči dodeljujejo po regionalnih pravilih.

MSP lahko kandidirajo za vse kategorije državnih pomoči. Pod kategorijo za MSP pa se v Sloveniji izplačujejo predvsem pomoči za svetovalne storitve in sofinanciranje sodelovanja teh podjetij na sejmih.

Program izvajanja finančnih spodbud MGRT (BE03-2399245-2015)

Zastavljeni cilji priglašene sheme državnih pomoči:

- spodbuditi podjetja k prenovi poslovnih procesov,
- spodbujanje podjetij k zasebnim vlaganjem,
- podpreti podjetja pri izdelavi tržne raziskave za namene internacionalizacije;

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - MSP	Mala in srednje velika podjetja	Pomoč za svetovanje korist MSP	Dotacije	2.325.650,64	604.937,15	477.146,73
Skupaj				2.325.650,64	604.937,15	477.146,73

Povzetek poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022 glede na podprte ukrepe:

1. Partnerstva na tujih trgih 2020-2022 – Cilj ukrepa je spodbuditi podjetja k povezovanju v partnerstva zaradi skupnega nastopa na tujih trgih. Hkrati je cilj podpreti 27 podjetij, ki je bil realiziran. V letu 2022 so se pri izvajanju projektov, še posebej pri nastopih na sejmih, še vedno pojavljale težave zaradi posledic epidemije virusa covid-19. To je bil glavni razlog za nižjo realizacijo od pričakovane, saj se nekatera partnerstva niso mogla fizično udeležiti predvidenih sejmov. Ukrej po ocenah **dosega 100 % uspešnost in pozitivni učinek**.
2. TST - GVV 2019-2022 – Cilj ukrepa je spodbuditi podjetja k dvigu mednarodne konkurenčnosti in izvozne intenzivnosti. Načrtovano število podprtih podjetij je bilo 19, realizacija v letu 2022 pa 15 podprtih podjetij. Podjetja vseh petih ciklov so izvedbene projekte zaključila. Zadnja izplačila so bila izvedena v letu 2022. Posledično bomo lahko učinke izračunali šele v letu 2023, po prvem letnem poročanju vseh petih ciklov. Ukrej po ocenah **dosega 78,9 % uspešnost, učinka pa še ni možno določiti**.

Shema je ocenjena kot učinkovita - ocena 4 (izmed 1-5).

Državna pomoč za MSP v programih ETS (BE01-2482550-2016)

Cilji sheme pomoči je krepitev ekonomske, socialne in teritorialne kohezije z namenom, da se odpravljajo glavna regionalna neravnovesja v Evropski uniji.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
SVRK: Državna pomoč za MSP v programih ETS	Mala in srednje velika podjetja	Pomoč za stroške sodelovanja MSP, ki sodelujejo v okviru projektov EU teritor. sodelovanja	Dotacije			9.053,44
Skupaj						9.053,44

Rezultati sheme se ugotavljajo na podlagi določenih kazalnikov:

- število podjetij, ki prejemajo podporo
- število podjetij, ki prejemajo nepovratna sredstva

- število podjetij, podprtih, da uvedejo izdelke, ki so novi v podjetju
- število podjetij, ki sodelujejo z raziskovalnimi institucijami
- število raziskovalnih institucij, ki sodelujejo v čezmejnih raziskovalnih projektih
- število inovativnih storitev, izdelkov in orodij, prenesenih na podjetja
- poskusno izvajanje inovativnih storitev za pametno nizkoogljično mobilnost

S strani SVRK poročilo o učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči za leto 2022 ni bilo posredovano, saj je skladno z odobrenim Mnenjem o skladnosti sheme državne pomoči št. sheme BE01-2482550-2016 v točki 13 – Merjenje učinkovitosti državnih pomoči določeno, da se predloži samo dve poročili - eno v letu 2019 in končno v letu 2024, zaradi specifičnosti programov evropskega teritorialnega sodelovanja.

Posebni pogoji investicijskega financiranja malih in srednje velikih podjetij (BE01-5665493-2016)

Ukrep je namenjen spodbujanju razvoja MSP v smeri financiranja poslovanja in kapitalskega utrjevanja, da se zapolni vrzel dostopa do dolgoročnih virov financiranja za podkapitalizirana mala in srednje velika podjetja, s čimer se bodo ta lahko prestrukturirala, s tem pa se jih bo spodbudilo k naložbeni aktivnosti in nadaljnjemu razvoju njihovih zdravih jeder.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
SID: Posebni pogoji financiranja naložb in kapitalskega utrjevanja MSP	Mala in srednje velika podjetja	Pomoč za naložbe in zaposlovanje	Ugodna posojila		334.991,41	
Skupaj					334.991,41	

Učinkovitost se meri glede na stopnje rasti dodane vrednosti financiranih podjetij in na nacionalni ravni. **Učinek ukrepa je za leto 2021 ocenjen pozitivno, v letu 2022 pa ni bilo dodeljenih sredstev državnih pomoči.**

TVEGANO FINANCIRANJE

Namen prvega ukrepa je odpravljanje tržnih nepopolnosti, povezanih z naložbami tveganega kapitala (lastniškega in navideznega lastniškega kapitala) v novoustanovljena podjetja ter mala in srednje velika podjetja, zlasti podjetja z visokim potencialom rasti v zgodnjih stopnjah in stopnjah širitve v Sloveniji. Slovenski podjetniški sklad je ustanovil 100-odstotno javni sklad tveganega kapitala za vlaganje tveganega kapitala v novoustanovljena podjetja in MSP v Sloveniji s spodbujanjem zasebnega financiranja.

Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala (BE01-5715334-2009)

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala	Tvegani kapital	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe	84.567,88	66.920,45	9.151,54
Skupaj				84.567,88	66.920,45	9.151,54

V okviru sheme državne pomoči Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala je glede *povečanja števila delovnih mest v podprtih podjetjih* cilj bil že dosežen v

preteklih letih. V letu 2021 se je zaradi začetka postopkov likvidacij družb tveganega kapitala in odprodaje portfelja začelo zmanjševati število podprtih podjetij in število novo ustvarjenih delovnih mest. Prav tako je bil cilj *povečanja dodane vrednosti na zaposlenega* dosežen v preteklih letih. Zmanjšuje se število podjetij, ki so še v lasti družb tveganega kapitala zaradi prodaj in zaradi tega se je tudi znižala dodana vrednost na zaposlenega glede na predhodno poročilo. V okviru cilja *ustanovitve in rasti novih visokotehnološko usmerjenih podjetij s sedežem v RS* je bilo število podprtih podjetij je 29, število podjetij, ki so še v lasti družb tveganega kapitala se zmanjšuje zaradi odprodaje naložb (prodaje naložb in prodaja deleža Republike Slovenije v 2 družbah tveganega kapitala). Resorno ministrstvo za analizirane ukrepe ugotavlja **pozitivne učinke**.

Shema je ocenjena kot uspešna - ocena 3 (izmed 1-5).

Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov Evropskih strukturnih in investicijskih skladov (BE01-5665493-2019)

Namen sheme je lastniško in kvazi-lastniško financiranje MSP-jev v semenski fazi, fazi oblikovanja, fazi razvoja in fazi preobrata. S temi oblikami financiranja se skuša zmanjšati težave MSP-jev, mikro podjetij ter s.p.-jev pri dostopanju do financiranja, povečati podjetniško dejavnosti, število hitro rastočih podjetij ter produktivnost podjetij. Shema se izvaja preko finančnih posrednikov po pogodbi s SID banko.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
SID: Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov Evropskih strukturnih in investicijskih skladov	Tvegani kapital	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe	1.930.000,00	1.859.900,00	2.415.100,00
Skupaj				1.930.000,00	1.859.900,00	2.415.100,00

Cilj sheme je tako večji dostop upravičenih podjetij do lastniškega in navideznega lastniškega kapitala ter večanje dodane vrednosti na zaposlenega.

Določeni kazalniki rezultatov:

1. Število podprtih podjetij na 1 mio evrov pomoči: 5 podjetij na 1 mio EUR sredstev namenjenih končnim prejemnikom;
2. Dodana vrednost na zaposlenega v podprtih podjetjih: 10% letna rast. Izračun: (vsota dodanih vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih v tekočem letu - vsota dodanih vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih v preteklem letu) / vsota dodanih vrednosti na zaposlenega v podprtih podjetjih v preteklem letu) * 100.

Mejnik oziroma pogoji za poročanje o učinkovitosti obravnavane sheme še niso bili doseženi. Predlagani časovni okvir ocene, vključno z datumom predložitve končnega ocenjevalnega poročila z izdelavo zaključnega poročila je v letu 2024.

6.4.6 Kultura in avdiovizualna dejavnost

Sofinanciranje projektov za avdiovizualne medije (BE02-2399342-2016)

Namen priglašene sheme Sofinanciranja projektov za avdiovizualne medije je zagotavljanje podpore avdiovizualni produkciji s ciljem povečanja avdiovizualnih projektov v deležih predvajanja medijev, kot so minimalno določeni v Zakonu o medijih (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08

– ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16 in 39/16; v nadaljevanju: ZMed). Slednji v 92. členu določa, da morajo:

- avdiovizualna dela neodvisnih producentov obsegati najmanj 10 % letnega oddajnega časa televizijskih programov Radiotelevizije Slovenija (vključno z deležem slovenskih avdiovizualnih del, ki ga ustvarijo neodvisni producenti (25 %)),
- slovenska avdiovizualna dela v vsakem televizijskem programu izdajatelja obsegati najmanj 5 % letnega oddajnega časa.

Skladno z Zakonom o avdiovizualnih medijskih storitvah (Uradni list RS, št. 87/11 in 84/15) je določena obveznost:

- deleža evropskih neodvisnih avdiovizualnih producentov v vsakem televizijskem programu v obsegu najmanj 10 % letnega oddajnega časa,
- izvajalcev televizijskega programa, da letno za preteklo leto pošljejo ministrstvu, pristojnemu za medije, in Agenciji za komunikacijska omrežja in storitve Republike Slovenije razčlenjene podatke o doseženem deležu evropskih avdiovizualnih del v letnem oddajnem času.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MK: Sofinanciranje projektov za AV medije	Kultura	Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Dotacije	662.955,80	572.157,99	695.382,00
Skupaj				662.955,80	572.157,99	695.382,00

Slovenski filmski center (SFC) je sofinanciral avdiovizualne projekte na osnovi letno dodeljenih proračunskih sredstev in na podlagi sklenjenih pogodb za projekte, izbrane na letnih razpisih. Projekti se praviloma financirajo dve leti.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Začetno (ref) stanje (leto 2020)	Stanje za leto 2021	Stanje za leto 2022	Uspešnost (2022/2021)	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
BE02-2399342-2016	Sofinanciranje projektov za AV medije	Delež slovenskih avdiovizualnih del v televizijskih programih.	43,3	50,8	56,4 (še nerevidirani podatki)	111,02	695.382 EUR	Glede na vložena sredstva preko javnih razpisov in na stabilno raven deležev slovenske in evropske produkcije v različnih programih in VOD storitvah je ocena pozitivna.	Pozitiven	Ocena učinkovitosti je usklajena s poročanjem AKOS glede deležev SI in EU produkcije.
		Delež evropskih avdiovizualnih del v televizijskih programih.	69,7	95	74,74 (še nerevidirani podatki)	78,67				
		Delež evropskih avdiovizualnih del v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo.	70,45	70,6	28,74 (še nerevidirani podatki)	40,7				

Ocena učinkovitosti je usklajena s poročanjem AKOS glede deležev SI in EU produkcije. Glede na vložena sredstva preko javnih razpisov in na stabilno raven deležev slovenske in evropske produkcije v različnih programih in VOD storitvah, je **ocena pozitivna**.

Sofinanciranje programskih vsebin medijev (0002-5228000-2002)

Cilj priglašene sheme je zagotavljanje ustvarjanja programskih vsebin medijev in medijskega pluralizma. Meri se preko zagotavljanja minimalnih deležev lastne produkcije v dnevem oddajnem času, določenih v 85. členu ZMed, in sicer za radijske programe najmanj 30 % lastne produkcije in za televizijske programe najmanj 20 % lastne produkcije.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MK: Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev	Kultura	Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Dotacije	1.994.113,75	1.667.412,31	2.308.408,80
		Pomoč za kulturo in ohranjanje kulturne dediščine	Dotacije	637.349,32	941.347,90	543.719,80
Skupaj				2.631.463,07	2.608.760,21	2.852.128,60

Učinki državne pomoči so pozitivni, saj resorno ministrstvo z izborom podprtih projektov oz. programskih vsebin sledi ciljem zagotavljanja medijskega pluralizma, opredeljenimi v Zakonu o medijih. Namen je bil v povečanju produkcije tistih programskih vsebin lokalnega značaja v javnem interesu, ki zadovoljujejo komunikacijske potrebe javnosti, ki jih trg ne ponuja ali pa ne ponuja v zadostni meri, s čimer resorno ministrstvo stremi k zagotavljanju uresničevanja pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti ter prispeva k pluralnosti in raznolikosti medijev oziroma raznovrstnosti programskih vsebin.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2020	Začetno (ref) stanje Leto 2021	Izračun za leto 2022	Uspešnost 2020/2021	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev (0002-5228000-2002)	povečanje produkcije tistih programskih vsebin lokalnega značaja v javnem interesu, ki zadovoljujejo komunikacijske potrebe javnosti, ki jih trg ne ponuja ali pa ne ponuja v zadostni meri, s čimer smo stremeli k zagotavljanju uresničevanja pravice do javnega obveščanja in do obveščenosti ter prispevali k pluralnosti in raznolikosti medijev oziroma raznovrstnosti programskih vsebin	število sofinanciranih programskih vsebin medijev	66	66	66	100	2.852.128,59	Cilji so bili doseženi, realizacija projekta je bila uspešna, saj ministrstvo z izborom raznolikih podprtih projektov oz. programskih vsebin sledi ciljem zagotavljanja medijskega pluralizma, opredeljenimi v Zakonu o medijih.	pozitiven	

Številčno je bilo v tem obdobju glede na javno finančni položaj podprtih nekoliko več projektov. ZMed v 85. členu predpisuje zgolj minimalne deleže lastne produkcije, cilj pa je doseči čim višje. Po podatkih izdajateljev medijev se kaže povečanje deleža lastne produkcije v dnevnem oddajnem času zaradi sofinancirane programske vsebine. **Število novih vpisov v razvidu medijev ostaja v povprečju zadnjih let, skupno število vpisanih medijev pa narašča iz leta v leto.**

Spodbujanje filmske produkcije (BE01-2399342-2016)

V okviru sheme »**Spodbujanje filmske produkcije**« se sofinancira filmska in avdiovizualna produkcija:

- razvoj scenarijev, razvoj filmskih projektov,
- produkcija celovečernih, srednjemetražnih in kratkih filmov večinsko sofinanciranih s strani slovenskih producentov in mednarodne koprodukcije),
- realizacija igranih, dokumentarnih in animiranih filmskih projektov, manjšinskih koprodukcijskih projektov, projektov celovečernih prvenecov, študijskih filmov in televizijskih del,
- povečava in transferji filmov,
- izdelava digitalnih kopij za javno kinematografsko prikazovanje ter distribucijo in promocijo realiziranih filmskih oziroma avdiovizualnih del.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MK: Spodbujanje filmske produkcije	Kultura	Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Dotacije	3.375.411,08	6.147.858,96	5.992.771,95
Skupaj				3.375.411,08	6.147.858,96	5.992.771,95

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2021 (Poročila za leto 2022 nismo prejeli)

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Začetno (ref) stanje (leto 2019)	Stanje za leto 2020	Stanje za leto 2021	Uspešnost (2021/2020)	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
BE01-2399342-2016 - Spodbujanje filmske produkcije	Spodbujanje filmske in AV produkcije s kulturno vsebino, določeno z Nacionalnim programom za kulturo in na le-temu program temelječim strateškim načrtom ter letnim programom dela in finančnim načrtom agencije.	Povprečna gledanost slovenskih kinematografskih del v kinematografskem prikazovanju na območju RS.	7.662	2.059	2.979	144,68	5.117.720 EUR	Glede na vložena sredstva preko javnih razpisov in višjo povprečno gledanost, stabilno število udeleženih filmov na filmskih festivalih ter občutno višje število nagrad na pomembnih filmskih festivalih je ocena pozitivna.	Pozitiven	Navedeno je število udeležb na mednarodnih (tekmovalnih in pomembnih) filmskih festivalih - po priloženem seznamu. Navedeno je število vseh nagrad na mednarodnih festivalih.
		Število odkupljenih filmov, sofinanciranih z javnimi sredstvi s strani izdajateljev televizijskih medijev.	34	33	14	42,42				
		Število filmov udeleženi na izbranih (tekmovalnih in pomembnih) mednarodnih filmskih festivalih in število nagrad.	41 udeležb 52 nagrad	153 udeležb 30 nagrad	150 udeležb 78 nagrad	98,04 260				

V letu 2021 se je SFC soočil s težavami na področju uresničevanja zastavljenih ciljev, predvsem zaradi ukrepov za zaježitev epidemije, ki so upočasnili produkcijo. Po oceni resornega ministrstva je bil **učinek državnih pomoči**, ki jih je izplačal SFC v letu 2021, **dober**. Slovenska kinematografija je kljub izrednim razmeram, razglašeni zaradi covid-19, vedno bolj razpoznavna tudi v tujini. V letu 2021 je bilo 150 udeležb na pomembnih mednarodnih festivalih, slovenski filmi pa so v letu 2021 prejeli 78 nagrad na mednarodnih festivalih. Po trenutno še nerevidiranih podatkih se je delež slovenskih avdiovizualnih del v televizijskih programih glede na preteklo leto nekoliko znižal, nekoliko pa se je povišal delež evropskih avdiovizualnih del v televizijskih programih. Povišal se je tudi delež slovenskih avdiovizualnih del neodvisnih producentov v letnem oddajnem času televizijskih programov RTV Slovenija, delež evropskih avdiovizualnih del v avdiovizualnih medijskih storitvah na zahtevo pa se je znižal. Delež evropskih avdiovizualnih del neodvisnih producentov v televizijskih programih se je povečal. Prav tako se je povečala tudi povprečna gledanost slovenskih kinematografskih del v kinematografskem prikazovanju na območju Republike Slovenije.

Spodbujanje vlaganj v AV produkcijo (BE01-2399342-2017)

Namen priglašene sheme je spodbujanje filmske in avdiovizualne produkcije s kulturno vsebino, določene z nacionalnim programom za kulturo in na le-temu temelječim strateškim načrtom ter letnim programom dela in finančnim načrtom Slovenskega filmskega centra. Po priglašeni shemi se sofinancira produkcija avdiovizualnih del: filmov, namenjenih za kinematografsko predvajanje, in avdiovizualnih del vseh zvrsti, namenjenih predvajanju v medijih (igrani, animirani, dokumentarni filmi, srednjemetražni in celovečerni igrani, animirani ali dokumentarni projekti, ki so primerni za javno predvajanje v okviru avdiovizualnih medijskih storitev, posamezne epizode televizijskih nadaljevanj in serij, animiranih serij, televizijskih nadaljevanj, kjer se posamezna sezona epizod šteje kot en projekt).

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MK: Spodbujanje vlaganj v AV produkcijo	Kultura	Avdiovizualni sektor pomoč za avdiovizualna dela	Dotacije	105.537,82	1.899.503,61	2.773.555,50
Skupaj				105.537,82	1.899.503,61	2.773.555,50

Cilj sheme pomoči je razvoj avdiovizualne in filmske produkcije, na način spodbujanja vlaganja drugih produkcijskih hiš, posledično povečanje konkurenčnosti avdiovizualne dejavnosti v RS, dvig zaposljivosti in dvig profesionalizacije tehničnih in avtorskih ekip.

Kazalniki rezultatov so vezani na doseženo gledanost filmov v kinematografski distribuciji in pri izdajateljih medijev, delež kulturnih vsebin iz SI in EU v izbranih projektih glede na dosežene točke.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2020	Stanje za leto 2021	Stanje za leto 2022	Uspešnost (2022/2021)	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
BE01-2399342-2017/I	Spodbujanje vlaganj v avdiovizualno produkcijo, v višini do 25 % upravičenih stroškov porabljenih na ozemlju RS	Dosežena gledanost filmov v kinematografski distribuciji in pri izdajateljih medijev, delež kulturnih vsebin iz SI in EU v izbranih projektih glede na dosežene točke.	Na javnem pozivu je bilo odobrena pravica do denarnega povračila 4 (štirim) projektom ter izplačano 1.594.285,72 EUR denarnih povračil. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša 56,25%.	Na javnem pozivu je bila odobrena pravica do denarnega povračila 1. (enemu) projektu ter izplačano 239.292,00 EUR denarnih povračil. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša 50%.	Na javnem pozivu je bilo odobrena pravica do denarnega povračila 8. (osmim) projektom, katerim je bilo doslej izplačano 2.619.404,95 EUR denarnih povračil. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša 81,25%.	Indeks: 162,50	2.773.555,50	V letu 2022 je bila največja poraba stroškov tujih produkcij na območju Republike Slovenije kar dokazuje, da se ukrep učinkovito privablja tuje produkcija in da Slovenija postaja privlačna filmska lokacija za tuje produkcijske hiše. Pozitiven. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša glede na dosežene točke 81,25 %. V primerjavi z leti 2020 in 2021 se	Positiven	

Iz predloženega poročila o učinkovitosti dodeljenih pomoči izhaja, da je bila v letu 2022 shema **uspešna in učinkovita**. Na javnem pozivu je bila odobrena pravica do denarnega povračila 8 projektom, katerim je bilo doslej izplačano 2.619.404,95 EUR denarnih povračil. Delež kulturnih vsebin iz Slovenije in EU znaša 81,25 %.

Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji (0001-5228000-2004)

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (v nadaljevanju: JAK) opravlja skladno z veljavno zakonodajo določene naloge v javnem interesu z namenom zagotoviti trajne pogoje za razvoj in delovanje področja knjige ter strokovno in neodvisno odločati o izbiri programov in projektov, ki se financirajo iz državnega proračuna. Dolgoročni cilji JAK so zagotoviti ustrezno podporo posameznemu programu, pri tem pa zagotavljati tudi ustrezno skrb za avtorje in razvoj literarne ustvarjalnosti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MK: Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji	Kultura	Vzpodbijanje kulture	Dotacije	3.921.513,12	5.155.731,76	6.079.557,77
Skupaj				3.921.513,12	5.155.731,76	6.079.557,77

Izvedeni ukrepi se nanašajo na naslednja področja:

- izdajanje knjig in revij
- razvijanje bralne kulture
- organizacija literarnih festivalov, dogodkov, simpozijev in mednarodnih projektov
- zagotavljanje spodbud za knjigarniške mreže
- zagotavljanje delovnih štipendij za avtorje
- podpora projektom poklicnega usposabljanja na področju knjig
- podpora mobilnosti avtorjev v tujini
- podpora prevodom del slovenskih avtorjev v tuje jezike
- rezidenčne štipendije za slovenske avtorje v tujini in tuje prevajalce v Sloveniji
- podpora uspešnim prijaviteljem na razpisih EU.

Učinek ukrepov je ocenjen pozitivno. V letu 2022 je agencija za knjigo v celoti uresničila zastavljene cilje na vseh področjih dela/razpisih in pozivih, višina dodeljenih državnih pomoči je višja kot v preteklem obdobju zaradi povišanja transernih sredstev JAK (za povišanje avtorskih honorarjev, za okrepitev mednarodnega sodelovanja in za digitalizacijo na področju knjige).

Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini (BE01-3367622-2018)

Cilji sheme pomoči, ki se ocenjuje je povečevanje mednarodne konkurenčnosti MSP, mreženje in povezovanje različnih MSP, intenziviranje promocije slovenske literature v tujini, povečanje števila prevodov slovenskih avtorjev v tujih jezikih.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
JAKRS: Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini	Kultura	Vzpodbujanje kulture	Dotacije			85.823,99
Skupaj						85.823,99

Kazalniki rezultatov se navezujejo na število nastopov podjetij na knjižnih sejnih v tujini, prevodov slovenskih avtorjev v tuje jezike, prevodov slovenskih avtorjev v nemški jezik, gostovanj slovenskih avtorjev in drugih ustvarjalcev na področju knjige v tujini, katalogov avtorjev oziroma založb ter podjetij, ki prejmejo podporo v obliki nepovratnih sredstev.

6.4.7 Usposabljanje

Usposabljanje daje pozitivne učinke za celotno družbo, saj povečuje obseg kvalificirane delovne sile, iz katere lahko podjetja pritegnejo zaposlene, izboljšuje konkurenčnost ter ima pomembno vlogo pri strategiji zaposlovanja. Ker podjetja večinoma premalo vlagajo v usposabljanje svojih zaposlenih, še zlasti kadar je to usposabljanje splošne narave ter podjetju ne prinaša takojšnje in konkretne prednosti, lahko državna pomoč pripomore k odpravljanju te tržne pomanjkljivosti.

Pomoči za usposabljanje (BE01-5022860-2016)

Namen ukrepa je vlaganje v zaposlene, katerih človeški kapital zagotavlja večjo stopnjo zaposljivosti, inovativnosti in gospodarske rasti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MDDSZ: Pomoči za usposabljanja	Usposabljanje	Pomoč za usposabljanje	Dotacije	969.442,02	1.067.965,70	807.156,35
Skupaj				969.442,02	1.067.965,70	807.156,35

Program »Kompetenčni centri za razvoj kadrov 2019–2022« je z dodatnim vlaganjem v usposabljanja zaposlenih, spodbujanjem razvojnih sprememb v podjetjih ter krepitvijo mreženja in povezovanja podjetij, usmerjen k dvigu konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in izboljšanju položaja zaposlenih na trgu dela. S programom KOC se spodbuja vključevanje zaposlenih v usposabljanja za povečanje njihove produktivnosti, ustvarjalnosti in inovativnosti. Resorno ministrstvo je pri načrtovanju upoštevalo opravljene analize na področju usposabljanja odraslih in priporočila EU. Pri izvedbi programa pa se sledi potrebi delodajalcev po aktivnem vključevanju njihovih zaposlenih v pripravo in izvedbo usposabljanj za doseganje najboljših učinkov. S tem se pozitivno vpliva na zmanjšanje neusklajenosti na trgu dela in se zaposlenim omogoča pridobivanje tistih kompetenc, ki so skladne s potrebami trga dela oziroma delodajalcev. Program je namenjen usposobljenosti zaposlenih, povezovanju podjetij in drugih deležnikov na trgu dela, izboljšanju in konkurenčnosti podjetij.

Ciljni skupini, ki sta naslovljeni s programom sta: (i) zaposleni, ki potrebujejo dodatno usposabljanje, kvalifikacije ali prekvalifikacije zaradi potreb na trgu dela in delovnem mestu, (ii) delodajalci. Program pa tudi spodbuja povezovanje partnerjev v okviru S4 opredeljenih prednostnih področij. V letu 2022 je v programu v 10 partnerstvih sodelovalo 327 podjetij z več kot 45.000 zaposlenimi, ki so skupaj v letu 2022 realizirali 7.250 vključitev.

V letu 2022 je bilo do konca leta izplačanih 807.156,35 EUR, kar predstavlja 80,71 % finančne realizacije za leto 2022 (glede na načrtovano vrednost državnih pomoči za leto 2022). Skupaj izplačil v letih 2017, 2018, 2019, 2020, 2021 in 2022 iz sheme državnih pomoči: 5.194.851,06 EUR. Kar predstavlja 74,21 % finančne realizacije za celotno obdobje. **Učinek ukrepa je ocenjen kot pozitiven**, saj je bil plan na nivoju programa/ukrepa dosežen, v letu 2022 je bil že močno presežen odstotek vključitev, 196,17 % - KOC 2019-2022. Vlaganje v izobraževanje in usposabljanje predstavlja velik doprinos za podjetja, saj povečuje njihovo konkurenčnost na trgu. Partnerstva poročajo o pozitivnih učinkih izobraževanja in usposabljanja v podjetjih.

Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - usposabljanje (BE02-2399245-2015)

Namen ukrepa je vlaganje v zaposlene, katerih človeški kapital zagotavlja večjo stopnjo zaposljivosti, inovativnosti in gospodarske rasti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Program izvajanja finančnih spodbud - usposabljanje	Usposabljanje	Pomoč za usposabljanje	Dotacije			105.000,00
Skupaj						105.000,00

Program »Kompetenčni centri za razvoj kadrov 2019–2022« je z dodatnim vlaganjem v usposabljanja zaposlenih, spodbujanjem razvojnih sprememb v podjetjih ter krepitvijo mreženja in povezovanja podjetij, usmerjen k dvigu konkurenčnosti slovenskega gospodarstva in izboljšanju položaja zaposlenih na trgu dela.

Glede na predlagani časovni okvir ocene, MGRT – sedaj MGTŠ kot upravljavec sheme izvede celovito vrednotenje učinkov dodeljenih pomoči v obdobju 2015–2017 in na koncu programskega obdobja.

6.4.8 Transport

Kopenski transport

Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu (0001-5028388-2003)

Cilj priglašene sheme je zagotovitev mobilnosti prebivalstva v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu z izvajanjem voznega reda.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MZI: Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu	Transport (kopenski)	Nadomestitev stroškov infrastrukture v podjetjih, ki opravljajo posebno obliko transporta, ki ga drugim podjetjem ni treba nositi	Dotacije	67.187.620,04	95.500.073,98	96.006.827,61
Skupaj				67.187.620,04	95.500.073,98	96.006.827,61

Obvezno gospodarsko javno službo prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem potniškem prometu skladno z zakonodajo izvaja prevoznik SŽ – Potniški promet, d.o.o. Na podlagi določil Uredbe o načinu izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu (Uradni list RS št. 99/08) ter pogodbe med državo in prevoznikom, se slednjemu izplačuje nadomestilo na opravljeni vlakovni kilometer za pokrivanje dela stroškov opravljanja storitev notranjega in čezmejnega regijskega železniškega potniškega prometa po veljavnem voznem redu in tarifni obveznosti. Višina nadomestila za pokrivanje dela stroškov izvajanja obvezne gospodarske javne službe prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu ne presega razlike med zmnožkom:

- opravljenih vlkm in tržne oz. ekonomske cene za vlkm ter
- opravljenih vlkm in dosežene tarifne cene za vlkm.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto 2021	Začetno (ref) stanje leto 2021	Izračun za leto 2022	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Prevoz potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu	Cilji (Plan): Zagotovitev mobilnosti prebivalstva v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu z izvajanjem voznega reda, za zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov storitev javnega prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu.	Planirani vlakovni kilometri (vlkm)	2021	10,42 mio vlkm	11,52 mio vlkm	97,0% realizacija vlkm glede na plan oz. 107,3% glede na referenčno leto 2021.	81.510.259,31	V primerjavi z referenčnim letom 2021 se je obseg vlkm pri prevozu potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu povečal za 7,3%, ob nominalno 19,4% povečanju nadomestila iz proračunskih sredstev, pri čemer je znašala inflacija v letu 2022 +10,3% ¹	Pozitiven	Prevoznik v letu 2022 ni dosegel pogodbeno količine vlkm predvsem zaradi vzdrževalnih in investicijskih del na javni železniški infrastrukturi ter izrednih dogodkov na območju Republike Slovenije, kjer so bili posledično opravljeni nadomestni prevozi. Prevoznik za vozni red 2021/22 plačuje uporabno tudi za OGJS storitve skladno z zakonodajo z dodatnim pribitkom 4 % za drugi tir. Skladno s pogodbo in spremembami in dopolnitvami pogodbe je naročnik v letu 2022 plačal prevozniku razvojni del nadomestila v višini 14,001.mio evrov z DDV v okviru projekt 2431-18-0138
	Rezultati: Zagotovitev prevoza potnikov v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem prometu, v obsegu kot ga določa vozni red, za zadovoljevanje potreb in pričakovanj uporabnikov storitev.	Realizirani vlakovni kilometri (vlkm)			11,17 mio vlkm		80.292.008,49			

Realizacija opravljanja obvezne gospodarske javne službe v notranjem in čezmejnem regijskem železniškem potniškem prometu v letu 2022 je bila 11,17 mio vlakovnih kilometrov, kar je 97 % realizacija vlkm glede na plan oz. 107,3 % glede na referenčno leto 2021. Prevoznik v letu 2022 ni dosegel pogodbene količine vlkm predvsem zaradi vzdrževalnih in investicijskih del na javni železniški infrastrukturi ter izrednih dogodkov na območju Republike Slovenije, kjer so bili posledično opravljeni nadomestni prevozi. Prevoznik za vozni red 2021/22 plačuje uporabnino tudi za OGJS storitve skladno z zakonodajo z dodatnim pribitkom 4 % za drugi tir. Skladno s pogodbo in spremembami in dopolnitvami pogodbe je naročnik v letu 2022 plačal prevozniku razvojni del nadomestila v višini 14,001 mio evrov z DDV v okviru projekta 2431-18-0138 "Nabava voznih sredstev žel. potniškega prometa". Kljub temu je **učinek ukrepa ocenjen kot pozitiven.**

Spodbujanje železniškega tovornega prometa s financiranjem iz podnebnega sklada (0003-2399270-2021)

Cilj ukrepa je zagotoviti podporo podjetjem, ki opravljajo dve vrsti železniškega prometa: prvič, prevoz blaga z enim vagonom (»SWT«) in, drugič, kombinirani cestno-železniški prevoz blaga (»kombinirani prevoz«). Zato Komisija meni, da priglašeni ukrep prispeva k razvoju prometnega sektorja in prispeva k usklajevanju prometa.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MZI: Spodbujanje železniškega tovornega prometa s financiranjem iz podnebnega sklada	Transport (kopenski)	Razvoj kombiniranega transporta	Dotacije			4.284.074,45
Skupaj						4.284.074,45

Iz odločbe Evropske komisije izhaja, da mora biti shema pomoči skladno s točko 97 Smernic za železnice omejena na največ pet let, da se Komisiji omogoči, da jo ponovno preuči glede na pridobljene rezultate in po potrebi odobri njeno obnovo. Komisija ugotavlja, da je trajanje sheme časovno omejeno, tj. zajemalo bo obdobje do 31. decembra 2023, kar je manj kot pet let in je tako v skladu z najdaljšim trajanjem, določenim v točki 97 Smernic za železnice. Skladno s pogodbo je naročnik plačal prevozniku razvojno nadomestilo za prvo dobavo EMV v višini 4,0 mio evrov iz Sklada za podnebne spremembe.

Morski transport

Davek na tonažo (0001-5028256-2007)

Velik del pomorske flote EU je registriran pod zastavami tretjih držav, ker te registracije še vedno omogočajo precejšnje stroškovno prednost v primerjavi z registracijami flote držav članic. Več držav članic se je na to situacijo odzvalo z uvedbo sistemov davka na tonažo, pri čemer so hkrati znižale davek in prispevke za socialno varnost, ki se obračunavajo pomorščakom njihove skupnosti.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MF: Davek na tonažo	Transport morski	Morski promet	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	429.802,88	299.360,97	
Skupaj				429.802,88	299.360,97	

Cilji sheme pri davku na tonažo so spodbuditi konkurenčnost davčnih zavezancev ladjarjev v Sloveniji, ohranjanje delovnih mest ter pomorskega strokovnega znanja in izkušenj, podpreti razvoj pomorskega

gospodarstva, zaposlovanje pomorščakov iz držav članic EU, registracija plovil v državah članicah, ustrezna prilagoditev slovenske davčne zakonodaje zakonodajam drugih pomorskih držav članic EU ter prispevati k povezovanju pomorskih gospodarstev držav članic, ob istočasnem ohranjanju splošne konkurenčnosti flote. Poleg tega je dostop do davka na tonažo odvisen od zahtev glede usposabljanja in zlasti od zaposlovanja pomorskih kadetov na krovu plovil, vključenih v sistem davka na tonažo. V povprečju morajo družbe, vključene v sistem davka na tonažo, zagotoviti vsaj eno delovno mesto za pomorščake pripravnike (kadete).

Na podlagi razpoložljivih podatkov in podatkov, pridobljenih s strani Ministrstva za infrastrukturo, Direktorata za letalski in pomorski promet, resorno ministrstvo ugotavlja, da sta obe družbi, ki sta bili v sistemu davka na tonažo, iz sistema izstopili decembra 2020. Iz tega izhaja, da so vsi kriteriji oz. indikatorji, ki se jih spremlja v okviru sistema (skupna tonaža in število ladij, število zaposlenih pomorščakov iz držav članic EU) na dan 31. 12. 2022 enaki nič.

Zračni transport

Pomoč za tekoče poslovanje regionalnim letališčem državnega pomena (BE01-2399270-2017)

Priglašena shema je namenjena dodeljevanju javnih sredstev za obratovanje regionalnih letališč državnega pomena, namenjenih za mednarodni zračni promet, ki imajo manj kot 200.000 potnikov letno, če prihodki obratovalca letališča ne zadoščajo za pokrivanje stroškov, ki nastanejo zaradi obveznosti izvajanja obveznih letalskih služb v skladu z zakonom, ki ureja letalstvo.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MZI: Pomoč za tekoče poslovanje letališčem državnega pomena	Transport zračni	Letališča, pomoč za tekoče poslovanje	Dotacije	468.134,80	496.421,03	516.106,00
Skupaj				468.134,80	496.421,03	516.106,00

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (ref) stanje leto	Začetno (ref) stanje leto	Izračun za leto 2022	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Pomoč za tekoče poslovanje letališčem državnega pomena (številka priglasitve: BE01-2399270-2017/II)	Ohranitev poslovanja (obratovanja) Aerodroma Portorož kot letališča državnega pomena in s tem mobilnosti domačega in mednarodnega letalskega prometa (zadovoljitev potreb uporabnikov). Zagotovitev nemotenega obratovanja ima tudi spodbujevalni učinek na regionalni razvoj.	1. Finančni vrzel v poslovanju letališča na 0 v letu 2023 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču 3. Število letalskih operacij	2020	1. Finančna vrzel v poslovanju letališča v 2020 (brez upoštevanja prejete pomoči za poslovanje): 489.647 eur 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču: 22.609 3. Število letalskih operacij: 14.665	1. Kazalnik se nanaša na leto 2023, ko bo mogoče podati tudi izračun. 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču: - načrt: 27.000 - real.: 30.743 3. Število letalskih operacij: - načrt: 16.500 - real.: 16.790	1. Kazalnik se nanaša na leto 2023, ko bo mogoče podati tudi oceno uspešnosti. 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču je bilo v letu 2022, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči, višja za 13,8 %. Dosežena vrednost je za 14 % višja kot v predhodnem letu in je na ravni 96,9 % prometa iz 2019. 3. Število letalskih operacij je bilo v letu 2022, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči, višje za 1,8 %. Dosežena vrednost je za 11,7 % višja kot v predhodnem let ter za 6,4 % višja kot v letu 2019.	550.000 eur	Z dodeljeno pomočjo se je zagotovilo obratovanje Aerodroma Portorož kot letališča državnega pomena. Obseg potnikov in drugih letalskih gostov ter letalskih operacij se je glede na izhodišča v načrtu za dodelitev državne pomoči celo povečal.	Positiven	Shema je bila v letu 2021 podaljšana zaradi razmer epidemije. Izhodiščni podatki, na katerih temelji tako nov izračun državne pomoči kot tudi trajanje, upoštevajo izredne razmere zaradi razmer epidemije COVID-19. Kot izhodiščno leto je upošteva je navedeno vzeto leto 2020.

Cilj priglašene sheme je ohranitev poslovanja letališča. Glede na kazalnike rezultatov je pričakovati izničenje finančne vrzeli v poslovanju letališča Portorož v letu 2023, povečanje (ali ohranitev) števila

potnikov in drugih letalskih gostov na letališču ter povečanje števila letalskih operacij. Ocena uspešnosti glede na opredeljene kazalnike:

- 1. Kazalnik se nanaša na leto 2023, ko bo mogoče podati tudi oceno uspešnosti.
- 2. Število potnikov in drugih letalskih gostov na letališču je bilo v letu 2022, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči, višja za 13,8 %. Dosežena vrednost je za 14 % višja kot v predhodnem letu in je na ravni 96,9 % prometa iz 2019.
- 3. Število letalskih operacij je bilo v letu 2022, glede na načrtovano v načrtu za dodelitev državne pomoči, višje za 1,8 %. Dosežena vrednost je za 11,7 % višja kot v predhodnem let ter za 6,4 % višja kot v letu 2019.

Učinek ukrepa je ocenjen kot pozitiven, končni učinek pa bo znan po obdobju izvajanja pomoči.

6.4.9 Športna in večnamenska rekreacijska infrastruktura

Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb (BE01-2399270-2021)

Priglašena shema je namenjena dodeljevanju javnih sredstev upravljavcem žičniških naprav za pokrivanje stroškov vzdrževanja in obratovanja žičniških naprav s ciljem ohranitve dejavnosti opravljanja prevozov z žičniškimi napravami, t.j. ohranitev ali povečanje števila obratujočih žičniških naprav za prevoz oseb in števila upravljavcev žičniških naprav.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MZI: Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Pomoč za športno in večnamensko rekr. infrastrukturo	Dotacije		125.000,00	1.094.477,61
Skupaj					125.000,00	1.094.477,61

Predvideni kriterij za ocenjevanje je število žičniških naprav za prevoz oseb z veljavnim dovoljenjem za obratovanje na dan 31.12.2020 in 31.12.2026.

Glede na predlagani časovni okvir ocene in predložitve končnega ocenjevalnega poročila, bo ocenjevanje izvedeno po zaključku trajanja pomoči. Kočno ocenjevalno poročilo bo predloženo do 31. 5. 2027.

Tabela: Prikaz poročanja o učinkovitosti sheme za leto 2022

Ukrep/program	Kratek opis	Kazalniki	Izhodiščno (referenčno) leto	Začetno (referenčno) stanje	Izračun za leto 2022	Uspešnost	Vložena sredstva DP	Učinkovitost	Učinek	Opomba
Projekt 2430-20-3326 2430-22-0005 (št. priglasitve: BE 01-2399270-2021)	Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb	Število tehnično ~~izpravljenih~~ žičniških naprav za obratovanje	2021	180	181	100,55 %	1.094.477,61 EUR	108,85 %	Skladno s priglasitvijo bo učinek podan do 31. 5. 2024, ko bo predloženo končno ocenjevalno poročilo.	

Ukrep po ocenah dosega **100,55 % uspešnost**, učinek pa bo skladno s priglasitvijo podan do 31. 5. 2024, ko bo predloženo končno ocenjevalno poročilo.

Spodbujanje razvoja planinske športne in večnamenske rekreacijske infrastrukture (BE01-2399245-2020)

Javno financiranje na podlagi sheme pomoči »Spodbujanje razvoja planinske športne in večnamenske rekreacijske infrastrukture« bo namenjeno sanaciji in posodobitvi planinskih objektov (planinske kočice, zavetišča, bivaki, planinska učna središča) ter prilagoditvi delovanja teh objektov ekološkim zahtevam in standardom.

Cilji priglašene ukrepa so naslednji:

- povečana energijska učinkovitost in zmanjšanje okoljskega vpliva planinskih objektov ter nujno zmanjšanje izpustov ogljikovega dioksida, ki ga ustvarjajo planinski objekti skozi ves življenjski cikel,
- zmanjšanje stroškov poslovanja planinskih objektov zaradi uvajanja ukrepov snovne in energetske učinkovitosti oziroma večje rabe obnovljivih virov energije,
- zmanjšanje razvojnega zaostanka planinskih objektov glede na ostale objekte s področja turizma.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Pomoč za športno in večnamensko rekr. infrastrukturo	Dotacije			803.701,84
Skupaj						803.701,84

Predvidena kriterija za ocenjevanje sta 10% zmanjšanje energetskih izgub glede na stanje pred operacijo ter 10% zmanjšanje stroškov poslovanja zaradi investicije 1 leto po končanju operacije. Glede na predlagani časovni okvir ocene in predložitve končnega ocenjevalnega poročila, MGRT Poročilo o oceni učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči predloži eno leto po končanju operacije.

Prestrukturiranje gorskih centrov (BE01-2399245-2021)

Priglašena shema je namenjena dodeljevanju javnih sredstev upravljavcem večjih slovenskih smučišč za naložbe v izgradnjo ali nadgradnjo športne in večnamenske rekreacijske infrastrukture z namenom kakovostnega in trajnostnega preoblikovanja slovenskega turizma.

Cilji priglašene ukrepa so krepitev odpornosti nosilnega turističnega produkta »počitnice v gorah in outdoor« z nadgradnjo in prestrukturiranjem slovenskih gorskih centrov v letošnja gorska središča za aktivni oddih se uresničuje z naslednjimi cilji: dvig dodane vrednosti na zaposlenega, povečanje površine prog in povečane kapacitete žičniških naprav, razvoj novih outdoor turističnih produktov in povečanje števila zaposlenih.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Pomoč za športno in večnamensko rekr. infrastrukturo	Dotacije			4.839.242,02
Skupaj						4.839.242,02

Predvideni kazalniki rezultatov so povečanje števila zaposlenih, povečanje dodane vrednosti na zaposlenega, povečanje površin prog in žičniških kapacitet kot je opredeljeno v vlogah upravičencev (tako izhodišča vrednost kot tudi načrtovana). Z merili se spodbuja vsaj 3 % povečanje površin prog, vsaj

3 % povečanje kapacitet žičniških naprav, vsaj 5 % povečanje dodane vrednosti na zaposlenega, vsaj eno dodatno zaposlitev, vsaj en nov outdoor turistični produkt.

Glede na predlagani časovni okvir ocene in predložitve končnega ocenjevalnega poročila, bo ocenjevanje izvedeno tri leta po zaključku trajanja pomoči. Kočno ocenjevalno poročilo bo predloženo do 31. 12. 2026.

6.4.10 Reševanje in prestrukturiranje

Cilj sheme pomoči je reševanje in prestrukturiranje MSP v težavah. Pomoč ni vezana na določeno dejavnost in se lahko dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, ugodnega posojila, subvencioniranih obresti ali jamstva. Za velika podjetja se dodeljujejo individualne pomoči, pri katerih je potrebno predhodno pridobiti soglasje Evropske komisije na posredovan program prestrukturiranja.

Namen dodeljenih pomoči je sofinancirati izvajanje prestrukturiranja gospodarskih družb v težavah in s tem preprečiti večje socialne in gospodarske težave v okoljih, kjer te družbe delujejo. Kot izhaja iz spodnje tabele, so bile zadnje pomoči za prestrukturiranje dodeljene v letu 2020.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemah v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MGRT: Reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah - SME	Prestrukturiranje	Pomoči za prestrukturiranje	Posojila podjetjem v težavah	70.205,00		
Skupaj				70.205,00		

Cilji pomoči so ohranitev vitalnih programov, ki imajo zagotovljen trg, ohranitev delovnih mest in dolgoročno stabilnost poslovanja teh družb.

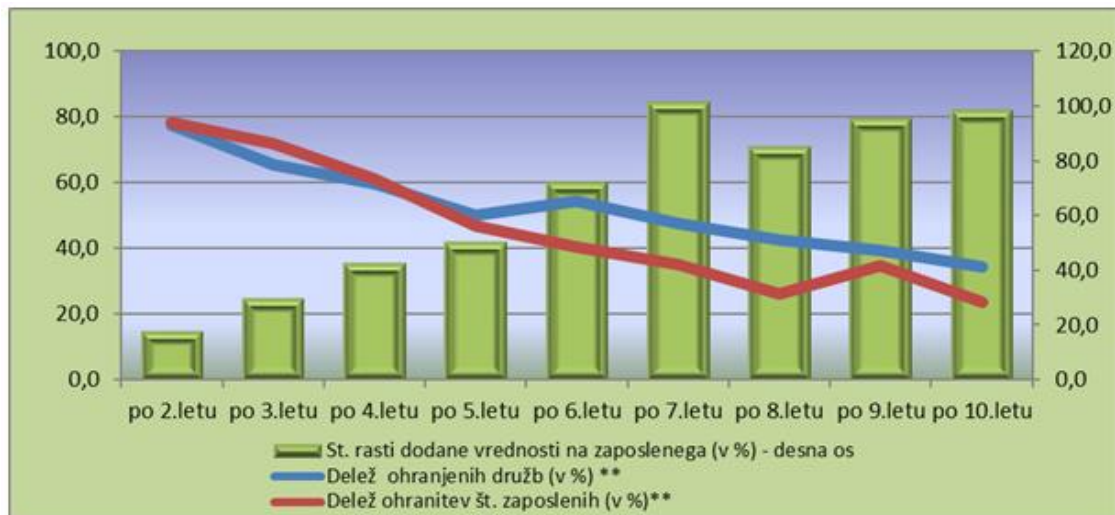
Iz spodnje tabele in grafa (izhodišče je učinkovitost pomoči po preteku 2 let od dodelitve, ko družbe izvedejo ukrepe iz programa prestrukturiranja) je razvidno, da se v Sloveniji podatki o učinkovitosti, v odvisnosti od povečevanja števila let od dodelitve državne pomoči, sorazmerno znižujejo. Najbolj je ta dinamika prisotna pri zmanjševanju števila zaposlenih, kar pa se, kot pozitivna tendenca, sorazmerno odraža v rasti dodane vrednosti na zaposlenega.

Tabela: Učinkovitost dodeljenih državnih pomoči po letih od dodelitve za obdobje 2004 - 2018*

	po 2.letu	po 3.letu	po 4.letu	po 5.letu	po 6.letu	po 7.letu	po 8.letu	po 9.letu	po 10.letu
Delež ohranjenih družb (v %) **	77,6	65,3	59,6	50,0	54,3	47,7	42,5	39,5	34,2
Delež ohranitev št. zaposlenih (v %)**	78,3	71,9	61,2	46,7	40,4	35,0	26,2	34,7	23,7
Št. rasti dodane vrednosti na zaposlenega (v%) - desna os	18,1	30,0	43,1	50,4	72,3	101,7	85,6	95,5	98,6

Vir: MGRT – lastni izračuni; *Vključeni podatki o dodeljenih DP do leta 2020, **tehtano povprečje
Obdobje analize učinkovitosti je tako zamejeno z intervalom od leta 2004 do 2018, in sicer na podatkih o poslovanju gospodarskih družb, prejemnic pomoči v tem obdobju, do vključno leta 2020.

Graf: Učinkovitost dodeljenih državnih pomoči po letih

Vir: MGRT – lastni izračuni

Ob sicer na videz negativnemu dejstvu, da npr. po petem letu od dodelitve državne pomoči preživi približno 50 % družb ter delo ohrani slabih 47 % zaposlenih, je potrebno poudariti, da so praviloma vse državne pomoči na podlagi ZPRPGDZT zavarovane z vpisom hipoteke na nepremično premoženje v prvem vrstnem redu, v določenih primerih pa je komplementarno zagotovljen še vpis zastavne pravice na premičnem premoženju. V teh primerih Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo na podlagi instrumentov zavarovanja uveljavlja ločitveno pravico v stečajnem postopku in se poplača iz danih instrumentov zavarovanj.

Na drugi strani pa vsaka družba, prejemnica državne pomoči na podlagi ZPRPGDZT že v 2-3-letnem obdobju delovanja za javno-finančni sistem Republike Slovenije proizvede za večkratnik pozitivnih učinkov (plačani davki, prispevki...) v razmerju do višine izplačane državne pomoči.

6.4.11 Razvoj širokopasovnega omrežja

Gradnja odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije v Republiki Sloveniji (BE01-2482762-2017)

Priglašena shema je namenjena dodeljevanju javnih sredstev za gradnjo odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije. S Partnerskim sporazumom med Slovenijo in Evropsko komisijo je bila prepoznana potreba po naložbah v širokopasovno infrastrukturo na območjih, na katerih širokopasovna infrastruktura še ni zgrajena in hkrati ni tržnega zanimanja za njeno gradnjo. Ministrstvo za javno upravo je izvedlo dva kroga testiranja tržnega interesa za gradnjo omrežnih priključnih točk s hitrostjo vsaj 100 Mb/s skladno z Načrtom razvoja širokopasovnih omrežij naslednje generacije do leta 2020. Glede na izražen tržni interes v obeh krogih testiranja tržnega interesa, je število gospodinjstev na območjih belih lis, kjer interesenti nimajo možnosti pridobitve dostopa do širokopasovnih elektronskih komunikacijskih storitev, skupno 24.500.

Predmet sofinanciranja na osnovi priglašene sheme so naložbe za namestitve pasivne širokopasovne infrastrukture, gradbena dela v povezavi s širokopasovno infrastrukturo in namestitve dostopovnih omrežij naslednje generacije. Do javnih sredstev bodo upravičeni izbrani operaterji omrežja.

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči po shemi v obdobju 2020–2022

Priglasitelj/Naziv sheme	Kategorija	Namen	Instrument	2020	2021	2022
MDP (prej MJU): Gradnja odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije v RS	Razvoj širokopasovnega omrežja	Pomoč za širokopasovno infrastrukturo	Dotacije	13.590.180,83	22.392.804,20	1.769.167,56
Skupaj				13.590.180,83	22.392.804,20	1.769.167,56

Skladno z dopolnitvijo sheme je s strani Ministrstva za digitalno preobrazbo (prej Ministrstvo za javno upravo) predvideno merjenje učinkovitosti državne pomoči, kot sledi:

- Cilj sheme pomoči je v treh letih od podpisa pogodbe omogočiti 80% gospodinjstvom na belih lisah odprt širokopasovni dostop naslednje generacije s prenosno hitrostjo najmanj 100Mb/s.

Glede na dosedanje izkušnje iz že izvedenih projektov gradnje širokopasovne infrastrukture in glede na zastavljene cilje v Operativnem programu za izvajanje evropske kohezijske politike 2014 - 2020, je predvidena 40 % penetracija, kar pomeni, da je cilj sheme pomoči 40 % dejansko priključenih gospodinjstev na novo zgrajeni širokopasovni infrastrukturi, do konca leta 2025.

- Cilji glede na posamezno leto po zaključku projektov so:

- do 31.12.2023 priključenih 20 % od vseh omogočenih gospodinjstev,
- do 31.12.2024 priključenih 30 % od vseh omogočenih gospodinjstev,
- do 31.12.2025 priključenih 40 % od vseh omogočenih priključkov.

- Kazalniki rezultatov: število omogočenih gospodinjstev na novo zgrajenih širokopasovnih omrežjih z najmanj 100 Mb/s mora biti realizirano najkasneje 36 mesecev od podpisa pogodbe.

- Metodologija za izvedbo ocene bo usklajena z metodologijo za poročanje o učinkovitosti sheme v okviru letnih poročil upravičencev državne pomoči.

- Predlagani časovni okvir ocene in predložitve končnega ocenjevalnega poročila:

Poročilo o oceni učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči Ministrstvo za digitalno preobrazbo (prej Ministrstvo za javno upravo) predloži enkrat letno po zaključku projekta izgradnje širokopasovnih omrežij. Prvič bo poročilo predloženo najkasneje do 30.4.2024 za preteklo leto 2023, ko bodo projekti zaključeni. Zadnjič bo poročilo, ki je hkrati tudi končno ocenjevalno poročilo, posredovano Ministrstvu za finance najkasneje do 30.4.2026 za leto 2025.

6.4.12 Kmetijstvo in ribištvo

Poročilo o učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči v kmetijstvu²⁷ in ribištvo zajema tiste sheme pomoči, ki so jih Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (v nadaljevanju: MKGP) in lokalne skupnosti ter javni skladi izvajali na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljevanju: Uredba EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu)²⁸ in Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 (v nadaljevanju: Smernice za kmetijski sektor).²⁹

²⁷ V Poročilu so v kategorijo kmetijstva zajeti podatki o državnih pomočeh za kmetijstvo in gozdarstvo.

²⁸ UL L št. 193 z dne 1. 7. 2014, str. 1, zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/2008 z dne 8. decembra 2020 o spremembi uredb (EU) št. 702/2014, (EU) št. 717/2014 in (EU) št. 1388/2014 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in drugimi ustreznimi prilagoditvami (UL L št. 414 z dne 9. 12. 2020, str. 15).

²⁹ UL C št. 204 z dne 1. 7. 2014, str. 1, zadnjič spremenjene z Obvestilom Komisije o spremembi Smernic Evropske unije o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za obdobje od 2014 do 2020 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in o začasnih prilagoditvah zaradi upoštevanja učinka pandemije COVID-19 (UL C št. 424 z dne 8. 12. 2020, str. 30).

V poročilo so vključene tudi državne pomoči za izredne ukrepe za blaženje posledic Covid-19, namenjene **primarni kmetijski proizvodnji in sektorju ribištva in akvakulture**, dodeljene na podlagi Sporočila Komisije Začasni okvir za ukrepe državnih pomoči v podpro gospodarstvu ob izbruhu covid-19³⁰ in državne pomoči za krizno državno pomoč gospodarstvu zaradi vojne v Ukrajini, namenjene **primarni kmetijski proizvodnji in sektorju ribištva in akvakulture**, dodeljene na podlagi Sporočila komisije Začasni okvir za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (UL C št. 101 z dne 9. 3. 2023).

Poročilo ne vključuje ocene učinkovitosti za pomoči *de minimis*, dodeljene na podlagi Uredbe Komisije (ES) št. Uredbe Komisije (EU) št. 1408/2013 z dne 18. decembra 2013 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v kmetijskem sektorju,³¹ pomoči *de minimis* ribiškem sektorju, dodeljene na podlagi Uredbe Komisije (EU) št. 717/2014 z dne 27. julija 2014 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* v sektorju ribištva in akvakulture.³²

Pri pripravi skupne ocene učinkovitosti so kot izhodišče upoštevane predvsem ocene učinkovitosti posameznih shem pomoči, izdelanih na podlagi strokovnih mnenj nosilcev področja ukrepanja. Poročilo vključuje oceno učinkovitosti po posameznih namenih, ki so bili v letu 2022 deležni javne podpore.

KMETIJSTVO

Tabela: Dodeljena sredstva državnih pomoči za kmetijstvo in gozdarstvo po shemah v obdobju 2020–2022, priglasitelj Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Naziv sheme	Namen	Instrument	2020	2021	2022
Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - ABER (K002-5022851-2015)	Pomoč za preprečevanje in odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, škodljivih organizmov na rastlinah in katastrofalnih dogodkov	Dotacije	1.862.204,42	3.481.351,00	1.353.858,85
	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetijske proizvode ali proizvodnjo bombaža		1.026.645,85	600.033,44	221.748,77
	Pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja		523.995,15	882.699,79	606.504,95

³⁰ UL L UL C št. 91 I z dne 20. 3. 2020, str. 1, UL C št. 91 I z dne 20. 3. 2020, str. 1, zadnjič spremenjeno s sporočilom Komisije Šesta sprememba začasnega okvira za ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19 in sprememba Priloge k Sporočilu Komisije državam članicam o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije za kratkoročno zavarovanje izvoznih kreditov (UL C št. 473 z dne 24. 11. 2021, str. 1),

³¹ UL L št. 352 z dne 24. 12. 2013, str. 9, zadnjič spremenjena z Uredbo Komisije (EU) 2022/2046 z dne 24. oktobra 2022 o spremembi priloge k Uredbi (EU) št. 1408/2013 glede njune prilagoditve, da se upoštevajo določbe Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velika Britanija in Severna Irsko iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo ter njegovega Protokola o Irski/Severni Irski (UL L št. 275 z dne 25. 10. 2022, str. 55), (v nadaljnjem besedilu: Uredba 1408/2013/EU).

³² UL L št. 190 z dne 28. 6. 2014, str. 45, zadnjič spremenjena z Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2020/2008 z dne 8. decembra 2020 o spremembi uredb (EU) št. 702/2014, (EU) št. 717/2014 in (EU) št. 1388/2014 v zvezi z obdobjem njihove uporabe in drugimi ustreznimi prilagoditvami (UL L št. 414 z dne 9. 12. 2020, str. 15).

	Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov		2.772.612,48	3.785.605,97	6.788.906,09
	Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju		168.754,05		68.047,78
Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - SMERNICE (K004-2399253-2015)	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetijske proizvode ali proizvodnjo bombaža	Dotacije	605.314,47	100.126,00	
	Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju, Kmetijske smernice			417.723,03	500.234,72
KMETIJSTVO 2011 - 2020 (2030) (K001-5022851-2011)	Pomoč za raziskave in razvoj	Dotacije	25.909,00	4.350,50	17.230,87
	Pomoč za raziskave in razvoj v gozdarskem sektorju		1.135,00		
Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - ABER (K001-5022851-2015)	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	249.804,11	204.773,49	289.452,70
	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov		5.299.649,88	6.188.402,05	6.330.165,36
	Pomoči za zatiranje rastlinskih bolezní		1.612.776,91		326.713,44
	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki			1.368,36	5.620.090,60
	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč			2.751,00	
Pomoč za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja na lokalnem nivoju 2015 - 2020 - ABER (K003-5022851-2015)	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	124.877,71	130.050,13	214.623,00
	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč		5.495,99	5.650,37	5.255,12
	Investicije v kmetijska gospodarstva		3.872.827,24	4.030.034,44	4.969.960,88
	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov		212.926,90	173.723,52	155.275,39
	Investicije v predelavo in trženje kmetijskih pridelkov		55.487,14	66.273,92	48.672,72
	Investicije v kmetijska gospodarstva	Subvencioniranje obrestne mere	11.687,08	15.102,44	1.144,40
	Investicije v kmetijska gospodarstva	Ugodna posojila	11.591,59	19.013,55	17.825,00
	Investicije v predelavo in trženje kmetijskih pridelkov		609,65		
Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - SMERNICE (K005-2399253-2015)	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	431.074,84	901.106,47	1.157.722,31
	Pomoči za varstvo okolja		102.471,44	124.289,99	111.990,55
	Pomoči za zatiranje rastlinskih bolezní			7.303,50	
	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki				148.327,60
Skupaj			18.977.850,90	21.141.732,96	28.953.751,10

Pomoči za zavarovanje v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov

Zavarovanje kmetijske proizvodnje je pomemben način aktivnega obvladovanja tveganj pred izgubo prihodka zaradi škode, ki jo povzročijo neugodne vremenske razmere. S sofinanciranjem zavarovalne premije se kmetijska gospodarstva spodbuja k pro-aktivnemu ravnanju in s tem vključevanju v zavarovanje kmetijske proizvodnje. V Sloveniji se sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje izvaja na podlagi Uredbe o sofinanciranju, ki ureja sofinanciranje zavarovanja primarne kmetijske proizvodnje.

Namen odobrene sheme je pomoč za zavarovanje kmetijske pridelave rastlinske proizvodnje in reje domačih živali za kritje izgub zaradi naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami, in drugih slabih vremenskih razmer ter bolezni živali ali škodljivih organizmov na rastlinah.

V okviru odobrene nacionalne sheme državne pomoči je v letu 2022 bruto intenzivnost pomoči znašala 55 % upravičenih stroškov obračunane zavarovalne premije za zavarovanje za zavarovanje celotne kmetijske proizvodnje.

Občine lahko sodelujejo pri tem ukrepu, tako da sofinancirajo razliko do 65 % upravičenih stroškov zavarovalne premije.

Ciljna skupina so kmetijska gospodarstva, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji, ki ustrezajo kriterijem za mikro, mala in srednja podjetja (MSP).

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022, v EUR
MKGP, občine	Pomoči za zavarovalne police v primeru naravnih nesreč ali izrednih dogodkov	Dotacije	18.360.143,10

V letu 2022 so MKGP in občine za ukrep namenile 6.485.440,75 eura. Cilj ukrepa je spodbujanje širjenja zavarovanja kmetijske pridelave za primere škodnih dogodkov, ki povzročajo izgubo pridelka in s tem izpad dohodka kmetijskim gospodarstvom. a Povečanje sredstev za ta namen v zadnjih nekaj letih (v letu 2022 za 17,6 % v primerjavi z letom 2020), je posledica zvišanja intenzivnosti pomoči pri sofinanciranju zavarovalnih premij na nacionalnem nivoju. V primerjavi z letom 2021 so se sredstva za sofinanciranje zavarovalnih premij povečala le za 1,9 %. Interes pridelovalcev za zavarovanje kmetijske pridelave in prireje, ki se kaže s številom sklenjenih zavarovalnih pogodb, pa se je zmanjšal (kar za dobrih 24% v primerjavi s predhodnjim letom)..

V letu 2022 je bilo sklenjenih 1.2354 zavarovalnih pogodb, od tega 91,2 % (11.265 pogodb) na nacionalnem nivoju oziroma na skupaj 4.686 kmetijskih gospodarstvih (kar je 677 kmetijsko gospodarstvo manj kot v letu 2021). V zavarovanje je bilo vključenih 55.613 ha kmetijskih površin in 65.775 živali, kar predstavlja povprečno 103,6 % uspešnost glede na zastavljene cilje v letu 2016.

Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki

V okviru ukrepa nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče, izredni dogodki ali neugodne vremenske razmere, ki jih lahko enačimo z naravnimi nesrečami, sta se v letu 2022 izvajali dve shemi pomoči za odpravo posledic škode zaradi pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu v letu 2021, za mala in srednje velika (MSP) ter za velika podjetja.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022, v EUR
MKGP	Nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče ali izredni dogodki	Dotacije	5.769.786,56

V letu 2021 je pozeba med 5 in 9. aprilom povzročila izpad dohodka v sadjarstvu in vinogradništvu. Pozeba je v 143 občinah prizadela 3.346 oškodovancev na skupaj 6.551,6 ha kmetijskih površin. Prizadetih je bilo 3.728,8 ha sadovnjakov in 2.822,8 ha vinogradov. Skupna ocena škode je znašala 40.064.109,34 evra.

V okviru Programa odprave posledic škode zaradi pozebe v sadjarstvu in vinogradništvu v letu 2021 (v nadaljnjem besedilu: Program 2021), so bila za mala in srednje velika podjetja zagotovljena sredstva, iz proračunske rezerve v letu 2022 v skupni vrednosti 6.500.000 evrov.

Od 3.312 malih in srednje velikih podjetij (MSP), ki so imela 6.314,98 ha prizadetih površin, je bilo do pomoči upravičenih 1.772 kmetijskih gospodarstev (MSP), oziroma 3.846,61 ha zaradi pozebe prizadetih kmetijskih površin, namenjenih sadjarstvu in vinogradništvu.

Ocenjujemo, da je učinek dodeljenih državnih pomoči pozitiven, saj smo v letu 2022 zagotovili stabilne razmere in omejili gospodarsko škodo, ki je nastala zaradi posledic pozebe 1.772 prizadetim in ogroženim kmetijskim gospodarstvom, ki so mala in srednje velika podjetja ter 13 velikim podjetjem (VP).

Vlagatelj	Prizadeta MSP	Prizadete kmetijske površine (ha)	Sredstva (EUR)
Število vseh vlagateljev	3.325	6.551,59	6.500.000,00
Število vlagateljev ki je prejelo sredstva	1.772 MSP 13 VP	3.846,61 236,61	5.613.798,58 148.327,60

Pomoč za zatiranje rastlinskih bolezni

Shema Pomoč za odpravo škode v vinogradih zaradi zlate trsne rumenice je namenjena vinogradnikom, ki jim je fitosanitarni inšpektor UVHVVR odredil uničenje okuženih trt z zlato trsno rumenico oz. izkrčitev okuženih vinogradov in vinogradnikom omogoča odškodnino za uničene trte ob izpolnjevanju predpisanih pogojev.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022, v EUR
MKGP	Pomoč za zatiranje rastlinskih bolezni	Dotacije in subvencionirana storitev	334.016,94

Cilji ukrepa je izkoreninjenje zlate trsne rumenice na neokuženih območjih v Republiki Sloveniji in tako postopoma letno zmanjšati število okuženih rastlin in površin.

V letu 2022 so bile iz okuženih vinogradov odstranjene posamezne okužene rastline vinske trte, nekateri vinogradi pa so bili izkrčeni v celoti na podlagi ocene tveganja. Zaradi izvedbe ukrepov odstranitve rastlin se odškodnine izplačajo v enem letu po ugotovljenih okužbah. Površine, prikazane v preglednici so skladne z obdobjem izplačila odškodnin v letu 2022.

Učinki ukrepa so pozitivni. V letu 2022 je bilo izkrčenih 14.9 ha okuženih površin in štiridesetim oškodovancem dodeljenih 326.713,44 evrov pomoči.

Pomoči za varstvo okolja v kmetijskem sektorju

Pomoči za varstvo okolja vključujejo izdatke zavezancev za izvajanje sheme državne pomoči *Nadomestilo za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima*. Cilj sheme je ohranjanje in izboljšanje kakovosti pitne vode. V letih veljavnosti sheme (od 2016 do 2022) naj bi se ohranila kakovost pitne vode na ravni kakovosti iz leta 2010.

Upravičenci so kmetijska gospodarstva na najožjih vodovarstvenih območjih, namenjenih za varstvo vodnih virov za javno oskrbo s pitno vodo, ki so določena v skladu s predpisi Vlade Republike Slovenije, ki urejajo najožje vodovarstveno območje. To pomeni, da so v shemo nadomestil vključena le tista območja, ki so zavarovana z državnimi predpisi.

V letu 2022 je **deset od dvajsetih** obveznih občinskih gospodarskih javnih služb za oskrbo s pitno vodo (zavezancev za izplačilo nadomestil) izplačalo nadomestilo za zmanjšanje dohodka iz kmetijske dejavnosti zaradi prilagoditve ukrepom vodovarstvenega režima za leto 2022, v višini 111.990,55 evra 264 kmetijskim gospodarstvom.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022 v EUR
Občinske gospodarske javne službe za oskrbo s pitno vodo (priglasitelj MOP)	Pomoči za varstvo okolja	Dotacije	338.499,38

Ministrstvo za okolje in prostor, priglasitelj te sheme pomoči, ocenjuje, da je učinek zadovoljujoč in da so sredstva v ta namen učinkovito porabljena.

Pomoč za tehnično podporo v kmetijskem sektorju

Pomoč je namenjena dejavnostim prenosa znanja in informiranja ter za dejavnosti promocijskih ukrepov v korist kmetijskih proizvodov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022, v EUR
MKGP, občine	Pomoči za tehnično podporo v kmetijskem sektorju	Dotacije	3.703.484,76*

*Sredstva v obdobju 2020–2022 vključujejo tudi sredstva za promocijske dejavnosti v zvezi z živili, ki jih zajemajo sheme kakovosti po Programu promocije za obdobje 2020 do 2022.

V letu 2022 je bila pomoč dejavnostim prenosa znanja in informiranja, dodeljena s strani lokalnih skupnosti (sheme priglašena po Uredbi EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu), namenjena povečanju informiranosti in dvigu nivoja znanja in usposobljenosti akterjev, dejavnih v kmetijskem sektorju. Občine so za različne dogodke prenosa znanja in informiranja namenile 214.623,00 evra. Izvedenih je bilo preko 160 dogodkov, na katerih je sodelovalo preko 8.200 udeležencev.

Promocijski ukrepi v korist kmetijskih proizvodov, ki so se izvajali na nacionalnem nivoju, so bili v letu 2022 namenjeni:

- promociji in informiranju o kmetijskih proizvodih v sektorju sadja, mleka in mesa (sheme priglašena po Smernicah za kmetijski sektor), katerih cilji so i) izboljšati informiranost in osveščenost potrošnikov o sadju ter proizvodov iz sadja; mleku in mlečnih proizvodih ter o mesu in proizvodih iz mesa, ter ii) povečati prepoznavnost proizvodov, označenih z znakom nacionalne sheme kakovosti

»izbrana kakovost«, ki potrošnikom zagotavljajo kontrolirano kakovost in poreklo surovin in njihove predelave. Pomoč promociji v sektorju sadja je znašala 153.535,81 evra, sektorju mleka 230.687,04 evra in v sektorju mesa 703.353,74 evra;

- promociji in informiranju javnosti o shemah kakovosti s poudarkom na ekološki shemi kakovosti in shemi izbrana kakovost v obdobju 2022–2023 (shema priglašena po Uredbi EU o skupinskih izjemah v kmetijstvu). Tej promociji je bilo v letu 2022 namenjenih 289452,70 evra.

S promocijo in informiranjem o kmetijskih proizvodih v sektorju sadja, mleka in mesa želimo vse člene v prehranski verigi motivirati za inovacije in razvoj novih proizvodov ter spodbujati k vstopanju v sheme kakovosti, kar prispeva k dodani vrednosti proizvodov. Hkrati pa se zagotavlja potrošniku kakovostne in raznolike kmetijske proizvode, s čimer se izboljša ponudba kmetijskih proizvodov. Prodajalci oziroma trgovci bodo zaradi ozaveščenih in bolj kompetentnih potrošnikov, ki bodo znali na trgovskih policah izbirati med posameznimi proizvodi, bolj motivirani vključiti med svoje prodajne artikle proizvode iz shem kakovosti. Obenem promocija prispeva tudi h krepitvi zaupanja v vzpostavljen sistem uradnega nadzora zagotavljanja varnosti in kakovosti ter k doseganju bolj uravnoteženega in zdravega načina prehrane populacije. S tovrstno promocijo se pričakuje, da se posredno spodbudi člene prehranske verige k medsebojnemu povezovanju, sodelovanju in skupnem nastopu na trgu.

Na podlagi razpoložljivih podatkov oziroma primerjave rezultatov začetnega in vmesnega merjenja ni možno realno oceniti uspešnosti kampanje in učinkovitosti vloženih sredstev za promocijo in informiranje o kmetijskih proizvodih v sektorju sadja, mleka in mesa.

Pri promociji in komuniciranju znaka »Izbrana kakovost«, in znaka »EKO živilo« merimo njuno prepoznavnost med potrošniki. S tem promocijskim ukrepom zajamemo naslednje sheme kakovosti: EKOLOŠKO, ZAŠČITENO GEOGRAFSKO POREKLO, ZAŠČITENA GEOGRAFSKA OZNAČBA, ZAJAMČEN TRADICIONALNI UGLED.

Jeseni 2022 je bil izveden celoten ukrep, ki se nanaša na komuniciranje vseh štirih omenjenih shem kakovosti.

Izhodišča za merjenje učinkov nacionalne kampanje predstavljajo rezultati meritev v letu 2021, pri čemer so upoštevani 4 kazalniki:

- Odstotek prepoznavnosti znaka »EKO hrana« med potrošniki v obdobju od 2021 do 2022,
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščiteni označba porekla« med potrošniki v obdobju od 2021 do 2022,
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščiteni geografska označba« med potrošniki v obdobju od 2021 do 2022,
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zajamčena tradicionalna posebnost« med potrošniki v obdobju od 2021 do 2022.

Rezultate primerjamo z izhodiščno raziskavo, opravljeno avgusta 2021 s strani Univerze v Novem mestu, fakultete za ekonomijo in informatiko na vzorcu najmanj 1000 vprašanih relevantnih posameznikov, splošna populacija, stara 15 let in več, celotna Slovenija, spletno anketiranje. Končna raziskava istega izvajalca novembra 2022 po zaključku kampanj je pokazala uspešnost komuniciranja.

Prepoznavanje štirih znakov kakovosti je bilo v izhodiščni raziskavi naslednje:

- Odstotek prepoznavnosti znaka »EKO hrana« med potrošniki avgusta 2021: 33,3%
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščiteni označba porekla« med potrošniki avgusta 2021: 17,1%
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščiteni geografska označba« med potrošniki avgusta 2021: 10,9%
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zajamčena tradicionalna posebnost« med potrošniki avgusta 2021: 37%

Povprečni odstotek prepoznavnosti vseh 4 znakov: 24,6%.

Prepoznavanje vseh štirih znakov kakovosti je bilo v končni raziskavi novembra 2022 naslednje:

- Odstotek prepoznavnosti znaka »EKO hrana« med potrošniki novembra 2022: 64,3%
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščitena označba porekla« med potrošniki novembra 2022: 19,3%
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zaščitena geografska označba« med potrošniki novembra 2022: 33,5%
- Odstotek prepoznavnosti znaka »Zajamčena tradicionalna posebnost« med potrošniki novembra 2022: 24%

Povprečni odstotek prepoznavnosti vseh 4 znakov: 35,3%.

Glede na to, da se javno mnenje počasi premika, smo si postavili cilj napredka poznavanja označb kakovosti za 3%.

V letu 2022 se je izvajala kampanja za vse štiri navedene sheme kakovosti. EKO znak je bil komuniciran že v prejšnjem programskem obdobju, torej od leta 2019, zato je razumljivo, da so rezultati za ta znak dobri. Preostali trije znaki pa so se komunicirali le en val (jeseni 2022), tako da smo spričo tega z rezultati lahko zadovoljni. Povprečni odstotek prepoznavnosti vseh 4 znakov je iz 24,6% v letu 2021 narasel na 35,3% v letu 2022, torej kar za 10,7%. Nekoliko nerazumljiv je v celi košarici znakov kar precejšen padec prepoznavnosti znaka »zajamčena tradicionalna posebnost«. Povprečna prepoznavnost 4 znakov, ki so bili predmet komuniciranja je precej narastla v primerjavi s prepoznavnostjo pred začetkom kampanje. Najbolj se je povečal odstotek prepoznavnosti znaka »EKO hrana«, ki je skočil za 31%, znak »zaščitena označba porekla« je napredoval za 2,2%, znak »zaščitena geografska označba« za 22,6%, prepoznavnost znaka »zajamčena tradicionalna posebnost« pa je zanimivo, iz neznanega vzroka, precej padla, in sicer za 13%.

Z meritvami v letu 2022 smo ugotovili, da smo s promocijo omenjenih štirih shem kakovosti dosegli postavljen cilj, oziroma smo ga celo presegle.

Glede na to da so cilji promocije (tako za sektor sadja, mleka in mesa kot tudi za sheme kakovosti »Izbrana kakovost« in »EKO živilo«) postavljeni za celotno obdobje komuniciranja, bo dokončno oceno uspešnosti kampanje in učinkovitosti vloženih sredstev možno podati po zaključku promocijskih aktivnosti.

Pomoč za raziskave v kmetijstvu in gozdarstvu

MKGP v sodelovanju z Javno agencijo za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljevanju: ARRS) sofinancira ciljne raziskovalne projekte (shema ARRS: Raziskovalni projekti in programi). Raziskovalni projekti so se, oziroma se še izvajajo (triletni projekti) v sodelovanju med raziskovalnimi organizacijami in gospodarskimi družbami.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022, v EUR
MKGP	Pomoč za raziskave v kmetijstvu	Dotacije	47.490,37
MKGP	Pomoč za raziskave v gozdarstvu		1.135,00

V letu 2022 je bilo s strani MKGP sofinanciranih pet projektov s področja kmetijstva, ki sodijo v shemo državne pomoči, v skupni vrednosti 17.230,87 evra.

Od posameznih rezultatov in učinkov so najpogosteje izpostavljeni pridobitev novih praktičnih znanj, informacij in veščin, objavljeni članki, pridobitev novih znanstvenih spoznanj ter prenos obstoječih tehnologij, znanj, metod in postopkov v prakso.

Gre za nadaljevanje izvajanja dveh triletnih projektov iz razpisa v letu 2020 in treh novih projektov iz razpisa 2022, zato dokončnih učinkov znanstvenoraziskovalnih in razvojnih rezultatov ter učinkov za razvoj kmetijskega sektorja v Sloveniji še ni mogoče podati.

Na podlagi letnega spremljanja izvajanja projektov MKGP ocenjuje dodeljene državne pomoči za raziskave v kmetijstvu kot uspešne.

Pomoč za komasacijo in arondacijo kmetijskih zemljišč

Namen ukrepa je izboljšanje kmetijskih zemljišč in povečevanje/zaokroževanje parcel posameznih kmetijskih gospodarstev. Pomoč je omejena na stroške pravnih in upravnih postopkov, vključno s stroški pregleda, in sicer do 100 % dejansko nastalih stroškov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2019–2021 v EUR
MKGP, občine	Pomoč za arondacijo zemljišč ponovno delitev zemljišč	Dotacije	19.152,48

Ukrep pomoč za arondacijo kmetijskih zemljišč je v letu 2022 izvajalo 7 občin. Pomoč iz občinskih proračunov je prejelo 20 kmetijskih gospodarstev, v skupni višini 5.255,12 evrov.

V letu 2022 se ukrep na nacionalnem nivoju ni izvajal. Po podatkih agencije pa je še vedno 5 nedokončanih komasacijskih območij.

Investicije v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov

Pomoč je namenjena za naložbe v opredmetena ali neopredmetena sredstva v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov in trženjem kmetijskih proizvodov. Ciljna skupina so mikro, mala in srednja podjetja (MSP), ki so dejavna na področju predelave kmetijskih proizvodov in trženja kmetijskih proizvodov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022 v EUR
Občine	Investicije v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov	Dotacije, ugodna posojila	171.043,43

V letu 2022 so občine za ukrep v okviru shem državnih pomoči namenile 48.672,72 evra za 29 prejemnikov pomoči. Ukrep se je izvajal v dvanajstih občinah.

Investicije v kmetijska gospodarstva

Pomoč je namenjena naložbam v opredmetena ali neopredmetena sredstva na kmetijskih gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo za doseganje naslednjih ciljev:

- izboljšanje splošne učinkovitosti in trajnosti kmetijskega gospodarstva, zlasti z zmanjšanjem stroškov proizvodnje ali izboljšanjem in preusmeritvijo proizvodnje;
- izboljšanje naravnega okolja, higienskih razmer ali standardov za dobrobit živali, če zadevna naložba presega veljavne standarde Unije;
- vzpostavljanje in izboljšanje infrastrukture, povezane z razvojem, prilagajanjem in modernizacijo kmetijstva, vključno z dostopom do kmetijskih zemljišč, komasacijo in izboljšanjem zemljišč, oskrbo in varčevanjem z energijo in vodo;
- obnova proizvodnega potenciala, prizadetega zaradi škodnih dogodkov.

V ta namen so vključene tudi pomoči za ohranjanje in varstvo tradicionalne krajine in stavb. Ciljna skupina so kmetijska gospodarstva, dejavna v primarni kmetijski proizvodnji, ki ustrezajo kriterijem za MSP.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2019–2021 v EUR
Občine	Investicije v kmetijska gospodarstva	Dotacije, ugodna posojila, subvencioniranje obrestne mere	12.949.186,62

V letu 2022 so občine za ukrep namenile 4.969.960,88 evra. Sredstva v podporo investicijam so se v letu 2021 v primerjavi s predhodnim letom nekoliko povečala (za 22,3 %). Podpore občin za investicije v kmetijska gospodarstva so v največjem deležu namenjene sofinanciranju nakupa strojev in opreme. Podpore je bilo deležnih 2.792 kmetijskih gospodarstev, od tega je 8 kmetijskih gospodarstev sredstva namenilo za ohranjanje in varstvo tradicionalne krajine in stavb. Ukrep se je izvajal v 153 občinah.

Pri izvajanju ukrepa so zaznani pozitivni učinki na povečanju produktivnosti in konkurenčnosti v kmetijstvu, obdelanosti kmetijskih zemljišč, doseganju standardov ter starostni in posestni strukturi.

Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju

Pomoč krije dejavnosti poklicnega usposabljanja in pridobivanja strokovnih znanj, vključno s tečaji usposabljanja, delavnicami in inštruiranjem, ter predstavitvene dejavnosti in dejavnosti informiranja v gozdarskem sektorju.

Usposabljanja so namenjena povečanju ravni usposobljenosti in znanja ciljnih skupin. Ciljne skupine so podjetja, dejavna v gozdarskem sektorju, ki pomoč prejmejo kot subvencionirano storitev. Ta bodo z večjo usposobljenostjo lahko varno delala v gozdu, skrbela za trajnostni razvoj gozdov in gozdna območja Natura 2000 ter prispevala k trajnostnem razvoju podeželskih območij.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022 v EUR
MKGP, občine	Pomoč za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju	Dotacije	236.801,83

Za dejavnosti prenosa znanja in informiranja v gozdarskem sektorju je bilo v letu 2022 namenjenih 68.047,78 evra.

Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju

Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju vključuje:
 Ukrep PRP 16.2 Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij in
 Ukrep PRP 16.5 Okolje in podnebne spremembe.

Cilj ukrepov je spodbujanje krepitve sodelovanja med kmetijskimi gospodarstvi, raziskovalci in svetovalci v gozdarskem sektorju preko projektov EIP in pilotnih projektov.

Ukrep 16.2 Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij podpira razvoj novih oziroma izboljšanih proizvodov, praks, procesov ali tehnologij na področju gozdarstva; prenosa znanj v prakso ter razširjanje rezultatov projekta.

Ukrep 16.5 Okolje in podnebne spremembe podpira razvoj rešitev, namenjenih zmanjšanju negativnih vplivov gozdarstva na okolje, izvajanju skupnih pristopov na področju gozdarstva za varstvo biotske raznovrstnosti ali zmanjšanju ali blažitvi oziroma prilagajanju na podnebne spremembe v gozdarstvu; prenosu znanja v prakso ter razširjanju rezultatov projekta.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021 -2022, v EUR
MKGP	Pomoč za sodelovanje v gozdarskem sektorju	Dotacije	917.957,75

V letu 2022 se je izvajalo 7 pilotnih in EIP projektov, za katere je bilo izplačanih 505.234,72 evra.

Celovita analiza učinkov pomoči se bo lahko pripravila po zaključku programskega obdobja PRP 2014-2020, ko bodo na voljo podatki o uspešnosti programa PRP 2014-2020 in ustrezni statistični podatki.

Pomoč za preprečevanje in odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, škodljivih organizmov na rastlinah in katastrofalnih dogodkov

V okviru sheme državne pomoči se izvaja podukrep 8.4 – preprečevanje in odprava škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov ter naravnih nesreč in katastrofičnih dogodkov iz Programa razvoja podeželja 2014–2020. Cilj ukrepa je obnova poškodovanih gozdov zaradi žledoloma, vetroloma in prenamnoženosti populacije podlubnika.

Aktivnosti vključujejo odstranjevanje poškodovanega drevja, priprava površin za naravno obnovo. Na površinah, na katerih naravna obnova ne bi bila uspešna, se izvaja sadnja z rastišču ustreznimi drevesnimi vrstami. Kjer je potrebno, se urejajo gozdne vlake, ki so izključno namenjene sanaciji gozdov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022, v EUR
MKGP	Pomoč za preprečevanje in odpravo škode v gozdovih zaradi gozdnih požarov, naravnih nesreč, slabih vremenskih razmer, škodljivih organizmov na rastlinah in katastrofalnih dogodkov	Dotacije	6.697.414,27

Pomoč za izvedena dela za odpravo škode in obnovo poškodovanega gozda v letu 2022 je bila izplačana lastnikom gozdov v višini 1.353.858,85 evra. Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja predstavljajo 75 % pomoči.

V okviru podukrepov je bila pomoč namenjena:

odpravi škode zaradi žledoloma na površini 777,60 ha, izplačila so bila izvedena v višini 419.531,50 evrov; obnovi poškodovanih gozdov zaradi vetroloma na površini 338,86 ha ter nakupu sadik gozdnega drevja in ureditvi gozdnih vlak, izplačila so bila izvedena v višini 303.531,05 evrov;

obnovi poškodovanih gozdov zaradi prenamnoženih populacijah podlubnikov na površini 432,97 ha ter nakupu sadik gozdnega drevja in ureditvi gozdnih vlak, izplačila so bila izvedena v višini 744.141,30 evrov.

Preliminarna ocena učinka ukrepov je pozitivna, pri sanaciji poškodovanih gozdov zaradi prenamnoženih populacijah podlubnikov pa zmerna.

Ukrepe se še izvaja, zato dokončnih rezultatov o učinkovitosti še ni mogoče podati.

Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetijske proizvode

V okviru podukrepa 4.2 – podpora za naložbe v predelavo/trženje in/ali razvoj kmetijskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja 2014–2020 shema državne pomoči pokriva pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetijske proizvode.

Cilj ukrepa je izboljšanje konkurenčnosti živilskopredelovalne panoge, dvig dodane vrednosti kmetijskih proizvodov, vključno s predelavo kmetijskih proizvodov iz shem kakovosti, uvajanjem novih proizvodov, ki predstavljajo bistveno tehnološko novost na trgu, tesnejše horizontalno in vertikalno povezovanje ter tudi večjo okoljsko učinkovitost živilskopredelovalnih obratov, tako v malih in srednjevelikih kot tudi velikih podjetjih.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2019–2021, v EUR
MKGP	Pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetijske proizvode	Dotacije	2.553.868,53

V letu 2022 je bila pomoč za naložbe v zvezi s predelavo kmetijskih proizvodov v nekmetijske proizvode namenjena petim večletnim naložbam za MSP v višini 221.748,77 evra. Pomoči v letu 2022 ni bilo dodeljene velikim podjetjem. Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja predstavljajo 75 % pomoči.

Izplačila za izvajanje ukrepa so se pričela v letu 2017. Ukrep se še izvaja, zato dokončnih rezultatov o učinkovitosti še ni mogoče podati. Celovita analiza učinkov pomoči bo pripravljena po zaključku programskega obdobja PRP 2014–2020, ko bodo na voljo podatki o uspešnosti programa PRP 2014–2020 in ustrezni statistični podatki.

Pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja

Ta shema državne pomoči vključuje operacijo 4 – ureditev gozdne infrastrukture iz podukrepa 4.3 – podpora za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja iz Programa razvoja podeželja 2014–2020. Operacija 4 je namenjena podpori naložbam v gradnjo in rekonstrukcijo gozdnih cest ter gradnjo, rekonstrukcijo in pripravo gozdnih vlak. Do podpore so upravičene fizične in pravne osebe, ki so lastniki gozdov, ter njihova združenja, agrarne in pašne skupnosti. Stopnja javne podpore znaša 50 % upravičenih stroškov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022, v EUR
MKGP	Pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja	Dotacije	2.013.199,89

V letu 2022 je bila pomoč za naložbe v infrastrukturo, povezano z razvojem, modernizacijo in prilagajanjem gozdarskega sektorja izplačana po 110 zahtevkih v višini 606.504,95 evra. Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja predstavljajo 75 % pomoči.

V letu 2022 doseženi delni rezultati kažejo, da je bilo podprtih 84 naložb. V okviru ukrepa je bilo novoustanovljenih 8 delovnih mest.

Izplačila za izvajanje ukrepa so se pričela v letu 2018. Ukrep se še izvaja, zato dokončnih rezultatov o učinkovitosti še ni mogoče podati.

Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov

Shema državne pomoči pokriva aktivnosti v okviru podukrepa 8.6 – podpora za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov iz Programa razvoja podeželja 2014–2020. Cilj podukrepa je intenziviranje gospodarjenja z gozdovi, profesionalizacija dela v gozdovih, zmanjšanje števila delovnih nesreč pri delu v gozdu in dodajanje vrednosti gozdarskim proizvodom.

Upravičenci do podpore v okviru operacije *naložbe v nakup nove mehanizacije in opreme za sečnjo in spravilo lesa* so pravne osebe, razen občin, in fizične osebe, agrarne, pašne skupnosti, ki so zasebni lastniki, solastniki ali zakupniki gozdov, ter gospodarske družbe in samostojni podjetniki, podjetja, ki izpolnjujejo pogoje za mikro, mala ali srednja podjetja in se ukvarjajo s sečnjo in spravilom lesa. Upravičenci do podpore v okviru operacije *naložbe v predindustrijsko predelavo lesa* so gospodarske družbe, zadruga, samostojni podjetniki posamezniki in kmetije z registrirano dopolnilno dejavnostjo, ki so opredeljeni kot mikro ali malo podjetje.

Podukrep 8.6 je namenjen trajnostnemu razvoju gozdarstva kot gospodarske panoge prek spodbujanja naložb v gozdarske tehnologije, mobilizacijo in predindustrijsko predelavo lesa. To so naložbe, ki so ključne za trajnostno gospodarjenje z gozdom, krepitev gozdno-lesne verige, povečanje dodane vrednosti lesa, večjo profesionalizacijo in varnost dela v gozdovih in potencialno ustvarjanje novih delovnih mest. Predindustrijska predelava lesa pomeni žagarsko dejavnost in druge dejavnosti, kot so npr. sušenje in impregnacija lesa ter predelava lesnih ostankov, ki nastanejo v obratu, v lesna goriva (peleti, sekanci).

Podpora se izplačuje v obliki nepovratne pomoči in znaša 40 % upravičenih stroškov naložbe.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2020–2022, v EUR
MKGP	Pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov	Dotacije	13.347.124,54

V letu 2022 je bila pomoč za naložbe v gozdarske tehnologije ter predelavo, mobilizacijo in trženje gozdarskih proizvodov, ki se praviloma izvajajo več let, izplačana na podlagi 203 zahtevkov. Pomoč je bila izplačana v višini 6.788.906,09 evra. Sredstva Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja predstavljajo 75 % pomoči.

V letu 2022 doseženi delni rezultati kažejo, da je bilo podprtih 229 naložb. V okviru ukrepa je bilo novoustanovljenih 20 delovnih mest.

Izplačila za izvajanje ukrepa so se pričela v letu 2017. Ukrep se še izvaja, zato dokončnih rezultatov o učinkovitosti še ni mogoče podati.

***

RIBIŠTVO

V letu 2022, tako kot v letu 2021, ni bilo dodeljenih državnih pomoči s področja ribištva.

***

IZREDNI DRŽAVNI UKREPI ZA BLAŽENJE POSLEDIC covid-19, NAMENJENI KMETIJSTVU IN RIBIŠKEMU SEKTORJU

V letu 2021 so se izvajali začasni izredni ukrepi pomoči, namenjeni kmetijskim sektorjem, ki so utrpeli izpad dohodka zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19. Na podlagi 116. člena člena Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije covid-19 (ZIUPOPDVE) in odlokov za finančno pomoč zaradi izpada dohodka zaradi covid-19 so bila nadomestila namenjena naslednjim kmetijskim sektorjem: vinogradništvu in vinarstvu³³, pridelavi jabolk³⁴, pridelavi jedilnega krompirja³⁵, prireji govejega mesa³⁶, prireji prašičjega mesa³⁷, reji drobnice³⁸, dopolnilnim dejavnostim na kmetiji³⁹.

Upravičenci so bili nosilci kmetijskih gospodarstev oziroma nosilci dopolnilnih dejavnosti na kmetiji, ki so izpolnjevali pogoje, navedene v posameznih odlokih, ki so utrpeli najmanj 30-odstotni izpad dohodka glede na povprečje zadnjih treh let, pri dopolnilnih dejavnostih na kmetiji pa glede na izpad dohodka v upravičenem obdobju.

V letu 2022 je bilo z naslova blaženja posledic covid-19 rešenih nekaj pritožb v okviru sektorja vinogradništva in vinarstva, sektorju govejega mesa in enkratnega solidarnostnega dodatka članom kmetij.

Dajalec	Namen	Instrument	Leto 2021-2022, v EUR
MKGP, Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov	Pomoč dejavnostim primarne kmetijske proizvodnje (Covid-19)	Dotacije, davčne dopustitve, izjeme in olajšave	24.748.067,80

– **Sektor vinogradništva in vinarstva:** pomoč v okviru Odloka o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka v proizvodnji vina zaradi drugega vala epidemije covid-19 je bi sektorju vina (vinarji) in sektorju pridelave grozdja za vino (vinogradniki). Vinarji, ki so utrpeli škodo zaradi nezmožnosti prodaje zaloga vina, so prejeli finančno pomoč v višini 3,2 milijona evrov (1.041 upravičencev). Vinogradniki, ki so utrpeli škodo zaradi zmanjšane prodaje grozdja, so skupaj prejeli finančno pomoč v višini 561.791,48 evra (650 upravičencev).

V letu 2022 se ukrep ni več izvajal, rešena pa je bila ena pritožba in vinarstvu izplačana pomoči v višini 886,98 evra.

– **Sektor pridelave jabolk:** pomoč v okviru Odloka o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pridelovalcem jabolk zaradi epidemije covid-19 je bila pridelovalcem jabolk namenjena pretežno zaradi nezmožnosti prodaje zaloga jabolk in s tem povezanih dodatnih stroškov za skladiščenje in hlajenje letine 2020. Finančno nadomestilo v skupni višini 3.676.649,03 evra je v maju 2021 prejelo 452 upravičencev. V letu 2022 se ukrep ni izvajal.

³³ Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka v proizvodnji vina zaradi drugega vala epidemije covid-19 (UL RS, št. 40/2021).

³⁴ Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pridelovalcem jabolk zaradi epidemije covid-19 (UL RS, št. 35/21).

³⁵ Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pridelovalcem jedilnega krompirja zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. oktobra 2020 do 31. marca 2021 (UL RS, št. 93/21).

³⁶ Odlok o finančnem nadomestilu v prireji govejega mesa zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. oktobra 2020 do 31. marca 2021 (UL RS, št. 85/21).

³⁷ Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pri reji prašičev zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. novembra 2020 do 31. januarja 2021 (UL RS, št. 69/21).

³⁸ Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pri reji drobnice zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. oktobra 2020 do 31. januarja 2021 (UL RS, št. 73/21).

³⁹ Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka nosilcem dopolnilnih dejavnosti na kmetiji zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. februarja 2021 do 30. aprila 2021 (UL RS, št. 85/21).

– **Sektor pridelave jedilnega krompirja:** pomoč v okviru Odloka o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pridelovalcem jedilnega krompirja zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje 1. oktober 2020 do 31. marec 2021 je bila namenjena pridelovalcem jedilnega krompirja. Za izpad dohodka zaradi nezmožnost prodaje zaloga

krompirja in s tem povečanih stroškov zaradi daljšega skladiščenja in hlajenja krompirja, je bilo pridelovalcem krompirja (532 kmetijskim gospodarstvom) namenjenih 1.257.198,05 evra pomoči. V letu 2022 se ukrep ni izvajal.

– **Sektor govejega mesa:** pomoč v okviru Odloka o finančnem nadomestilu v prireji govejega mesa zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 namenjen kmetijskim gospodarstvom, ki so redil moško govedo, ki je kadarkoli v obdobju od 1. 10. 2020 do 31. 3. 2021 doseglo starost vsaj šestnajst mesecev in ne več kot trideset mesecev ter ga je pred tem imel v reji več kot šest mesecev, in/ali pa je redil žensko govedo, ki je 1. 10. 2020 doseglo starost vsaj dvajset mesecev, in ga je najpozneje do 31. 3. 2021 imel v reji več kot šest mesecev ter ni telilo do 30. 4. 2021. Upravičeno obdobje za finančni nadomestilo je bilo obdobje. Finančno nadomestilo za upravičeno obdobje od 1. 10. 2020 do 31. 3. 2021 v višini 6.924.213,00 evra je prejelo 19.112 upravičencev, skupaj za 103.487 živali.

V letu 2022 se ukrep ni več izvajal, na podlagi ene rešene pritožbe je bila izplačana pomoč v višini 456,00 evrov.

– **Sektor reje prašičev:** pomoč v okviru Odloka o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pri reji prašičev zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. 11. 2020 do 31. 1. 2021. je bila namenjena kmetijskim gospodarstvom, ki so redili kategorijo prašičev pitancev od 30 do 110 kg oziroma kategorijo prašičev pitancev od 30 kg, pitane na višjo težo, in kmečka reja prašičev oziroma kategorije plemenskih merjascev, plemenskih mladice oziroma plemenskih svinj, in ki so izpolnjevali ostale pogoje za pridobitev finančnega nadomestila. Finančno nadomestilo je prejelo 516 prašičerejcev, v skupni vrednosti 3.278.968,85 evra.

V letu 2022 se ukrep ni več izvajal.

– **Sektor prireje drobnice:** pomoč v okviru Odloka o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka pri reji drobnice zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. 10. 2020 do 31. 1. 2021 je bila namenjena rejcem drobnice zaradi izpada dohodka, ki je posledica zmanjšane odkupa ovčjega in kozjega mesa in motenj na trgu ter s tem povečanja stroškov reje. Do finančnega nadomestila so bila upravičena kmetijska gospodarstva, ki so oddala zbirno vlogo za leto 2021 ter so na dan 1. februar 2021 redili najmanj 10 ovc oziroma koz in so bili vpisani v evidenco imetnikov rejnih živali. Nadomestilo je bilo izplačano 2.625 kmetijskim gospodarstvom za 71.002 živali, v skupni vrednosti 715.981,45 evra.

V letu 2022 se ukrep ni več izvajal.

- Znižanje zakupnine za leto 2021 zaradi COVID-19

Na podlagi 117. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19 (ZIUPOPVE) in Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč je bila pomoč namenjena tudi zakupnikom kmetijskih zemljišč s katerimi upravlja Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS. Zaradi zmanjšane gospodarske aktivnosti in širše prizadetosti kmetijskega sektorja je bila zakupnina za leto 2021 zmanjšana za 20 %, v podporo lažjemu premagovanju finančnih obremenitev, ki jih povzroča epidemija covid-19. Zakupnina je bila znižana 10.664 zakupnikom v višini 1.375.031,00 evra.

V letu 2022 se ukrep ni več izvajal.

– Dopolnilne dejavnosti na kmetiji (sektor ribištva in ribogojstva, gospodarske dejavnosti)

Zaradi epidemije je prihajalo do velikih težav s prodajo in izpadom dohodka (predvsem zaradi omejitev v turizmu) tudi na področju posameznih skupin dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. Za pomoč slednjim sta bila sprejeta dva odloka. Prvi odlok, izdan v marcu 2021 (Odlok o finančnem nadomestilu zaradi izpada dohodka nosilcem dopolnilnih dejavnosti na kmetiji zaradi posledic drugega vala epidemije covid-19 za obdobje od 1. oktobra 2020 do 31. januarja 2021), je s finančnimi nadomestili pomagal nosilcem

dopolnilnih dejavnosti, ki so z računi in dokazili izkazali izpad dohodka vsaj v višini 30 % za obdobje od 1. 10. 2020 do 31. 1. 2021 v primerjavi z obdobjem od 1. 10. 2019 do 31. 1. 2020. Finančna pomoč iz tega naslova je znašala 0,4 milijona evrov. Meseca maja 2021 je bil objavljen drugi odlok za obdobje izpada dohodka od 1. februarja 2021 do 30. aprila 2021, po katerem je bilo izplačanih 0,3 milijona EUR pomoči. Za oba ukrepa skupaj je bilo izdanih 467 pozitivnih odločb. Za namene dopolnilne dejavnosti s področja sektorja ribištva in ribogojstva je bilo trem kmetijskim gospodarstvom v letu 2021 izplačano 4.660,84 evra pomoči.

V letu 2022 se ukrep ni izvajal.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021, v EUR
MKGP	Pomoč dopolnilnim dejavnostim na kmetiji (sektorju ribištva in ribogojstva)	Dotacije	4.660,84

- Znižanje letne koncesijske dajatve upravljavcem lovišč za leto 2020 (gospodarska dejavnost)

Na podlagi 121. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 in Odredba o podrobnejših pogojih za odobritev znižanja koncesijske dajatve, je bilo upravljavcem lovišč znižana koncesnina za 50% zaradi izrednih razmer in ukrepov, ki so bili izvedeni za preprečevanje širjenja Koronavirusa.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2021, v EUR
MKGP	Znižanje letne koncesijske dajatve upravljavcem lovišč za leto 2020_(sektor gospodarstva)	davčne dopustitve, izjeme in olajšave	237.893,98

Upravljavci lovišč (lovske družine) so imeli v letu 2020 težave zlasti z vidika pridobivanja prihodkov iz naslova lovnega turizma (zaradi omejitev gibanja in združevanja v skladu z vladnimi odloki), ki predstavlja pomemben delež prihodka lovskih družin, s katerim pokrivajo strošek koncesnin državi. Zaradi izpada njihovega prihodka je bilo 411 lovskim družinam v letu 2021 znižana koncesnina v skupni višini 237.893,98 evra.

V letu 2022 se ukrep ni več izvajal.

Ocenjujemo, da je dodeljena državna pomoč po shemah za izredne ukrepe za blaženje posledic covid-19 učinkovita, saj je nadomestila izpad dohodka na kmetijskih gospodarstvih in ublažila poslabšan ekonomski položaj dejavnosti v kmetijstvu, prispevala k ohranitvi dejavnosti in delovnih mest na kmetijskih gospodarstvih.

IZREDNI DRŽAVNI UKREPI ZA BLAŽENJE RASTI CEN ENERAGENTOV IN REPRMATERIALA ZARADI RUSKO-UKRAJINSKE VOJNE, NAMENJENI KMETIJSTVU IN RIBIŠKEMU SEKTORJU

- Pomoč sektorju kmetijstva zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala, ki se porabi za primarno kmetijsko proizvodnjo

Na podlagi Začasnega okvira za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini (Sporočilo komisije, 24. 3. 2022) je ministrstvo po *Odloku o finančnem nadomestilu zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala, ki se porabi za primarno kmetijsko proizvodnjo* nudilo pomoč kmetijskim gospodarstvom, ki so nekrivdno zašli v težak finančni položaj zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala in so v letu 2022 oddali zbirno vlogo. Pomoč se je zagotovila v obliki pavšala na hektar zemljišč glede na vrsto dejanske rabe: 31,73 EUR za trajni travnik, travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi, ekstenzivni sadovnjak, hmeljišče, trajne rastline na njivskih površinah, vinograde, matičnjake, intenzivne sadovnjake, oljčnike, jagode na njivi in druge trajne nasade ter 63,46 EUR za njive, začasni travnik, njive za rejo polžev, hmeljišče v premeni, rastlinjake, rastlinjake s sadnimi rastlinami in kmetijska zemljišča v pripravi. V okviru tega ukrepa se je za primarno kmetijsko proizvodnjo izplačalo 14.973.655,30 evra pomoči 36.714 upravičencem.

- **Pomoč sektorju kmetijstva zaradi visokih cen energentov, ki se porabijo za kmetijsko mehanizacijo**
Kmetijski sektor se je zaradi posledic vojne v Ukrajini soočal z visokimi cenami energije in energentov, ki se porabijo za kmetijsko mehanizacijo. To je vplivalo na povečanje proizvodnih stroškov, zato je Vlada RS zagotovila finančna sredstva za blažitev dviga teh cen (na podlagi *Odloka o finančnem nadomestilu zaradi visokih cen energentov, ki se porabijo za kmetijsko mehanizacijo*). Upravičenci so bili nosilci KMG, ki so v letu 2022 oddali zbirno vlogo ter so hkrati v letu 2021 prejeli vračilo trošarine za kmetijsko mehanizacijo. Pomoč se je zagotovila v obliki pavšala na hektar zemljišč glede na vrsto dejanske rabe: 6,67 EUR za njive, njive za rejo polžev, jagode na njivi, trajne rastline na njivskih površinah, rastlinjake, rastlinjake s sadnimi rastlinami, matičnjake, trajne travnike, hmeljišča v premeni, ekstenzivne sadovnjake, travinje z razpršenimi neupravičenimi značilnostmi in kmetijska zemljišča v pripravi ter 14,00 EUR za vinograde, intenzivne sadovnjake, hmeljišča, oljčnike in druge trajne nasade. V okviru te pomoči se je izplačalo 2.150.228,99 evra 19.629 upravičencem.

- **Pomoč čebelarstvu zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala**

V letu 2022 so bili tudi čebelarji upravičeni do finančnega nadomestila (na podlagi *Odloka o finančnem nadomestilu zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala, ki se porabi v čebelarstvu*). Upravičeni so bili tisti čebelarji, ki so imeli na dan 31. oktobra 2021 v registru čebeljakov prijavljene najmanj štiri čebelje družine in so nekrivdno zašli v težak finančni položaj zaradi visokih cen reprodukcijskega materiala. Pomoč je znašala 10 EUR na čebeljo družino; skupaj se je izplačalo 1.654.210,00 evrov pomoči 6.176 kmetijskih gospodarstev.

- **Pomoč gospodarstvu zaradi visoke rasti cen električne energije in zemeljskega plina**

V okviru sheme državne pomoči za boj proti visokim cenam energije je se je izvajala tudi shema, namenjena vsem podjetjem, ki so jih prizadele visoke cene energije, ne glede na velikost, razen kreditnih in finančnih institucij. V okviru omejenih zneskov pomoči je bilo dodeljenih 93.254,09 evrov pomoči osmim podjetjem, dejavnim v primarni proizvodnji kmetijskih proizvodov.

- **Pomoč živilarskemu sektorju – lokalni nivo**

Na lokalnem nivoju je ena občina uvedla pomoč na podlagi Začasnega okvira za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini. Zaradi izrednega višanja cen surovin, elektrike, energentov je občina Kobarid dodelila pomoči živilarskemu sektorju. Pomoč je prejelo 24 živilarskih kmetij v skupnem znesku 129.982,00 evrov.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2022, v EUR
MKGP, občina Kobarid	Primarna kmetijska proizvodnja TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	Dotacije	19.535.301,12

- **Finančna pomoč za nadomestilo stroškov v ribištvu zaradi visokih cen energentov, ki se porabijo za pogon ribiških plovil**

Na podlagi Začasnega okvira za krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini je Vlada sprejela *Odlok o finančni pomoči za nadomestilo stroškov v ribištvu zaradi visokih cen energentov, ki se porabijo za pogon ribiških plovil*. Začasna pomoč je bila namenjena morskim gospodarskim ribičem, ki so v preteklem koledarskem letu prejeli povračilo trošarin za pogonska goriva, ki se uporabljajo za pogon plovil v gospodarskem ribolovu. Višina pomoči je bila omejena na 10 centov za liter dokazljivo porabljenega pogonskega goriva, na podlagi podatkov Finančne uprave Republike Slovenije.

Pomoč je bila izplačana trinajstim ribičem v višini 6.170,07 evra.

Dajalec	Namen	Instrument	Skupaj 2022, v EUR
MKGP	Ribištvo in akvakultura TCF 2.1. Omejeni zneski pomoči Pomoč v obliki neposrednih nepovratnih sredstev, vračljivih predplačil ali davčnih ugodnosti	Dotacije	6.170,07

Ocenjujemo, da je dodeljena državna pomoč po shemah za izredne krizne ukrepe državne pomoči v podporo gospodarstvu po agresiji Rusije proti Ukrajini nadomestila povečanje cen energentov in repromateriala v primarni kmetijski proizvodnji in ribištvu in ublažila poslabšanje ekonomskega položaja v kmetijstvu, prispevala k ohranitvi dejavnosti in delovnih mest na kmetijskih gospodarstvih.

PRILOGE

PRILOGA A: PODROBNEJŠI PODATKI O DRŽAVNIH POMOČEH V SLOVENIJI

PRILOGA B: SCHEME DRŽAVNIH POMOČI V OBDOBJU 2020–2022 PO PRIGLASITELJIH

PRILOGA C: METODOLOŠKA POJASNILA IN VIRI PODATKOV

PRILOGA Č: KLASIFIKACIJE IN METODOLOGIJA OCENJEVANJA DRŽAVNIH POMOČI

PRILOGA A: PODROBNEJŠI PODATKI O DRŽAVNIH POMOČEH V SLOVENIJI

Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji po skupinah (ciljih) in kategorijah, 2020–2022

Tabela P2: Državne pomoči v Sloveniji po instrumentnih, 2020–2022

Tabela P3: Državne pomoči v Sloveniji po instrumentih in kategorijah, 2020–2022

Tabela P4: Državne pomoči po največjih priglasiteljih in po kategorijah, 2020–2022

Tabela P5: Državne pomoči po statističnih regijah in kategorijah, 2020–2022

Tabela P6: Prejemniki pomoči, ki so v obdobju 2020–2022 prejeli več kot 500.000 EUR, po kategorijah

Tabela P1: Državne pomoči v Sloveniji po skupinah (ciljih) in kategorijah, 2020–2022

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19)

Skupina / Kategorija	2020		2021		2022	
	v mio EUR	v % DP	v mio EUR	v % DP	v mio EUR	v % DP
HORIZONTALNE POMOČI	414,69	82,64%	432,29	78,64%	384,74	74,78%
Varstvo okolja	161,86	32,25%	164,10	29,85%	136,81	26,59%
Zaposlovanje	113,32	22,58%	127,56	23,20%	136,23	26,48%
Raziskave in razvoj ter inovacije	77,54	15,45%	63,28	11,51%	40,16	7,81%
Regionalne pomoči	32,36	6,45%	33,21	6,04%	42,78	8,31%
Razvoj širokopasov. omrežja	13,59	2,71%	22,39	4,07%	1,77	0,34%
Kultura	10,71	2,13%	16,38	2,98%	18,48	3,59%
Tvegani kapital	2,01	0,40%	1,93	0,35%	2,42	0,47%
Storitve splošnega gospodarskega pomena	0,00	0,00%	1,31	0,24%	0,00	0,00%
Usposabljanje	0,97	0,19%	1,07	0,19%	0,91	0,18%
Mala in srednje velika podjetja	2,33	0,46%	0,94	0,17%	0,48	0,09%
Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	0,00	0,00%	0,13	0,02%	4,70	0,91%
POSEBNI SEKTORJI	68,16	13,58%	96,30	17,52%	100,81	19,59%
Transport (kopenski)	67,19	13,39%	95,50	17,37%	100,29	19,49%
Transport zračni	0,47	0,09%	0,50	0,09%	0,52	0,10%
Transport morski	0,43	0,09%	0,30	0,05%	0,00	0,00%
Prestrukturiranje	0,07	0,01%	0,00	0,00%	0,00	0,00%
KMETIJSTVO	18,98	3,78%	21,14	3,85%	28,95	5,63%
Kmetijstvo	18,98	3,78%	21,14	3,85%	28,95	5,63%
SKUPAJ	501,83	100,00%	549,73	100,00%	514,50	100,00%

Tabela P2: državne pomoči v Sloveniji po instrumentih, 2020–2022

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19)

Instrument	2020		2021		2022	
	mio EUR	v % DP	mio EUR	v % DP	mio EUR	v % DP
Nepovratna sredstva (skupina A1)	374,64	74,65%	412,93	75,12%	377,26	73,33%
Subvencije	374,63	74,65%	412,91	75,11%	377,26	73,33%
Subvencioniranje obrestne mere	0,01	0,00%	0,02	0,00%	0	0,00%
Kapitalske naložbe (skupina B)	2,01	0,40%	3,23	0,59%	2,42	0,47%
Kapitalske naložbe	2,01	0,10%	3,23	0,40%	2,42	0,47%
Ugodna posojila (skupina C)	0,32	0,06%	1,98	0,36%	0,27	0,05%
Ugodna posojila (bruto vrednost)	0,25	0,05%	1,98	0,36%	0,27	0,05%
	6,21		12,47		17,31	
Posojila podjetjem v težavah (bruto vrednost)	0,07	0,01%	0	0,00%	0	0,00%
	0,53					
Garancije (skupina D)	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Garancije	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Davčne oprostitve, znižanje soc. prisp. (skupina A2)	124,86	24,88%	131,59	23,94%	134,53	26,15%
Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	35,64	7,10%	31,73	5,77%	27,21	5,29%
Znižanje prispevkov za socialno varnost	89,22	17,78%	99,86	18,17%	107,32	20,86%
Skupaj	501,83	100,00%	549,73	100,00%	514,5	100,00%

Tabela P3: Državne pomoči v Sloveniji po instrumentih in kategorijah, 2020–2022

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19)

Skupina instrumentov	Instrument	Kategorija	2020	2021	2022
Skupina A1 (Nepovratna sredstva)	Dotacije	Transport (kopenski)	67.187.620,04	95500073,98	100290902,1
		Transport zračni	468.134,80	496421,03	516106
		Regionalne pomoči	29.372.640,00	30.918.893,43	42.524.003,92
		Razvoj širokopasovnega omrežja	13.590.180,83	22.392.804,20	1.769.167,56
		Usposabljanje	969.442,02	1.067.965,70	912.156,35
		Raziskave in razvoj ter inovacije	77.491.801,21	63.279.307,32	40.156.714,40
		Varstvo okolja	129.674.744,50	133.446.263,26	109.628.744,73
		Mala in srednje velika podjetja	2.325.650,64	604.937,15	486.200,17
		Kmetijstvo	18.953.962,58	21.107.616,97	28.934.781,70
		Kultura	10.707.280,89	16.384.012,53	18.479.219,81
		Zaposlovanje	23.886.700,85	27.584.314,74	28.869.394,77
		Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		125.000,00	4.698.420,49
	Subvencioniranje obrestne mere	Kmetijstvo	11.687,08	15.102,44	1.144,40
Skupaj A1			374.639.845,44	412.922.712,75	377.266.956,36
Skupina A2 (Davčne olajšave, znižanje prispevkov)	Znižanje prispevkov za socialno varnost	Zaposlovanje	89.218.784,00	99.857.674,23	107.323.719,32
	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave	Transport morski	429.802,88	299.360,97	
		Regionalne pomoči	2.802.608,49	669.233,14	
		Varstvo okolja	32.190.203,80	30.648.935,18	27.171.399,84
		Zaposlovanje	213.414,33	117.323,34	34.623,52
Skupaj A2			124.854.813,50	131.592.526,86	134.529.742,68
Skupina B1 (Kapitalske naložbe)	Kapitalske naložbe	Tvegani kapital	2.014.567,88	1.926.820,45	2.424.251,54
		Storitve splošnega gospodarskega pomena		1.307.902,21	
Skupaj B1			2.014.567,88	3.234.722,66	2.424.251,54
Skupina C1 (Ugodna posojila)	Ugodna posojila	Regionalne pomoči	191.925,94	1.623.506,74	256.537,58
		Raziskave in razvoj ter inovacije	49.937,08		
		Kmetijstvo	12.201,24	19.013,55	17.825,00
		Mala in srednje velika podjetja		334.991,41	
	Posojila podjetjem v težavah	Prestrukturiranje	70.205,00		
Skupaj C1			324.269,26	1.977.511,70	274.362,58
Skupaj			501.833.496,08	549.727.473,97	514.495.313,16

**Tabela P4: Državne pomoči po največjih priglasiteljih in po kategorijah pomoči, 2020–2022
(brez pomoči za reševanje posledic covid-19)**

Priglasitelj	Kategorija	2020 v mio EUR	2021 v mio EUR	2022 v mio EUR	Delež 2020-2022
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	Transport (kopenski)	67,19	95,50	100,29	43,60%
	Transport zračni	0,47	0,50	0,52	
	Varstvo okolja	145,31	146,57	125,27	
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		0,13	1,09	
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	Zaposlovanje	112,76	127,27	136,03	24,20%
	Usposabljanje	0,97	1,07	0,81	
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	Zaposlovanje	0,56	0,29	0,19	15,00%
	Regionalne pomoči	32,37	31,63	42,58	
	Tvegani kapital	0,08	0,07	0,01	
	Mala in srednje velika podjetja	2,33	0,60	0,48	
	Raziskave in razvoj ter inovacije	49,49	42,68	27,73	
	Prestrukturiranje	0,07			
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura			3,60	
	Usposabljanje			0,11	
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	Kmetijstvo	18,98	21,14	28,95	4,41%
MINISTRSTVO ZA KULTURO	Kultura	10,71	16,38	18,39	2,90%
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	Varstvo okolja	14,74	14,27	11,52	2,59%
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO/Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo	Razvoj širokopasovnega omrežja	13,59	22,39	1,77	2,41%
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	Raziskave in razvoj ter inovacije	20,01	12,36	1,90	2,19%
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST RS	Raziskave in razvoj ter inovacije	7,98	8,23	10,52	1,71%
SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana	Raziskave in razvoj ter inovacije	0,05			0,53%
	Tvegani kapital	1,93	1,86	2,42	
	Mala in srednje velika podjetja		0,33		
	Regionalne pomoči		1,58	0,20	
Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad	Varstvo okolja	1,82	3,26	0,02	0,33%
OBČINA PIRAN	Storitve splošnega gospodarskega pomena		1,31		0,08%
MINISTRSTVO ZA FINANCE	Transport morski	0,43	0,30		0,05%
JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS	Kultura			0,09	0,01%
SKUPAJ		501,83	549,73	514,50	100,00%

Tabela P5: Državne pomoči po statističnih in kategorijah, 2020–2022

(brez pomoči za reševanje posledic covid-19)

Statistična regija	Kategorija	2020	2021	2022
GORENJSKA	Zaposlovanje	5.530.901,63	6.317.994,38	7.131.068,21
	Regionalne pomoči	2.636.666,22	4.892.830,06	2.023.079,31
	Varstvo okolja	14.532.734,89	14.381.752,20	12.701.225,53
	Usposabljanje	156.297,09	205.137,00	186.392,67
	Raziskave in razvoj ter inovacije	5.646.459,03	5.100.245,75	2.830.393,22
	Mala in srednje velika podjetja	220.280,44	18.789,08	29.795,25
	Kultura	576.597,30	491.729,49	941.457,79
	Kmetijstvo	483.760,86	504.664,53	131.832,95
	Tvegani kapital		75.000,00	200.000,00
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		30.000,00	892.800,15
GORENJSKA skupaj		29.783.697,46	32.018.142,49	27.068.045,08
GORIŠKA	Zaposlovanje	3.679.422,80	4.302.623,12	5.542.692,88
	Regionalne pomoči	59.912,87	89.248,03	183.552,67
	Varstvo okolja	7.425.317,75	7.239.243,71	6.933.683,86
	Usposabljanje	50.484,63	59.425,41	44.114,97
	Tvegani kapital	25.000,00		325.000,00
	Raziskave in razvoj ter inovacije	4.009.350,11	3.084.781,31	1.497.104,86
	Mala in srednje velika podjetja	78.643,99	7.650,00	2.021,94
	Kultura	332.354,35	347.382,97	619.814,44
	Kmetijstvo	528.746,81	823.768,57	326.240,13
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		40.500,00	303.121,63
GORIŠKA skupaj		16.189.233,31	15.994.623,12	15.777.347,38
JUGOVZHODNA SLOVENIJA	Zaposlovanje	6.911.414,01	7.543.755,92	8.340.282,38
	Regionalne pomoči	3.856.764,28	1.534.525,99	2.044.336,31
	Varstvo okolja	10.360.763,64	9.991.147,74	11.571.793,36
	Usposabljanje	54.408,34	67.147,62	53.726,90
	Raziskave in razvoj ter inovacije	4.396.724,99	3.770.381,37	2.439.808,57
	Mala in srednje velika podjetja	271.617,03	105.939,04	57.424,91
	Kultura	651.288,50	739.114,56	845.043,71
	Kmetijstvo	1.125.337,41	2.406.433,96	1.444.214,53
	Tvegani kapital		75.000,00	75.000,00
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura			37.873,96
JUGOVZHODNA SLOVENIJA skupaj		27.628.318,20	26.233.446,20	26.909.504,63
SPODNJEPOSAVSKA	Regionalne pomoči	6.630.656,71	2.771.930,88	5.390.883,79
	Zaposlovanje	3.359.481,33	4.069.620,40	4.226.998,91
	Raziskave in razvoj ter inovacije	2.467.895,72	2.158.865,94	1.102.968,69
	Varstvo okolja	5.256.126,45	4.862.224,87	4.664.579,32
	Tvegani kapital	25.000,00		
	Usposabljanje	7.312,02	32.647,36	20.206,61

	Kultura	17.582,78	19.345,83	55.855,67
	Mala in srednje velika podjetja	31.920,00		
	Kmetijstvo		103.374,59	39.174,30
SPODNJEPOSAVSKA skupaj		17.795.975,01	14.018.009,87	15.500.667,29
POMURSKA	Regionalne pomoči	4.106.535,92	840.776,69	5.094.982,45
	Zaposlovanje	5.457.508,77	6.147.713,58	6.590.522,97
	Raziskave in razvoj ter inovacije	1.683.251,82	1.248.019,57	797.633,27
	Varstvo okolja	8.121.630,66	7.659.852,34	4.788.255,43
	Tvegani kapital	150.000,00		50.000,00
	Usposabljanje	33.787,57	48.169,32	27.091,71
	Kmetijstvo	302.874,25		270.287,36
	Mala in srednje velika podjetja	64.270,00	13.149,98	31.531,25
	Kultura	305.473,98	401.710,13	337.399,98
POMURSKA skupaj		20.225.332,97	16.359.391,61	17.987.704,42
PODRAVSKA	Regionalne pomoči	2.635.709,85	4.356.500,03	6.656.726,69
	Zaposlovanje	18.370.864,73	20.768.995,49	22.250.764,94
	Raziskave in razvoj ter inovacije	12.476.038,25	9.270.570,96	6.230.138,82
	Varstvo okolja	32.243.840,02	30.852.778,18	28.478.137,98
	Tvegani kapital	275.000,00	589.900,00	260.100,00
	Usposabljanje	108.950,28	132.262,78	93.676,99
	Kmetijstvo	438.931,99	300.444,44	219.301,24
	Mala in srednje velika podjetja	440.929,77	104.025,92	92.913,35
	Kultura	482.763,30	665.228,04	890.077,79
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		19.000,00	588.500,81
	Transport (kopenski)			29.681,81
PODRAVSKA skupaj		67.473.028,19	67.059.705,84	65.790.020,42
KOROŠKA	Regionalne pomoči	654.865,05	2.226.153,05	2.756.638,93
	Zaposlovanje	3.920.643,47	4.327.705,84	4.616.487,11
	Raziskave in razvoj ter inovacije	1.708.714,35	1.277.771,20	529.374,10
	Varstvo okolja	3.881.051,65	5.026.365,48	4.375.329,27
	Usposabljanje	16.853,99	17.082,82	13.492,28
	Kmetijstvo	80.870,20	301.556,74	60.661,02
	Mala in srednje velika podjetja	20.000,00	36.289,86	53.500,00
	Kultura	124.945,18	21.103,52	123.307,48
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		3.000,00	83.934,43
KOROŠKA skupaj		10.407.943,89	13.237.028,51	12.612.724,62
ZASAVSKA	Regionalne pomoči	277.252,98	2.626.500,86	1.797.848,04
	Zaposlovanje	3.387.698,51	3.881.219,42	3.832.061,87
	Raziskave in razvoj ter inovacije	2.444.377,62	2.036.365,64	1.166.975,32
	Varstvo okolja	2.507.157,52	2.254.263,23	2.962.364,48
	Usposabljanje	20.234,91	8.972,19	15.329,46
	Kultura	119.728,25	173.404,70	141.177,96
	Mala in srednje velika podjetja			15.056,71

	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura			6.222,14
ZASAVSKA skupaj		8.756.449,79	10.980.726,04	9.937.035,98
SAVINJSKA	Regionalne pomoči	2.248.059,17	8.360.278,06	9.502.324,87
	Zaposlovanje	24.208.109,34	24.737.191,34	25.371.661,72
	Raziskave in razvoj ter inovacije	12.073.075,99	9.910.847,50	4.598.045,00
	Varstvo okolja	30.572.048,25	31.657.065,34	21.576.920,84
	Tvegani kapital	300.000,00	350.000,00	250.000,00
	Usposabljanje	134.202,21	121.894,64	83.195,15
	Kmetijstvo	193.914,04	95.876,83	542.998,17
	Mala in srednje velika podjetja	589.925,27	430.581,40	69.270,48
	Kultura	659.940,53	785.886,52	716.418,69
	Prestrukturiranje	70.205,00		
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		19.000,00	2.229.500,98
SAVINJSKA skupaj		71.049.479,80	76.468.621,63	66.979.336,88
OSREDNJSLOVENSKA	Regionalne pomoči	1.380.878,99	3.450.574,99	5.252.398,67
	Zaposlovanje	33.511.164,65	39.924.709,76	42.617.451,44
	Raziskave in razvoj ter inovacije	27.871.015,93	22.088.220,25	17.100.020,18
	Razvoj širokopasovnega omrežja	719.758,00	12.665.804,20	483.787,11
	Varstvo okolja	42.796.302,05	45.999.073,80	33.996.468,04
	Usposabljanje	295.538,93	273.980,73	308.066,04
	Tvegani kapital	1.239.567,88	811.920,45	1.214.151,54
	Transport (kopenski)	67.187.620,04	95.500.073,98	100.026.299,28
	Kmetijstvo	2.423.248,92	2.355.081,17	2.044.924,16
	Mala in srednje velika podjetja	548.872,62	165.055,60	134.326,28
	Kultura	7.200.760,25	12.428.595,65	13.550.169,44
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura		13.500,00	80.500,00
OSREDNJSLOVENSKA skupaj		185.174.728,26	235.676.590,58	216.808.562,18
NOTRANJSKO-KRAŠKA	Regionalne pomoči	7.879.872,39	2.035.866,71	2.070.597,05
	Zaposlovanje	1.614.026,83	1.878.776,27	1.777.498,54
	Raziskave in razvoj ter inovacije	1.911.285,59	2.131.746,95	1.198.345,59
	Varstvo okolja	1.389.638,72	1.607.567,96	2.354.493,48
	Usposabljanje	15.296,96	10.265,86	20.765,02
	Kmetijstvo	364.290,81	42.315,54	327.211,45
	Mala in srednje velika podjetja	2.191,52	56.447,68	
	Kultura	76.402,63	117.273,68	72.171,50
	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura			177.598,06
NOTRANJSKO-KRAŠKA skupaj		13.253.005,45	7.880.260,65	7.998.680,69
NI OPISA	Zaposlovanje	34.268,02	35.150,30	39.283,12
	Transport morski	429.802,88	299.360,97	
	Kmetijstvo	13.035.875,61	14.204.948,53	23.530.326,31
NI OPISA skupaj		13.499.946,51	14.539.459,80	23.569.609,43
OBALNO-KRAŠKA	Zaposlovanje	3.333.395,09	3.623.856,49	3.890.963,52

Raziskave in razvoj ter inovacije	853.548,89	1.201.490,88	665.906,78
Razvoj širokopasovnega omrežja	12.870.422,83	9.727.000,00	1.285.380,45
Varstvo okolja	2.778.336,70	2.563.863,59	2.396.892,98
Usposabljanje	76.075,09	90.979,97	46.098,55
Transport zračni	468.134,80	496.421,03	516.106,00
Mala in srednje velika podjetja	57.000,00	2.000,00	360
Kultura	159.443,84	193.237,44	186.325,36
Tvegani kapital		25.000,00	50.000,00
Kmetijstvo		3.268,06	16.579,48
Regionalne pomoči		26.447,96	7.172,72
Storitve splošnega gospodarskega pomena		1.307.902,21	
Transport (kopenski)			234.920,97
Športna in večnamenska rekr. infrastruktura			298.368,33
OBALNO-KRAŠKA skupaj	20.596.357,24	19.261.467,63	9.595.075,14
SKUPAJ	501.833.496,08	549.727.473,97	514.495.313,16

**Tabela P6: Prejemniki pomoči, ki so prejeli več kot 500.000 EUR pomoči v 2020–2022, po kategorijah
(brez pomoči za reševanje posledic covid-19)**

Kategorija	Popolno ime	2020	2021	2022
Zaposlovanje	ESOL lesna predelava d.o.o.	1.086.007,94	1.269.039,82	1.281.915,08
	ELEKTROMATERIAL IPO, Družba za proizvodnjo elektroinstalacijskega materiala, usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o.	763.591,05	842.051,99	876.339,79
	DOBROVITA Družba za usposabljanje in zaposlovanje invalidov d.o.o.	530.667,31	638.955,27	1.211.896,59
	CRI CELJE rehabilitacija, proizvodnja, storitve d.o.o.	533.995,13	624.245,65	641.305,57
	SIJ SUZ d.o.o., Proizvodnja in storitve, IP	805.070,33	755.137,07	889.490,18
	SALOMON d.o.o., podjetje za zaposlovanje invalidov, proizvodnjo, posredovanje in storitve Ljubljana	6.886.710,25	8.291.054,65	7.225.590,36
	RECINKO, družba za proizvodnjo, storitve in trgovino, d.o.o., Kočevje	708.045,66	719.402,59	820.319,97
	PRO ČIS-TEAM podjetje za čiščenje, inženiring, storitve d.o.o.	749.741,91	938.728,11	937.237,76
	MUFLON, družba za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o.	748.563,68	1.035.345,25	946.651,18
	MOST LJUBLJANA, proizvodnja in storitve, d. o. o.	949.351,20	871.442,74	1.023.585,33
	Mercator IP, invalidsko podjetje d.o.o.	2.344.099,27	2.393.913,22	2.495.904,07
	LUKA KOPER INPO - invalidsko podjetje, d.o.o., gradbeništvo, proizvodne in druge storitve v kopenskem in vodnem prometu, invalidska dejavnost.	1.507.137,98	1.456.728,39	1.573.180,71
	LOKATEKS, podjetje za zaposlovanje invalidov, d.o.o. Škofja Loka	511.556,01	780.984,53	
	LEVAS zaposlovanje in usposabljanje invalidov Krško d.o.o.	517.252,84		
	KOLEKTOR ASCOM Pogonski sistemi in komponente d.o.o	888.680,82	1.446.193,96	2.033.626,67
	ISKRA IP Invalidsko podjetje d.o.o.	584.262,83	512.976,17	545.933,78
	IPPS Invalidsko Podjetje Pošte Slovenije, trgovina, gostinstvo, založništvo, računalniške dejavnosti, dejavnosti nepremičnin, svetovanje in storitve d.o.o.	3.676.303,35	4.136.197,86	4.647.662,95
	IP INLES d.o.o., družba za usposabljanje invalidov	682.336,37	625.013,94	617.132,07
	INVALIDSKO PODJETJE POSOČJE d.o.o.	564.961,91	564.991,63	685.413,98
	INTES STORITVE invalidsko podjetje za proizvodnjo, trgovino in storitve d.o.o.	532.555,47	550.322,18	
	INO grafično podjetje za zapos. invalidov d.o.o.	562.150,98	574.218,89	519.011,41
	HTZ Harmonija tehnologije in znanja, invalidsko podjetje, d.o.o. Velenje	7.573.119,25	7.458.019,85	7.598.866,51
	HIDRIA - IP, d.o.o., družba za proizvodnjo izolacijskih izdelkov, Tolmin	641.195,11	616.336,45	973.207,88
	GORENJE I.P.C., Invalidsko podjetniški center, d.o.o.	4.237.639,58	4.848.805,22	4.953.260,33
	Gorenje gospodinjski aparati, d.o.o.	507.876,18		
	GLASHUTA, storitve in trgovina, d.o.o.	520.992,61	652.990,96	566.374,35
	ETI PROPLAST, plastika, orodja in naprave, d.o.o.	933.015,48	997.210,99	1.030.357,93
	CIMOS IP, invalidsko podjetje za storitve in proizvodnjo d.o.o.	652.578,69	839.568,90	849.149,06
	CENTERKONTURA družba za svetovanje, socialni razvoj, usposabljanje in založništvo, d.o.o., Ljubljana	788.466,74	792.406,04	829.238,08
	CELJSKE MESNINE-STORITVE proizvodnja in zaposlovanje invalidov d.o.o.	927.977,41		

	BSH Hišni aparati I.D. INVALIDSKA DRUŽBA, d.o.o.	532.045,66	597.261,55	625.129,49
	BODOČNOST podjetje za rehabilitacijo in zaposlitev invalidov Maribor d.o.o.	1.060.454,85	1.165.573,99	1.190.303,13
	BIROGRAFIKA BORI Invalidsko podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov d.o.o.	622.904,04	737.858,20	741.384,93
	ARCONT IP, proizvodnja oken in podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o.	1.123.535,16	1.264.897,37	1.090.507,04
	AKUSTIKA GROUP, družba za gospodarsko razvojno in organizacijsko upravljanje podjetij, d.o.o.	625.039,11	693.459,49	864.518,02
	AKTIVA TS, storitveno podjetje d.o.o.	1.017.647,36	1.142.948,50	1.183.022,95
	AKTIVA INPOD invalidsko, proizvodno, storitveno in trgovsko podjetje d.o.o.	1.037.828,92	1.113.888,03	1.198.967,81
	SIJ ZIP CENTER podjetje za proizvodnjo, storitve, usposabljanje in zaposlovanje invalidov d.o.o.	695.998,12	751.991,84	773.128,14
	SINET podjetje za storitve in proizvodnjo d.o.o.	818.490,88	1.024.857,78	1.017.561,09
	SŽ-ŽIP, storitve, d.o.o.	4.873.325,24	5.203.816,98	5.761.653,07
	TAB-IPM logistika, plastika in storitve d.o.o.	691.491,04	628.800,11	624.489,07
	TURNA proizvodnja in trgovina d.o.o.	1.083.664,73	1.469.005,04	1.332.005,15
	VARGAS-AL družba za fizično-tehnično in protipožarno varovanje premoženja, trgovino in servis d.o.o.	591.418,70		521.515,53
	ZAPOSLOTVENI CENTER JADRO družba za socialne dejavnosti, proizvodnjo, trgovino, poslovne storitve in druge storitve d.o.o.	563.376,89	665.324,08	716.083,02
	Zaposlitveni center Zarja	842.115,14	979.115,82	1.282.103,01
	ZAVOD DETEL, zavod za usposabljanje in zaposlovanje težje zaposljivih invalidov	579.253,26	623.606,04	628.441,22
	ŽELVA podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o. Ljubljana	1.687.788,92	1.285.468,74	1.789.635,93
	TCR INPRO Invalidsko, proizvodno, storitveno in trgovsko podjetje d.o.o.		721.056,68	641.580,16
	SPAR SLOVENIJA trgovsko podjetje d.o.o. Ljubljana		1.049.164,46	
	Poslovni sistem Mercator d.o.o.		2.211.803,58	2.282.277,84
	OZARA storitveno in invalidsko podjetje d.o.o.		570.174,03	650.880,42
	SAVA MEDICAL IN STORITVE, podjetje za usposabljanje in zaposlovanje invalidov, d.o.o.		736.544,65	1.148.098,17
	N & N trgovsko in storitveno podjetje d.o.o.			512.574,75
	NARAYAN, proizvodnja in veletrgovina, d.o.o.			573.121,46
	POŠTA SLOVENIJE d.o.o.			527.820,13
	SIBO IP, invalidsko podjetje, d.o.o.			566.207,76
	SINTAL IPO Podjetje za zaposlovanje in usposabljanje invalidnih oseb d.o.o.			508.239,30
	Zaposlitveni Center Zarja 2			676.022,50
	INDE invalidske delavnice Sevnica d.o.o.			518.673,17
	INTOS invalidsko podjetje d.o.o.			540.838,13
Tvegani kapital	GIRO CAR SHARE, posredništvo in storitve d.o.o.	600.000,00		
Varstvo okolja	AquafilSLO Proizvodnja poliamidnih filamentov in granulato d.o.o.	635.608,93	713.827,51	722.798,40
	BE RADLJE, proizvodnja, trgovina in distribucija, električne in toplotne energije, d.o.o.	1.034.042,82	999.870,46	673.923,28
	BIO PLINARNA, BRANKO ARNUŠ s.p.	1.459.597,49	1.298.508,82	504.065,32
	BIO-ELEKT družba za pridobivanje el. energije d.o.o.	3.264.058,04	3.881.784,41	1.848.972,81
	Bioen, proizvodnja energije, d.o.o.	1.126.355,69	1.273.151,56	

BIOHICA, proizvodja toplote in pare & PETEK TOURS, d.o.o.	541.004,95		
BIOMASA, Družba za trgovino, servis in montažo kotlov na biomaso d.o.o.	678.053,14	845.424,01	595.352,75
BISOL PVPP 2, proizvodnja, prodaja in storitve, d.o.o.	563.295,93	552.728,17	
BISOL PVPP 3, proizvodnja, prodaja in storitve, d.o.o.	552.483,31	552.059,90	
BISOL PVPP 6, proizvodnja, prodaja in storitve, d.o.o.	606.164,65	609.594,25	
BLAGOVNO TRGOVINSKI CENTER d.d.	542.359,87	508.881,78	502.129,37
BPT naložbe, energetika, nepremičnine d.o.o.	642.411,06	931.543,34	
CALCIT, proizvodnja kalcitnih polnil d.o.o.	800.384,76	773.135,44	777.492,88
CINKARNA Metalurško-kemična industrija Celje, d.d.	860.222,84	845.036,01	841.893,25
E2S, energetske storitve, d.o.o.	625.685,30	674.445,50	506.617,43
ENERGETIKA - ŽELEZARNA JESENICE, podjetje za proizvodnjo in storitve na področju energetike, d.o.o.	1.146.180,77	1.237.204,60	795.657,42
ENERGIJA IN OKOLJE, družba za napredne energetske in okoljske rešitve, d.o.o.	1.030.694,35	958.552,85	1.441.466,54
ENERVE proizvodnja električne energije d.o.o.	828.347,01		
ENOS, oskrba s toplo vodo, paro, el. in plinom, d.d.	1.915.971,12	1.944.659,14	2.478.381,19
SIJ METAL RAVNE podjetje za proizvodnjo plemenitih jekel d.o.o.	580.496,86	932.021,55	1.010.404,06
SINTGEN, družba za proizvodnjo električne in toplotne energije, d.o.o.	2.045.885,26	1.971.620,12	1.386.276,77
SOENERGETIKA Gorenjske elektrarne, Holding Slovenske Elektrarne, Domplan in Petrol, družba za proizvodnjo elektrike in toplote, d.o.o.	1.413.388,68	1.367.611,69	1.128.090,46
STEKLARSTVO MLAKAR, MLAKAR FRANC S.P.	868.876,14	865.750,17	548.825,50
TALUM Tovarna aluminija d.d. Kidričevo	5.092.982,67	3.131.467,65	2.507.009,76
TANIN SEVNICA Kemična industrija d.d.	556.578,90	753.296,85	
TEP-Solar solarna energija d.o.o.	624.251,53	577.257,95	607.326,08
TERMOELEKTRARNA ŠOŠTANJ d.o.o.	1.407.942,71	1.514.594,12	1.076.080,00
TIMBLES trgovina in storitve, d.o.o.	653.276,32	678.281,96	
TOPSOL, druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje d.o.o.	709.943,07	658.966,20	666.847,59
VIPA NALOŽBE d.o.o.	552.249,76	534.234,43	
VIPAP VIDEM KRŠKO proizvodnja papirja in vlaknin d.d.	1.780.142,15	1.042.676,58	1.354.123,03
ZE SOLAR 1, družba za proizvodnjo električne energije, d.o.o.	783.483,56	796.519,10	585.575,10
Zeleni biser, Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov, d.o.o.	557.489,41	604.858,57	
ESOL lesna predelava d.o.o.	2.117.238,40	1.973.583,54	1.138.191,84
FITOSOL, proizvodnja električne energije, d.o.o.	851.417,59	814.043,97	592.075,62
GEOPLIN d.o.o. Ljubljana, Družba za trgovanje z zemeljskim plinom	798.979,65	903.624,14	853.324,96
GORENJSKE ELEKTRARNE, proizvodnja elektrike, d.o.o.	1.234.399,40	1.204.761,72	903.888,83
GORIČANE tovarna papirja Medvode, d.d.	536.665,77	559.790,39	
IMPOL, industrija metalnih polizdelkov, d.o.o.	835.209,72	808.318,32	823.730,94
ISTRABENZ PLINI, plini in plinske tehnologije, d.o.o.	950.883,94	997.899,92	773.118,89
JAVNO PODJETJE ENERGETIKA LJUBLJANA d.o.o.	8.735.174,84	10.372.123,85	7.333.985,57

	JAVNO PODJETJE KOMUNALA SLOVENJ GRADEC d.o.o.	774.482,88	1.279.997,07	890.464,31
	JAVNO PODJETJE KOMUNALA TRBOVLJE d.o.o.	1.080.228,81	725.630,74	1.330.994,86
	KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto	1.303.943,92	1.356.130,53	770.607,55
	MERKSCHA furnirnica d.o.o.	6.061.050,01	5.697.933,24	1.614.560,96
	MM KOLIČEVO Proizvodnja kartona, d.o.o.	2.164.403,33	2.817.756,99	1.829.926,27
	MOJA ELEKTRARNA, proizvodnja električne energije, d.o.o.	1.011.046,92	1.497.932,78	1.244.865,51
	MOJA ENERGIJA celovita oskrba z energijo, družba za proizvodnjo, trgovino in storitve d.o.o.	592.446,87		1.724.531,38
	Paloma, higienski papirji, d.d.	599.235,70	851.582,23	609.911,20
	PANONICA ENERGETIKA d.o.o., družba za energijo, posredništvo in trgovino	1.379.019,68	1.807.129,62	3.014.440,76
	PANVITA EKOTEH, proizvodnja energije in storitve d.o.o.	3.144.733,69	3.093.595,74	1.079.762,93
	PAPIRNICA VEVČE d.o.o.	799.775,84	839.183,71	576.175,40
	PETROL, Slovenska energetska družba, d.d., Ljubljana	5.790.460,29	4.418.172,90	4.514.167,78
	PLINARNA MARIBOR družba za proizvodnjo, distribucijo energentov, trgovino in storitve d.o.o.	665.125,38	553.999,54	
	PV DBL, proizvodnja el. energije d.o.o.	628.247,01	638.787,94	
	SALONIT ANHOVO Gradbeni materiali, d.d.	809.001,45	841.692,94	585.780,77
	SC1, proizvodnja, trgovina in storitve d.o.o.	585.049,76	607.372,19	
	SIJ ACRONI podjetje za proizvodnjo jekla in jeklenih izdelkov d.o.o.	1.499.008,04	1.530.997,87	2.263.362,98
	ŠTORE STEEL podjetje za proizvodnjo jekel, d.o.o.		533.871,68	
	PERUTNINA PTUJ reja perutnine, proizvodnja krmil, perutninskega mesa in izdelkov, trgovina in storitve d.o.o.		1.052.986,64	531.154,30
	RCI Lizing d.o.o.		1.730.906,69	
	AVANT CAR, poslovni inženiring, d.o.o.		654.250,33	
	BIOLI, družba za proizvodnjo, distribucijo in prodajo ekološke energije, d.o.o.		547.217,60	
	Interenergo, energetska inženiring, d.o.o.		513.459,99	706.311,02
	MODRA ENERGIJA, obnovljivi viri energije, d.o.o.		537.156,26	509.516,50
	DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR d.o.o.		511.735,32	511.404,44
	Javno podjetje Energetika Maribor d.o.o.			657.652,58
	MARUMI GROUP INTERNATIONAL, energetska podjetje, d.o.o.			4.057.137,35
	DUP1, družba za upravljanje premoženja 1, d.o.o.			854.016,57
	ENERGETIKA DOLENC, Podjetje za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov, d.o.o.			1.119.362,41
	Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d.o.o.			639.327,84
	SOLCEL, družba za trgovino, investicije, storitve in vzdrževanje d.o.o. - v stečaju			555.663,23
	Sončna zadruga, zelena energija, z.b.o., so.p.			861.580,04
Transport (kopenski)	Slovenske železnice - Potniški promet, družba za opravljanje prevoza potnikov v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, d.o.o.	67.187.620,04	95.500.073,98	96.006.827,61

	Slovenske železnice - Tovorni promet, družba za opravljanje prevoza blaga v notranjem in mednarodnem železniškem prometu, d.o.o.			3.417.110,47
	Rail Cargo Carrier, družba za železniški tovorni promet, d.o.o.			511.146,72
Regionalne pomoči	ELPRO KRIŽNIČ, proiz.-montaža-trgovina, d.o.o.	1.000.000,00	3.000.000,00	
	BOBIČ YACHT INTERIOR, notranja oprema d.o.o.	645.991,46		
	TPV AUTOMOTIVE, Tovarna avtomobilskih komponent d.o.o.	6.485.482,50	2.006.834,62	3.441.604,58
	REM montaža in kleparstvo d.o.o.	1.503.120,35		
	RAZREZ HLODOVINE ALOJZ CUGMAJSTER S.P.	607.500,00	733.500,00	
	POHIŠTVO POTOČNIK ALEŠ POTOČNIK S.P.	519.721,02		
	PET PAK proizvodnja in trgovina d.o.o.	6.945.000,00	1.200.000,00	
	ELTRAS transportna oprema in trgovina d.o.o.	500.000,00		
	EUROKOVINAR CELJE kovinsko predelovalna strojogradnja d.o.o.	516.600,00		
	MOBITEX, proizvodnja in storitve d.o.o.	1.391.020,04		
	LIP Pohištvo, proizvodnja in trgovina Bohinj d.o.o.	1.111.500,00	3.103.533,00	
	UNIOR Kovaška industrija d.d.		1.578.675,79	
	STEKLARNA HRASTNIK, družba za proizvodnjo steklenih izdelkov, d.o.o.		1.178.494,83	1.216.591,23
	Razvojni center eNeM Novi Materiali d.o.o.		1.228.096,66	
	PODKRIŽNIK, specialna strojna industrija, d.o.o.		642.323,00	
	PIŠEK - VITLI KRPAN proizvodnja kmetijskih in gozdarskih strojev, d.o.o.		652.189,16	1.581.798,99
	PALOMA PIS družba za proizvodnjo in storitve d.o.o.		519.275,00	4.483.138,30
	NELA, razvojni center za elektroindustrijo in elektroniko, d.o.o.		728.000,00	
	NARAYAN, proizvodnja in veletrgovina, d.o.o.		500.391,96	1.454.433,51
	ISKRA, elektro in sistemske rešitve, d.o.o.		588.877,73	682.853,69
	INTEC MKD, kovinske konstrukcije, d.o.o.		715.422,40	506.080,00
	INNODULER proizvodnja in trgovina d.o.o.		1.786.853,29	615.400,00
	HERMI, proiz., trgovina, storitve, d.o.o.		755.435,00	
	GABRIJEL ALUMINIUM proizvodnja kovinskih izdelkov d.o.o.		684.400,00	
	FTA Podjetje za proizvodnjo, trženje, trgovino in druge storitve d.o.o.		512.633,07	787.453,93
	BSH HIŠNI APARATI d.o.o. Nazarje		2.200.277,88	2.843.000,00
	ORO PRECIZNE CNC OBDELAVE d.o.o.			521.197,78
	Lek farmacevtska družba d.d.			1.181.199,75
	KIT ŽIŽKI proiz. kovinske opreme d.o.o.			562.762,54
	Gorenje gospodinjski aparati, d.o.o.			961.313,88
	FRAGMAT TIM Tovarna izolacijskega materiala d.o.o.			929.270,32
	Flycom Technologies, družba za tehnološke storitve, d.o.o.			521.279,86
	ELAPHE pogonske tehnologije d.o.o.			1.074.078,52
	Dana, proizvodnja in prodaja pijač, d.o.o.			601.157,00
	CARTHAGO proizvodnja avtomobov d.o.o.			3.027.935,99
	AREX proizvodnja orodij, naprav in storitve d.o.o. Šentjernej			625.401,50
	TAB tovarna akumulatorskih baterij d.d.			600.000,00
	ROTO - PAVLINJEK, proizvodnja plastičnih izdelkov in trženje d.o.o.			704.292,34
	RUNETEC, ruralne omrežne tehnologije, d.o.o.	12.870.422,83		1.285.380,45

Razvoj širokopasovnega omrežja	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d.o.o.	719.758,00	8.798.900,00	
	TRITEL, inženiring, storitve in trgovina, d.o.o.		2.220.804,20	
	RUNEXT, odprto širokopasovno omrežje, d.o.o.		9.727.000,00	
	INFRATEL, telekomunikacijska infrastruktura, d.o.o.		1.646.100,00	483.787,11
Raziskave in razvoj ter inovacije	VEPLAS velenjska plastika, d.d.	751.501,51		
	UNIVERZA V MARIBORU Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko	836.440,75		
	UNIVERZA V MARIBORU	585.145,58	720.087,89	1.177.165,69
	UNIVERZA V LJUBLJANI, FAKULTETA ZA ELEKTROTEHNIKO	529.282,28		
	UNIVERZA V LJUBLJANI	2.755.007,28	2.853.593,67	3.800.790,23
	TPV AUTOMOTIVE, Tovarna avtomobilskih komponent d.o.o.	548.584,80		
	RAZVOJNI CENTER ORODJARSTVA SLOVENIJE (v angleščini: Slovenian Tool and Development Center)	554.187,87		
	Razvojni center eNeM Novi Materiali d.o.o.	870.306,18		
	PODKRIŽNIK, specialna strojna industrija, d.o.o.	517.643,10		
	METRONIK elementi in sistemi za avtomatiko, Ljubljana d.o.o.	769.821,09	1.107.733,87	
	MELAMIN kemična tovarna d.d. Kočevje	752.947,51	854.156,83	
	MARLES HIŠE MARIBOR d.o.o.	911.550,76		
	Kemijski inštitut	546.540,68		
	Inštitut za kovinske materiale in tehnologije	573.416,33		
	INTERKORN semenarstvo in obnovljivi viri d.o.o.	633.719,34	507.776,62	
	INTECH-LES, razvojni center, d.o.o.	678.831,55	613.377,67	
	Institut Jožef Stefan	2.465.424,32	1.771.192,65	1.790.193,34
	INOVA INOVATIVNE TEHNOLOGIJE družba za razvoj, svetovanje, izobraž. in programsko opremo d.o.o.	726.791,89	674.113,25	
	Gospodarska zbornica Slovenije	513.387,54	628.355,04	676.064,69
	Gorenje gospodinjski aparati, d.o.o.	1.451.995,84	885.592,00	
	genEplanet, osebna genetika, d.o.o.	748.092,40		
	ETRA proizvodnja, trgovina, storitve d.o.o.	552.645,37	551.236,21	
	ARCTUR Računalniški inženiring d.o.o.	682.990,45		
	NELA, razvojni center za elektroindustrijo in elektroniko, d.o.o.		520.902,55	
NACIONALNI INŠTITUT ZA BIOLOGIJO National Institute of Biology			532.236,00	
Kmetijstvo	Zavod za gozdove Slovenije	1.259.130,23		
	Ni definirano	13.035.875,61	14.204.948,53	23.530.326,31
	MEDIA PUBLIKUM tržno komuniciranje in storitve, d.o.o., Ljubljana	509.387,21	978.714,00	868.428,69
	Slovenski državni gozdovi, d. o. o.		1.570.846,76	768.391,86
Storitve splošnega Gospod. pomena	Javno podjetje OKOLJE Piran, d.o.o.		1.307.902,21	
Kultura	Cvinger film, Zavod za kulturne dejavnosti		531.234,00	
	PAKT Media, družba za avdiov. komunikacije, d.o.o.		1.740.387,37	2.536.406,45
	STARA GARA Zavod za kulturne dejavnosti, Ljubljana		1.007.102,64	897.394,15
	VERTIGO zavod za kulturne dejavnosti, Ljubljana		625.426,50	897.033,49
	Beletrina, zavod za založniško dejavnost			583.704,10
	SENCA STUDIO, Zavod za kulturne dejavnosti			530.828,00
Športna in večnamenska rekr. Infrastr.	UNITUR Turistične in druge poslovne dejav. d.o.o.			2.004.685,86
Transport zračni	AERODROM PORTOROŽ, d.o.o.			516.106,00

PRILOGA B: SCHEME DRŽAVNIH POMOČI V OBDOBJU 2020–2022 PO PRIGLASITELJIH

Priglasitelj	Številka priglasitve	Naziv	Trajanje	Kategorija	Instrument
MINISTRSTVO ZA KULTURO	BE01-2399342-2017	Spodbujanje vlaganj v AV produkcijo	31.dec.23	Kultura	Dotacije
	BE01-2399342-2016	Spodbujanje filmske produkcije	31.dec.23	Kultura	Dotacije
	0002-5228000-2002	Sofinanciranje ustvarjanja programskih vsebin in razvoja tehnične infrastrukture na področju medijev	31.dec.24	Kultura	Dotacije
	0001-5228000-2004	Pospeševanje razvoja založniške dejavnosti v Sloveniji	31.dec.24	Kultura	Dotacije
	BE02-2399342-2016	Sofinanciranje projektov za AV medije	31.dec.23	Kultura	Dotacije
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO	BE01-5715334-2009	Izvajanje inštrumentov lastniškega financiranja - pomoč v obliki rizičnega kapitala	31.dec.14	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe
	BE01-2399245-2016	Dostop do finančnih sredstev za MSP	31.dec.23	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe
	BE02-2399245-2014	Regionalna shema državnih pomoči	31.dec.23	Regionalne pomoči	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
					Dotacije
					Ugodna posojila
	BE03-2399245-2015	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - MSP	31.dec.23	Mala in srednje velika podjetja	Dotacije
	BE04-2399245-2014	Povračilo prispevkov delodajalca in davčna olajšava za zaposlovanje	31.dec.23	Zaposlovanje	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
					Znižanje prispevkov za socialno varnost
0001-2399245-2016	Reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb in zadrug v težavah - SME	31.dec.23	Prestrukturiranje	Posojila podjetjem v težavah	
BE01-2399245-2015	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - RRI	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije	
BE01-2399245-2018	Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč	31.dec.21	Regionalne pomoči	Dotacije	

	BE02-2399245-2018	Splošni program za odpravo posledic škode po naravnih nesrečah v gospodarstvu	31.dec.23	Naravne nesreče in izredni dogodki	Dotacije
	BE01-2399245-2020	Spodbujanje razvoja planinske športne in večnamenske rekreacijske infrastrukture	31.dec.23	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Dotacije
	BE02-2399245-2015	Program izvajanja finančnih spodbud MGRT - usposabljanje	31.dec.23	Usposabljanje	Dotacije
	BE01-2399245-2022	Spodbude za začetne investicije - regionalna pomoč	31.dec.23	Regionalne pomoči	Dotacije
	BE01-2399245-2021	Prestrukturiranje gorskih centrov	31.dec.23	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Dotacije
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO	K005-2399253-2015	Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - SMERNICE	31.dec.22	Kmetijstvo	Dotacije
	K004-2399253-2015	Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - SMERNICE	31.dec.22	Kmetijstvo	Dotacije
	K003-5022851-2015	Pomoč za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja na lokalnem nivoju 2015 - 2020 - ABER	31.dec.23	Kmetijstvo	Ugodna posojila
					Subvencioniranje obrestne mere
					Dotacije
	K002-5022851-2015	Ukrepi Programa razvoja podeželja 2015 - 2020 - ABER	31.dec.23	Kmetijstvo	Dotacije
	K001-5022851-2015	Nacionalni ukrepi na področju kmetijstva - ABER	31.dec.23	Kmetijstvo	Dotacije
K001-5022851-2011	KMETIJSTVO 2011 - 2020 (2030)	31.dec.30	Kmetijstvo	Dotacije	
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO	BE01-2399270-2016	Spodbujanje učinkovite rabe energije, daljinskega ogrevanja in rabe obnovljivih virov energije	31.dec.23	Varstvo okolja	Dotacije
	BE01-2399270-2017	Pomoč za tekoče poslovanje letališčem državnega pomena	31.dec.23	Transport zračni	Dotacije
	0001-2399270-2015	A podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji ter B podpora elektro-intenzivnim podjetjem v obliki znižanih prispevkov v podporno shemo za električno energijo	31.dec.25	Varstvo okolja	Davčne oprostitev, izjeme in olajšave
					Dotacije
0001-5715334-2005	Podpora električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in proizvedeni	31.dec.25	Varstvo okolja	Dotacije	

		v obratih za sproizvodnjo toplote in električne energije			
	0001-5028388-2003	Nadomestilo za prevoze potnikov v notranjem železniškem prometu	31.dec.20	Transport (kopenski)	Dotacije
	BE01-2399270-2021	Sofinanciranje obratovanja in vzdrževanja žičniških naprav za prevoz oseb	31.dec.23	Športna in večnamenska rekr. infrastruktura	Dotacije
	0003-2399270-2021	Spodbujanje železniškega tovornega prometa s financiranjem iz podnebnega sklada	31.dec.23	Transport (kopenski)	Dotacije
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT	BE01-2399300-2016	Program za spodbujanje raziskav in razvoja MIZŠ na področju znanost za obdobje 2016 -2020	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI	BE01-5022860-2015	Pomoč delodajalcem zaradi zaposlenih invalidov	31.dec.23	Zaposlovanje	Znižanje prispevkov za socialno varnost
	BE01-5022860-2016	Pomoči za usposabljanja	31.dec.23	Usposabljanje	Dotacije
SID - Slovenska izvozna in razvojna banka, d.d., Ljubljana	BE01-5665493-2019	Državna pomoč v obliki naložb lastniškega in navideznega lastniškega kapitala iz virov Evropskih strukturnih in invest. skladov	31.dec.23	Tvegani kapital	Kapitalske naložbe
	BE02-5665493-2014	Posebni pogoji financiranja tehnološko - razvojnih projektov, Raziskave in razvoj	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Ugodna posojila
	BE01-5665493-2016	Posebni pogoji financiranja naložb in kapitalskega utrjevanja MSP	31.dec.23	Mala in srednje velika podjetja	Ugodna posojila
	BE03-5665493-2014	Posebni pogoji financiranja inovacijske dejavnosti malih in srednje velikih podjetij	31.dec.20	Raziskave in razvoj ter inovacije	Ugodna posojila
	BE01-5665493-2014	Posebni pogoji financiranja tehnološko-razvojnih projektov	31.dec.23	Regionalne pomoči	Ugodna posojila
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR	BE01-2482789-2015	Oprostitev plačila okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida	31.dec.23	Varstvo okolja	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
MINISTRSTVO ZA FINANCE	0001-5028256-2007	Davek na tonažo	31.dec.28	Transport morski	Davčne oprostitve, izjeme in olajšave
JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST RS	BE01-1937286-2015	Raziskovalni projekti temeljnega raziskovanja - skupinska	31.dec.23	Raziskave in razvoj ter inovacije	Dotacije

MJU/Služba Vlade RS za digitalno preobrazbo	BE01-2482762-2017	Gradnja odprte širokopasovne infrastrukture naslednje generacije v Republiki Sloveniji	31.dec.23	Razvoj širokopasovnega omrežja	Dotacije
EKO SKLAD, SLOVENSKI OKOLJSKI JAVNI SKLAD	BE01-5854067-2015	Nakup okolju prijaznih prevoznih sredstev	31.dec.22	Varstvo okolja	Dotacije
OBČINA PIRAN	J001-5883873-2021	Dokapitalizacija javnega podjetja Okolje Piran d.o.o.	31.dec.21	Storitve splošnega gospodarskega pomena	Kapitalske naložbe
JAVNA AGENCIJA ZA KNJIGO RS	BE01-3367622-2018	Model trajnega uveljavljanja slovenske literarne ustvarjalnosti v tujini	31.dec.23	Kultura	Dotacije
Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko	BE01-2482550-2016	Državna pomoč za MSP v programih ETS	31.dec.23	Mala in srednje velika podjetja	Dotacije

Legenda:

Tabela vsebuje seznam shem, po katerih je bilo mogoče dodeljevati in izplačevati državno pomoči v obdobju 2020–2022

- Sheme, po katerih je bila v obdobju 2020–2022 izplačana državna pomoč
- **Brez izplačil** državne pomoči v obdobju 2020–2022

PRILOGA C: METODOLOŠKA POJASNILA IN VIRI PODATKOV

ZAKONSKA UREDITEV PODROČJA DRŽAVNIH POMOČI

Pravila državnih pomoči so določena v različnih **predpisih EU** in so zavezujoča za vse države članice⁴⁰. Na nacionalni ravni državne pomoči ureja **Zakon o spremljanju državnih pomoči** (Ur. l. RS, št. 37/04), ki določa tudi pravila za nadzor nad dodeljevanjem teh pomoči.

Uredba o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis« (Ur. l. RS, št. 6/04, 22/07 in 50/14) podrobneje ureja način poročanja ter obseg in vrsto posredovanih podatkov o državnih pomočeh.

Navodilo za merjenje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči (Sklep Vlade RS št. 401-01/2004-1 z dne 4.3.2004)⁴¹ določa osnove in postopke za ugotavljanje učinkovitosti dodeljenih državnih pomoči kot podlago za oceno uspešnosti izvajanja shem državnih pomoči in individualnih državnih pomoči.

Ministrstvo za finance, Sektor za spremljanje državnih pomoči (v nadaljevanju SSDP), izvaja, skladno z nacionalno zakonodajo, naslednje naloge:

- obravnava, ocenjuje in daje zavezujoče mnenje za državne pomoči, ki pomenijo skupinsko izjemo in za pomoči po pravilu *de minimis*,
- obravnava, ocenjuje in posreduje prigrasitev državnih pomoči Evropski komisiji,
- zbira, obdeluje in spremlja podatke o državnih pomočeh in o pomočeh, dodeljenih po pravilu *de minimis*, ter vodi evidence o teh podatkih,
- pripravi letno poročilo,
- svetuje upravljavcem državnih pomoči.

Nacionalna pravila določajo, da **dajalci pomoči** (ministrstva, občine, javni zavodi, skladi, agencije idr.) ukrepe pomoči predhodno **prigrasijo** SSDP, ki izda mnenje o njihovi skladnosti s pravili državnih pomoči (po Uredbi o skupinskih izjemah ali po Uredbi o pomoči *de minimis*). Dajalci so o dodeljenih pomočeh dolžni **poročati** SSDP skladno z omenjeno Uredbo o posredovanju podatkov in poročanju o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu *de minimis*. Ministrstvo za finance te podatke zbira in obdeli. Od leta 1998 dalje je vzpostavljena celovita baza podatkov o dodeljenih državnih pomočeh, ki vsebuje seznam vseh prigrasitev z natančnimi podatki o dodeljenih pomočeh po posameznih prejemnikih pomoči in dajalcih pomoči, po kategorijah in namenih pomoči in glede na instrument pomoči.

DEFINICIJE

Državne pomoči so **javna sredstva** (javnofinančni izdatki in/ali zmanjšani javno finančni prihodki), ki so **selektivno** dodeljena subjektom, ki opravljajo **gospodarsko dejavnost** in ki tem subjektom dajejo konkurenčno prednost, ki je pod običajnimi tržnimi pogoji ne bi dosegli. Institut državnih pomoči je opredeljen v 107. členu Pogodbe o delovanju Evropske skupnosti. Državne pomoči posegajo v prosto delovanje trga, zato so po pravilih EU na splošno prepovedane in se lahko dodelijo le izjemoma, ob strogem upoštevanju pravil EU na področju državnih pomoči.

⁴⁰ Vsa pravila EU o državnih pomočeh so dostopna na spletni strani Evropske komisije: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/legislation.html.

⁴¹ Predpisi s področja državnih pomoči so objavljena na spletni strani Ministrstva za finance: http://www.mf.gov.si/si/delovna_podrocja/drzavne_pomoci/predpisi_in_pravila_ki_veljajo_na_podrocju_drzavnih_pomoci/

Priglasitelj (upravljavec) državne pomoči je resorno pristojen organ, ki pripravi vsebino sheme pomoči in jo priglasiti ter skrbi za njeno pravilno izvajanje in poročanje.

Dajalci državnih pomoči so lahko vse institucionalne enote, ki so v skladu s statističnimi predpisi opredeljene v sektorju država in ki dodeljujejo javna sredstva (ministrstva, občine, javni skladi, javne agencije in drugi javni organi, ki dodeljujejo javna sredstva).

Prejemniki državnih pomoči so pravne in fizične osebe, ki opravljajo gospodarsko dejavnost (proizvodnjo ali dobavo blaga in izvajanje storitev na trgu), ne glede na njihov pravni status (osebe javnega ali zasebnega prava), načina financiranja in donosnost njihove dejavnosti. Prejemniki državne pomoči so lahko: gospodarske družbe, samostojni podjetniki, kmetje, zavodi, ustanove, društva, skladi, javni skladi, javne agencije, javna podjetja, podjetja v večinski lasti države, regionalne razvojne agencije, muzeji, kulturne in turistične organizacije, neprofitni subjekti, dobrodelne ustanove in drugi.

Državna pomoč je dodeljena **iz različnih javnih virov**, tako nacionalnih kot tujih (npr. sredstva evropske kohezijske politike). Dodeljujejo se lahko z uporabo **različnih instrumentov**, na primer subvencije, ugodna posojila, garancije. Državne pomoči se lahko dodeljujejo **za različne cilje in namene** (kategorije). Lahko zasledujejo splošne horizontalne cilje (npr. spodbujanje raziskav in razvoja) ali pa so namenjene samo določenemu sektorju gospodarstva (npr. pomoč za zapiranje rudnikov, nadomestilo za izvajanje javne gospodarske službe železniškega potniškega prometa). Podrobnejša opredelitev kategorij in instrumentov pomoči je v *Prilogi 1*.

Pomoči po pravilu de minimis so pomoči, ki zaradi svoje višine ne izkrivljajo ali ogrožajo konkurence in ne predstavljajo državne pomoči, opredeljene v 107. členu Pogodbe o delovanju Evropske skupnosti. To pomoč opredeljuje Uredba Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. decembra 2013, ki med drugimi opredelitvami določa zgornjo dovoljeno mejo pomoči na 200.000 EUR v zadnjih treh proračunskih letih.

VIR PODATKOV

V Poročilu so zajeti podatki o dodeljenih državnih pomočeh v Republiki Sloveniji (bodisi iz nacionalnih sredstev bodisi tujih javnih sredstev), ki so jih dodelili in o njih poročali javni organi v RS. Zajeta so le tista javna sredstva, ki skladno s 107. členom PDEU predstavljajo državno pomoč.

Triindvajseto poročilo natančneje prikazuje podatke o dodeljenih državnih pomočeh **za leta 2020, 2021 in 2022**. Ne glede na to so za analizo sprememb obsega in strukture pomoči uporabljeni podatki za daljše časovno obdobje. Splošni podatki o državnih pomočeh v Sloveniji so na voljo od leta 1998 naprej, bolj zanesljivi pa od leta 2000. Podatki o državnih pomočeh po regijah so razpoložljivi od leta 2004. Pri pomočeh, dodeljenih po pravilu *de minimis*, pa so podatki na voljo od leta 2002, ko so se te pomoči začele dodeljevati.

V Poročilu uporabljeni makroekonomski podatki (podatki o bruto domačem proizvodu, dodani vrednosti, številu zaposlenih po dejavnosti ipd.) temeljijo na Pomladanski napovedi gospodarskih gibanj, 2023 (UMAR), za podatke o javnofinančnih odhodkih in prihodkih so bili uporabljeni podatki iz Biltene javnih financ (Ministrstvo za finance), podatki o regionalnem BDP, dodani vrednosti, prebivalstvu so pridobljeni iz Statističnih informacij Statističnega urada RS. Za primerjavo podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji z državami EU so podatki iz letnega poročila Evropske komisije, objavljeni na spletnih strani Generalnega direktorata za Konkurenco (*State Aid Scoreboard 2022*⁴²).

⁴² https://ec.europa.eu/competition/state_aid/scoreboard/index_en.html

PRILOGA Č: KLASIFIKACIJE IN METODOLOGIJA OCENJEVANJA DRŽAVNIH POMOČI

SKUPINE IN KATEGORIJE DRŽAVNIH POMOČI

Podatki o državnih pomočeh v Poročilu so razvrščeni na skupine in kategorije pomoči skladno z razvrstitvijo, ki jo za poročanje in prikaz podatkov o državnih pomočeh uporablja tudi Evropska komisija:

Tabela: Klasifikacija skupin in kategorij državnih pomoči

DRŽAVNE POMOČI		
1. HORIZONTALNE POMOČI <ul style="list-style-type: none"> · Regionalne · Varstvo okolja in varčna raba energije · Raziskave in razvoj ter inovacije · Zaposlovanje · Usposabljanje · Majhna in srednja podjetja · Tvegani kapital · Kultura in avdiovizualna dela · Povračilo škode za naravne nesreče · Storitve splošnega gospodarskega pomena 	NEKMETIJSKE POMOČI	NEKRIZNE POMOČI
2. SEKTORSKE POMOČI <ul style="list-style-type: none"> · Zapiranje rudnikov · Jeklarstvo · Energetika · Ladjedelništvo · Reševanje podjetij v težavah · Prestrukturiranje podjetij v težavah · Transport* drugi sektorji		
3. KMETIJSTVO IN RIBIŠTVO	POMOČI ZA KMETIJSTVO	
4. Transport*		
5. Krizne pomoči		Krizne pomoči

*Evropska komisija podatke o državnih pomočeh za Transport prikazuje ločeno, pri tem pomoči za transport v poročilih EU ne vključujejo pomoči za železniški promet. V Sloveniji se pomoči za transport prikazujejo v okviru Sektorskih pomoči in zajemajo tudi pomoči za železniški promet.

Horizontalne pomoči (spodbude) so namenjene odpravljanju težav in tržnih nepopolnosti, ki se lahko pojavijo v vsakem sektorju gospodarstva. Vezane so na cilj, ki se z neko pomočjo želi doseči npr. spodbujanje investicij in zaposlovanja, razvoj manj razvitih območij, spodbujanje MSP ipd. Te pomoči ustvarjajo koristi, ki so praviloma večje od škode zaradi morebitnega izkrivljanja konkurence, zato bolj

sprejemljive kot sektorsko specifične pomoči. Tudi EU zato spodbuja in daje prednost horizontalnim državnimi pomočem.

Druga skupina so **sektorske pomoči**, ki so namenjene prejemnikom v točno določenem sektorju npr. transport, premogovništvo, jeklarska industrija. Gre za sektorje, v katerih je trgovina znotraj EU pomembna in v katerih je konkurenca še posebej ostra, povpraševanje po izdelkih stagnira ali pada, sektorji pa se soočajo s presežki zmogljivosti. V skupino posebnih sektorjev spadajo tudi pomoči za reševanje in prestrukturiranje podjetij v težavah. Vsaka pomoč, ki jo država dodeli podjetjem v teh sektorjih, neposredno vpliva na trgovino med državami in lahko močno izkrivlja konkurenco. Sektorska pravila so v splošnem zato bolj omejevalna od horizontalnih pravil.

Zaradi specifičnosti področja in posebnosti pravil, ki veljajo za **pomoči na področju kmetijstva in ribištva ter gozdarstva** (v nadaljevanju pomoči na področju kmetijstva), v skladu z metodologijo EU te pomoči v poročilu prikazujemo posebej. V Sloveniji so te pomoči v celoti v pristojnosti Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki je pristojno in odgovorno za spremljanje in poročanje ter prigravitve teh pomoči Evropski komisiji. Zaradi celovitosti zajema podatkov o državnih pomočeh v Sloveniji, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano letno posreduje podatke o izplačanih državnih pomočeh za kmetijstvo v enotno bazo podatkov o poročanih državnih pomočeh, ki jo upravlja Ministrstvo za finance.

Vse tri skupine skupaj (horizontalne, sektorske in kmetijske pomoči) predstavljajo t.i. **nekrizne pomoči**.

Krizne pomoči, ki so bile dodeljene za namen odprave posledic covid-19 razmer (2020–2022), omilitve posledic energetske krize (2022) in finančne krize – sanacija bančnega sistema (2011–2014), so skladno z metodologijo EU prikazane posebej. Krizne pomoči so se dodeljevale izjemoma, na podlagi posebnih pravil in za omejeno časovno obdobje in močno izkrivljajo celotno sliko dodeljenih državnih pomoči. Tudi Evropska komisija in druge države članice zaradi navedenih razlogov pomoči za krizne ukrepe prikazujejo ločeno. Če ni drugače navedeno, v Poročilu s pojmom »državne pomoči« mislimo na t.im. nekrizne državne pomoči – torej državne pomoči brez pomoči za namen odprave posledic covid-19, energetske ter finančne krize.

V poročilu so v posebnem poglavju prikazane tudi pomoči, ki so bile dodeljene **po pravilu de minimis**. Pomoči po pravilu *de minimis* so pomoči, ki so sicer namenjene prejemniku, ki se ukvarja s tržno proizvodnjo blaga in storitev, vendar se dodelijo v manjših zneskih (do 200.000 EUR v obdobju treh let ne glede na namen pomoči) in zato po mnenju Evropske komisije ne izkrivljajo konkurence in imajo zanemarljiv vpliv na konkurenco in trgovino med državami članicami EU. Pomoči *de minimis* ni potrebno prigrasiti Evropski komisiji.

INSTRUMENTI POMOČI

Pomoči se lahko dodelijo z **uporabo različnih instrumentov**. Glede na prednosti, ki jih prinašajo prejemniku pomoči, so to naslednje skupine instrumentov:

Skupina A : pomoči, kjer se korist v celoti prenese na prejemnika pomoči (npr. subvencije, subvencionirana obrestna mere, davčna olajšava)

A1, pomoči, ki se dodeljujejo preko proračuna preko večjih javnofinančnih odhodkov: nepovratna sredstva (subvencije), subvencionirane obrestne mere, odpisi dolgovi in zmanjšani zneski iztržkov iz prisilnih poravnava,

A2, pomoči preko davkov in socialno varstvenega sistema: zamiki pri odplačevanju davkov, davčne oprostitve, izjeme in olajšave.

Skupina B: finančni transferji države v obliki udeležb v kapitalu (kapitalske naložbe, konverzije terjatev v lastniške deleže).

Skupina C: finančni transferji, v obliki ugodnega posojila, pomoč pa predstavlja razlika do posojila pod tržnimi pogoji :

C1, ugodna posojila iz javnih ali privatnih virov in posojila podjetjem v težavah,

C2, različni ukrepi (rezervacije, oprostitev ali pospešeno amortiziranje).

Skupina D: garancije in jamstva, pomoč v tem primeru ustreza zavarovalnini, ki jo prejemnik prejme brezplačno ali po obrestni meri, nižji od tržne, če plača premijo za kritje tveganja

Glede na **vpliv na javne finance** se lahko pomoči in instrumente deli na i) pomoči, ki se zagotavljajo s proračunom (v obliki subvencij, kapitalskih naložb, ugodnih posojil, garancij – vse skupine instrumentov, razen skupine A2) in vplivajo na večje javnofinančne odhodke in ii) pomoči, ki se zagotavljajo s sistemom davčnih olajšav in izjem ter z oprostitvijo plačil prispevkov za socialno varnost (Skupina A2 - davčne olajšave ter oprostitev plačila socialnih prispevkov), ki se kažejo kot zmanjšanje javnofinančnih prihodkov.

METODOLOGIJA OCENJEVANJA ELEMENTOV POMOČI

SKUPINA A1

- subvencije - celotna vrednost prejete subvencije (v večini primerov so to po javno finančni statistiki subvencije);
- subvencije obresti, ki jih prejemniki prejmejo neposredno - celotna vrednost prejete subvencije (ali neplačanega dela obresti, če je država subvencioniranje za koristnika uredila neposredno preko banke);
- odpis dolga poslujočih podjetij iz kreditnih razmerij - celotna ocenjena vrednost odpisanega dolga^[1];
- prisilna poravnava in stečaj podjetij - ocenjeni zmanjšani znesek poravnave ali iztržka iz stečajne mase v primerjavi z drugimi upniki zaradi zavestno povzročenega slabšega položaja države kot upnice v postopku prisilne poravnave ali stečaja.

SKUPINA A2

- odlog plačila davkov - znesek obresti za zamik, izračunan na sedanjo vrednost po realni letni referenčni obrestni meri;
- davčne izjeme in olajšave - med davčne olajšave in izjeme *ne* sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj (npr. olajšave za investiranje v okviru davka od dohodkov pravnih oseb, zmanjšanje davčne osnove za znesek pokrivanja izgub iz preteklih let, ipd.), temveč le olajšave, ki so specifične za določeno podjetje ali skupino podjetij; element državne pomoči je celoten znesek znižanja davka zaradi davčne olajšave oz. izjeme;
- oprostitev in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost - med oprostitve in olajšave pri plačilu prispevkov za socialno varnost velja enaka logika kot pri davčnih oprostitvah - med državne pomoči ne sodijo vse tiste olajšave, ki imajo splošni značaj;
- prodaja ali oddaja v najem javnih zemljišč ali javnih nepremičnin pod tržno vrednosti - element državne pomoči je razlika med prodajno ceno premoženja oz. višino najemnine in njegovo tržno vrednostjo oz. cenitveno vrednostjo.

---

[1] Pri teh pomočeh je v primeru (če se ne razpolaga z ustreznimi podatki) element pomoči možno oceniti v vrednosti 20% od bruto zneska opravljene operacije.

SKUPINA B1

- kapitalske naložbe - element državnih pomoči je v vseh tistih naložbah, ki nimajo ustvarjanja dobička kot primarnega cilja državne naložbe; element pomoči je ocenjena vrednost koristi za prejemnika pomoči;
- konverzija terjatev v kapitalske naložbe - element pomoči je v primeru, kadar država ni v enakem položaju kot ostali nosilci terjatev, temveč v slabšem; element pomoči je ocenjena vrednost koristi prejemnika, ki jo ima zaradi slabšega položaja države;
- odpoved oz. zmanjšanje na udeležbi na dobičku podjetja - del razdeljenega dobička, ki izhaja iz lastnine države v podjetju in se mu država odpove, je v celoti element državne pomoči.

SKUPINA C1

- ugodna posojila - razlika med stroški kredita z ugodno obrestno mero in letno referenčno obrestno mero, ki jo določi Evropska komisija ^[2]; izračun se izdela za celotno dobo kreditiranja (lahko poenostavljeno linearno za vsa leta enako) in vpiše v letu prejema kredita oz. prve tranše;
- posojila podjetjem v težavah - za podjetja v težavah (v prestrukturiranju), ki na trgu nimajo možnosti pridobitve kredita, je državna pomoč 20% vrednosti kredita ne glede na to, da je bil kredit izplačan po tržnih (ali celo slabših) pogojih;
- vračljivi predujmi (vračljivi avansi).

SKUPINA C2

- drugi viri pomoči - ocenjene vrednosti pomoči.

Skupina D

- D1 garancije - razlika med državno garancijo, ki je brezplačna ali po nižji ceni in med tržno garancijo; element pomoči se izračuna preko garantiranega zneska dolga in referenčno stopnjo za riziko - strošek garancije;
- D1A garancije (plačilo garantiranih obveznosti) - celotno plačilo garantiranih obveznosti.

---

^[2] Referenčno obrestno mero predpiše in objavi Evropska komisija. Dostop do podatkov o aktualni referenčni obresti meri je objavljen na spletni strani Ministrstva za finance: <https://www.gov.si/podrocja/finance-in-davki/drzavne-pomoci/>.